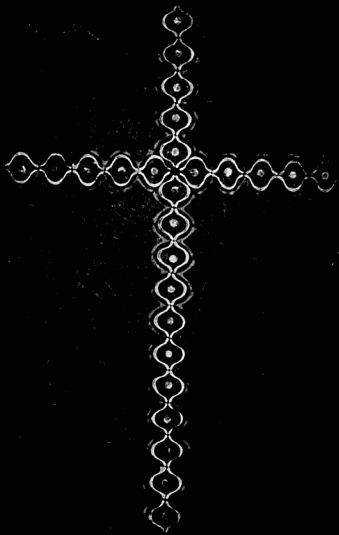

Vak 89

157

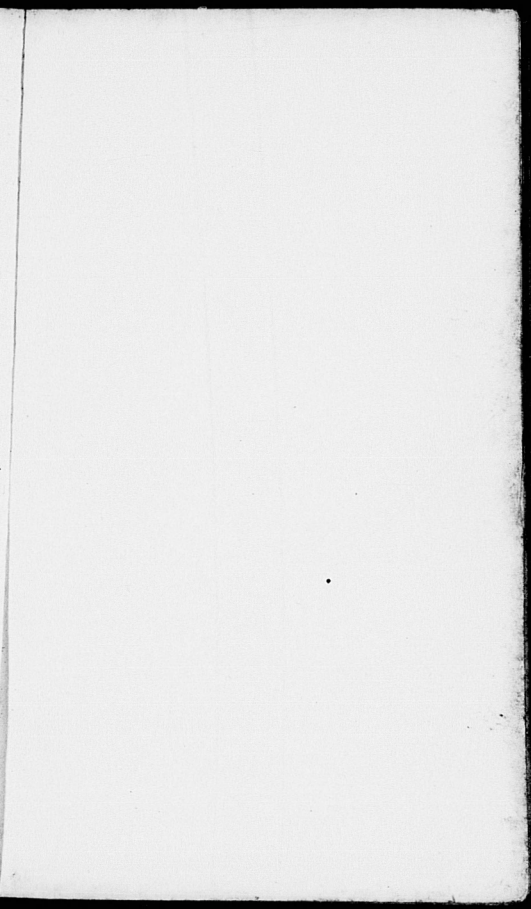

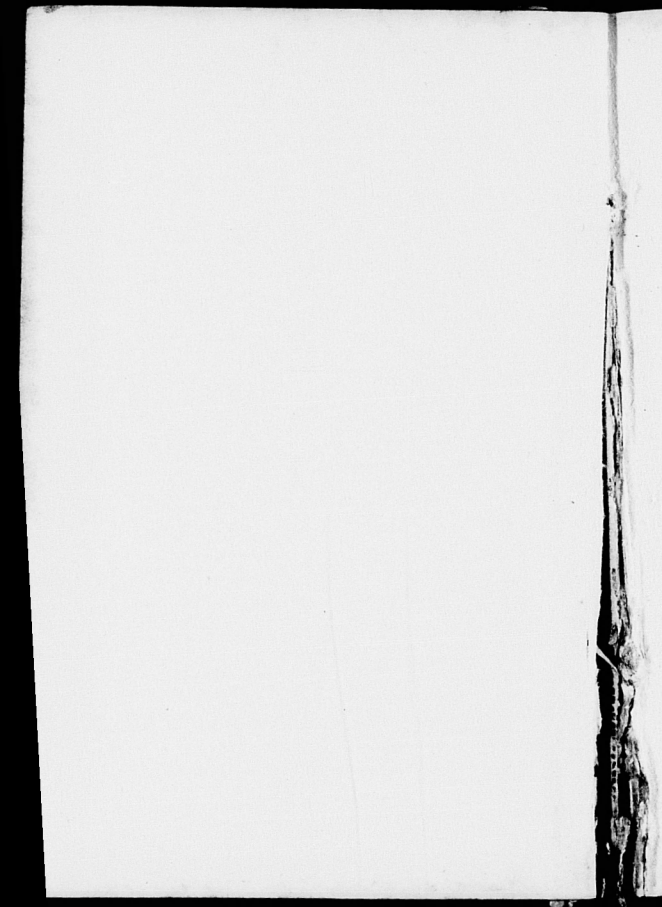

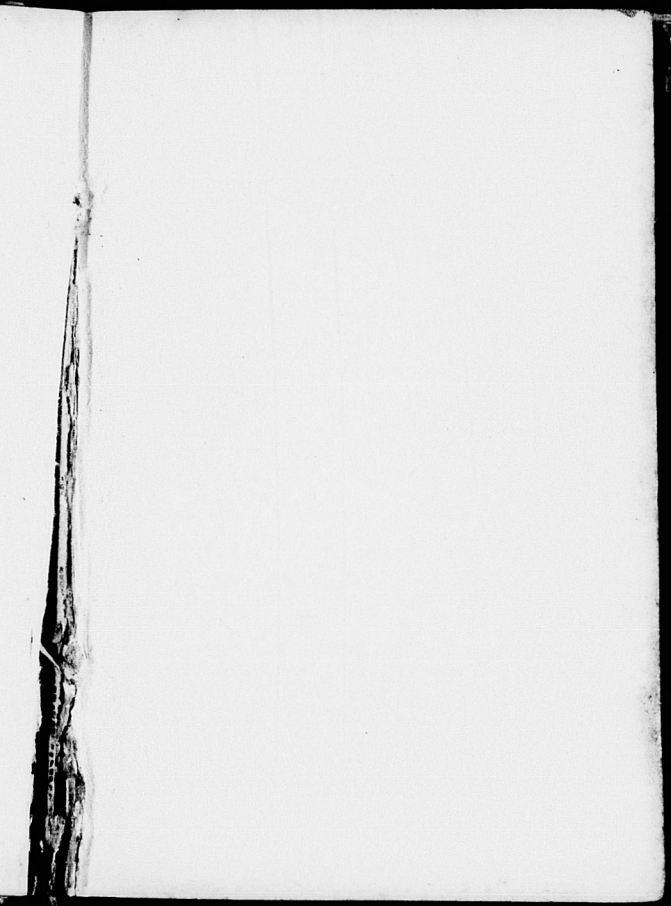

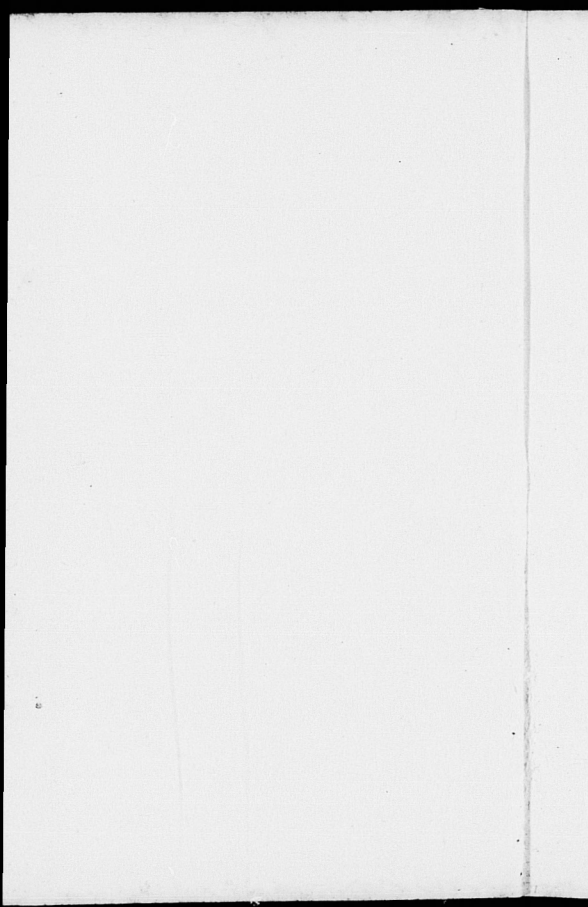

BUILDING IN KLEIN
CTURE IN COLOR

L. DOPTER

PARIS

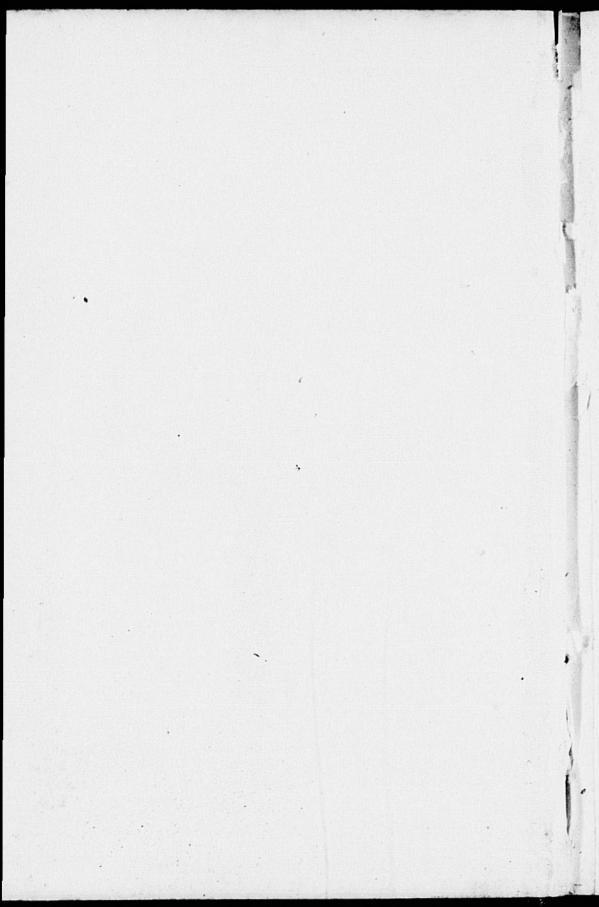
DORIS

PARIS

BUILDING IN KLEUR
CTURE IN COLOR

V k 89
157

DE
KERN

VAN
VERHEVENE GEBEDEN.

— — —
Volstandig Gebedenboek
VOOR
ROOMSCH-KATHOLIEKEN.

—
NIEUWE UITGAVE.

'S BOSCH.
W. VAN GULICK, BOEKHANDELAAR.

—
BIBL. CONV.
MET GOEDKEURING.
WIJCHENS

TIJDREKENING.

Het jaar heeft 12 maanden of 52 weken, 1 dag en 6 uren, welk uitmaakt 365 dagen en 6 uren. Viermaal 6 uren geeft 1 dag, en deze dag maakt alle vier jaren het schrikkeljaar, welk lang is 366 dagen.

GEBODENE VASTENDAGEN.

Behalve de veertigdaagsche Vaste, zullen er nog gebodene vastendagen zijn : de quateremperdagen, de dag vóór Pinksteren, de vigiliedagen voor SS. Pieter en Paulus, voor O. L. V. Hemelvaart, Allerheiligen, Kersmis en elke woensdag en vrijdag in den Advent.

Op S. Marcus en de Kruisdagen is het geboden vleesch te derven en te vasten tot den middag.

QUATERTEMPERDAGEN.

Quateremper wordt gehouden des woensdags, vrijdags en zaturdags na den derden zondag van den Advent, na den eersten zondag van de Vaste, na Pinksteren en na H. Kruisverheffing.

TE VIERENE FEESTDAGEN.

Eerste en tweede Paaschdag. Eerste en tweede Pinksterdag. Kersmis. Besnijdenis. Drie Koningen. Hemelvaart des Heeren. H. Sacramentsdag. Lichtmis. De Boodschap van Maria. De Hemelvaart van Maria. De Geboorte van Maria. Onbevleete Ontvangenis van Maria. Heilige Apostelen Petrus en Paulus. Allerheiligen. H. Stephanus. De patroon der plaats of kerk.

TAFEL
der
VERANDERLIJKE FEESTDAGEN.

JAREN.	ZONDAG- LETTER.	ASCHDAG.	PASCHEN.	PINKSTER.
1879	e	26 feb.	13 april.	1 junij.
1880	d c	11 feb.	28 maart	16 mei.
1881	b	2 maart	17 april.	5 junij.
1882	a	22 feb.	9 april.	28 mei.
1883	g	7 feb.	25 maart	13 mei.
1884	f e	27 feb.	13 april.	1 junij.
1885	d	18 feb.	5 april.	24 mei.
1886	c	10 maart	25 april.	13 junij.
1887	b	23 feb.	10 april.	29 mei.
1888	a g	15 feb.	1 april.	20 mei.
1889	f	6 maart	21 april.	9 junij.
1890	e	19 feb.	6 april.	25 mei.
1891	d	11 feb.	29 maart	17 mei.

JANUARIJ.

- 1 a *Besnijdenis.*
- 2 b s Alardus.
- 3 c s Genoveva, m.
- 4 d s Pharaïldis, m.
- 5 e s Telesphorus.
- 6 f *H. drie Koningen.*
- 7 g s Lucianus.
- 8 a s Gudula.
- 9 b s Julianus.
- 10 c s Agatho, paus.
- 11 d s Higinus.
- 12 e s Arcadius.
- 13 f s Leontius.
- 14 g s Hilarius.
- 15 a s Pa lus, erem.
- 16 b s Marcellus, p.
- 17 c s Antonius, abt.
- 18 d s Pet. St. te Rom.
- 19 e s Canutus.
- 20 f ss Fab. en Seb.
- 21 g s Agnes, m.
- 22 a s Vincentius.
- 23 b s Raymundus.
- 24 c s Timotheus, b.
- 25 d s Paulus bekeer.
- 26 e s Policarpus, b.
- 27 f s Johann. Chrys.
- 28 g s Flavianus.
- 29 a s Franc. de Sales.
- 30 b s Aldegondis.
- 31 c s Petr. Nolascus.

FEBRUARIJ.

- 1 d s Ignatius, m.
 - 2 e *Maria Lichtmis.*
 - 3 f s Blasius, m.
 - 4 g s Andreas, Cons.
 - 5 a s Agatha, m.
 - 6 b s Amandus.
 - 7 c s Romualdus.
 - 8 d s Johan. de Mat.
 - 9 e s Apollonia.
 - 10 f s Scholastica.
 - 11 g s Desiderius.
 - 12 a s Eulalia, m.
 - 13 b s Julianus, m.
 - 14 c s Valentinus.
 - 15 d s Faust. en Jov.
 - 16 e s Juliana, m.
 - 17 f s Silvinus, biss.
 - 18 g s Simeon.
 - 19 a s Eleonora.
 - 20 b s Eleutherius.
 - 21 c s Severianus.
 - 22 d s Pet. St. te Ant.
 - 23 e s Petrus Dam.
 - 24 f s *Matthias.*
 - 25 g s Victorianus.
 - 26 a s Porphyrius.
 - 27 b s Leander.
 - 28 c s Romanus, bel.
- In 't schrikkeljaar
heeft februarij 29 da-
gen. Dan viert men
s Matthias op den 25.

MAART.

- 1 d s Albinus, biss.
- 2 e s Simplicius.
- 3 f s Cunegundis.
- 4 g s Casimirus.
- 5 a s Theophilus.
- 6 b s Celeta.
- 7 c s Thomas van Aq.
- 8 d s Philemon.
- 9 e s Francisca.
- 10 f De 40 martelar.
- 11 g s Vindicianus.
- 12 a s Gregorius, p.
- 13 b s Euphrasia, m.
- 14 c s Mathildis, k.
- 15 d s Longinus.
- 16 e s Eusebia, m.
- 17 f s Patricius.
- 18 g s Gabriël, aarts.
- 19 a s Josephus.
- 20 b s Joachim.
- 21 c s Benedictus.
- 22 d s Octavianus.
- 23 e s Theodulus.
- 24 f s Romulus.
- 25 g *Maria Booschap.*
- 26 a s Ludgerus, b.
- 27 b s Rupertus.
- 28 c s Sixtus III, p.
- 29 d s Eustachius.
- 30 e s Quirinus, m.
- 31 f s Zosimus.

APRIL.

- 1 g s Hugo, biss.
- 2 a s Franc. de Paula.
- 3 b s Richardus, b.
- 4 c s Isidorus, biss.
- 5 d s Vincentius Fer.
- 6 e s Sixtus, mart.
- 7 f s Albertus.
- 8 g s Perpetuus.
- 9 a s Waldetrudis.
- 10 b s Macarius.
- 11 c s Leo I, paus.
- 12 d s Julius I, p.
- 13 e s Hermenegild.
- 14 f s Tiburtius.
- 15 g s Anastasia.
- 16 a s Martialis.
- 17 b s Anicetus.
- 18 c s Ursmarus.
- 19 d s Timon, diaken.
- 20 e s Marcellianus.
- 21 f s Anselmus.
- 22 g s Soter en Cajus.
- 23 a s Georgius.
- 24 b s Fidelis a S.
- 25 c s Marcus, Evang.
- 26 d s Cletus.
- 27 e s Anthimus.
- 28 f s Vitalis, m.
- 29 g s Petrus, mart.
- 30 a s Cath. van Sen.

MEI.

JUNIJ.

1 b ss *Philipp. en Jac.*
 2 c s Athanasius, b.
 3 d H. *Kruisvinding.*
 4 e s Monica, wed.
 5 f s Pius V.
 6 gs Jan in de olie.
 7 as Stanislaus, t.
 8 b s Michiels openb.
 9 c s Gerontius.
 10 d s Job.
 11 e s Franc. de Hier.
 12 f s Pancratius.
 13 gs Servatius.
 14 a s Bonifacius, m.
 15 b s Dimphna.
 16 c s Johan. Nepom.
 17 d s Paschalis Bayl.
 18 e s Venantius.
 19 f s Prudentina.
 20 g s Bernardinus.
 21 a s Felix a Cant.
 22 b s Julia.
 23 c s Guibertus.
 24 d O. L. V. Bijstand.
 25 e s M. Magd. de P.
 26 f s Philipp. Nerijs.
 27 gs Johannes, Paus.
 28 a s Germanus, b.
 29 b s Maximus.
 30 c Ferdinandus.
 31 d s Petronilla.

1 e s Pamphilius, m.
 2 f s Erasmus, b.
 3 gs Clotildis, k.
 4 a s Franc. Carr.
 5 b s Bonifacius, b.
 6 c s Norbertus, b.
 7 d s Paulus, b.
 8 e s Medardus, b.
 9 f s Primus.
 10 gs Margaretha, k.
 11 as Barnabas, ap.
 12 bs Johann. a S. F.
 13 c s Ant. van Pad.
 14 d s Basilius, biss.
 15 e s Vitus, Mod.
 16 f s Lutgardis, m.
 17 gs Alena, mart.
 18 a s Marcus.
 19 bs Gerv. en Prot.
 20 c s s Silverius, p.
 21 d s Aloys. de Gonz.
 22 c s Paulinus, b.
 23 f s Edeltrudis.
 24 gs Johann. Bapt.
 25 a s Ladislaus.
 26 bs Johan. en Paul.
 27 c s Crescentius.
 28 d s Leo.
 29 c ss Petrus en Paulus
 30 f s Martialis.

JULIJ.

AUGUSTUS.

1 g s Rumoldus, m.	1 c s Petrus banden.
2 a <i>Maria Visitatie.</i>	2 d s Alph. de Lig.
3 b s Eulogius.	3 e s Stevens vind.
4 c s Theodorus.	4 f s Dominicus.
5 d s Domitius.	5 g O. L. V. ter Sn.
6 e s Godeliva, m.	6 a Transfiguratie.
7 f s Willibaldus.	7 b s Donatus.
8 g s Elisabeth.	8 c s Cyracus, erem.
9 a Mart. v. Gorcum.	9 d s Romanus.
10 b De 7 H. Broeders.	10 e s <i>Laurentius.</i>
11 c s Pius, Paus, m.	11 f s Susanna.
12 d s Johann. Gualb.	12 g s Clara, m.
13 e s Anacletus, p.	13 a s Hypolitus, m.
14 f s Bonaventura.	14 b s Eusebius. <i>Vig.</i>
15 g s Hendrik, k.	15 c <i>Maria Hemelv.</i>
16 a O. L. V. Schap.	16 d s Rochus.
17 b s Alexius, belijd.	17 e s Juliana.
18 c s Simphorosa.	18 f s Helena, m.
19 d s Vinc. a Paulo.	19 g s Lodewijk, b.
20 e s Hier. Æmil.	20 a s Bernardus, abt.
21 f s Victor.	21 b s Johan. Fr. de C.
22 g s Maria Magdal.	22 c s Symphorianus.
23 a s Liborius.	23 d s Philippus, B.
24 b s Christina, m.	24 e s <i>Bartholomeüs.</i>
25 c s <i>Jacobus, apostel.</i>	25 f s Lodewijk, kon.
26 d s Anna.	26 g s Zephyrinus.
27 e s Pantaleon, m.	27 a s Joseph Calas.
28 f s Innocentius.	28 b s Augustinus.
29 g s Martha, mart.	29 c s <i>Johan. mthoofd.</i>
30 a s Abdon, m.	30 d s Rosa, m.
31 b s Ignatius de L.	31 e s Raymundus.

SEPTEMBER.

- 1 f s Ægidius.
- 2 g s Stephanus, k.
- 3 a s Remaclus, b.
- 4 b s Rosalia, m.
- 5 c s Laurent. Just.
- 6 d s Eleutherius.
- 7 e s Regina.
- 8 f *Maria geboorte.*
- 9 g s Gorgonius.
- 10 a s Nicolaus, Toll.
- 11 b s Protus, m.
- 12 c s Guido, bel.
- 13 d s Amatus.
- 14 e *H. Kruisverheffing.*
- 15 f s Nicomedes, m.
- 16 g s Cornelius, p.
- 17 a s Lambertus.
- 18 b s Joseph a Cup.
- 19 c s Januarius, m.
- 20 d s Eustachius.
- 21 e s *Matheüs, apost.*
- 22 f s Mauritius, m.
- 23 g s Thecla.
- 24 a O. L. V. t. Slaven.
- 25 b s Cleophas, b.
- 26 c s Cyprianus.
- 27 d s Cosm. en Dam.
- 28 e s Wenceslaus.
- 29 f s *Michaël, aarts.*
- 30 g s Hieronymus.

OCTOBER.

- 1 a s Bavo, bel.
- 2 b H. Engelen-bew.
- 3 c s Gerardus, abt.
- 4 d s Franciscus.
- 5 e s Placidus, m.
- 6 f s Bruno.
- 7 g s Marcus, Paus.
- 8 a s Brigitta, wed.
- 9 b s Dionysius.
- 10 c s Franc. de Borg.
- 11 d s Gummarus.
- 12 e s Maximilianus.
- 13 f s Eduardus, k.
- 14 g s Calixtus, p.
- 15 a s Theresia, m.
- 16 b s Gallus, abt.
- 17 c s Hedwigis
- 18 d s Lucas, ev.
- 19 e s Petrus d'Ale.
- 20 f s Johann. Cant.
- 21 g s Ursula.
- 22 a s Cordula.
- 23 b s Johann. Cap.
- 24 c s Raphaël, aarts.
- 25 d s Crispinus.
- 26 e s Evaristus, p.
- 27 f s Frumentius.
- 28 g s *Simon en Judas.*
- 29 a s Ermelindis.
- 20 b s Marcellus.
- 31 c s Quintinus. *Vig.*

NOVEMBER.

1 d ALLERHEIL.
 2 e Allerzielen.
 3 f s Hubertus, bis.
 4 g s Carolus Borr.
 5 a s Zacharias.
 6 b s Leonardus. b.
 7 c s Willibrordus, b.
 8 d De 4 gekroonden.
 9 e s Theodorus, m.
 10 f s Andreas, Avel.
 11 g s Martinus, b.
 12 a s Livinus, m.
 13 b s Didacus, bel.
 14 c s Seraphion, m.
 15 d s Leopoldus.
 16 e s Edmundus.
 17 f s Gregorius Th.
 18 g s Odo, abt.
 19 a s Elisabeth, w.
 20 b s Felix de Valois.
 21 c O. L. V. Present.
 22 d s Cecilia, m.
 23 e s Clemens, p.
 24 f s Johannr. a Cru.
 25 g s Catharina, m.
 26 a s Petr. Alexand.
 27 b s Maximus, b.
 28 c s Sosthenes.
 29 d s Saturninus, b.
 30 e s Andreas, apost.

DECEMBER.

1 f s Eligius.
 2 g s Bibiana, m.
 3 a s Francisc.-Xav.
 4 b s Barbara, m.
 5 c s Sabbas, abt.
 6 d s Nicolaüs, bis.
 7 e s Ambrosius, b.
 8 f *Onbevelekt Ontvang.*
 9 g s Leocadia, m.
 10 a s Melchiades, p.
 11 b s Damascus, p.
 12 c s Constantius.
 13 d s Lucia, mart.
 14 e s Nicasius, b.
 15 f s Eusebius, b.
 16 g s Everardus.
 17 a s Begga, wed.
 18 b s Gratianus, b.
 19 c s Nemesius.
 20 d s Philogonus. b.
 21 e s Thomas, apostel.
 22 f s Hungerus, b.
 23 g s Victoria.
 24 a Irmina. Vig.
 25 b KERSDAG.
 26 c s Stephanus.
 27 d s Johannes, evang.
 28 e Onschuld. Kinder.
 29 f s Thomas Cant.
 30 g s Sabinus.
 31 a s Silvester.

GODSDIENST-OEFENINGEN

DES MORGENS.

Mijn God en Vader, tot U verheft zich mijn geest bij het ontwaken. Mijne eerste gewaarwording zij dankbare vreugde en liefde. Mijn eerste werk zij uwe vereering en gebed om uwen vaderlijken zegen.

Ootmoedig werp ik mij voor U neder, en dank U, mijn algoede Schepper, dat ik nog leef, en dat ik weet, tot welk einde ik leef; dat ik U, oorzaak en onderhouder mijns levens, ken, en, in Christus, U Vader mag noemen.

Onder uwe bescherming sliep ik veilig en gerust. Onder uwe leiding vervolg ik heden wederom den weg, welken uwe Voorzienigheid mij heeft aangewezen. Aan mijne zaligheid zal ik met vreeze en beven arbeiden.

den. O, verleen mij, Heere! daartoe uwe gratie, tijd en kracht.

O mogt ik mij alles zoo ten nutte maken, dat ik ook aan den avond van dezen dag mij daarover konde verblijden; dat ik niets hadde te betreuren, maar met verblijdend bewustzijn voor U, mijn onzichtbare en alziende Vader! konde verschijnen.

Zoo vele dagen van mijn leven zijn reeds vervlogen, zijn voor de eeuwigheid verloren gegaan. God! hoe weinig heb ik nog voor U en voor mijne bestemming geleefd! De dag van heden zij dus toch in uwennaam begonnen!

God! Gij kent mijn hart. Al is het met goede voornemens vervuld, hoe zwak is het echter! Zoo dikwerf heb ik reeds de onwrikbaarste besluiten verbroken: zal heden dit weder geschieden? Zal ik heden weder de zonde begaan, die U zoo zeer in mij mishaaft? Zal de dag van heden almede een verloren, een kwalijk doorgebragte, een rampzalige dag voor mij wezen? Och, dit zij verre! Mijn God, behoed mij! sterk mij! Ik wil mij zelven zorgvuldig in acht

nemen, en mij met standvastigheid wapenen.

Als begeerten in mij ontstaan, die de deugd onteeren; als mijn hart verbitterd wil worden, of drift mij vervoert; als mijne traagheid arbeid ontziet, en de moed mij wil begeven, dan doe de gedachte aan U mij blozen, en make mij zachtzinnig, voorzigtig, werkzaam en moedig. Gij doorgrondt de geheimste neigingen van mijn hart. Op uwen bijstand mag ik mij verlaten. Gij zult mijne inspanning en mijne pogingen beloonen. Gij zult mij oordeelen.

Vader! Gij vergeet mij, uw kind, niet. Hoe zou ik dus U vergeten? Herinnert niet alles mij aan U? Al wat ik ben en bezit, al wat ik aanschouw en geniet, is het *uwe*. Ik behoor geheel aan U. De dienst, welke Gij van mij, tot mijn eigen geluk, begeert, is *gehoorzaamheid uit liefde*. Tot deze dienst verbind ik mij thans van nieuws, op het plegtigste. Al wat ik doe of zal doen, geschiede ter uwer eere, omdat Gij het wilt, en gelijk Gij het wilt, mijn God en Vader! mijn alvermogende Helper en trouwe Vergelder! Amen.

Aan den Verlosser.

U na te volgen, Heere Jesus! is als Christen mijne taak op aarde, wil ik eens bij U in den Hemel komen. Al mijne woorden en werken moeten getuigenis geven, dat ik uw leerling ben en den naam van uw leerling niet geheel onwaardig draag. Uw heilig voorbeeld zweve mij heden, zweve mij altijd voor oogen! Al uwe vreugde bestond in den wil uws Vaders te doen, en het werkte volbrengen, waartoe Hij U had gezonden. Weldoen was uwe meest geliefkoosde bezigheid; terwijl al, wat Gij deedt, uit liefde tot God uwen Vader, en tot ons, menschen, geschiedde. Als kind en jongeling waart Gij aan uwe heilige Moeder en aan Joseph onderdanig; en wanneer ik U mij voorstelle in de moederlijke woning te Nazareth, het handwerk uws zorgvaders mede beoefenende, dan bevind ik, dat arbeid, godsdienst 's menschen bestemming, wijsheid en deugd is; dan begeef ik mij met lust aan de bezigheden, welke uwe Voorzienigheid mij in mij-

nen stand aanwijst. Geene er van zij mij verachtelijk, geene er van doe mij klagen. Ook uwe zachtmoedigheid en toegevende bescheidenheid in den omgang, uwe ontfermende, vergevende menschenliefde, uw geduld in lijden, uwe volkomene onderwerping aan uwen hemelschen Vader, zij mij ten rigtsnoer in mijn gedrag. Zoo zal ik mijn Christendom, door getrouwe navolging van uwe leer en uw voorbeeld, al meer en meer in mijnen levenswandel doen uitblinken; U al meer en meer gelijkvormig te worden, zij al mijn streven!

O Maria, zonder zonde ontvangene Maagd! heilige Moeder van mijnen Verlosser! en gij, zijne getrouwe vrienden en navolgers, Heiligen in den Hemel! gij wekt mij, even als de Engelen, op, en spoort mij aan, om, uw voorbeeld navolgende, den wil van God te doen, zoo als Gij dit hebt gedaan, en nu nog steeds doet: opdat ik eenmaal uwe zaligheid deelachtig worde. Verwerf mij door uwe voorbedding bij God, dat dit geschiede om Jesus-Christus wille. Amen.

Als men de klok hoort slaan,

Thans en in de ure mijns doods zegene
en behoeve mij de almachtige God, de
Vader †, de Zoon † en de H. Geest †.
Amen.

Gebed voor het eten.

Aller oogen wachten op U, Heer, en
Gij geeft hun spijs ter regter tijd; Gij
opent uwe milde hand en vervult al wat
leeft met zegen.

Eere zij den Vader, en den Zoon en den
H. Geest, enz.

Heer, ontferm U onzer. Christus, ont-
ferm U onzer. Heer, ontferm U onzer. Onze
Vader, enz. Wees gegroet, enz.

Heer, zegen ons en deze uwe gaven, die
wij van uwe milddadigheid ontvangen zul-
len, door Christus, onzen Heer. Amen.

Gebed na het eten.

Wij danken U, almachtige God, voor al

uwe weldaden ; U, die leeft en heerscht in alle eeuwigheid. Amen.

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U onzer. Heer, ontferm U onzer. Onze Vader, enz. Wees gegroet, enz.

De naam des Heeren zij gebenedijd, van nu af tot in eeuwigheid.

Geef, o Heer, om uws naams wille, het eeuwige leven tot belooning aan al onze weldoeners. Amen.

Dat de zielen der overledene geloovigen, door Gods barmhartigheid, rusten in vrede. Amen.

GODSDIENST-OEFENINGEN

DES AVONDS.

Bij het einde van dezen dag
werp ik mij ootmoedig voor
U neder, mijn God en Vader!
om U kinderlijk te danken
voor het veelvuldige goede, dat
mij en den mijnen heden weder van
uwe onuitputtelijke goedertieren-
heid, boven zoo vele mijner mede-
menschen, geheel onverdiend is toege-
vloed. Heb ik dezen dag iets nuttigs mo-
gen doen; ben ik voor onheilen bewaard
gebleven, of wel, heb ik kracht en troost in
mij ontwaard, die mij alles, wat mij smar-
telijk bejegende, lijdzaam hebben doen
dragen: mag ik thans blijmoedig en ge-
zond mij ter ruste begeven, zoo heb ik dat
aan uwe over mij wakende *Voorzienigheid* te
danken. Niet één enkel genoegelijk oog-
blik zou mij te beurte zijn gevallen, haddet

Gij het mij niet toegeschikt. En zou ik U niet danken, mijn goedertieren Vader en weldoener? Gij behoeft slechts mij eenige uwer dagelijksche wekladen te onthouden, en ik zoude weldra ondervinden en gevoelen, hoe dierbaar ze mij behooren te wezen. Thans erken ik ze zoo weinig, mijn God! schoon ze mij, dag aan dag, in zoo ruime mate worden toegedeeld.

De dank, welken Gij van mij verlangt, bestaat daarin, dat ik van uwe gaven een nuttig gebruik make. Gij eischt ook daarvan rekenschap. Hoe zal ik bestaan?

Dezen dag, welken Gij mij weder hebt verleend, is nu verdwenen, en komt in eeuwigheid niet weder; slechts de verdiensten en de gevolgen mijner werken blijven. Mag ik er mij over verblijden? of heb ik reden, om er mij over te schamen en te beangstigen? O mogt ik, daar ik nog tijd heb, mij bekeeren! Mogte toch het einde van dezen dag, door het opvatten van goede voornemens, voor U, *Alomtegenwoordige!* het begin eener standvastige bekeering wezen!

Onder uwe bescherming leg ik mij nutter

rust. Laat mij in den slaap nieuwe levenskracht vinden, en, morgen, is het uw heilige wil, met nieuwen moed en ijver, tot uwe dienst, ontwaken. Amen.

Aan den Verlosser.

Eer ik mijne oogen sluit, zie ik nogmaals tot U op, mijn goddelijke Leermeester, mijn Verlosser en mijn Regter ! Hoe gerust zoude ik dezen dag ten einde brengen, indien ik heden als uw leerling en navolger, als een christen geleefd hadde ; indien ik heden U eenigzins meer gelijkvormig ware geworden, dan ik gisteren was ! maar hoe ver, o mijn Heer en mijn God ! ben ik van die gelijkvormigheid nog verwijderd ! Hoe dikwijls heb ik uwe voorschriften en uw voorbeeld uit het oog verloren ! Met schaamte en berouw smeek ik U : wees mij, zondaar, genadig. Ik beloof U verbetering en getrouwere navolging. Geef, dat ik eens, opgewekt uit den slaap des doods, U als mijnen vergeldenden Regter en Zaligmaker moge aanschouwen, en, met al uwe Engelen en Heili-

gen, met uwe getrouwe navolgers, eeuwig prijzen. Amen.

Gedachten bij het ter rust gaan.

Welk eene weldaad is een zachte, gezonde slaap! God, hoe groot is uwe wijsheid en goedheid, dat Gij aan de vervulling van onzen nooddrift zoo veel geneugten hebt verbonden!

Ontferm U over hen, die van deze weldaad zijn verstoken! Ontferm U over alle lijdenden en bedroefden, over alle zieken en stervenden in dezen nacht! Troost, sterk hen, Vader! Lenig hunne smarten, vermindert hunnen kommer, door christelijke gelatenheid, lijdzaamheid en onderwerping, door de hoop op spoedige uitkomst, en door de verwachting eens beteren levens.

Breng de rampzaligen, die thans op werken der duisternis zijn uitgegaan, van hunne booze wegen terug; verlicht hen, red ze, Vader.

Eerbied voor U, o Allerheiligste, door-
dringe mijne ziel, zoo dat ik niets doe, niets

denke, waarover, als het wierde ontdekt, ik mij zou moeten schamen. De nacht bedekt mij niet voor U, o Alziende! die eenmaal het geheimste zultaan den dag brengen en oordeelen. Ach! hoe verschrikkelijk moet eeuwige duisternis zijn!

De slaap is een beeld van den dood, met wien ik mij nu reeds wil gemeenzaam maken, opdat ik des te minder voor hem hebbe te schrikken. Ik wil mijne rustplaats als mijn sterfbed aanzien. Hoe zal ik te moede zijn, wanneer ik daarop zieltogend zal uitgestrekt liggen? Wat zal ik alsdan wenschen gedaan te hebben? Wat zal alsdan mijn troost of mijne bekommring wezen? Hoe, indien deze nacht mijn laatste nacht ware?

De gewigtigste verrigting des avonds.

God! beschaamd, veroordeeld sta ik voor U! Ach! zal het dan altijd zoo met mij wezen? Zal er dan geene enkele week, niet een éénige dag voorbijgaan, zonder dat ik mislagen en zonden heb te betreuren; zonder

dat ik mij zelven moet veroordeelen en verfoeijen? Zal ik er dan nooit een begin aan maken, wijzer en beter te worden? Zal ik dan gedurig weder bedrijven, wat ik reeds zoo dikwijls betreurd heb? Ach, hoe verschrikkelijk zal het berouw bij het einde mijns levens mij folteren, als ik geen tijd meer over zal hebben, om mij te bekeeren!

Van nu af aan wil ik den tijd, welken Gij mij, in uwe genade, nog zult vergunnen, o God! getrouw in uwe dienst besteden. Gij hebt nog geduld met mij; uwe langmoedigheid wil mij tot boetvaardigheid, tot bekeering brengen. Gij sterkt mij, zwakke. Gij verleent mij kracht tot uitoefening van het goede. Gij zijt bereid alle zonden, om Jesus-Christus wille, te vergeven, zoodra Gij berouw en ernstig verlangen naar verbetering bespeurt. Amen.

GEBEDEN
ONDER DE HEILIGE MIS.

Bij het begin der Mis.

Ik verschijn hier voor uw aanzicht, o God, om U gemeenschappelijk met mijne broedren te vereeren, en deel te nemen aan de heilige Godsdienstverrigtingen, welke uw welbeminde Zoon, ter gedachtenis van zijn lijden en sterven, heeft ingesteld. Levend geloof aan uwe tegenwoordigheid, grootheid en goedertierenheid vervulle mijn hart en houde onafgebroken mijne aandacht bezig.

Confiteor of belijdenis der zonden.

Uit de diepte mijner zwakheid, nietigheid
en strafwaardigheid, zie ik ootmoedig tot U

IMMACULEE CONCEPTION.

GEBEDEN

ONDER DE HEILIGE MIS.

Bij het begin der Mis.

Ik verschijn hier voor uw aanschijn o God, om U gemeenschappelijk met uwe broederen te vereeren, en deel te nemen aan de heilige Godsdienstverrichtingen, welke uw welbeminde Zoon, ter gelykenis van zijn lijden en sterven heeft ingesteld. Levend geloof aan uw levenswoordigheid, grootheid en goddierenheid, vervulle mijn hart en houde onafgebroken mijne aandacht bezig.

infiltrat of belijvenis ter zanden.

Uw... zwakheid, nietigheid,
en sterfelijkheid, zie ik ootmoedig tot U

J. Dopter et Cie A. PARIS.

Pl. 332

AVENUE DU MAIN 21

IMMACULÉE CONCEPTION.

op en smeeek om ontferming. Vader, ik heb gezondigd! Met schaamte en berouw belijd ik mijne schuld! — God! Gij ziet mijn hart! Gij kent mijne rampzalige zwakheid en de geheele gesteldheid mijner ziel. Gij zijt bereid te vergeven, als Gij ernstig voornemen ter verbetering bespeurt. Gij biedt ons, met vaderlijke liefde, uwe hulprijke hand. Gerust en vol kinderlijk vertrouwen roep ik met mijne medechristenen tot U : *Ontferm U onzer, o God! Vader! sta uwe zwakke kinderen bij, dat zij zich bekeeren! Jesus, die in de wereld gekomen zijt om de zondaars zalig te maken, ach, wees ons genadig!*

Gloria.

Glorie zij God in den hoogste, en op de aarde vrede aan de menschen van goeden wille! Lof zij den Heere, want Hij is goedertieren, zijne barmhartigheid is eeuwigdurend! zijne geheele Majesteit is — heilige liefde!

Lof en dank zij U toegebragt, o Jesus-Christus, onze goddelijke Heiland en Verlosser, onze broeder en vriend: eenmaal

mit liefde voor ons gestorven, thans in het bezit uws rijks, om allen, die in U gelooven en U navolgen, zalig te maken! Gij, God! onze Heer, Heiligste, Allerhoogste, wees ook met den H. Geest, in de heerlijkheid des Vaders, door ons aangebeden! Amen.

Collecte of Kerkgebed.

Neem, o God! het gebed des priesters voor het heil van uw volk genadig aan, en verleen ons allen de genade, dat wij van U bekomen, wat wij met vertrouwen tot ons wezenlijk welzijn begeeren, door Jesus-Christus, uwen Zoon, onzen Heer, die met U, in eenheid des H. Geestes, waarachtig God, leeft en regeert in eeuwigheid. Amen.

Epistel.

Alleen uwe goede, gehoorzame kinderen, kunnen in Christus met vast vertrouwen bidden. Niet enkel de aanroeping van uwen Naam, maar de volbrenging van uwen heiligen wil doet ons zalig worden. Hoe strafwaardig ben ik dus niet, als ik dien wil

kenne en niet doe ! Gij hebt U onverkenbaar en liefderijk aan ons geopenbaard. Ik wijd U daarvoor mijnen dank, o God ! Gij vordert niets van ons dan wat regtmatig en goed is. Gij leidt en waarschuwt ons gelijk een vader doet. Laat uw woord niet slechts in mijne ooren klinken, maar zich in mijn harte dringen, en mij goede werken doen voortbrengen. Geef mij het willen en het doen !

Het Evangelie.

Blijde boodschap onzer verlossing van de zonde en hare jammerlijke gevolgen ! ook tot mij zijt gij gekomen. God, hoeveel dank ben ik U niet verschuldigd ! Eeniggeboren des eeuwigen Vaders ! Gij daaldet van den Hemel neder, om ons een leidsman naar denzelven te worden. Tot wien zouden wij gaan dan tot U ; bij wien anders ware deugd, bemoediging en zaligheid zoeken ? Uw woord geeft troost en kracht ; uwe leer is zaligmakend ; uw gebod is liefde ; en wèl te doen was uw werk. Uw juk is zacht, en uw

last is ligt. Gij zijt ons voorgegaan en hebt ons den weg doen kennen. Hoe zoude ik dus van U afwijken, U met woorden of daden verlooehenen of mij voor de wereld over U schamen, mijn Heer en God! — Neen, dit nimmer! Uwe leer, uw voorbeeld zij het rigtsnoer mijns ganschen levens!

Credo of Geloofsbelijdenis.

Ik geloof in éénen God, almachtigen Vader, Schepper van Hemel en van aarde, van alle zichtbare en onzichtbare dingen.

En in éénen Heere Jesus-Christus, Gods eeniggeboren Zoon, en uit den Vader voor alle eeuwen geboren; God van God, Licht van Licht, waarachtigen God van den waarachtigen God, geteeld en niet gemaakt; van ééne zelfstandigheid met den Vader, door wien alles gemaakt is. Die om ons, menschen, en onzer zaligheid wille is nedergedaald van den Hemel, en het vleesch heeft aangenomen van den heiligen Geest, uit de Maagd Maria, en is MENSCH GEWORDEN. Ook is Hij voor ons gekruisigd onder

Pontius Pilatus; Hij heeft geleden en is begraven. Hij is, volgens de heilige Schrift, ten derden dage van den dood wederom opgestaan. Hij is opgeklommen ten Hemel, en zit aan de regterhand des Vaders. Hij zal wederkomen met heerlijkheid, om te oordeelen de levenden en de dooden; wiens rijk geen einde zal hebben.

Ik geloof in den heiligen Geest, die Heer is en levend maakt, die uit den Vader en den Zoon voortkomt; die met den Vader en den Zoon te zamen wordt aangebeden en verheerlijkt; die door de Profeten gesproken heeft.

Ik geloof ééne, heilige, katholieke en apostolische Kerk. Ik belijd een doopsel tot vergiffenis der zonden. Ik verwacht de opstanding der dooden, en het leven der toekomende eeuwen. Amen.

Offertorium.

Brood en wijn zijn uwe gaven, o God! wees daarover gedankt. Laat het genot er van ons telkens en in kinderlijke, lijdzame liefde

tot U versterken. Doch het brood en de wijn, die zich op dit uw altaar bevinden, worden ons een nog heiliger versterkingsmiddel in die zelfde liefde. Zij toch zijn bestemd om het aandenken aan het grootste bewijs uwer liefde jegens ons, om de opoffering uws Zoons in deze vergadering te vernieuwen. Met dat oogmerk dragen wij U deze gaven door de handen des priesters op.

Ik draag tevens mij zelven als een levend offer aan U op. Al wat ik ben en bezit is uw geschenk, en Gij vordert daarvoor niets van mij dan dat ik, ter vereering uwer milde goedertierenheid, uwe gaven wijselijk gebruike. Gij vordert niets van mij dan *gehoorzaamheid en liefde*. Zie genadiglijk neder, o Heere! op het lof- en dankoffer, dat ik U thans brenge. — Geheel vervuld van de heiligste voornemens, om geene uwer gaven immermeer te misbruiken, maar om die alle met het beste oogmerk naar uwen heiligen wil aan te wenden, wil ik alles met dankbare tevredenheid uit uwe hand aannemen, en mij over uwe goedertierenheid verblijden. Kan ik iemand met uwe gaven

gelukkig maken of ondersteunen, dan geschiede het met het oog op U geslagen. Zoo waarlijk Gij, o God, mij om Jesus-Christus vergeeft, wil ik zelfs de laatste vonk van haat jegens mijne beledigers in mijn hart uitblusschen. Hoe toch zoude ik met een onverzoend hart voor uw altaar durven verschijnen? Eindelijk verbind ik mij, op nieuw, plegtiglijk tot de onbepaaldste gehoorzaamheid aan uwen heiligen wil, tot de ernstigste bekeering en tot de standvastigste getrouwheid in het vervullen mijner pligten. Och! dat mijn lichtzinnig hart toch nimmermeer veronachtzame, wat ik thans, o God! voor uw aangezicht zoo heiliglijk be loof! — Mogt Gij, o mijn hemelsche Vader! dit mijn offer niet versmaden, maar om Jesus-Christus wille daaraan welgevallen hebben.

Prefatie.

Mijne ziel verheffe zich boven al het aardse tot U, mijn Schepper! in den Hemel, waar ontelbare scharen van zalige

geesten U onophoudelijk loven! Doch, wie ben ik — mensch, en hoe gering, hoe nietsbeduidend is mijn lof! Ja, wat is de lof van al de Engelen ten opzigte uwer oneindige volmaakheden en weldaden? Gij ziet op mijn welmeenend pogen met even zooveel welbehagen neder, als op de hulde der hemelsche koren. Gij luistert, Vader! ook naar het stamelen van uw zwak kind: vol onderwerping en eerbied roep ik dus mede ootmoedig aanbiddend uit: *Heilig, heilig, heilig is de Heer, de God der Heerscharen! Hemel en aarde zijn vol van uwe heerlijkheid.*

Eere zij den Allerhoogste, en gezegend zij Hij die daar komt in den naam des Heeren.

Canon,
of gebeden die voor en na de Consecratie
stil worden gelezen.

Zie, barmhartige God, met vaderlijke goedheid op ons neder, en verhoor genadig de gebeden, welke wij U opdragen voor

uwe heilige, katholieke Kerk, voor haar zichtbaar opperhoofd, voor onze geestelijke en burgerlijke overheden, voor de gansche menschheid, voor al onze dierbare betrekkingen, voor bekenden en bloedverwanten, voor vrienden en vijanden, — voor al onze broederen! Hoe dierbaar moeten zij ons niet wezen, daar wij voor hen bidden als ware het voor ons zelve.

Ook uwe vrienden in den Hemel beminnen ons, bidden voor ons, hunne broederen op aarde. O welk eene hartverheffende gedachte, dat onze gebeden met de hunne voor uwen troon komen! Och, dat wij in deugd, in liefde en in godsdienstigheid hun meer gelijkvormig waren! Och! dat wij toch dagelijks, en bij elke Mis, welke wij mogen hooren, meer gelijkvormig wierden aan U, uitmuntendste toonbeeld van alle dankbare verdiensten, aanbiddelijke Zone Gods!

Onder de Consecratie.

Welke liefde is aan uwe liefde gelijk, o

Jesus ! daar Gij U zelven om onze zaligheid hebt opgeofferd ! Gij hebt ons een eeuwigdurend gedenkteeken van die liefde nagelaten. In deze oogenblikken zal op nieuw werkelijk plaats hebben hetgeen Gij den laatsten avond uws levens hebt gedaan en aan uwe Leerlingen hebt bevolen tot uwe wederkomst te doen.

Brood en wijn worden in uw heilig Ligchaam en Bloed veranderd.

Gij, o Jesus ! zijt het hemelbrood, dat aan de wereld het ware leven geeft ! — Aan U geloof ik, op U stel ik mijn vertrouwen, U zij mijne liefde gewijd ; U aanbid ik als hier tegenwoordig, schoon mijne oogen U niet mogen aanschouwen ; voor U wil ik leven en sterven !

Gij zijt het zoenoffer voor de zonde van de gansche wereld ; ook ter mijner zaligheid is uw bloed vergoten ; och, dat het niet te vergeefs voor mij zij uitgestort !

Zoo verre ging uwe liefde, o Jesus ! verder konde die niet gaan. En zoude ik U geene wederliefde betoonen, U, die mij het eerst, die mij zoo onuitsprekelijk hebt be-

mind? Zoude ik, met alle mogelijke inspanning, niet alles, wat in mij is, aanwenden, om de oogmerken van uw lijden en sterven ook te bereiken? Zoude ik het werk mijner verlossing, dat zulk een hoogen prijs van U vorderde, aan mij, lichtzinnig, verijdelen? — O zonde! hoe verfoeijelijk moet gij mij wezen, als ik aan het mishandelde ligchaam en aan het vergoten bloed mijns Verlossers gedenk!

Wanneer Ik van de aarde zal verhoogd zijn, zal ik allen tot mij trekken. Zoo spraakt Gij, goddelijke Verlosser! en ook tot *ons* is dit gezegd. Och, trek ook mij tot U; ik ben bereid U te volgen, en mij steeds meer en meer van de zonden, welke ik nog aankleef, los te rukken. Uwe gehoorzaamheid tot den allerschandelijksten en allersmartelijksten kruisdood; uwe onderwerping aan God, uwen Vader; uw geduld en uwe standvastigheid; uw laatste gebed voor uwe vijanden blijven mij diep in het harte geprent; zweven mij onophoudelijk ten voerbeelde voor den geest. Geef, dat ik nimmer vergete, wat ik U als christen, als verlost ben verschuldigd.

Aandenken aan de overledenen.

Ook onze afgestorvene broeders zijn uwe verlost, en wij gedenken hunner, o Heere! in onze gebeden. Bijzonderlijk bidden wij U voor de zielen van hen, met welke wij door de banden des bloeds, der dankbaarheid en der vriendschap op het naauwst verbonden zijn geweest. Verlos hen, Vader, reinig hen. Neem alles weg, wat hen voor de zaligheid nog ongeschikt mogt doen wezen, en verzamel hen en ons, na doorgestane beproevingen, ten laatste met al uwe uitverkorenen in uw koninkrijk.

Om U alleen, o Jesus, hopen en verwachten wij van God al het goede. *In uwen naam*, en volgens uw voorschrift, bidden wij, vol vertrouwen, tot uwen en onzen Vader :

Het Gebed des Heeren.

Onze Vader, die in de Hemelen zijt, boven alles verheven, alles met liefde besturende. — Uw naam worde geheiligt, vervul ons met diepen eerbied voor U, o Allerheiligste! Uw rijk kome, het ware zaligmakend

christendom verbreide zich daar, waar men het nog niet kent, en heersche in aller hart door waarheid en liefde. *Uw wil geschiede, gelijk in den Hemel, alzoo ook op aarde. — Geef ons heden ons dagelijksch brood! Vader! Gij weet wat wij, uwe kinderen, behoeven. Zegen onzen arbeid, en doe ons hetgeen Gij ons verleent, te vreden en in rust genieten. Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren! En leid ons niet in bekoring; bewaar ons voor rampzalige overijling; geef ons kracht, dat onze deugd niet bezwijke, maar verlos ons van den kwade, verlos ons, ten bekwamen tijde, van alle wezenlijk kwaad. Amen.*

Agnus Dei, Sam Gods.

Onschuldig en zachtmoedig gelijk een lam, ondergingt Gij den dood, o Jesus! om den berouwhebbenden en zich bekeerenden zondaar vergiffenis en bemoediging te verwerven, en nu nog, in den Hemel, zijt Gij een liefderijk ontfermer en vriend der menschen. — Vorm mijn hart naar het uwe,

opdat ik U, ook als mijn Regter, gerust te gemoet moge zien.

Geestelijke Communie.

Reeds dikwerf ben ik aan uwe Tafel, o Heere! verschenen, en met het brood des levens gespijst geworden. — Maar hoe heb ik aan uwe liefderijke oogmerken beantwoord? Welke vruchten kan ik er van bij mij aantoonen? — Heere! ik sta beschaamd voor U, als uwer groote genade volkomen onwaardig. Doch Gij spraakt menigmaal slechts één enkel woord, en de kranke werd gezond: mogte ook, alzoo, uw woord de herstelling mijner ziel bewerken! Het geloof aan U versterke mij; de liefde tot U spore mij aan tot al het goede, opdat ik steeds uws meer waardig, opdat ik eens willens met U worde! Niets zal mij van U kunnen scheiden, mijn goddelijke leidsman en vriend mijner ziele; Gij hebt den kelk des lijdens tot den bodem geledigd, en ik zou over éenen enkelen druppel klagen? Of ben ik beter dan Gij, mijn Heer en Meester?

— neen! — uit uwe hand, o God! is mij alles welkom; is mij alles goed. Uit liefde tot U zal ik het kruis opnemen, dat Gij mij zult opleggen; zal ik alle bezwaren gewillig dragen, en U navolgen op den weg, langs welken Gij uwe, ook mij toegezegde heerlijkheid zijt ingegaan.

Laatste gebed en zegen des priesters.

Deze gezindheden moeten de vruchten van mijne godsdienstoefening, moeten mijn offer zijn. Onderhoud en versterk ze in mij, God! opdat ik mede deelachtig worde aan de vruchten van het groote, door Jesus gebrachte offer.

De priester zegent mij. Geef, dat zijn zegenwensch geen ijdele, geen vruchteloze wensch zij! Zegen Gij zelf mij, mijn Vader. Zegen mijne voornemens, mijnen arbeid en mijn bestaan! Zegen mij en al de mijnen: zegen al uwe kinderen! Uw zegen wijke nimmer van ons!

Vol vertrouwen op uwen alvermogenenden bijstand, begeef ik mij tot de bezigheden van mijn beroep. Mijn gansche dagwerk

zal godsdienst zijn. Het gestadig denken aan U, mijn God en Zaligmaker! beware mij voor zonde; geve mij kracht tot goede en edele werken; verleene mij blijmoedigheid en troost; besture al mijne verrigtingen! Amen.

Gebed voor de predikatie.

Laat, o God! het woord der waarheid, hetwelk mij nu zal verkondigd worden, niet slechts in mijne ooren klinken, maar met overtuigende kracht in mijn harte dringen, en op mijn gansche leven invloed hebben; opdat ik mede het moge ervaren: *hoe zalig zijn zij, die uw woord hooren en bewaren.* — O, als ik van elke leerrede slechts ééne vermaning, die bijzonder op mijne omstandigheden en behoeften toepasselijk is, met opmerkzaamheid en nadenken in mijn hart prentte, en dan de geheele week door uitoeffende, hoe spoedig zoude ik een volmaakt christen wezen!

Beziel, o God! door uwen geest al de ver-

dedigers der zaligmakende waarheid, opdat het goede zaad, dat zij zaaijen, veelvuldige vruchten voortbrengen. Doe de dwalenden licht, de deugdzamen volharding en de lijdenden troost in uw woord vinden. Zegen de goede voornemens, het gebed des harten en de stille, eerbiedige aandacht van al uwe dienaren.

Gebed na de predicatie.

Laat, o God! de kracht uwer waarheid, welke Gij ons, in dit uur, wederom deelt verkondigen, op ons hart en leven eenen duurzamen indruk maken en gezegende vruchten voortbrengen. Hoe strafbaar zoude ik niet wezen, als ik uwen wil kende en niet deed! Gij kent mijn hart, mijne voornemens, mijne zwakheid. Met uwen bijstand is mij alles mogelijk. Verleen mij kracht tot het willen en het volbrengen. Amen.

BIECHTOEFENINGEN.

Heilzame bevreesdheid des zondaars.

VADER! ik heb gezondigd. Naauwelijks durf ik van schaamte mijne oogen tot U opheffen. Uwe goede kinderen, door hun geweten niet beangstigd, mogen blijmoedig in Christus tot U naderen, daar zij in alles uwen heiligen wil trachten te volbrengen. Maar hoe zouden ongehoorzamen, tot wier getal ik behoor, zich dit ondervinden! ik ben schier buiten staat de verwijtingen van mijn mij bestraffend en beschamend geweten te verduren. — Hoe zoude ik voor U bestaan, als ik reeds heden uw onbedriegbaar oordeel moet ondergaan! Al konde ik mij ook voor mij zelven verbergen, voor U

kan ik dit niet. Uwe oogen, o Alomtegenwoordige! slaan mij allerwege gade. Nergens kan ik uwe magtige hand ontwijken. De geheimste aandoeningen en overleggingen mijns harten, al worden ze niet ten uitvoer gebragt, zijn U bekend. Buiten uw wete kan ik geene enkele schrede doen. Geene verborgenheid, geene duisternis houdt mij voor U bedekt. Wanneer ook geen menschelijk geregt mij vervolge noch veroordeele; wanneer de bedilzucht zelve mij verschoone, ik ben echter een zondaar voor U, o Hartenkenner!

Waarom ben ik dikwijls zoo geveinsd? Waarom houd ik zoo veel, wat somwijlen in mijn hart opgekomen of heimelijk door mij bedreven is, zelfs voor mijnen vertrouwdsten vriend zorgvuldig verborgen? Waarom wil ik het niet eens aan mij zelven bekenen, en wensch ik het der eeuwige vergevenheid ten prooije te kunnen geven? ach, hoe veel meer had ik voor U moeten vreezen! Indien ik mijne boosheid ook voor de gansche wereld verbergen, of zoo wel uit aller als uit mijne eigene geheugenis wis-

schen konde, zoo weet ik, dat nogtans niets U onbekend blijven, niets U ontgaan kan.

Ik weet, hoe goed Gij zijt, o God! Maar juist uit dien hoofde haat Gij al, wat zondig en verkeerd — wat met uw verheven oogmerk: uwe schepselen goed en zalig te maken, en met de deswege door U vastgestelde verordeningen strijdig is. Uwe wijsheid en heiligheid vorderen, dat Gij uwen afkeer daarvan openlijk betoont, en slechte daden met rampzalige gevolgen vergeldt. Wij moeten het ondervinden, hoe ellendig wij ons maken, als wij uwe groote en liefderijke bedoelingen tegenwerken; als wij tegen uwe geboden handelen, en in ongebondene vrijheid verkiezen te leven. En hoe zoudt Gij, o opperste wereldbestuurder! dat ongestraft kunnen dulden?

Wel is waar, Gij wordt niet, gelijk wij, menschen, beleedigd noch vertoornd, doch mijne ongehoorzaamheid is nogtans opstand tegen uwe heilige geboden en versmading uwer vaderlijke goedheid. Even als een verstandige en teederhartige Vader zich beleedigd acht, wanneer zijne kinderen zijne ver-

maningen en lessen niet opvolgen ; zijne beste oogmerken verijdelen ; zijne weldaden misbruiken ; zich zelven ongelukkig maken en in het verderf storten ; even gelijk zulk een vader alsdan aan zijne kinderen billijk misnoegen doet ervaren, en moet straffen, om het kwaad te weren, en hen tot verbetering en gehoorzaamheid te brengen, zoo handelt Gij ook, o God ! met uwe ongehoorzame kinderen. — En hoe noodzakelijk, ja, hoe heilzaam is dit niet voor ons ! wat zoude dikwerf de hevigheid onzer begeerlijkheid kunnen matigen, onze ligtzinnigheid en moedwilligheid beperken, indien wij U, o Hartenkenner en Regter, niet hadden te vreezen. — Uwe dreigende stem houdt mij van den weg des verderfs terug, als ik uwe vriendelijke wenken niet volg. Ik moet het ondervinden, hoe ellendig ik ben, wanneer ik op uwe vaderlijke vermaningen geen acht geef. — Wederspannigheid kan niet ongestraft blijven. Wij zouden in alles verwarring aanrigten, indien geene vrees voor straf ons in bedwang hield. — Zoo is uwe gerechtigheid zelve, die de zondaren doet

BIECHTOEFENINGEN.

Heilzame bevreesdheid des zondaars.

VADER! ik heb gezondigd. Naauwelijks durf ik van schaamte mijne oogen tot U opheffen. Uwe goede kinderen, door hun geweten niet beangstigd, mogen blijmoedig in Christus tot U naderen, daar zij in alles uwen heiligen wil trachten te volbrengen. Maar hoe zouden ongehoorzamen, tot wier getal ik behoor, zich dit ondervinden! ik ben schier buiten staat de verwijtingen van mijn mij bestraffend en beschamend geweten te verduren. — Hoe zoude ik voor U bestaan, als ik reeds heden uw onbedriegbaar oordeel moet ondergaan! Al konde ik mij ook voor mij zelven verbergen, voor U

kan ik dit niet. Uwe oogen, o Alomtegenwoordige! slaan mij allerwege gade. Nergens kan ik uwe magtige hand ontwijken. De geheimste aandoeningen en overleggingen mijns harten, al worden ze niet ten uitvoer gebracht, zijn U bekend. Buiten uw wete kan ik geene enkele schrede doen. Geene verborgenheid, geene duisternis houdt mij voor U bedekt. Wanneer ook geen menschelijk geregt mij vervolge noch veroordeele; wanneer de bedilzucht zelve mij verschoone, ik ben echter een zondaar voor U, o Hartenkenner!

Waarom ben ik dikwijls zoo geveinsd? Waarom houd ik zoo veel, wat somwijlen in mijn hart opgekomen of heimelijk door mij bedreven is, zelfs voor mijnen vertrouwdsten vriend zorgvuldig verborgen? Waarom wil ik het niet eens aan mij zelven beken-
nen, en wensch ik het der eeuwige verge-
tenheid ten prooije te kunnen geven? ach,
hoe veel meer had ik voor U moeten vree-
zen! Indien ik mijne boosheid ook voor de
gansche wereld verbergen, of zoo wel uit
aller als uit mijne eigene geheugenis wis-

schen konde, zoo weet ik, dat nogtans niets U onbekend blijven, niets U ontgaan kan.

Ik weet, hoe goed Gij zijt, o God! Maar juist uit dien hoofde haat Gij al, wat zondig en verkeerd — wat met uw verheven oogmerk : uwe schepselen goed en zalig te maken, en met de deswege door U vastgestelde verordeningen strijdig is. Uwe wijsheid en heiligheid vorderen, dat Gij uw en afkeer daarvan openlijk betoont, en slechte daden met rampzalige gevolgen vergeldt. Wij moeten het ondervinden, hoe ellendig wij ons maken, als wij uwe groote en liefderijke bedoelingen tegenwerken; als wij tegen uwe geboden handelen, en in ongebondene vrijheid verkiezen te leven. En hoe zoudt Gij, o opperste wereldbestuurder! dat ongestraft kunnen dulden?

Wel is waar, Gij wordt niet, gelijk wij, menschen, beleedigd noch vertoornd, doch mijne ongehoorzaamheid is nogtans opstand tegen uwe heilige geboden en versmading uwer vaderlijke goedheid. Even als een verstandige en teederhartige Vader zich beleedigd acht, wanneer zijne kinderen zijne ver-

maningen en lessen niet opvolgen; zijne beste oogmerken verijdelen; zijne weldaden misbruiken; zich zelven ongelukkig maken en in het verderf storten; even gelijk zulk een vader alsdan aan zijne kinderen billijk misnoegen doet ervaren, en moet straffen, om het kwaad te weren, en hen tot verbetering en gehoorzaamheid te brengen, zoo handelt Gij ook, o God! met uwe ongehoorzame kinderen. — En hoe noodzakelijk, ja, hoe heilzaam is dit niet voor ons! wat zoude dikwerf de hevigheid onzer begeerlijkheid kunnen matigen, onze ligtzinnigheid en moedwilligheid beperken, indien wij U, o Hartenkenner en Regter, niet hadden te vreezen. — Uwe dreigende stem houdt mij van den weg des verderfs terug, als ik uwe vriendelijke wenken niet volg. Ik moet het ondervinden, hoe ellendig ik ben, wanneer ik op uwe vaderlijke vermaningen geen acht geef. — Wederspannigheid kan niet ongestraft blijven. Wij zouden in alles verwarring aanrigten, indien geene vrees voor straf ons in bedwang hield. — Zoo is uwe gerechtigheid zelve, die de zondaren doet

sidderen, o God! wijze goedheid, en ook voor mij heilzaam, tot waarschouwing en bewaring voor mijnen ondergang, indien mijn hart zich niet door uwe weldadige liefde in Christus-Jesus tot U laat trekken.

Verblindings en treurige gevolgen van
de zonde,

Welke zijn nu de vruchten, die mijne, met uwen heiligen wil strijdige, denk- en handelwijzen mij tot nu toe hebben opgeleverd? Wat is het loon der zonde? Uwe ongenade, onvergenoegdheid, smait, schaamte en grievend naberouw. — Er is geene rust, geene ware blijdschap in het hart des zondaars te vinden; wroeging foltert zijne bevreesde ziel, vervolgt hem overal, en laat hem zelfs in de bedwelming van verstrooiingen en vermaken geene rust genieten. — Welk schijnbaar aardisch geluk kan mij mijne verlorene onschuld en het gemis uwer vriendschap, o God! vergoeden? Wat baat het mij, indien ik de gansche wereld

winne, en zielenvrede mij ontbreke; indien ik van den troost uwer kinderen beroofd en uwer liefde onwaardig zij geworden; indien mijn eigen hart mij veroordeele?

Och, hoe verblindt de zonde door hare bedriegelijke aanvalligheid! Tot welke dwaze en schandelijke daden vervoert zij den mensch! Hoe diep vernedert zij hem, — zelfs beneden het gedierte, 't welk blindelings zijne driften involgt: zij maakte hem, terwijl hij vrijheid zocht, slaaf eener tot natuur geworden gewoonte, die hem veroordeelt, en in zijn eigen oog verachtelijk doet worden.

Hoe meermalen ik zondig, hoe minder ik het kan nalaten, — hoe onmatiger ik word, om de bekoorlijkheid er van te wederstaan: ik zink al dieper en dieper; verdwaal al meer en meer, tot ik, ten laatste, in den afgrond des verderfs nederstort! Als ik de inspanning ontzie, welke de deugd vordert, en tevens zoo rijk beloont, welke oneindig zwaardere lasten leg ik mij zelven dan niet op! Uw zacht juk, o Jesus, van mij afwerpende, moet ik mij onder een oneindig druk-

kender buigen. Mijne edelste voorregten, mijn waar en eeuwig geluk ontrooft mij de zonde. Het nietswaardig genot van een oogenblik; eene als rook en damp vervliegende eer; een vergankelijk gewin; ach, tot welken hoogen prijs worden zij meestijds gekocht!

Hoe veel kwaads sticht de zonde! hoe verwoest zij, o God! uwe schoone wereld! het grootste gedeelte der plagen, die ons doen treuren, is hare wrange vrucht. — Schande en eerverlies, bekommerend gebrek en grievende armoede, verzwakking en ongesteldheid des ligchaams, folterende smarten, een langzaam of plotseling sterven, — ellenden van allerlei aard, waaraan de zorgelooze zondaar nooit dacht, of welke hij slechts als een beangstigend droombeeld beschouwde, — ziedaar de treurige gevolgen der buitensporigheid en des ongeregelde levens!

En hoe verschrikkelijk verbreidt zich het kwaad! Even gelijk eene vergiftigende bron, die zich uitstort in veelvuldige be-

ken. — Hoe dikwerf is, door een enkel gesprek, onschuld en eer de doodsteek gegeven ! Ontzetting grijpt mij aan, als ik aan een zieltogenden verleider, aan de menigvuldige in schande en in verderf gedompelde zielen, aan de jammeren van zoo vele huisgezinnen en aan den ondergang van geheele geslachten denk.

En nog overzie ik de gansche uitgestrektheid van de rampzalige uitwerkselen der zonde niet. Ik gevoel ook mijne ellendigheid niet volkomen. Gij toch spaardet mij, Vader in den Hemel ! en wachtet langmoedig op mijne bekeering. Doch als de tijd uwer ontferming zal zijn voorbijgegaan, en de dag uws gestrengen gerigts plotseling aangebroken zal wezen ; als ik, eensklaps weggerukt, en gescheiden van allen, aan wie mijn hart thans gehecht is, in eene andere wereld, als uit eenen droom zal ontwaken, groote God ! hoe zal 't mij dan, o dan toch zijn ? En als Gij komen zult, regtvaardige Regter ! om een iegelijk naar zijne werken te vergelden,

wat zal dan mijn deel wezen? Mijne werken zullen mij in de eeuwigheid volgen, en mijn lot onherroepelijk bepalen. Ik zal sterven, zoo als ik geleefd heb, en mijne verkeerde gezindheid in het andere leven medenemen, terwijl ik al het overige op aarde zal moeten achterlaten.

In den Hemel kan niets, dat besmet is, binnen komen; in uwe zalige gewesten, waar deugd, liefde en vrede wonen, kunt Gij geene snoodaards dulden. Eeuwig van U gescheiden, o Jesus! — van het aanschouwen van uw goddelijk aanschijn beroofd; verstoken van de onuitsprekelijk zalige genoemens, welke Gij aan uwe ware dienaren door uw verzoenend bloed hebt verworven; gedoemd tot het eeuwige, onuitbluschbaar vuur der hel; veroordeeld tot den omgang met de verworpenste schepselen, die elkander kwellen en vervloeken; — die door de verwijtingen van hun geweten, door hunne woedende hartstogten en door de onoverzienbare gevolgen hunner zonden gepijnigd, vruchteloos naar de zaligheid, welke zij verwaarloosd

hebben, smachten; — hunne hevige, on-verzaadbare begeerten niet kunnende bevredigen, met vruchteloos naberouw hunne dwaasheid betreuren; de billijkheid der straffen, welke zij moeten ondergaan, erkennen; — zich zelve verwenschen, en ten laatste in vertwijfeling verzinken.

Zal dit ongeluk mij ook eens treffen? Eene ijskoude huivering overvalt mij, als ik slechts aan de mogelijkheid daarvan denk. En is dit gevaar wellicht mij niet nader bij, dan ik geloof? Wat zegt mijn geweten mij?

Vergeving der zonde.

Met al mijne zuchten en tranen, o God! kan ik geen enkel verkwist oogenblik — geen enkel onbedacht woord, geene enkele lichtzinnige daad herroepen, kan ik daarvan den verderfelijken invloed niet vernietigen; de voortwerkende gevolgen niet tegenhouden; kan ik het verzuimde niet weder inhalen. Hoe beangstigend zou mijn toestand zijn, hoe nabij zou mijn berouw aan vertwijfeling grenzen, indien ik

uwe vaderlijke gezindheid niet kende! — Doch, dank zij het licht des Evangelies, dat alle bange vertwijfeling en dwalingen doet verdwijnen. Ik ken U als een algoeden Vader, die niets dan het heil zijner kinderen beoogt, die niets dan hunne bekeering begeert. — Door dat licht bestraald, weet ik, dat Jesus-Christus voor de zonde der gansche wereld den dood heeft ondergaan, ons genade en zaligheid heeft verworven, en in de door Hem gestichte Kerk de middelen, om dier zegeningen deelachtig te worden, heeft nedergelegd.

Op mijne gebogene kniën dank ik U, dat ik nog leef; dat de dag mijner voorbereiding voor de eeuwigheid nog duurt, en onder het gezigt en het gevoel van de ellende mijns zondigen levens, is mijn besluit, om op te staan, en tot U te gaan, o mijn Vader! en ik zeg: zie, hoe het mij berouwt, vergeef, och, neem mij weder aan!

Gij, eeuwige God! blijft altijd dezelfde; blijft altijd regtvaardig en barmhartig; — Gij verandert uwe gezindheden niet. Maar ik moet de mijne veranderen; ik moet door

eene opregte bekeering van hart en leven, waartoe ik den bijstand van uwen H. Geest afsmeek, U wederom welgevallig en der zaligheid, waartoe uwe liefde mij heeft bestemd, waardig worden. Gij kunt van uwe heilige geboden niet afwijken; maar ik moet mij naar dezelve schikken. Geene gedwongene zuchten, geene enkele belijdenis der zonde, noch bede om vergeving kunnen mij in uwe verlorene gunst herstellen. Ook door eenige milde giften en enkel goede werken wordt het kwaad nog niet opgeheven; uwe genade niet herkregen; aan uwe gerechtigheid niet voldaan. — Gij laat U niet, zoo als de menschen, overhalen, bewegen en bevredigen. — Neen, alleenlijk opregt goede wil en waarachtig christelijke boetvaardigheid komen bij U in aanmerking. Wanneer ik alles doe, wat in mijn vermogen is, om het kwaad te vergoeden, en wat Gij wilt dat ik zal doen, om vergeving te verwerven; wanneer ik mij voor U verootmoedige, en mijn vleesch met deszelfs kwade begeerlijkheden kruisige, dan, o Vader! zult Gij doen wat

ik niet vermag; op mijne zwakheden en zonden met vergevende liefde nederzien; mij, om Jesus wille, vergeven, en mijne voldoening genadiglijk aannemen. — Handel ik daarin naar mijne beste overtuiging en uit al mijne krachten, dan zult Gij, als mede om Jesus wille, mij kwijtschelden, waaromtrent ik nog in gebreke mogte blijven.

Evenwel mag ik van U niet verlangen, Vader in den Hemel, dat Gij mij als een onschuldige zoudt behandelen, noch dat Gij, door een wonder uwer almagt, al de rampzalige gevolgen, welke mijne zonden en dwaasheden onvermijdelijk na zich slepen, zoudt opheffen. Gij zijt een even verstandig als goedertieren Vader! Ook uwe zich bekeerende kinderen moeten het ontwaren, hoezeer zij hebben misdreven. Met ootmoed en gewilligheid onderwerp ik mij aan uwe goddelijke beschikkingen; en oh, dat ik slechts den troost mogte verwerven, dat ik om Jesus wille *van de schuld en de eeuwige straf der zonde* ben bevrijd geworden. Alle tijdelijke, ook mij zelve

berokkende plagen en droefenissen zal ik niet meer als *straffen* van een vergramd regter, maar als heilzame *tuchtmiddelen* in de hand eens liefderijken Vaders aanmerken. Ik zal ze niet als bliken van uwe ongenade beschouwen, daar ze tot mijne bekeering en heiliging moeten verstreken, en eenmaal in troost en blijdschap zullen worden veranderd.

Hiervan verzekert mij uwe oneindige goedheid, en al wat Jesus tot heil der menschen heeft geleerd, gedaan en geleden. Gij zondt Hem in de wereld; gaaft Hem, uit ontfermende liefde voor ons, zondaren, ter dood over, terwijl Hij al onze zonden op zich nam; ons door zijn dierbaar bloed uit de slavernij des satans, waarin Adams val ons gebragt had, vrijkocht; en zich tusschen U, o Heilige en Regtvaardige! en ons, zondige en strfbare schepselen, als middelaar heeft gesteld; opdat wij, door onzen onmetelijken afstand van U, o God, niet zouden worden terug gehouden, maar troost, moed en vertrouwen zouden hernemen. Ook ik ben door zijn bloed vrij-

gekocht en verlost; ook mij heeft Hij genade toegezegd; ook ik ben door Hem met U verzoend. Wanneer ik nu afstand doe van de zonde, en mij opregt tot U bekeere, op de wijze, waarop Jesus, uw goddelijke Zoon, dit wil; wanneer ik, in droefheid des harten, mijne misdaden in de heilige biecht belijde, dan worden mij de verdiensten van het lijden en den dood uws Zoons toegerekend; dan ziet Gij wederom met welbehagen op mij neder; dan mag ik wederom met vertrouwen en blijmoedigheid tot U opzien; dan treed ik wederom in de regten uwer kinderen; dan mag ik mede op de eeuwige zaligheid hopen.

Deze troostvolle hoop geeft mij moed en kracht tot het ten uitvoer brengen van mijne voornemens, en tot onvermoeid voorwaarts streven op den weg der bekeering. — Hoe meer Gij mij hebt te vergeven, o mijn God! des te werkdadiger en ianiger moet mijne liefde voor U wezen.

Zoo als ik van U vergeving hoop en smeeke, zoo zij ook door mij, aan allen, die mij beleedigd hebben, alles van harte ver-

geven, en de hand ter verzoening gereikt. Ik zal trachten, door liefde en zachtmoedigheid, hen te winnen, elke oneenigheid te doen eindigen, en kwaad met goed te vergelden. — Ik zal met de gebreken en de misslagen van mijnen zwakken evenmensch geduld en toegevendheid oefenen, gelijk Gij, ontfermend God! jegens mij, zondaar, langmoedig en vergevend zijt geweest. En waar ik tot verbetering en tot redding, tot troost en tot nut mijns naasten, iets kunne bijdragen, zal ik het, uit liefde tot U, met vreugde doen, daar Gij, Vader van onzen Heere Jesus-Christus! U mijner hebt ontfermd. Amen.

Gebed vóór de Biecht.

Heere Jesus, die in uwe Kerk de middelen ter verzoening met U ingesteld, en aan haar de magt verleend hebt om te binden en te ontbinden, met verzekering dat Gij de vonnissen, welke zij op aarde velt, in den Hemel bekrachtigt, ik ga, op uw bevel, mij aan een uwer dienaren ver-

toonen, en hem met de zeer ellendige gesteldheid mijner ziel bekend maken, opdat hij mij zegge wat ik doen moet, om vergeving voor mijne zonden te verwerven.

Geef hem, Heere! uw licht en uwe liefde : dat hij de gesteldheid en de behoeften mijner ziel kenne, en met ijver arbeide, om mijne genezing te bewerken; verleen tevens aan mij, o God! dat ik mijne zonden eenvoudig en opregt aan hem belijde; dat ik, met een ootmoedig en berouwvol hart, mijne schuld erkenne, en naar zijne onderrigtingen, vermaningen en bestraffingen mij leerzaam en gewillig gedrage. — Gedoog niet, dat schaamte mij bij de belijdenis mijner zonden hindere; maar geef, dat ik mij schame, ze gepleegd te hebben, en niets meerder vreeze, dan in hare banden te blijven. Doe mij alzoo al mijne zonden rondborstig belijden, zonder het allerminste, dat mij op 't hart ligt, te verzwijgen, of de schuld op anderen te schuiven, en bedriegelijke verschooning voor mij te zoeken. — Geef, o Heere! dat ik, uit liefde tot U, doordrongen zij van

droefheid voor al de overtredingen uwer wet, waarvan ik mij, aan de voeten des priesters neêrgeknield, ga beschuldigen; zoodat ik die niet met zondige onverschilligheid als vertelle. Weer van mij alle eïgenzinnigheid en hoogmoed, ten einde ik al, wat de biechtvader mij, ter onderrigting en bestraffing, in uwen naam zal zeggen, met eerbied aanhoore; de boete, welke hij mij zal opleggen, gewillig volbreng; en alzoo, deelachtig geworden aan de verdiensten van U, o Jesus! kwijtschelding mijner schulden verwerve, en de heiligmakende genade weder bekome. Amen.

Gebed na de Biecht.

Zoo heb ik, o God! plegtig van de zonden afstand gedaan, en in uwen naam de *absolutie*, de vrijspreking er van mogen verwerven.

Nimmer wil ik die genade, noch de geloften, welke ik U gedaan heb, lichtzinnig

vergeten. Zoude ik mij weder vrijwillig tot eenen slaaf der zonde maken; zoude ik mij met nieuwe schulden bezwaren, na op nieuw er van bevrijd te zijn geworden? Neen, zoo schandelijk, zoo strafbaar wil ik niet handelen, terwijl daardoor mijn toestand meer en meer bedenkelijk, ten laatste geheel onherstelbaar zoude worden. Bewaar mij, o mijn God! — Geleid mijne wankelende schreden! — Aan uwe hand zal ik den weg der boetvaardigheid en der deugd inslaan, en standvastig bewandelen. De troost van een gerust geweten en de bijstand van den H. Geest, Vader in den Hemel, zullen mij alle bezwaren verligten en helpen te boven komen. Hoe vurig zal ik U, mijn goddelijke Verlosser! eenmaal danken, wanneer ik mijne bestemming bereikt zal hebben, alles doorgestaan en volbragt zal wezen. Amen.

Dank-psalm.

Loof, mijne ziel, den Heere, en al wat binnen mij is, zijnen heiligen naam.

Loof, mijne ziel, den Heere, en vergeet
geene van zijne weldaden.

Die al uwe zonden vergeeft, die al uwe
krankheden geneest.

Die uw leven verlost van het verderf :
die u met genaden en barmhartigheden
kroont.

Die uw verlangen met het goede verza-
digt : uwe jeugd zal vernieuwd worden als
die van eenen arend.

De Heer oefent barmhartigheid uit, en
regt aan allen, die onregt lijden.

Hij heeft zijne wegen aan Mozes bekend
gemaakt : en zijnen wil aan de kinderen
Israëls.

De Heer is barmhartig en mededoogend :
langmoedig en zeer genadig.

Hij zal zich niet altoos vergrammen :
noch eeuwiglijk dreigen.

Hij heeft ons niet gedaan naar onze zon-
den : noch vergolden naar onze ongerechtig-
heden.

Want zoo hoog de Hemel is boven de
aarde, zoo zeer heeft Hij zijne barmhar-

tigheid bekrachtigd over degenen die Hem vreezen.

Zoo ver het oosten van het westen is verwijderd (*de opgang der zon van den ondergang*), zoo ver heeft Hij onze misdrijven van ons weggedaan.

Gelijk een vader over zijne kinderen zich ontfermt, heeft de Heer zich ontfermd over degenen, die Hem vreezen.

Want Hij weet welk maaksel wij zijn : Hij is gedachtig geweest dat wij stof zijn.

Des menschen dagen zijn gelijk het gras : hij bloeit gelijk eene bloem des velds.

Want de wind zal over haar heen waaijen, en zij zal geen stand houden : en men zal hare plaats niet meer kennen.

Maar de barmhartigheid des Heeren is van eeuwigheid, en tot eeuwigheid, over degenen, die Hem vreezen ; en zijne regtvaardigheid strekt zich uit over hunner kinderen kinders.

Over hen die zijn verbond bewaren ; en zijner bevelen gedachtig zijn, om ze te bestrachten.

De Heer heeft zijnen zetel in den Hemel

gevestigd; en zijn gebied zal over alles heerschen.

Looft den Heere, gij al zijne Engelen! gij sterke helden, die zijn woord volbrengt, om te gehoorzamen aan hetgeen Hij zegt.

Looft den Heere, gij al zijne heerscharen! gij, zijne dienaars! die zijnen wil volvoert.

Looft den Heere, gij al zijne werken, in alle plaatsen zijner heerschappij! Loof, mijne ziel, den Heer!

Eere zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest! gelijk het was in den beginne, gelijk nu, en altoos, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

COMMUNIEOEFENINGEN.

Gebed voor de H. Communie.

Ik besta het dan, Heere Jesus!
op uwe liefderijke uitnoodi-
ging aan uwe heilige Tafel te
komen. Och! dat ik toch wel
ter harte neme wat ik thans ga
ontvangen, wat ik thans ga doen.
Het is het allerheiligste Sacrament
van uw voor ons ter dood gebragte
Ligchaam en vergoten Bloed, het onderpand
der liefde, waardoor Gij U voor altijd op
het naauwst met ons wilt vereenigen. Het
is hetzelfde Ligchaam, dat voor mijne zon-
den aan het kruis den smartelijksten en
smadelijksten dood heeft ondergaan; het is

IMPRIMERIE DE PARIS.

N° 1332

PARIS DE L'AN 18

LE ST ANGE GARDIEN

COMMUNIEOEFENINGEN.

Gebet voor de E. Communie.

Ik beeste het den Heere Jesus
op een zo lieflyk uitnoodi-
ging aan myn heilige Tafel te
komen. Gaf dat ik toch wel
mijn harte neme wat ik thans ga
ontvangen, wat ik thans ga doen.
Hier is het allerheiligste Sacrament
van ons Heeren dood gebragte
Ligchaam en het eeuwig bloed het onderpand
der eeuwige levens. En U voor altijd op
het nieuwe Oord op welk vereenigen. Het
is hetzelfde Levensaad dat voor mijne zon-
den aan het kruis den bitterelijken en
smadelijken dood heeft ondergaan, het is

J. DOTTREY Cte A PARIS

Pl 332

AVENUE DU MAINE 21

LE St ANGE GARDIEN.

hetzelfde Bloed, dat ter mijner verlossing is vergoten, en voor mij om genade roept. Door mijne deelneming aan dezen H. Maaltijd leg ik openlijk de belijdenis af dat ik aan U geloof, en dat, alhoewel ik U niet moge aanschouwen, ik U, mijn Verlosser en Zaligmaker ! hier tegenwoordig erken en aanbid. Gij kent, o Heere, mijn hart, en weet, of het inwendig overeenstemme met hetgeen ik uiterlijk schijn. — Gij weet of en hoe ik U bemin.

Ach, reeds lang moest mijne liefde tot U, die voor mij, na het ondragelijkst lijden, stierft, allervurigst zijn ; en zij is nog altijd zoo koel. Uit dankbaarheid voor al, wat Gij voor mij hebt gedaan en geleden, moest ik al, wat Gij van mij begeert, met blijdschap doen, en ik heb dit nog zoo zelden gedaan — en dan nog zoo onvolkomen, zoo gebrekkig. Ik moest, zonder eenige bedenking, van al wat U mishaat, afstand doen, ja, zelfs mijn leven ten beste geven, indien Gij dit van mij vordert, gelijk Gij het uwe hebt opgeofferd ; en het valt mij nog altijd

zoo zwaar, menige verboden lust onbevredigd te laten; menig nietswaardig gewin te laten varen. Ik moest, zoo als Gij, aan deugd en pligt tot in den dood getrouw wezen; en ik verlaat ze zoo dikwerf, indien ik haar al niet ganschelijk ontrouw worde; Gij waart onder de verschrikkelijkste mishandelingen en smarten, in den hevigsten angst en in verlatenheid, zoo overgegeven aan uwen hemelschen Vader, zoo geduldig, zoo zachtmoedig, zoo vergevend, zoo liefvallig; en ik ben bij de minste ongesteldheid, bij de minste onaangename gewaarwording, bij de geringste belediging — ja zelfs in den welstand, dikwijls nog zoo gemelijk, zoo ontevreden, zoo ongeduldig, zoo onverzoenlijk, zoo liefdeloos. Reeds over lang had het aandenken aan uwen dood en het ontvangen der H. Sacramenten mij volmaakter en aan U meer gelijkvormig moeten maken, en ach! met schaamte moet ik het bekennen, ik ben er nog zoo verre van verwijderd!

Doch Gij, Heere Jesus! komt mijne zwakheid met ontfermende liefde te hulpe en

biedt mijner ziel, met uw heilig Vleesch en Bloed, het versterkendst voedsel aan. Gij roept ons toe: Komt tot Mij allen, die belast en beladen zijt, en Ik zal u verkwikken; uwe genade is oneindig grooter dan mijne strafwaardigheid. En als Gij slechts ernstig verlangen en ijverig streven ter bekeering en om U na te volgen, in mij bespeurt, dan zult Gij, in weêrwil van al mijne gebreken en tekortkoming, mij niet verstooten. Gij geeft mij in dit hoogheilige Sacrament het plegtigste onderpand mijner zaligheid. Zoo waarlijk als Gij voor mij zijt gestorven, nu in den Hemel heerscht, en U hier, onder de gedaante van brood en wijn, tegenwoordig bevindt, zoo waarlijk zal ik, om uwen wille, eeuwig leven: en gelijk ik thans uw H. Vleesch en Bloed ontvange, aan uwe verdiensten en liefde voor eeuwig deelachtig wezen.

O mijn Jesus! geef dat ik de gansche uitgestrektheid uwer liefde beseffe; dat ik U weder beminne, gelijk Gij, o volmaakteste, beminnenswaardigste, eenige, mij het eerst hebt bemind! Gelijk Gij U voor mij

hebt opgeofferd, zoo geef ik mij ganschelijk aan U over. — U zal ik aanhangen en steeds volgen : niets zal mij in eeuwigheid van U scheiden. Amen.

GEBED

NA DE H. COMMUNIE.

Ik bezit U thans in het binnenste van mijn hart, mijn Heer en mijn God!

Met den diepsten eerbied aanbid ik U, verootmoedig ik mij voor U. — Loof, mijne ziel, den Heer, en vergeet nimmer de genade, die wederom op heden U is ten deele geworden. — Wat konde uwe liefde, o Heere! nog meer voor mij doen? Begrijpen kan ik het niet; ik kan alleenlijk gelooven, aanbidden en danken.

Hoe zal ik U, o Jesus! al deze liefde vergelden! Gij begeert niets van mij, dan dat ik hetgeen Gij voor mij doet, mij ten nutte

make, dat ik trachte zalig te worden. Dit zal dan ook mijne dankbetooning en de vrucht mijner godsdienstoefening zijn.

Bij uw heilig Ligchaam en Bloed, waarmede Gij mij wederom hebt gespijst en gelaafd, zweer ik U geloof en trouw met vernieuwing van de geloften des Doopsels. Uwe leer en uw voorbeeld zullen al mijne gezindheden, woorden en daden besturen. Ik wil mijn geloof aan U door mijnen levenswandel doen blijken, terwijl de verdiensten van uw sterven mijn troost zal zijn, wanneer mijne zonden mij bekommeren; wanneer rampspoed mij onderdrukt, of wanneer de vrees des doods mij beangstigt; door U mag ik op vergeving, heil en zaligheid hopen.

Gelijk Gij, nooit volprezen middelaar tusschen God en mensch, de gansche wereld met de teederste liefde omvat, en deze aan allen, die tot U hunne toevlugt nemen, be- toont, zoo wil ik geen enkel mensch, ja zelfs mijne vijanden, niet uitsluiten van mijne liefde. Gij hebt immers zelfs aan uwe moordenaars uwe liefde niet onthouden;

voor allen hebt Gij dit heilig Sacrament der liefde ingesteld; allen noodigt Gij, als kinderen van eenen vader, aan deze heilige Tafel, alwaar geen onderscheid tusschen aanzienlijken en geringen, tusschen rijken en armen, plaats heeft. Hier verschijnen wij allen voor U, als uwe verlost en als broeders; hier vereenigt Gij ons door den liefdeband; hier sticht Gij gemeenschap tusschen U en ons. — Liefde is uw hoofdgebod, daaraan zal men kennen, dat wij christenen zijn, dat wij elkander zoo lief hebben, als Gij ons hebt lief gehad. Vrede en eendracht te bewaren en te bevorderen; dienstvaardig te wezen, te helpen, wel te doen zoo veel ik vermag — zal ik bij elke gelegenheid, ter uwer liefde, mij tot heiligen pligt rekenen.

Zoude ik mij door zonde, welke die ook moge wezen, wederom laten beheerschen, daar Gij mij daarvan door uwen dood wel hebt willen verlossen?

Zoude ik der zonde niet afsterven, daar Gij om haarden dood hebt ondergaan? Zoude ik niet zoo geheellijk voor U leven, als Gij

voor uwen hemelscher Vader leeftdet? Zoude ik, in leven en in sterven, U niet gelijkvormig trachten te worden?

Zoude het ook mijne spijs niet zijn, gelijk het de uwe was, den wil van mijnen God te doen, en wat Hij mij oplegt, te volvoeren?

Zoude ik dus deze Tafel verlaten, in den waan van, door mijne godsdienstoefening, nalatigheid in de pligten van mijnen staat vergoed te hebben? Moet ik niet veeleer vlijtiger worden ten opzigte van al wat mijn stand en betrekking aangaat, nu ik door het brood des levens ben versterkt geworden?

Gij, onschuldige Zoon Gods, hebt meer geleden dan ik, strafbare zondaar, lijde en lijden zal zoo lang ik leef. Aan U beloof ik, in uwen wil berustend, geduld bij mijn tegenwoordig en toekomend lijden. Ja, zelfs den kelk des doods zal ik eenmaal gerust drinken, dewijl Gij dien hebt gedronken. Met U wil ik sterven, opdat ik met U moge leven, en hoe zo 1 de dood, die mij

met U moet vereenigen, mij van U kunnen scheiden?

O zalige communiehouding, wanneer gij zulke vruchten — vruchten van geloof en liefde, van geduld en hope, in mij voortbrengt! Hoe versterkt en rijk begiftigd kan ik van dezen maaltijd in de wereld terugkeeren! En wanneer ik wederom aan deze heilige Tafel verschijne, en mij dan geene voorbedachte overtredingen, geene lichtzinnige verslaving aan vorige zonden hebbe te verwijten: maar bij al mijne menigvuldige zwakheden, echter van mijn goeden wil bewust, zonder mij door eigenliefde te bevleken, uw voor aangezicht kan zeggen: « Gode zij dank, zoo ver heb ik het sedert mijne laatste communie, met uwe genade, in mijne bekeering gebragt, » hoe hartelijk zal ik U dan danken, heilige, dierbare Verlosser!

Och, dat dit geschiede! — Maar ik gevoel, helaas! mijne krankheid: met ootmoedig vertrouwen neem ik dus tot uwen bijstand mijne toevlugt: ik zal mij aan U vasthouden en U niet laten gaan, voor dat

Gij mij zult gezegend hebben. Wat kunt Gij mij weigeren, wat mag ik niet hopen, daar Gij U zelve aan mij hebt gegeven?

Gelouterd en geheiligd door het genot der hemelspijze, keer ik terug in de wereld, die zoo vele verzoeken voor mij heeft, en die mij, helaas! zoo dikwerf heeft doen ontrouw worden aan mijn besluit. Geef, goede God, dat ik niet in zulke bekoringen kome, waartegen mijne krachten niet zijn bestand. Behoed mij voor lichtzinnigheid, waarschuw, bestraf mij op den gepasten tijd. Zend mij smart toe, als die mij het best tegen de zonde beveiligt, en sta mij bij in den zwaarsten strijd, — tot dat de laatste zegepraal zal zijn behaald.

Gij hebt, o Heere Jesus, het nuttigen van uw H. Ligchaam en Bloed, als het middel ten leven en ter eeuwige vereeniging met U, voorgesteld en bevolen. Och! wil mij altoos in het geloof aan deze waarheid bewaren! Dat de overtuiging van uwe wezenlijke tegenwoordigheid in dit hoogheilig Sacrament mij nimmer onvoorbereid, in eene onwaardige gesteldheid uwe heilige

Tafel doe naderen, zoo dat ik mij het oordeel zoude eten en drinken ! Geef dat ik, steeds op het naauwst met U vereenigd, ten jongsten dage, naar uwe plegtige belofte, door U moge worden opgewekt, om eeuwig met U te leven. Amen.

DE AFLAAT.

In de eerste tijden des christendoms waren de kerkboeten of boetedoeningen zeer gestreng en langdurig, en dien ten gevolge ten uiterste drukkend. Evenwel werden zij, ten aanzien van ijverige boetelingen, bij gewigtige redenen, dikwerf gematigd, verminderd, in andere goede werken veranderd, of wel ten volle kwijtscholden. Dit is de oorsprong der Aflaten, die door den tijd meer en meer zijn vermenigvuldigd, en de aloude kerkboeten, bij de toenemende ligtzinnigheid der christenen, en 't veranderen der tijdsomstandigheden, in vergetelheid hebben doen geraken.

De aflaten kunnen alleenlijk den waren

boetvaardige tot geruststelling en tot nut verstrekken : daar zij slechts de zulken ont-heffen van de angstvolle bekommering, dat zij de tijdelijke straffen voor hunne zonden, waar-van zij, door waardige boetwerken, kwijschel-ding zouden hebben verworven, in de andere wereld zullen moeten ondergaan.

Hoe volmaakter de bekeering, hoe volkome-ner het boetvaardig leven, des te voller is ook het vereischte tot het verdienen van eenen aflaat. Het zoude alzoo eene zeer grove dwa-ling, of wel eene zeer snoode aantijging zijn, te beweren, dat het een leerstuk der Kerke zij, dat men door aflaten zich van zonde kunne vrijkoopen; dat men aflaten op rekening van nog niet gedane zonden kunne verdienen; en dat men door aflaten zich aan de verplig-ting van boetvaardigheid en voldoening voor zijne zonden, of aan eene algemeene levens-verbetering kunne onttrekken. Geenertel af-laai kan voor de geringste zonde vergeving verwerven. Neen, dit vermag hij niet; maar hij kan slechts de schuld der tijdelijke straffen wegnemen.

De aflaat ontslaat van geene enkele ver-

pligting, die de zondaar is gehouden te vervullen, en na in genade aangenomen te zijn, te betrachten om niet in de zonden te hervallen. De aflat strekt dus ter bemoediging, om alles met vertrouwen te doen, wat de bekeering kan bevestigen en voleinden, naardien wij mogen hopen, geenszins te vergeefs te werken; terwijl wij niet in de onzekerheid blijven, of wij, bij al ons welmeenend pogen en ijverig streven, nog wel genoegzame voldoening, in Christus-Jesus, voor onze zonden geven.

MIS

VAN HET HUWELIJK.

(Vertaling uit den Roomschen Missaal.)

INTROÏTUS. TOB. VII EN VIII.

 AT de God van Israël u vereenige; dat Hij met u weze, Hij die zich over twee eenige kinderen ontfermd heeft; maak, Heer, dat zij u meer en meer loven.
Ps. 127. Gelukkig zijn allen, die den Heer vreezen, en in de wegen zijner geboden wandelen! v. Eere zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest; gelijk het was in het begin, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Het gebed.

Verhoor ons, almachtige en barmhartige

God, opdat alles, wat wij door onze bediening doen, door uwe zegening zijne voltrekking ontvange. Wij bidden U hierom door Jesus-Christus, onzen Heer.

Epistel, getrokken uit den H. Paulus tot die van Ephesen. Kap. V.

Mijne broeders, dat de vrouwen onderdanig zijn aan hare mans, als aan den Heer, omdat de man het hoofd is van de vrouw, gelijk Jesus-Christus het hoofd is van de Kerk, die zijn ligchaam is, en waarvan Hij ook de Zaligmaker is. Gelijk dan de Kerk onderworpen is aan Jesus-Christus, zoo moeten de vrouwen in alles onderworpen zijn aan hare mans; en gij, mans, bemint uwe vrouwen, gelijk Jesus de Kerk bemind heeft, en Hij zich zelven overgeleverd heeft om haar te heiligen, na haar in het Doopsel des waters, door het woord des levens, gezuiverd te hebben, ten einde haar voor Hem te doen verschijnen vol heerlijkheid, zonder vlek, zonder rimpels of iets soortgelijks; maar heilig en onberispelijk. Alzoo moeten

de mannen hunne vrouwen gelijk hun eigen ligchaam beminnen : inderdaad, wie zijne vrouw bemint, die bemint zich zelven ; want niemand haat zijn eigen vleesch, maar Hij voedt en onderhoudt het, zoo als Jesus-Christus doet ten opzigte van zijne Kerk, omdat wij de lidmaten zijn van zijn ligchaam, van zijn vleesch en van zijne beenderen gevormd. Het is daarom, dat de mensch vader en moeder zal verlaten, om zich aan zijne vrouw te hechten, zij zullen beide één vleesch worden. Dat ieder van u dan ook zijne vrouw, als zich zelven, beminne, en dat de vrouw haren man eerbiedige. R. Danken wij God.

Graduaal. Ps. 127.

Uwe vrouw zal in het midden van uw huis zijn als een wijngaard, die vele vruchten voortbrengt. v. Uwe kinderen zullen rondom uwe tafel zijn als jeugdige olijfboomen.

Alleluia, alleluia. v. Ps. 19. Dat de Heer u hulp uit zijne heilige plaats zende, en u van op den berg Sion beschermte. Alleluia.

Na Septuagesima laat men den Alleluia met het daaropvolgend v. achter, welk men door deze woorden vervangt :

Tractus. Ps. 127. Het is alzoo, dat alwie den Heer vreest, zal gezegend worden. v. Dat de Heer u, van het hoogste van Sion, zegene, en u vergunne de goederen van Jerusalem, al de dagen uws levens, te aanschouwen.

Gedurende den Paaschtijd laat men den Graduaal achter, en men zegt in deszelfs plaats :

Alleluia, alleluia. v. Dat de Heer u helpe uit zijne heilige plaats, en dat Hij, van den berg Sion, uw verdediger zij. Alleluia. Ps. 133. Dat Hij u zegene van het hoogste van Sion, de Heer God, die Hemel en aarde geschapen heeft. Alleluia.

*Vervolg van het H. Evangelie, volgens den
H. Mattheus. Kap. XIX.*

In dien tijd naderden de Pharizeërs tot

Jesus, om Hem te beproeven, en zeiden tot Hem : Is het aan den man geoorloofd zijne vrouw, om welke oorzaak het ook zij, te verlaten? Hij antwoordde hun : Hebt gij niet gelezen, dat Hij, die den mensch schiep in het begin, twee geslachten schiep, en dat Hij zegde : Hierom zal de man zijnen vader en zijne moeder verlaten, en zijne vrouw aangekleefd blijven, en zij zullen beiden maar één vleesch zijn. Alzoo zijn zij niet meer twee, maar één vleesch. Dat de mensch dan niet scheide hetgene God vereenigd heeft.

R. Lof zij U, Christus.

Offertorium.

Ps. 30. In U, Heer, heb ik gehoopt. Ik heb gezegd : Gij zijt mijn God ; mijn lot is in uwe handen.

Secreta.

Ontvang, bid ik U, Heer, de geschenken, welke wij U voor den geheiligden band des huwelijks opdragen, en gewaardig U zel

6

degenen te geleiden, welke Gij door dit Sacrament vereenigt. Dit smeeken wij U door onzen Heer Jesus-Christus.

Zegening der echtelingen.

Na dat het Gebed des Heeren gezegd is, zegt de Priester, vóór het gebed, Libera nos, quæsumus, dat onmiddellijk op den Pater noster volgt, staande aan den kant van den Epistel en naar de echtelingen gekeerd, die voor het altaar nedergeknield zijn, over hen de volgende gebeden :

Laat ons bidden.

Laat U door onze gebeden bewegen, Heer, en vergezel met uwe genade het Sacrament, hetwelk Gij ingesteld hebt tot voortplanting van het menschelijk geslacht, opdat uwe hulp behoude wat uw gezag heeft vereenigd. Dit bidden wij U door onzen Heer Jesus-Christus.

Laat ons bidden.

O God! die door uwe magt het heelal uit niet geschapen hebt; die van het begin der wereld, na den mensch volgens uw beeld geschapen te hebben, hem voor zijne onafscheidelijke hulp de vrouw gegeven hebt, welke Gij uit hem zelven hebt gevormd, om ons te leeren, dat het nooit geoorloofd is te scheiden hetgene in de instelling, welke Gij gedaan hebt, vereenigd is geworden; o God! die het huwelijk door eene zoo voortreffelijke geheimenis geheiligd hebt, dat de huwelijksverbindtenis het afbeeldsel van de heilige vereeniging van Jesus-Christus met zijne Kerk is; o God, door wien de vrouw met den man vereenigd is, en die aan hunne innige vereeniging eene zegening geeft, de eenige, die niet ontnomen is geworden, noch door de straf der erfzonde, noch door het vonnis van den zondvloed: aanschouw met een gunstig oog uwe dienstmaagd hier voor U nedergekniel, en die, door de huwelijksbanden

moetende gaan verbonden worden, uwe bescherming afsmeekt : maak, dat haar juk een juk van liefde en vrede zij. Maak, dat zij kuisch en getrouw het huwelijk in Jesus-Christus aanga; dat zij altoos het voorbeeld volge der heilige vrouwen; dat zij zich, gelijk Rachel, aan haren man beminnelijk make; dat zij wijs zij, gelijk Rebecca; dat zij eene lange reeks van jaren leve, en getrouw zij, gelijk Sara. Dat hij, die de oorsprong is der overtreding, niets in haar vinde, wat van hem is; dat zij standvastig blijve in uwe wet en in het onderhouden uwer geboden; opdat zij, alleenlijk haren man aangekleefd zijnde, de huwelijksche trouw door eenen onwetigen handel nooit schende; dat zij, om hare zwakheid te ondersteunen, zich wapene met de stiptheid van een geregeld leven; dat zij eene eerbaarheid bezitte, geschikt om den eerbied over zich te trekken; dat zij hare pligten leere kennen in de geheel goddelijke leer van Jesus-Christus; dat zij van U eene gelukkige vruchtbaarheid verwerve; dat zij een zuiver en onberispelijk

leven leide, opdat zij tot de rust der Heiligen en in het rijk der Hemelen gerake. Maak, Heer, dat zij beiden de kinderen hunner kinderen mogen zien tot in het derde en vierde geslacht, en dat zij eenen gelukkigen ouderdom bereiken. Door denzelfden Jesus-Christus, onzen Heer, die met U leeft en heerscht in de eenheid des heiligen Geestes, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Hierna vervolgt de Priester de Mis.

De Nuttiging.

Ps. 127. Alzoo zal ieder mensch, die den Heer vreest, gezegend worden : dat het u vergund worde de kinderen uwer kinderen te zien; dat de vrede in Israël heersche.

Na-Communie.

Wij bidden U, almogende God, met de gunst uwer goedheid te vergezellen hetgene Gij door uwe Voorzienigheid ingesteld hebt: en diegenen in eenen langdurigen vrede te behouden, welke Gij door eenen wettigen

band vereenigt. Door onzen Heer Jesus-Christus.

Na den Ite Missa est, vóór dat de Priester het volk den zegen geeft, keert hij zich om naar de echtelingen, en zegt het volgende gebed :

Dat de God van Abraham, de God van Isaäk, de God van Jacob met u zij, en dat Hij zijne zegening in u vervulle, opdat gij de kinderen uwer kinderen moget zien tot i n het derde en vierde geslacht, en daarna het eeuwig leven moget genieten, door de hulp van onzen Heer Jesus-Christus, die, God zijnde, leeft en heerscht met den Vader en den heiligen Geest, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

DE ZEVEN BOETPSALMEN.

I. PSALM 6.

HEERE! tuchtig mij niet in uwen toorn; en kastijd mij niet in uwe verbolgenheid.

Ontferm U mijner, Heere!
want ik kwijn weg; genees mij,
Heere! want mijn gebeente is ontsteld.

En mijne ziel is zeer beangst; maar
Gij, Heere! hoe lang nog (*zult Gij mij in de-
zen onverdragelijken toestand laten?*)

Keer U tot mij, Heere! en red mijne ziel;
behoud mij om uwe barmhartigheid.

Want in den dood is U niemand ge-
dachtig; en wie zal in de helle U lo-
ven?

Ik ben van zuchten afgemat: alle nach-

ten wasch ik (*met mijn geweene*) mijne legerstede; met mijne tranen zal ik mijne rustplaats besproeijen.

Mijn oog is van verdriet doorknaagd : ik ben verouderd van wege al mijne vijanden.

Gaat weg van mij, gij allen, die onregt pleegt; want de Heer heeft de stem van mijn geweene gehoord.

De Heer heeft mijn smeeken gehoord : de Heer heeft mijn gebed aangenomen.

Dat al mijne vijanden beschaamd en zeer verschrikt worden : dat zij haastelijk tot inkeer komen en zich schamen.

Eere zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest! Gelijk het was in den beginne, gelijk nu en altoos, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

II. PSALM 31.

Gelukkig de genen, wier overtredingen vergeven, wier zonden bedekt zijn.

Gelukkig de man, wien de Heer de zonde niet toerekent, en die geene bedrie-

gelijke, snoode voornemens in zijn hart over heeft.

Omdat ik zweeg (*dewijl ik heb nagelaten mijne zonden ootmoedig en opregt voor U te belijden*), is mijn gebeente verteerd : terwijl ik den ganschen dag kermde.

Want dag en nacht is uwe hand zwaar op mij ; in mijne ellende heb ik mij tot U gekeerd, terwijl ik met doornen (*van knagend zelfverwijt*) werd gestoken.

Ik heb U mijne zonden bekend en mijne schuld heb ik niet verheeld.

Ik sprak : mijne misdaden zal ik tegen mij zelven voor den Heere belijden : en Gij hebt de boosheid mijner zonden mij vergeven.

Daarom zal ieder Heilige tot U bidden in den tijd, dat er genade is te vinden.

Want als er groote watervloeden zijn, zullen zij tot Hem niet geraken.

Gij zijt mij eene schuilplaats in de verdrukking, die mij heeft omvangen : mijne vreugde zijt Gij. Verlos mij van hen, die mij omringen.

Ik zal u onderwijzen (*zoo spreekt Gij, o*

God ! tot uwen dienaar), en U den weg leeren, welken gij moet gaan ; ik zal mijne oogen op u gevestigd houden.

Wees (*o mensch !*) toch geen paard of muilezel gelijk, die geen verstand hebben.

En dié men muilbandt met breidel en toom ; omdat zij anders niet willen luisteren noch tot u naderen.

Veel smarten wachten den goddelooze, maar hem, die op den Heer hoopt, zal barmhartigheid omringen.

Verblijdt u in den Heere, en verheugt u, o gij, regtvaardigen ! en juicht in Hem, gij allen, die opregt zijt van harte.

Eere zij den Vader, enz.

III. PSALM 37.

Heere ! tuchtig mij niet in uwe verbolgenheid, en kastijd mij niet in uwe gramschap.

Want diep zijn uwe pijlen in mij gedaald : en Gij hebt uwe hand op mij doen neêrzinken.

Er is geene gezondheid meer aan mijn

vleesch, van wege uwen toorn; er is geen vrede in mijne beenderen, van wege mijne zonden.

Want mijne ongeregtigheden zijn mij boven 't hoofd gestegen: en gelijk een zware last drukken zij mij.

Mijne wonden zijn verouderd en gansch vervuld van wege mijne dwaasheid.

Ik ben ellendig geworden, en ga ter neêr gebogen (*gekromd onder den last van mijn ijden*): ik ga den ganschen dag bedroefd.

Mijn binnenste is aangetast van eene schandige kwaal, en niets gaafs is er meer aan mijn ligchaam.

Ik ben gebroken, en uitermate verguisd: mijn harteleed breekt los in angstgehuil.

Voor U, o Heere! ligt alles open, wat ik wensche: mijn zuchten is voor U niet verborgen.

Mijn hart is ontroerd: mijne kracht heeft mij begeven; zelfs het licht mijner oogen — dat is weggeweken.

Mijne vrienden en mijne naasten zijn tegen mij opgekomen en opgestaan. Die te voren voor mij waren, bleven van verre.

En die naar mijn leven stonden, deden geweld. En die kwaad tegen mij zochten, spraken verderving en smeedden onophoudelijk listen.

Maar ik, als een doove, hoorde niet : en als een sprakelooze deed ik mijnen mond niet open.

En ik was als een mensch, die niet kan hooren, en die geene tegenreden heeft in zijnen mond.

Want op U, Heere! heb ik gehoopt; Gij, Heere, mijn God! zult mij verhooren.

Daar ik bad : dat mijne vijanden zich toch nooit over mij mogten verblijden : naardien mijn wankelen hen trotschelijk tegen mij doet spreken.

Want ik ben tot de kastijdingen gereed; en mijne (*zonde, de oorzaak van mijne*) smart is mij altoos voor mijne oogen.

Daarom zal ik mijne euveldaad belijden: en bekommerd zijn van wege mijne zonden.

Want mijne vijanden leven, en zijn magtiger dan ik ben : zij, die mij ten onregt haten, zijn vermenigvuldigd.

Die kwaad voor goed vergelden, lasterden mij, omdat ik het goede najaagde.

Verlaat mij niet, o Heere, mijn God! wijk toch van mij niet af.

Haast U tot mijne hulpe, Heere, God mijns heils!

Eere zij den Vader, enz.

IV. PSALM 50.

Ontferm U mijner, o God! naar uwe groote goedertierenheid : en, naar de menigte uwer ontfermingen, delg mijne boosheid uit.

Wasch mij meer en meer van mijne ongerechtigheid, en reinig mij van mijne zonde.

Want ik erken mijne ongerechtigheid, en mijne zonde is altoos voor mijne oogen.

Voor U alléén heb ik gezondigd, voor uw oog deed ik dat kwaad was. Gij wordt in uwe raadsbesluiten regtvaardig bevonden, en behoudt regt, als Gij geregt houdt.

Zie, in ongerechtigheid werd ik geboren; en in zonden heeft mij mijne moeder ontvangen.

Zie, Gij bemint de waarheid (*het opregte hart*). De verborgenste geheimen uwer wijsheid hebt Gij mij geopenbaard.

Besprengh mij met hijsop, en ik zal rein worden; wasch mij, en ik zal witter worden dan sneeuw.

Doe mij de blijde boodschap hooren (*dat mijne zonden mij zijn vergeven*), dan zullen al mijne beenderen, hoe verbrijzeld zij nu ook zijn, wederom van vreugde opspringen.

Wend uwe oogen af van mijne zonden, en delg al mijne euvelheden uit.

Schep in mij, o God! een rein hart: en vernieuw in mijn binnenste eenen opregten geest.

Verwerp mij niet van uw aangezicht, en neem uwen H. Geest niet van mij.

Geef mij weder de vreugde uws heils, en versterk mij met eenen geest, die ten goede bereid is.

Dan zal ik de goddeloozen uwe wegen leeren, dan bekeeren de zondaren zich tot U.

Bevrijd mij, o God! van de bloedschulden

God, Gij God mijns heils! en mijne tong zal uwe gerechtigheid verheerlijken.

Ontsluit, o Heere! mijne lippen, en mijn mond zal uwen lof verkondigen.

Bij aldien Gij aan offerande lust haddet, hoe gaarne zou ik U die opdragen! In brandoffers hebt Gij geen behagen.

Het offer, dat U aangenaam is, is een verslagen geest: een verbrijzeld en rouwbetoonend hart zult Gij, o God! niet ver-smaden.

Doe, naar uwe goedheid, aan *Sion* verder wel, opdat de muren van *Jerusalem* weder worden opgebouwd.

Dan zult Gij wederom in schuldelooze offers uw welbehagen vinden, in dank- en brandoffers: dan zullen er wederom op uw altaar offerdieren zijn gelegen.

Eere zij den Vader, enz.

V. PSALM 101.

Heere! verhoor mijn gebed, en mijn ge-roep kome tot U.

Keer uw aangezicht van mij niet af, ten

dage dat het mij bang is, neig uwe oor tot mij.

Op wat dag ik U aanroep, verhoor mij haastelijk.

Want mijne dagen zijn als rook vergaan : en mijn gebeente is dor geworden als verdroogd hout.

Ik ben verslagen als hooi : en mijn hart is uitgedroogd : zoo dat ik heb vergeten mijn brood te eten.

Van wege het geluid van mijn zuchten kleeft mijn gebeente aan mijn vleesch.

Ik ben den pelikaan der wildernis gelijk geworden : ik ben geworden gelijk de nachtrave in een huis.

Ik ben zonder slapen : geworden als de eenzame musch op het dak.

Dag aan dag smaadden mij mijne vijanden, en die mij prezen, spanden tegen mij te zamen.

Ik at asch als brood : en mengde mijnen drank met tranen.

Om uwe gramschap en verbolgenheid : want Gij hebt mij opgeheven en weder weg-
geworpen.

Mijne dagen zijn gelijk eene schaduw vervlogen : en ik ben verdord als hooi.

Maar Gij, o Heer! blijft in eeuwigheid : en uwe gedachtenis van geslachte tot geslachte.

Gij zult opstaan, en U over *Sion* ontfermen : want het is tijd, dat Gij U harer ontfermt; want die tijd is gekomen.

Want hare steenen behagen aan uwe dienaren : en zij zullen deernis hebben met haar puin.

En de volkeren zullen uwen naam vreezen, Heer! en al de koningen der aarde uwe heerlijkheid.

Omdat de Heer *Sion* heeft opgebouwd : en in zijne heerlijkheid zal verschijnen.

Hij heeft acht gegeven op het gebed der ootmoedigen en heeft hunne bede niet versmaad.

Men schrijve deze dingen op voor het volgende geslacht, en het volk, dat geschapen zal worden, zal den Heer loven.

Naardien Hij hoog uit zijn heiligdom heeft nederwaarts gezien : de Heer heeft uit den Hemel nedergezien naar de aarde.

Om het zuchten der gevangenen te hoo-
ren : om de kinderen der gedooden in vrij-
heid te stellen.

Opdat zij den naam des Heeren in *Sion* en
zijnen lof in *Jerusalem* vermelden.

Als de volken zich zullen verzamelen, en
de koningen, om den Heer te dienen.

Hij heeft mijne krachten, midden op mij-
nen levensweg, doen afnemen.

Doch ik heb gezegd : ruk mij niet weg
ter hielst van mijne dagen : uwe jaren zijn
van geslachte tot geslachte.

In den beginne hebt Gij, Heer! de aarde
gegrondvest, en de Hemelen zijn het werk
uwer handen.

Zij zullen eens vergaan ; maar Gij blijft
altoos ; zij zullen als een kleed verslijten :
en als een gewaad zult Gij hen verwisselen :
en zij zullen verwisseld zijn.

Maar Gij blijft dezelfde : en uwe jaren
zullen nimmer eindigen.

De kinderen uwer dienaren zullen wonin-
gen (*bij U*) hebben : en hun kroost zal in
eeuwigheid bestaan.

Eere zij den Vader, enz.

VI. PSALM 129.

Uit de diepte heb ik tot U geroepen :
Heer! Heer! verhoor mijne stem.

Laat uwe ooren opmerkzaam zijn op de
stem mijner smeeking.

Zoo Gij, Heer! de misdrijven gadeslaat,
wie, Heer! zal dan bestaan?

Omdat er bij U genade is, en om uwe wet
(*waarin hulp wordt beloofd*), o Heer, heb ik
U verbeid.

Mijne ziel heeft op zijn woord zich ver-
laten : mijne ziel heeft gehoopt op den
Heer.

Dat Israël op den Heer hope, van den
morgenstond af tot den nacht toe.

Want bij den Heer is barmhartigheid : en
bij Hem is overvloedige verlossing.

En Hij zal Israël verlossen van al diens
ongeregtigheden.

Eere zij den Vader, enz.

VII. PSALM 142.

Heer! verhoor mijn gebed, leen het oor
aan mijne smeeking om uwer waarheid

wil (*om de waarheid uwer beloften*) : verhoor mij naar uwe regtvaardigheid.

En kom niet in 't geregt met uwen die-naar : want niemand leeft, die zich voor uw aangezigt zal regtvaardigen.

(*Verhoor mij*) want mijn vijand heeft mijne ziel vervolgd ; hij heeft mijn leven ter aarde vertreden. Hij doet mij leven in duistere hollen : als die voor lang zijn gestorven.

Dus is mijn geest in mij beangst, mijn hart binnen mij ontsteld geworden.

Ik ben indachtig geweest de oude tijden, en overwoog al uwe daden . de werken uwer handen overdacht ik.

Mijne handen heb ik voor U uitgereikt : mijne ziel is voor U, gelijk eene landstreek zonder water (*is dorstig naar de stroomen uwer genade*).

Verhoor mij haastelijk, Heer ! mijn geest is bezwelen. Keer toch uw aangezigt van mij niet af : of ik word hun gelijk, die ten grave dalen.

Doe mij vroegtijdig (*elken morgen*) de stemme uwer barmhartigheden vernemen : want op U heb ik gehoopt. Maak mij den

weg bekend, welken ik heb te gaan; want tot U heb ik mijne ziel verheven.

Verlos mij van mijne vijanden, Heer! want Gij zijt mijn eenige toevlugt.

Leer mij uw welbehagen doen, want Gij zijt mijn God. Uwe goede geest zal mij geleiden op den regten weg.

Om uws naams wille, Heere! zult Gij mij doen leven naar uwe regtvaardigheid. Gij zult mijne ziel uit de verdrukking trekken.

En om uwe barmhartigheid zult Gij mijne vijanden verdelgen. Gij zult ze allen ten onder brengen, die mijne ziel benaauwen; want ik ben uw dienstknecht.

Eere zij den Vader, enz.

ANT. Wees, o Heer, niet gedachtig onze misdaden, noch die van onze ouders, en neem geene wraak over onze zonden.

Litaniën op al de dagen der week.

LITANIE

van de allerheiligste Drievuldigheid.

OP ZONDAG.

HEER, ontferm U onzer.
Christus, ontferm U onzer.
Heer, ontferm U onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God Vader, door wien alle dingen
zijn, ontferm U onzer.
God Zoon, door wien alle dingen zijn,
ontferm U onzer.
God H. Geest, in wien alle dingen zijn, ont-
ferm U onzer.
Heilige en ondeelbare Drievuldigheid, één
God, ontferm U onzer.

LITANIE VAN DE H. DRIEVULDIGHEID. 103

Onbegrijpelijke majesteit, ontferm U onzer.
Onbeperkte magt,
Oneindige wijsheid,
Onuitputbare goedheid,
Heer der heerschappijen,
Eeuwige wet,
Eeuwige waarheid,
God, almachtige koning,
Die alléén God en één God zijt,
In wien wij leven, ons bewegen en het
aanwezen hebben,
Wiens majesteit de aarde vervult,
Aan wien alléén de glorie en de eere
toekomt,
Die ons troost in onze droefenissen,
Die alléén groote wonderen doet,
Die zijt, en waart, en wezen zult,
Regtvaardig en verschrikkelijk in uw
geregt,
Heerlijk en wonderbaar in uw rijk,
Die alleen de onsterfelijkheid bezit, en
het ongenaakbare licht bewoont,
Eeuwige Vader,
Eeniggeboren Zoon,
H. Geest, van beiden voortkomende

ontferm U onzer.

H. Drievuldigheid, één God, ontferm U onzer.

Wees genadig, spaar ons, Heer.

Wees genadig, verhoor ons, Heer.

Van alle kwaad, verlos ons, Heer.

Van alle zonden,

Van alle ongeloovigheid en dwaling,

Van het overtreden uwer geboden,

Van het veronachtzamen en misbruiken
uwer genade,

Van het verwaarloozen der heilige din-
gen,

Van den eeuwigen dood,

Door uwe almacht,

Door uwe wijsheid,

Door uwe oneindige goedertierenheid,

Door uwe overgroote barmhartigheid,

Door uw geduld en uwe langmoedigheid,

Wij, zondaren, wij bidden U, verhoor ons.

Dat Gij ons genade wilt verleenen, om altijd
en overal te belijden, dat Gij de ware God
zijt.

Dat Gij ons de genade wilt verleenen om U
te vereeren, éénen God in de Drievuldig-
heid van Personen, en de Drievuldig-
heid in de Eenheid van uw wezen te

verlos ons, Heer.

aanbidden, wij bidden U, verhoor ons.
Dat Gij ons de genade wilt verleenen, om U
uit geheel ons hart lief te hebben, wij
bidden U, verhoor ons.

Dat Gij het volk, hetwelk uwen H. Naam is
toegeheiligd, wilt behouden en zalig ma-
ken, wij bidden U, verhoor ons.

Dat Gij de dwalenden op den weg der gereg-
tigheid wilt terug voeren, wij bidden U,
verhoor ons.

Dat Gij U verwaardiget ons te verhooren,
wij bidden U, verhoor ons.

H. Drievuldigheid, verlos ons.

H. Drievuldigheid, maak ons zalig.

H. Drievuldigheid, maak ons levend.

Heer, ontferm U onzer, enz.

Onze Vader, enz.

v. Laat ons loven den Vader, den Zoon en
den H. Geest.

A. Laat ons die loven en verheerlijken in
alle eeuwen.

v. Wees geloofd, Heere! in het uitspansel
des Hemels.

A. Zeer geprezen en verheerlijkt, en hoog
verheven in eeuwigheid.

106 LITANIE VAN DE H. DRIEVULDIGHEID.

v. Dat God ons zegene! God, onze God zegene ons.

A. Dat de gansche aarde Hem vreeze.

v. Heere! verhoor mijn gebed,

A. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Almachtige en eeuwige God! die aan uwe dienaren de genade hebt verleend, door het licht van het ware Geloof, de heerlijkheid uwer eeuwige Drievuldigheid te erkennen, en in uwe opperste Majesteit hare Eenheid te aanbidden, verleen ons, dat wij door de kracht van dat zelfde Geloof, ten allen tijde, voor alle kwaad mogen bewaard worden, door Jesus-Christus, uwen Zoon, onzen Heer, die, waarachtig God, met U leeft en heerschappij voert, in eenheid des heiligen Geestes, in eeuwigheid. Amen.

LITANIE
VAN DEN H. GEEST.

OP MAANDAG.

HEER, ontferm U onzer.
Christus, ontferm U onzer.
Heer, ontferm U onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God Vader in den Hemel, ontferm U
onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld,
God H. Geest,
H. Drievuldigheid, één God,
H. Geest, die van den Vader en den Zoon
voortkomt,
Geest der waarheid, die alle waarheid
leert,
Geest van wijsheid en verstand,
Geest van raad en sterkte,

ontferm U onzer.

Geest van wetenschap en godsvrucht, ont-
ferm U onzer.

Geest van de vreeze des Heeren,
Geest van liefde, blijdschap en vrede,
Geest van langmoedigheid, weldadigheid
en goedhartigheid,

Geest van zachtmoedigheid, trouw en
matigheid,

Geest van eerbaarheid en reinheid,

Geest des Heeren, die de gansche aarde
vervult,

H. Geest, die in ons woont,

Geest van genade,

Geest van heiligmaking,

Geest van kracht en wijze gematigd-
heid,

H. Geest, door wiens ingeving de heilige
Godsmannen hebben gesproken,

H. Geest, die de dolende zondaren terecht
brengt,

H. Geest, die al uwe ware geloovigen één
van hart en ziele maakt,

H. Geest, die de ware vrijheid verleent,

H. Geest, die dubbelhartigen en veins-
aards ontvlugt, en niet woont in een

ontferm U onzer.

ligchaam, dat aan de zonden is onderworpen, ontferm U onzer.

H. Geest, die zonder mate zijt gegeven aan onzen Heer Jesus-Christus,

H. Geest, ziel van het ligchaam der Kerk,

H. Geest, die ons het duistere der heilige Schriftuur, door uwe onfeilbare Kerk, verklaart,

H. Geest, die alleen ons Gods wet kunt doen onderhouden en betrachten,

H. Geest, die zelf de gever zijt van het bidden,

H. Geest, die zelf voor ons en in ons met onuitsprekelijke verzuchtingen bidt,

H. Geest, die ons hart van droefheid en kwellingen bevrijdt,

H. Geest, die de liefde Gods uitstort in onze harten,

H. Geest, die in uwe geloovigen als in uwe tempels woont,

H. Geest, die uit uwe geloovigen stroomen van levend water doet voortvloeijen,

H. Geest, door wien wij nu niet meer

ontferm U onzer.

slaven zijn, maar kinderen en erfgenamen
Gods, ontferm U onzer.

H. Geest, door wien wij niet meer in ge-
durige vrees voor welverdiende straf
leven, maar uit liefde, God, zoo als
kinderen hunnen vader, vereeren en
dienen,

H. Geest, die ons doet zuchten naar de
volkomene bezitting van het voorregt
der aanneming tot kinderen Gods,

H. Geest, die, in ons wonende, onze ster-
felijke lichamen zult levend maken,

H. Geest, die ons in onze zwakheid ter
hulp komt,

H. Geest, die onze harten door het Ge-
loof reinigt,

H. Geest, Trooster, die met ons blijft in
eeuwigheid,

Wees genadig, spaar ons, H. Geest.

Wees genadig, verhoor ons, H. Geest.

Wees genadig, verlos ons, H. Geest.

Van den geest der dwaling, verlos ons,
H. Geest.

Van den geest der onkuischheid, verlos ons,
H. Geest.

ontferm U onzer.

Van den geest der godslastering, verlos ons,
H. Geest.

Van alle verhardheid in de boosheid en
van vertwijfeling,

Van alle laatlust en van het be-
strijden der geopenbaarde waarheden
des christendoms,

Van alle boosaardigheid en van zondige
gewoonten,

Van het krenken der broederlijke liefde,

Van onboetvaardigheid, vooral in ons
sterfuur,

Van allen kwaden wil,

Van den geest, die maar eenigszins met
U strijdig is,

Door uwe eeuwige voortkomst van den
Vader en den Zoon,

Door uwe onzichtbare zalving,

Door het bijzonder voorregt, waardoor
Gij de H. Maagd Maria, van den eer-
sten stond harer ontvangenis, van alle
vlek der erfzonde bewaard hebt,

Door de volheid der genade, waarmede
Gij de allerheiligste Maagd Maria hebt
begiftigd,

verlos ons, H. Geest.

Door den invloed van heiligheid, waarmede
Gij de Moeder des Heeren, bij de ontvan-
genis des Woords, als overstroomdet, ver-
los ons, H. Geest.

Door uwe heilige verschijning bij den
doop van Christus,

Door uwe heilrijke nederdaling over de
Apostelen,

Door de onuitsprekelijke goedheid, waar-
mede Gij Gods Kerk bestuurt, de over-
heden doet eensgezind zijn, de marte-
laars versterkt, de leeraren verlicht
en de geestelijke orden instelt,

Wij, zondaren, wij bidden U, verhoor ons.

Dat, gelijk wij in den geest leven, wij
alzo ook naar den geest wandelen,

Dat wij de werken van het vleesch door
den geest dooden,

Dat wij U nimmer bedroeven,

Dat wij U, o Geest der genade, geene
versmading aandoen,

Dat wij altijd trachten de eenheid des
geestes, door den band van vrede, te
onderhouden,

Dat wij naar U mogen leven en de

verlos ons, H. Geest.
wij bidden U, verhoor ons.

begeerlijkheden des vleeschcs niet in-
volgen, wij bidden U, verhoor ons.
Dat wij alle geesten niet gelooven, maar
beproeven of zij uit God zijn,
Dat wij, steeds gedachtig, dat wij uw
tempel zijn, vreezen ons zelven te
schenden,
Dat wij degenen, die tot misdrijf zijn
gefallen, met den geest der zacht-
moedigheid mogen teregt brengen,
Dat wij in U zaaijen en uit U het eeu-
wige leven inöogsten,
Dat het U behage, ons een nederig ge-
voelen van ons zelven te doen hebben,
en onze harten van den rijkdom los te
maken,
Dat het U behage ons zachtmoedig te
doen worden,
Dat het U behage ons de gratie van eene
zalige droefheid en heiligende tranen
te verleenen,
Dat het U behage, ons hongerig en
dorstig naar de gerechtigheid te doen
worden,
Dat het U behage, ons ware gevoelens

wij bidden U, verhoor ons.

van liefde en barmhartigheid in te boezemen, wij bidden U, verhoor ons.

Dat het U behage, in ons een zuiver hart te scheppen en den regten geest te vernieuwen,

Dat wij vredelievend en waardig zijn den naam te dragen van kinderen Gods,
Dat wij alle vervolging, om de gerechtigheid, kloekmoedig en standvastig verduren,

Dat wij vrij zijn van zonden, die noch in deze, noch in de toekomstige wereld worden vergeven,

Dat Gij nimmer van ons wijket,

Dat wij U nimmer wederstaan,

Dat Gij ons tot het einde toe in het goede leven wilt bevestigen,

Geest Gods,

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, stort uwen H. Geest over ons uit.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, zend over ons den beloofden Geest des Vaders.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, geef ons den goeden Geest.

wij bidden U, verhoor ons.

Heer, ontferm U onzer.
Christus, ontferm U onzer.
Heer, ontferm U onzer.
De genade des H. Geestes,
Verlichte onze zinnen en harten. Amen.

LAAT ONS BIDDEN.

O God! die de harten der geloovigen,
door de verlichting van den H. Geest, onderwijst, verleen ons uwe genade, opdat wij, door dienzelfden Geest, leeren verstaan, wat goed is; dat ons verstand verlicht, ons hart gereinigd worde, en wij ons ten allen tijde over zijne vertroosting verheugen, door Jesus-Christus, uwen Zoon, onzen Heer, die met U en den heiligen Geest, een éénig God, leeft en regeert in eeuwigheid. Amen.

Gebet tot den H. Geest.

Geest van goedheid en genade, met schaamte en berouw erken ik mijne wederspanningheid tegen uwe goddelijke inspra-

ken, mijne ontrouw aan de goede voorne-
mens, welke Gij mij verleendet. Hoogmoed,
zinnelijkheid en wereldliefde bedwelmden
mijn hart en maakten het onvatbaar voor
uwe genade. Verlaat mij, arme zondaar,
niet, Geest van barmhartigheid! ontnem
de trotsche hooggevoeligheid en werelds-
gezindheid, verleen mij een diep ootmoe-
dig hart, eene opregte boetvaardigheid,
opdat Gij, die den hoovaardigen weder-
staat, maar den nederigen genade geeft,
ook mij met uwe genade vervullen moogt,
en ik voo. taan getrouw aan dezelve zijn
moge. Amen.

LITANIE
VAN DEN HEILIGEN NAAM JESUS.

OP DINGSdag.

(300 dagen aflat aan hen, die deze
litanie lezen)

EER, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Jesus, hoor ons.

Jesus, verhoor ons.

God hemelsche Vader, ontferm U on-
zer.

God Zoon, Verlosser der wereld, ont-
ferm U onzer.

God H. Geest, ontferm U onzer.

H. Drievuldigheid, één God, ontf. U onzer.

Jesus, Zoon van den levenden God, ontferm
U onzer,

Jesus, schitterend licht des Vaders, ontferm
U onzer.

Jesus, glans van het eeuwige licht, ontferm
U onzer.

ken, mijne ontrouw aan de goede voorne-
mens, welke Gij mij verleendet. Hoogmoed,
zinnelijkheid en wereldliefde bedwelmden
mijn hart en maakten het onvatbaar voor
uwe genade. Verlaat mij, arme zondaar,
niet, Geest van barmhartigheid! ontnem
de trotsche hooggevoeligheid en werelds-
gezindheid, verleen mij een diep ootmoe-
dig hart, eene opregte boetvaardigheid,
opdat Gij, die den hoovaardigen weder-
staat, maar den nederigen genade geeft,
ook mij met uwe genade vervullen moogt,
en ik voo.taan getrouw aan dezelve zijn
moge. Amen.

LITANIE
VAN DEN HEILIGEN NAAM JESUS.

OP DINGSDAG.

(300 dagen aflat aan hen, die deze
litanie lezen)

EER, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Jesus, hoor ons.

Jesus, verhoor ons.

God hemelsche Vader, ontferm U on-
zer.

God Zoon, Verlosser der wereld, ont-
ferm U onzer.

God H. Geest, ontferm U onzer.

H. Drievuldigheid, één God, ontf. U onzer.

Jesus, Zoon van den levenden God, ontferm
U onzer,

Jesus, schitterend licht des Vaders, ontferm
U onzer.

Jesus, glans van het eeuwige licht, ontferm
U onzer.

Jesus, koning der heerlijkheid, ontferm U
onzer.

Jesus, zoon der regtvaardigheid,

Jesus, Zoon van de Maagd Maria,

Minnelijke Jesus,

Wonderlijke Jesus,

Jesus, sterke God,

Jesus, vader der toekomende tijden,

Jesus, verkondiger van Gods verheven
raad,

Allermagtigste Jesus,

Allerverduldigste Jesus,

Allergehoorzaamste Jesus,

Jesus, zoet en ootmoedig van harte,

Jesus, minnaar der zuiverheid,

Jesus, onze minnaar,

Jesus, God des vredes,

Jesus, oorsprong des levens,

Jesus, voorbeeld der deugden,

Jesus, ijveraar der zielen,

Jesus, onze God,

Jesus, onze toevlugt,

Jesus, vader der armen,

Jesus, schat der geloovigen,

Jesus, goede herder,

ontferm U onzer.

Jesus, waar licht, ontferm U onzer.
Jesus, eeuwige wijsheid,
Jesus, oneindige goedheid,
Jesus, onze weg en ons leven,
Jesus, blijdschap der Engelen,
Jesus, koning der Patriarchen,
Jesus, meester der Apostelen,
Jesus, leeraar der Evangelisten,
Jesus, sterkte der Martelaren,
Jesus, licht der Belijders,
Jesus, zuiverheid der maagden,
Jesus, kroon van alle Heiligen,
Wees genadig, spaar ons, Jesus.
Wees genadig, verhoor ons, Jesus.
Van alle kwaad, verlos ons, Jesus.
Van alle zonde,
Van uwe gramschap,
Van de listen des duivels,
Van den geest van onkuischheid,
Van den eeuwigen dood,
Van de veronachtzaming uwer inspra-
ken,
Door 't geheim uwer heilige mensch-
wording,

ontferm U onzer.

verlos ons, Jesus.

Door uwe geboorte, verlos ons, Jesus.
Door uwe kindschheid,
Door uw allergoddelijkst leven,
Door uwen arbeid,
Door uwen doodstrijd en uw lijden,
Door uw kruis en uwe verlating,
Door uwe smarten,
Door uwen dood en uwe begrafenis,
Door uwe verrijzenis,
Door uwe hemelvaart,
Door uwe vreugden,
Door uwe glorie,
Lam Gods, hetwelk de zonden der wereld
wegneemt, spaar ons, Jesus.
Lam Gods, hetwelk de zonden der wereld
wegneemt, verhoor ons, Jesus.
Lam Gods, hetwelk de zonden der wereld
wegneemt, ontferm U onzer, Jesus.
Jesus, hoor ons.
Jesus, verhoor ons.

verlos ons, Jesus.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jesus-Christus, die gezeid hebt :
Vraagt, en gij zult verkrijgen; zoekt, en gij
zult vinden; klopt, en u zal open gedaan
worden; wij bidden U, verleen ons, op

onze smeekingen, het gevoelen uwer allergoddelijkste liefde, opdat wij U uit gansch ons hart door woorden en werken mogen beminnen en nimmer ophouden van U te loven.

Maak, o Heer, dat wij te zamen de vrees en de liefde van uwen H. Naam in der eeuwigheid mogen bezitten, omdat Gij nooit van uwe bestiering berooft alwie Gij U gewaardigt in de kracht van uwe liefde te vestigen. Door onzen Heer Jesus-Christus, uwen Zoon. Amen.

SCHIETGEBEDEN.

1. Mijn Jesus, barmhartigheid !
2. Allertzachtmoedigste Jesus, wees mijn regter niet, maar mijn Zaligmaker !
3. Geloofd zij Jesus-Christus!

In de eeuwen der eeuwen. Amen.

4. Jesus, Joseph, Maria, ik geef U mijn hart en mijne ziel te zamen.

Jesus, Joseph, Maria, staat mij bij in mijnen laatsten doodstrijd.

Jesus, Joseph, Maria, dat ik in uw heilig gezelschap in vrede sterve.

LITANIE

TER EERE

VAN DE HEILIGE ENGELN.

—
OP WOENSDAG.

HEER, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God Vader in den Hemel, ontferm U
onzer.

God Zoon, Verlosser der wereld, ont-
ferm U onzer.

God H. Geest, ontferm U onzer.

H. Drievuldigheid, één God, ontferm U
onzer.

H. Maria, bid voor ons.

H. Moeder Gods, bid voor ons.

H. Maagd der maagden, bid voor ons.

H. Koningin der Engelen, bid voor ons.

H. Michaël, bid voor ons.

H. Gabriël,

H. Raphaël,

H. Cherubijnen,

H. Serafijnen,

H. Troonen,

H. Heerschappijen,

H. Overheden,

H. Magten,

H. Krachten,

H. Aartsengelen,

H. Engelen,

H. Engelen, die Gods verheven troon
omringt,

Die altijd het aanschijn des Vaders aan-
schouwt,

Die onophoudelijk Gode het driemaal
Heilig toezingt,

Die 's Heeren bevelen volvoert,

Die aan ons menschen den goddelijken
wil bekend maakt,

Die u over onze boetdoening verblijdt,

Die ten onzen dienste wordt nedergezou-
den,

Die ons bewaart en beschermt,

bidt voor ons.

Die ons leert en onderrigt, bidt voor ons.
Die ons vergezelt en geleidt,
Die onze gebeden aan God opdraagt,
Die ons waarschuwt en vermaant,
Die voor ons bidt,
Die de geboorte des Zaligmakers aan de
herders bekend maaktet,
Die, bij de geboorte van den Verlosser,
met gejuich en gezang God verheerlijket,
Die den Heer in de woestijn diendet,
Die in sneeuw witte kleeding bij het
graf van den verrezen middelaar waart
nedergezeten,
Die onmiddellijk na de hemelvaart van
den Zoon Gods aan de Apostelen zijt
verschenen,
Die eenmaal, met verschrikkend bazuin-
geschal, alle menschen zult dagen om
voor den regterstoel van Christus te
verschijnen,
Die den Zoon des menschen zult omstu-
wen bij zijne plegtige komst ten
geregte der wereld,
Die, bij de algemeene opstanding der

bidt voor ons.

dooden, de uitverkorenen zult verzamelen, bidt voor ons.

Die de werkers der ongerechtigheid uit het koninkrijk van den Zoon des menschen zult drijven, bidt voor ons.

H. Engelen Gods, bidt voor ons.

Alle Koren der zalige Geesten, bidt voor ons.

Jesus, vreugde der Engelen, wij bidden U, verhoor ons ootmoedig smeeken.

Van alle rampen en gevaren, verlos ons, Heer.

Van alle listen en lagen des satans, verlos ons, Heer.

Van alle scheuring, ongeloof en ketterij, verlos ons, Heer.

Van eenen onvoorziene dood, behoed ons, Heer.

Van het eeuwige verderf, behoed ons, Heer.

Wij, zondaren, wij bidden U, verhoor ons.

Dat het U behage, ons, door uwe heilige Engelen, voor de lichaams- en zielsgevaaren te behoeden, waaraan wij gedurig zijn blootgesteld, wij bidden U, verhoor ons.

Dat het U behage, door uwe H. Engelen, i

al onze behoeften te voorzien, — ons
bijstand te verschaffen, wij bidden U,
verhoor ons.

Dat het U behage, ons, door uwe H. En-
gelen, in uren van bekoring te onder-
steunen, opdat wij, staande blijvende,
verwinnen,

Dat het U behage, ons, door uwe H. En-
gelen, tot ware boetvaardigheid te
leiden,

Dat het U behage, ons, door uwe H. En-
gelen, in onze droefenissen en ramp-
spoeden, onderwerping, troost en be-
moediging te verleenen,

Dat het U behage, op de veelvermo-
gende voorbidding uwer H. Engelen,
uwe regtmatige verbolgenheid van ons
af te wenden,

Dat het U behage, door uwe H. Engelen,
ons op ons doodsbed verkwikking en
lafenis te doen erlangen,

Dat het U behage, onze zielen, na het
verscheiden, door uwe H. Engelen te
doen opnemen, en tot U ten Hemel te
voeren,

wij bidden U, verhoor ons.

Jesus, vreugde der Engelen, wij bidden U,
verhoor ons.

Iam Gods, dat de zonden der wereld weg-
neemt, spaar ons, Heer.

Iam Gods, dat de zonden der wereld weg-
neemt, verhoor ons, Heer.

Iam Gods, dat de zonden der wereld weg-
neemt, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

Onze Vader, enz.

Looft, den Heer, gij al zijne Engelen.

Gij, sterke helden! die zijn woord volbrengt,
gehoorzaamt aan de stem van zijn ge-
bod.

Looft den Heer, gij al zijne heerscharen.

Gij, zijne dienaars, die, wat Hem behaagt,
volvoert.

God heeft zijne Engelen bevolen, dat ze u
behoeden op al uwe wegen.

De Engel des Heeren zal zich legeren
rondom hen, die Hem vreezen.

En Hij zal ze verlossen.

In de tegenwoordigheid der Engelen zal ik
U, o mijn God! lof zingen.

Ik zal, naar uwen H. Tempel gekeerd, U
aanbidden, Heer! en uwen naam ver-
heerlijken.

Heer, verhoor mijn gebed,
En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Almagtige God, onuitsprekelijk liefderijke
Vader, die U verwaardigt, uwe Engelen,
ten dienste van ons, zondige menschen,
neder te zenden! geef, dat wij, ten allen
tijde, hunne bescherming en bijstand, het
verzoegen en de kracht van hunne voor-
bidding ontwaren, en eenmaal, door de
verdiensten van Jesus-Christus, in hunne
zalige gemeenschap met uwen veelbemin-
den Zoon, altoos en eeuwig dankbaar ver-
heerlijken. Amen.

Gebed tot den H. Bescherm-Engel.

Almogende en eeuwige God, die, door een uitwensel uwer onuitsprekelijke goedheid, aan alle geloovigen, van hunne geboorte af, eenen Engel gegeven hebt, om de beschermer van hunne ziel en van hun ligchaam te zijn, maak, dat ik dengenen, welken Gij voor mij in uwe barmhartigheid bestemd hebt, zoo veel eerbied en liefde toedrage, dat ik door de gaven uwer genade en door zijnen bijstand geholpen, waardig worde van U met hem en de andere gelukzalige Geesten, in het hemelsche Vaderland, in den glans uwer heerlijkheid te aanschouwen. Amen.

LITANIE
van het
ALLERHEILIGSTE SACRAMENT.

OP DONDERDAG.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God Vader in den Hemel, ontferm U
onzer.

God Zoon, Verlosser der wereld,

God H. Geest,

H. Drievuldigheid, één God,

Levend brood, uit den Hemel nederda-
lende,

Verborgten God, onder zichtbare gedaan-
ten schuilende,

Tarwe der uitverkorenen,

Wijn, die maagden kweekt,

ontferm U onzer.

Voortreffelijk Brood en lekkernij der konin-
gen, ontferm U onzer.

Gedurig offer,

Reine spijsofferande,

Onbevlekt Lam,

Allerreinste tafel,

Spijze der Engelen,

Verborgen manna,

Gedenkstuk van Gods wonderen,

Bovennatuurlijk brood,

Vleeschgeworden Woord, onder ons wo-
nende,

H. Offer,

Drinkbeker der zegening,

Troostvolle verborgenheid van ons ge-
loof,

Hoogwaardig en uitmuntend Sacrament,

Allerheiligste offerande,

Zoenoffer voor levenden en dooden,

Hemelsch behoedmiddel, waardoor wij
voor de zonden worden behoed,

Wonder van Gods wonderen,

Allerheiligste gedachtenis van het lijden
des Heeren,

Geschenk dat alle volheid te boven gaat,

ontferm U onzer.

Voortreffelijk gedenkteeken der goddelijke
liefde, ontferm U onzer.

Overvloeijende bron van Gods milddadig-
heid,

Overheilig, doorluchtig geheim,
Krachtige spijs der onsterfelijkheid,
Aanbiddelijk, levendwekkend Sacra-
ment,

Brood, dat door de almogendheid des
Woords zijt vleesch geworden,

Onbloedig offer des nieuwen verbonds,
Tafelgeregt en gastheer,
Allerheiligste maaltijd, waarbij Engelen
dienend tegenwoordig zijn,

Teeken van genade,

Band van liefde,

Hoogepriester, die zelf het offer zijt,

Geestelijke spijs en verkwikking onzer
zielen,

Teerpenning dergenen, die in den Heer
sterven,

Onderpand der toekomende glorie,

Wees genadig, spaar ons, Heer.

Wees genadig, verhoor ons, Heer.

Van het onwaardig nuttigen uws Lig-

ontferm U onzer.

chaams en Bloeds, verlos ons, Heer.
Van de begeerlijkheid des vleeschcs,
Van de begeerlijkheid der oogen,
Van den hoogmoed des levens,
Van alle twijfeling, ongeloovigheid, ver-
blindheid des harten en ketterij,
Van alle oneerbiedigheden misbruik met
opzicht tot dit hoogheilig Sacrament,
Van alle zwakheden en zonden, die de
heerlijke uitwerkselen van dit aanbid-
delijk Sacrament kunnen verminderen
en tegenhouden,
Van alle gelegenheid tot zondigen,
Door de groote begeerte, welke Gij hadt,
om dit Paaschlam met uwe Leerlingen
te eten,
Door den diepen ootmoed, waarmede Gij
de voeten van uwe Leerlingen wasch-
tet,
Door de onuitsprekelijke liefde, waaruit
Gij dit hoogheilige Sacrament hebt
ingesteld,
Door uw dierbaar Bloed, dat Gij voor
ons op het altaar hebt nagelaten,
Door de vijf kruiswonden, welke Gij in

verlos ons, Heer.

het allerheiligste Ligchaam, dat Gij voor ons aannaamt, hebt ontvangen, verlos ons, Heer.

Wij, zondaren, wij bidden U, verhoor ons.

Dat het U behage, in ons geloof, eerbied en godsdienstige gemoedsstemming ten opzigte van dit wonderbare Sacrament te onderhouden en te vermeerderen,

Dat het U behage, ons door eene opregte belijdenis onzer zonden, tot het dikwijls nuttigen dezer geestelijke spijs voor te bereiden,

Dat het U behage, de kostbare, hemelsche vruchten van dit allerheiligste Sacrament in ons overvloedig uit te storten,

Dat het U behage, ons in de ure van onzen dood met deze hemelsche spijs tot de reize naar de eeuwigheid te versterken,

Zoon Gods,

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons, Heer.

wij bidden U, verhoor ons.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der
wereld, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

Heer, ontferm U onzer, enz.

Onze Vader, enz.

v. Gij hebt hun een brood uit den Hemel
gegeven,

r. Dat in zich alle genoegens bevat.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jesus! die ons, in dit wonderbaar
Sacrament, eene altoosduurende gedachtenis
van uwe liefde, van uw lijden en sterven
hebt nagelaten, geef dat wij de geheimenis-
sen van uw Ligchaam en Bloed met zulk
eene ware godsvrucht vereeren, dat wij al
den zegen, al de heilrijke gevolgen van
onze verlossing onophoudelijk mogen ont-
waren. Gij, die met den Vader en den heili-
gen Geest, één eenig God, leeft en regeert
in eeuwigheid. Amen.

LITANIE

van het

LIJDEN VAN JESUS-CHRISTUS.

OP VRIJDAG.

EER, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God Vader in den Hemel, ontferm U
onzer.

God Zoon, Verlosser der wereld,

God H. Geest,

H. Drievuldigheid, één God,

Jesus, die, na het H. Sacrament des
Altaars, dat eeuwig gedenkstuk van
uwe oneindige liefde, ingesteld en den
lofzang gezegd te hebben, van *Jeruza-*
lem over de beke *Cedron*, naar den

ontferm U onzer.

LITANIE VAN HET LIJDEN VAN CHRISTUS. 137

Olijfberg uitgingt om uw gebed te doen,
ontferm U onzer.

Jesus, die door het voorgevoel van den
smaad en de smarte, en ook van de
diepe vernedering der menschelijk-
heid, waarvan Gij het slagtoffer zoudt
wezen, bedroefd en diep beangst
werdt,

Jesus, die, tot het lijden bereidvaardig,
U aan den wil van uwen hemelschen
Vader onderwierpt,

Jesus, die, in uwen doodsangst water en
bloed zweetende, door een Engel werdt
versterkt,

Jesus, die door Judas, een van uw gelief-
koosd twaalfstal Leerlingen, werdt ver-
raden,

Jesus, die door eene bende huurlingen
werdt geboeid,

Jesus, die door al uwe Leerlingen werdt
verlaten,

Jesus, die geboeid naar Annas en Caïphas
werdt gebragt,

Jesus, die van een dienaar een kaakslag
ontvingt.

ontferm U onzer.

LITANIE

van het

LIJDEN VAN JESUS-CHRISTUS.

OP VRIJDAG.

EER, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God Vader in den Hemel, ontferm U
onzer.

God Zoon, Verlosser der wereld,

God H. Geest,

H. Drievuldigheid, één God,

Jesus, die, na het H. Sacrament des
Altaars, dat eeuwig gedenkstuk van
uwe oneindige liefde, ingesteld en den
lofzang gezegd te hebben, van *Jeruza-*
lem over de beke *Cedron*, naar den

ontferm U onzer.

LITANIE VAN HET LIJDEN VAN CHRISTUS. 137

Olijfberg uitgingt om uw gebed te doen,
ontferm U onzer.

Jesus, die door het voorgevoel van den
smaad en de smarte, en ook van de
diepe vernedering der menschelijk-
heid, waarvan Gij het slagtoffer zoudt
wezen, bedroefd en diep beangst
werdt,

Jesus, die, tot het lijden bereidvaardig,
U aan den wil van uwen hemelschen
Vader onderwierpt,

Jesus, die, in uwen doodsangst water en
bloed zweetende, door een Engel werdt
versterkt,

Jesus, die door Judas, een van uw gelief-
koosd twaalfstal Leerlingen, werdt ver-
raden,

Jesus, die door eene bende huurlingen
werdt geboeid,

Jesus, die door al uwe Leerlingen werdt
verlaten,

Jesus, die geboeid naar Annas en Caïphas
werdt gebracht,

Jesus, die van een dienaar een kaakslag
ontvingt.

ontferm U onzer.

Jesus, die door valsche getuigen werdt beschuldigd, ontferm U onzer.

Jesus, die, getuigenis der waarheid gevende, als een godslasteraar ter dood werdt veroordeeld,

Jesus, die Petrus, nadat hij U had verloochend, door een' blik van medelijken en ontferming bekeerdet,

Jesus, die aan Pilatus, een heiden, werdt overgeleverd,

Jesus, die, voor Herodes gebragt, door dezen en door zijn hofgezin werdt bespot,

Jesus, die ter bespotting met een purperen mantel werdt omhangen,

Jesus, die ter bespotting met doornen werdt gekroond,

Jesus, wien men ter bespotting een rietstok tot schepter in de hand gaf,

Jesus wiens kruisdood door de Joden, onder een ontzettend geschreeuw, werd geëischt,

Jesus, die door Pilatus tot den smaadvollen kruisdood werdt veroordeeld en aan de woede der Joden overgeleverd,

ontferm U onzer.

Jesus, die bij het dragen van den kruisbalk
onder deszelfs zwaren last diep gebukt
gingt, ontferm U onzer.

Jesus, die als een schuldeloos lam ter
slagting werdt geleid,

Jesus, die van uwe kleederen werdt ont-
bloot,

Jesus, die vol verschoonende liefde uwen
Vader om vergeving voor uwe vijanden
en moordenaars badt,

Jesus, die met de booswichten werdt ge-
lijk geacht,

Jesus, die nog aan het kruis werdt gelas-
terd, bespot,

Jesus, die den geloovenden en berouw-
hebbenden moordenaar in genade aan-
genomen en hem het Paradijs hebt
beloofd,

Jesus, die uwe H. Moeder aan Johannes
hebt aanbevolen,

Jesus, die, aan het kruis hangende, riept :
*mijn God! mijn God! waarom hebt Gij
mij verlaten?*

Jesus, die in uwen dorst met gal en edik
werdt gelaafd,

ontferm U onzer.

Jesus, die betuigdet dat alles volbragt was,
wat wegens U was geschreven, ontferm
U onzer.

Jesus, die stervende uwen geest in de
handen uws Vaders hebt bevolen,

Jesus, die, uw hoofd buigende, onder een
luid geroep den geest gaaft,

Jesus, door wiens sterven de honderdman
en velen uit het volk werden be-
keerd,

Jesus, wiens zijde met eene speer werd
doorstoken,

Jesus, uit wiens doorstokene zijde water
en bloed vloeiden,

Jesus, wiens ligchaam door twee eer-
waardige mannen van het kruis afge-
nomen en begraven werd,

Jesus, die na uwen dood nederdaaldet
ter helle, om de zielen der afgestor-
vene regtvaardigen te troosten en te
verlossen,

Jesus, die op den derden dag na uwen
dood heerlijk uit uw graf zijt verre-
zen,

ontferm U onzer.

Jesus, die levenden en dooden zult komen
oordeelen, ontferm U onzer.

Wees genadig, spaar ons, Jesus.

Wees genadig, verhoor ons, Jesus.

Van alle kwaad, verlos ons, Jesus.

Van alle zonden,

Van eenen haastigen en onvoorzienen
dood,

Van gramschap, haat en kwaden wille,

Van het eeuwige verder

Door uwen doodstrijd en uw bloedig
zweeten,

Door uwe geeseling en ondergane mis-
handelingen,

Door uwe doornen kroon,

Door uw kruis en lijden,

Door uwen dorst, door uwe tranen en
naaktheid,

Door uwen dood en uwe begrafenis,

Door uwe opstanding,

Op den dag des oordeels,

Wij, zondaren, wij bidden U, verhoor ons.

Dat wij de dwaasheid des kruises hooger
achten dan alle menschenlijke wijsheid, wij
bidden U, verhoor ons.

verlos ons, Heer.

Dat wij er naar streven, U, o Jesus-Christus! te kennen, vooral als gekruist en gestorven voor onze zonden, wij bidden U, verhoor ons.

Dat wij, het voorbeeld van uw lijden ons voorstellende, uwe voetstappen navolgen,

Dat wij dagelijks ons kruis opnemen en U navolgen,

Dat wij, daar Gij onze zonden op het kruishout in uw ligchaam hebt gedragen, der zonden afgestorven, voor de gerechtigheid leven,

Dat wij op U, o aanvoerder en voltrekker van ons geloof, steeds het oog gevestigd houden,

Dat wij, naar uw voorbeeld, als wij gescholden worden, niet weder schelden; als wij beleedigd worden, niet dreigen, maar het aan U, die regtvaardig oordeelt, overlaten,

Dat het verre van ons zij, op iets anders te roemen dan op uw kruis, o Heere Jesus,

Dat, uit liefde tot U, de wereld voor ons

wij bidden U, verhoor ons.

zij gekruist, en wij dit voor de wereld zijn,
wij bidden U, verhoor ons.

Dat wij, 't geen ons tot winst was, om
uwen wille, voor schade achten,

Dat uw bloed ons reinige van alle doode
werken, om U, o levende God, te die-
nen,

Dat wij, zoo duur gekocht, U in ons lig-
chaam verheerlijken,

Dat wij ons vleesch met deszelfs harts-
togten en begeerlijkheden kruisigen,

Dat, gelijk wij deelgenooten uws lijdens
zijn, wij ook der vertroosting deelach-
tig worden,

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der we-
reld, spaar ons, Jesus.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der we-
reld, verhoor ons, Jesus.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der we-
reld, ontferm U onzer, Jesus.

Jesus-Christus, hoor ons.

Jesus-Christus, verhoor ons.

Heer, ontferm U onzer, enz.

Onze Vader, enz.

wij bidden U, verhoor ons.

LAAT ONS BIDDEN.

Laat, o Heer Jesus-Christus! al de zegeningen van uw lijden en sterven over ons komen. Verwek in ons den levendigsten afkeer tegen de zonde. Verleen ons uwe genade, dat wij de zonden, welke ons zoo diep verlagen, den Hemel ontrooven en van U scheiden, die uw bloed voor ons hebt vergoten, in ons geheel en al uitroeijen. Verleen ons het gegronde vertrouwen, dat onze zonden, om uwen wille, die tot onze verzoening zijt gestorven, genadig zijn vergeven. Schenk ons uwen bijstand, opdat wij heilig worden; maak ons getrouw, en sterk ons in alle beproevingen van dit vergankelijke leven; geef rust en verkwikking aan ons hart in dagen van kommer en lijden. — O Gij, die ons tot uw *eigendom* heb gekocht, wees ons genadig, en, daar Gij zelf, o goddelijke, dierbare Verlosser, met den dood hebt geworsteld, zoo verlaat ons niet in ons sterfuur. Laat, zoo lang wij nog hier op aarde le

denkbeeld ons steeds vergezellen, dat het onze zonden zijn, die U ter nedervelden, verwondden en aan het kruis bragten. Laat ons, zalig in hoop, van hier gaan, en in onze laatste ure uwe stemme hooren :
« *Heden zult gij met Mij wezen in het Paradijs.* »

Gebod tot de vijf wonden van Jesus-Christus, hetwelk de H. Franciscus-Xaverius dikwijls las.

Heer Jesus-Christus, door de vijf wonden, die Gij aan het kruis uit liefde tot ons hebt ontvangen, kom uwe dienaars te hulp, die Gij door uw dierbaar bloed hebt afgekocht. Amen.

LITANIE

VAN DE

HEILIGE MAAGD MARIA.

OP ZATURDAG.

EER, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God Vader in den Hemel, ontferm U
onzer.

God Zoon, Verlosser der wereld, ont-
ferm U onzer.

God H. Geest, ontferm U onzer.

Heilige Drievuldigheid, één God, ontferm
U onzer.

H. Maria, bid voor ons.

H. Moeder Gods, bid voor ons.
 H. Maagd der maagden,
 Moeder van Christus,
 Moeder der goddelijke genade,
 Allerreinste Moeder,
 Allerkuischste Moeder,
 Ongeschondene Moeder,
 Onbevleete Moeder,
 Liefvallige Moeder,
 Wonderbare Moeder,
 Moeder des Scheppers,
 Moeder des Zaligmakers,
 Allerwijsste Maagd,
 Vereerenswaardige Maagd,
 Veelvermogene Maagd,
 Goedertierene Maagd,
 Getrouwe Maagd,
 Spiegel der gerechtigheid,
 Zetel der wijsheid,
 Oorzaak onzer blijdschap,
 Kunststuk van den H. Geest,
 Werk, tot een verheven gebruik,
 Uitmuntend werk, den Heere toege-
 heiligt,
 Gelijk aan eene roze,

bid voor ons.

Toren van David, bid voor ons.

Elpenbeenen toren,

Gulden huis,

Ark des verbonds,

Deure des Hemels,

Morgenster,

Behoudenis der zieken,

Toevlugt der zondaren,

Troosteres der bedroefden,

Hulp der Christenen,

Koningin der Engelen,

Koningin der Aartsvaderen,

Koningin der Profeten,

Koningin der Apostelen,

Koningin der Martelaren,

Koningin der Belijders,

Koningin der Maagden,

Koningin van alle Heiligen,

Koningin zonder vlek ontvangen,

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der
wereld, spaar ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der
wereld, verhoor ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der
wereld, ontferm U onzer.

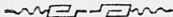
bid voor ons.

Heer, ontferm U onzer.
Christus, ontferm U onzer.
Heer, ontferm U onzer.
Jesus-Christus, hoor ons.
Jesus-Christus, verhoor ons.

Onze Vader, enz.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jesus-Christus, die U verwaardigd hebt mensch, ja, een Zoon des menschen te worden, U eene vrouw tot Moeder verkiezende, die God tot Vader hebt in den Hemel, wij bidden U, geef dat wij uwe heilige Moeder, altoos Maagd, zoo vereeren, dat die vereering U welbehagelijk zij, die met den Vader en den H. Geest, waarachtig God, in eeuwigheid leeft en regeert. Amen.

OEFFENINGEN EN GEBEDEN

OP DE VOORNAAMSTE

FEESTDAGEN DES HEEREN.

Jesus-Christus, het heil der wereld.

Bijzonderlijk in den Advent, op het Kersfeest en op den feestdag van de Openbaring des Heeren aan de Oostersche Wijzen.

EWIGTIG en verblijdend leerstuk, dat, in deze dagen, de geheele Christenheid door verkondigd wordt! Mogt het, o God! mij op nieuw zoo dierbaar worden, dat het niet slechts gedurende de viering dezer dagen, vooral aan de gedachtenishouding van de komst uws goddelijken Zoons in deze

wereld toegeheiligd, maar, gedurende geheel mijn leven, mijne godsvrucht en mijne gedachten beziele; opdat ik der zaligheid, die Gij, o God! voor boetvaardige zondaren hebt bereid, zoo zeker deelachtig worde, als Gij uwen eeniggeboren Zoon in deze wereld hebt gezonden, om de verlorenen te zoeken en zalig te maken. O, doe mij de gelukzaligheid, welke Jesus voor ons allen heeft bereid, eenmaal verwerven.

STAAT VAN ONSCHULD EN ZEDEBEDERF.

Wees gegroet, o Schepper der wereld en hare bewoners! door mij en door al het geschapene, voor uwe onuitsprekelijke wijsheid en goedheid! Al wat Gij hadt gemaakt, werd door U, toen Gij er nog eens een blik op sloegt, *goed bevonden*. De eerste menschen, aan wie Gij de heerschappij over al de hen omringende schepselen opgedragen, en het volle genot aller gaven der door U verrijkte natuur vergund hadt, droegen uw beeld in zich. Onschuldig, blij-

moedig, tot deugd en heiligheid gevormd, stonden zij daar, in het midden uwer menigvuldige, heerlijk schoone werken. Geene kiem des kwaads ontsproot in hunne nog onbedorven zielen; de geest des afgronds, die vijand van het menschelijk geslacht, had van hunne onervarenheid nog geen misbruik gemaakt; en de natuurlijke geneigdheid, welke Gij, o God! hun voor het goede had ingeplant, was nog niet jammerlijk bedorven. In kinderlijke eenvoudigheid volgden zij uwe vaderlijke onderrigtingen en bevelen, terwijl Gij hunne gehoorzaamheid met onafgebrokene rust en zielevreugde beloondet. Geene gedachte aan den dood rees ooit in hunne ziel op. Gij schiept hen tot de onsterfelijkheid, zonder hen voor het sterven te doen sidderen. O God! hoe gelukkig waren zij!

Och! waarom bleven zij het niet! Hunne onschuld ging verloren. Vleijende verzoe-kingen en begeerlijkheid verleidden hen, o goede Vader! tot de overtreding uws gebods. Naardien zij uwe vaderlijke waar-

schouwingen verwaarloosden, leerden zij, bij treurige ondervinding, het onderscheid tusschen goed en kwaad kennen. De wijkende onschuld voerde hun geluk met zich; zij werden zondaars, die hunne dwaasheid en ongehoorzaamheid duur moesten boeten.

Evenwel trokt Gij uwe weldadige en zegenende hand van hen niet af. Doch Gij deedt hun schaamte en berouw, onrust en kommer, gebrek, smart en den dood ondervinden. Nu wilde uwe liefde hen wijs doen worden, hen voor grooter verderf behoeden, hen in de deugd oefenen, en geschikt maken tot de zaligheid, welke Gij, eer nog de wereld geschapen was, voor hen hadt bestemd.

En zóó wilt Gij, barmhartige God! al hunne nakomelingen nog tot de deugd en zaligheid opleiden, sedert zonde en verderf door hen in de wereld zijn gekomen. Geen Paradijs, waarin de onschuld woont, bestaat er meer op aarde. Alom heerscht de zonde; alom rigt zij verderf aan. Van zondige menschen stammen, van geslachten

tot geslachten, zondige menschen af. Eer nog het kind de rede, dat voortreffelijk eigendom des menschen, kan gebruiken, en weet te onderscheiden wat goed of kwaad zij, werken reeds de vervoering der zinnen en de indruk des verlijdelijken voorbeelds zoo sterk op hem, dat hij aan het kwaad onbedachtzaam de voorkeur geeft. Van de vroegste jeugd gewoon, de bedriegelijke zinnelijkheid te volgen, valt het den armen mensch zoo zwaar, — helaas! — ik weet het, zoo zwaar, om gehoor te geven aan de inspraken, raadgevingen en waarschuwingen, welke zijne rede, door de glansrijke stralen der goddelijke Openbaring verlicht, hem mededeelt. Schijnogenoogens en oogenschijnlijke voordeelen verblinden hem dermate, dat hij de ware vreugde, welke een gerust geweten, bij uwe genade, o God! aan den sterveling schenkt, niet in aanmerking neemt, maar veronachtzaamt. Om schijngeluk te erlangen, veroorlooft hij zich alles, overtreedt hij uwe heilige geboden, die alleenlijk zijn welzijn ten doel hebben, — acht hij noch

de liefde, noch het recht zijns naasten, en wordt zelfs jegens U, o algoede Vader! onverschillig, ja wederspannig. Hij wordt een zondaar, — en verwijderd zich steeds verder van zijne zaligheid, hoe meer hij afwijkt van uwe heilige geboden.

Och, ik behoor tot deze zondige wereld, waarin niemand leeft, die onbevlekt is. — Maar zal ik nu gestadig de gulden tijden van den staat der onschuld terug roepen, en het betreuren, dat die niet te herkrijgen zijn? — Neen, ik wil mij gerust en blijmoedig op uw woord verlaten, *dat Jesus-Christus in de wereld is gekomen om de zondaars zalig te maken.* Door Hem, die mij met zijn bloed heeft vrijgekocht, hoop ik van de zonde en ellende bevrijd, en uit den dood tot het eeuwige leven overgebracht te zullen worden.

KENNIS VAN GOD, DOOR CHRISTUS.

Hoe beklagenswaardig, o God, was de toestand der wereld, vóór de komst van

uwen welbeminden Zoon op aarde. Geprezen zij uwe ontferming, die Hem zond, om ons te verlossen en zalig te maken.

Elken morgen vernieuwde, wel is waar, zich uwe goedheid : dagelijks opendet Gij uwe milde hand, en overlaadde het gansche menschedom met tallooze weldaden en zegeningen; doch door slechts weinigen werdte Gij als de eenige oorsprong van al het goede gekend en aanbeden. En hoe ongelukkig is toch de mensch, die zijnen voornaamsten en grootsten weldoener, door wiens goedertierenheid hij leeft, niet kent! — Hoe vele bronnen van geneugten ontroofte zich de ellendige dwaas, die in zijn hart zegt : *er is geen God!* — en tot welke misdaden vervoeren hem zijne hoop en zijn gruwzame waan, dat hij niet door U zal gestraft worden! Welke schandelijke buitensporigheden en gruwelen bragt de redeloze godsdienst in de wereld! — Hoe onteerend en verderfelijk was het beangstigend bijgeloof, dat U, o God! zoo zeer miskende, en zoo schandelijk waande te vereeren!

Door Jesus-Christus ging, in deze duisternis, die alle volken der aarde overdekte, een nieuw hemelsch licht op. Hij deed U als een Vader kennen, die al zijne kinderen met liefde omvat, en geen verlaat, geen vergeet; die niets van ons begeert, dan wat billijk en goed is, en wien wij, zonder ons zelve in het verderf te storten, niet kunnen verwaarloozen; — die niet toornig wordt, gelijk wij, menschen, en in het straffen even regtvaardig is als in het beloonen; die in gehoorzaamheid en liefde, meer dan in offerande, zijn behagen heeft — die door het eene offer van Jesus-Christus ten volste is verzoend; en omdat Hij den dood des zondaars niet begeert, allen, die zich bekeeren, bereidwillig vergeeft, en uit hunne zonden en ellende redt.

O zalig geloof! mijn God! hoe beurt Gij mijne zwakheid op! Hoe getroost en gerust kan ik nu, in kinderlijke liefde en in vertrouwen op U, leven, ofschoon ik een zwak en zondig mensch zij! Hoe dank ik U, o God! *dat Jesus-Christus in de wereld is gekomen, om de zondaars zalig te maken!*

VERLOSSING VAN DE ZONDEN EN GENADE TOT
DEUGDZAANHEID.

Zalig zijn wij, hooggelooft Zoon van God, dat Gij in deze wereld zijt gekomen, om ons, door uw lijden en sterven, te verlossen, en, door leer en leven, den weg tot de gelukzaligheid aan te wijzen! Zalig zijn wij, dat Gij die leer niet aan de willekeur der menschen overgelaten, niet aan de dwaasheid hunner luimen en hartstogten prijs gegeven hebt, maar eene Kerk gesticht, welke de poorten der hel niet zullen overweldigen; eene Kerk, die de getrouwe bewaardster dier leer is, en met welke Gij, door uwen H. Geest, tot aan de voleinding der wereld zult wezen. Zalig zijn wij, dat Gij, in die Kerk, de middelen ter vergeving der zonde, en tot het verkrijgen der eeuwige zaligheid, hebt weggelegd! Zalig zijn wij, dat Gij ons de genade tot vermijding der zonde, tot overwinning onzer strafbare gewoonten en tot de ijverigste deugdbe-trachting wilt verleenē!

Wanneer ik, na altoos door U begenadigd te wezen, mij wederom aan de zonde overgaf, en daarna weder vergeving trachtte te verwerven, — en dus op nieuw, U en uwe dienst, schandelijk verliet, hoe zoude ik, bij zulk eene afwisseling, met mogelijkheid, zielerust kunnen genieten!

U worde, o nooit volprezen goddelijke Verlosser! door mij en het gansche menschedom, lof en dank toegebracht, dat Gij op aarde zijt gekomen, om ons met uwen hemelschen Vader te verzoenen, om de zonde der wereld weg te nemen, en om ons te leeren, hoe wij U in uwe heerlijkheid kunnen volgen. Hoe liefderijk en krachtdadig trokt Gij de zondaren tot U — en leidde hen op den weg des heils terug; hoe overredend zijn uwe lessen en opwekkingen; hoe beminnelijk en voortreffelijk is uwe leer! Hoe helder de bron, waaruit die voortvloeide: *liefde tot God en de menschen!* Hoe schitterend en stichtend was uw heilig voorbeeld, waardoor Gij uwe leeringen nadruk bijzette! Hoe zalig zouden wij wezen, indien wij het navolg-

den! Maar, helaas! tegen den besten wil verzet zich onze toemelooze begeerlijkheid. Zondigen en vallen, dat kunnen wij; doch in het goede volharden, of weder opstaan, dat vermogen wij niet zonder kracht en bijstand van omhoog. Ook om ons dien bijstand, met de heiligmakende genade, te verwerven, zijt Gij in de wereld gekomen, en doet ons die uit den Hemel, op ons gebed, door den H. Geest erlangen. Met uwe alvermogende hulp is ons alles mogelijk, wanneer wij, bij ons bidden, getrouwelijk medewerken.

Hoe vele misdaden en gruwelen, die eertijds heerschten, hoe veel ellende, waaronder de menschheid zuchtte, heeft het christendom uit de wereld verbannen: hoe vele verhevene deugden, daarentegen, heeft het voortgebragt; hoe veel goeds gesticht! En wat zoude het niet te weeg brengen, indien niemand de zalige uitwerking daarvan bij zich zelve en bij anderen verhinderde! Hoe heerlijk zoude alsdan allerwegen de waarheid worden bevestigd,

dat Gij in deze wereld zijt gekomen om de zondaars zalig te maken.

HOOP DES EEUWIGEN LEVENS.

Ten einde de zondaars op aarde en in den Hemel zouden zalig worden, zijt Gij, o goddelijke Jesus! in de wereld gekomen.

Reeds in dit leven wilde de barmhartigheid Gods onze zaligheid een begin doen nemen, en vervolgens die in de eeuwigheid eindeloos voortzetten. Ja, eeuwig, indien ik er naar streve, eeuwig zal ik leven en gelukkig zijn! Om mijtot deze onvergankelijke zaligheid voor te bereiden, en mij daaraan deelachtig te doen worden, kwaamt Gij, o Jesus! in de wereld.

Indien Gij, o God! mij met alle mogelijke menschelijke genoegens overlaadde, hoe zoude zelfs het reinste en edelste genot mij er van verbitterd worden, als ik het oogenblik hadde te duchten, dat mij te eeniger tijd er voor eeuwig van zoude berooven, en mij in het niet zoude doen verzinken! Zonder

hoop op een volgend leven, is er voor den sterveling geen geluk denkbaar. Dit zegt mij mijn innerlijk gevoel. — En Gij, hoog-geloofde Jesus! hebt dat zalige vertrouwen boven allen twijfel verheven. Gij hebt, door uwe goddelijke getuigenis, — en door uwe opstanding, — het naar onsterfelijk smachtend hart omtrent deze verwachtingen volkomen gerust gesteld. — En opdat er niets aan zoude ontbreken, wat tot 's menschen geluk worde vereischt, zijt Gij in de wereld gekomen, om den dood zijne magt te ontnemen, terwijl Gij, door uw evangelie, leven en onvergankelijkheid het menschdom hebt verkondigd.

Het feest van de besnijdenis des Heeren.

De Kerk viert heden den achtsten dag na de geboorte van Jesus-Christus, namelijk zijne besnijdenis. Men moet Jesus-Christus reeds aanbidden in de vernedering van zijne geboorte. Men moet de heilige bloed-

druppelen, welke Hij, bij zijne besnijdenis, stortte, als de eerstelingen zijns lijdens beschouwen. Men moet een innig vertrouwen vestigen op Hem, die, op dezen dag, den naam van Jesus (dat is *Zalmaker*) aanneemt. Al wie den naam des Heeren met vast en levend geloof en vurige liefde zal aanroepen, die zal zalig worden.

Bij de verwisseling des jaars.

Ook gebruikelijk op een geboortedag, en op elken anderen merkwaardigen jaarlijkschen gedenkdag.

Wederom een jaar ten einde gebragt! Ik wil op deze rustplaats mijner aardsche reize vertoeven, en nog eens op den afgelegden weg het oog slaan. Met opzien tot God, wil ik mij te binnen brengen hoe ik het afge-loopen jaar begonnen, doorgebragt en geëindigd heb; — waarover ik mij mag verblijden; waarover ik mij moet bedroeven; waaraan ik mij dien te laten gelegen

liggen. Waar zoude ik beginnen of eindigen, o mijn God! indien ik U voor alles wilde danken? Hoe onnoemelijk is het getal der zegeningen, welke ik uit uwe hand heb ontvangen! Welligt is mij slechts het geringste deel er van bekend, maar welke bronnen van vreugde waren mij de bekende, genoten en ondervonden gunstbewijzen! Ik wil die allen in mijn geheugen terug roepen, en mij op nieuw met dankerkentenis verblijden — over zoo veel goede dagen, welke ik heb beleefd, — over het mij verleend gebruik van ligchaams- en zielsvermogens, — over zoo vele genoegens des levens, — over zoo vele ondersteuning en opwekkingen ten goede, — over zoo menigen genoegelijken dag, — over elke hartverheffende gewaarwording, bij het aanschouwen uwer heerlijke schepping; bij het genot uwer vaderlijke gaven, en het gevoel mijner hooge roeping als mensch en christen.

Hoe veel genoeg en troost smaakte ik in den omgang met verstandige en rechtschapen vrienden, welke Gij mij, o God!

op den weg mijner vreemdelingschap deedt ontmoeten, om mij dien, door hun bijzijn, te veraangenameu en te verkorten; om mij, wanneer ik dwaalde, te regt te wijzen, of, wanneer ik moedeloos werd, op te beuren. Hoe vele blijken van uwe genade heb ik ontvangen !

Hoe veel goeds heb ik, met uwen bijstand, ten uitvoer mogen brengen, en hoe veel zegen is, voor wat ik voor anderen deed, op mij terug gekomen ! Het bewustzijn, niet geheel nutteloos in de wereld te hebben geleefd, is reeds weldadige belooning, doch dikwerf viel mij nog grooter vergelding te beurt; ik mogt het genoeg smaken, vruchten mijner bemoeijingen te aanschouwen, en dat niet zelden daar, waar ik dit het minst had te wachten.

De bezwaren welke uwe alwijze beschikking mij oplegde, hoe dragelijk, hoe gematigd waren ze niet ! Van hoe vele, die anderen bijna geheel ter neder drukten, ben ik bevrijd gebleven ! En hoe menige, waarvoor mijne zwakheid, bij mijne verbeelding, aanvankelijk reeds zoo zeer vreesde,

werden mij weinig drukkend! Ik bevond altoos, dat Gij ons niets oplegt, wat onze schouders niet kunnen torschen, of waartoe Gij ons geene krachten verleent; — ik bevond, dat onze droefheid menigmaal de oorzaak wordt van ons geluk en van onzen blijden dank.

En zoo opent zich voor mij het helderste vooruitzicht in de toekomst. Gelijk ik tot nu toe uwe liefderijke zorg ontwaarde, zoo mag ik ook voor het vervolg daarop rekenen. Gij verandert uwe goedertierenheid niet. Gij wilt mij, even als al uwe schepse-len, indien ik het slechts begeer, voor tijd en eeuwigheid gelukkig maken.

Hoe vele, welligt al mijne verwachtingen ver overtreffende weldaden zullen de toekomstige dagen mij opleveren! — Welligt, daarentegen, wachten mij vele treurige uren! — Maar, ook deze kunnen voor mij in zegen verkeeren! Alles, Vader in den Hemel, komt uit uwe hand. Onder uw opzicht en uwe leiding, zie en ga ik dus al, wat mij bejegenen kan, gerust en blijmoedig te gemoet.

Wederom een jaar onherroepelijk en onherstelbaar vervlogen! — Van al, wat geschied is, kan ik niets ongedaan maken. Niet ééne zondige gedachte, niet één onbedacht woord, niet ééne schuldige daad kan ik, met al mijne tranen, uitdelgen. Alle in ledigheid doorgebragte uren en dagen zijn voor altijd, voor altijd verloren!

Doch, met uwe gratie, kan ik mij *bekeeren*. Daartoe wilt Gij den tijd uwer ontferming nog verlengen, o langmoedige ontfermer! Misschien zal ik evenwel niet meer zoo veel goeds kunnen tot stand brengen als in mijn vermogen ware geweest, indien ik mijne krachten getrouw besteed, en met uwe genade medegewerkt hadde!

Wanneer ik nu de reeks mijner vervloene dagen overzie, hoe vele vind ik dan door edele, verdienstelijke daden gekenmerkt, die ik mij met genoegen kan herinneren! hoe vele, wier aandenken mij beschaamd en bedroeft! Welk getal is het grootste? Indien ik mijn leven, niet naar het getal der jaren en dagen, maar naar de meerdere of mindere goede werken, welke

ik heb gedaan, moest berekenen, hoe lang zoude ik dan hebben geleefd? Hoe lang zoude ik voor mijne pligten, voor mijne verhevene bestemming, voor mijne menschenwaarde, en voor mijne roeping als christen, waarlijk werkzaam zijn geweest?

En hoe kort en onzeker is mijn levens-tijd! Hoe snel en onopgemerkt vervliegt die, zelfs in treurige, en naar mijn gevoel, langzaam voortkruipende uren! Hoe ver af stelde ik mij menig tijdstip voor, dat het doel van mijn streven uitmaakte! Toen het eindelijk verscheen, was ik er over ontevreden, ja, wenschte de uren terug, waarin ik er naar verlangde!

Elk oogenblik spoedt mijn leven ten einde. Elke dag brengt mij de waarheid te binnen, dat ik met weinig zekerheid op den volgende dag mag rekenen. Doch ik ben aan die gedachten reeds zoo gewoon, dat ik er naauwelijks meer acht op geve, of ik verzet ze, als onaangenaam en lastig. Is echer die gedachte daarom minder waar en gewichtig? — Neen, ik mag — ik wil die ernstige waarschuwing niet langer veron-

achtzamen. Steeds zij mij die welkom ! Welligt is mijn sterfuur nader bij, dan ik wel vermoedde. Ik wil mij daarover niet bekommeren, maar er mij toe voorbereiden en gereed maken.

Mijn leven op aarde is eene pelgrimsreize, eene vreemdelingschap, *eene voorbereiding tot de eeuwigheid*. Och, dat ik al het gewigt dezer gedachten gevoele ! Mijn toekomstige toestand zal van mijne tegenwoordige denken en handelwijze ten eenemale afhangen ; ginds zal ik maaijen wat ik hier heb gezaaid ; ik zal sterven gelijk ik heb geleefd, en in de andere wereld overgaan, gelijk ik deze heb verlaten. Wat ik hier begon te wezen, zal ik daar voortzetten en zijn.

Daar zullen geene mijner tegenwoordige bedriegelijke geruststellingen meer plaats vinden. Daar zal ik mij zelven en alle dingen, naar de regte waardij, kennen en schatten. Daar zal ik, tot mijne verbazing, de uitgebreide en eindeloze voortwerking mijner goede en slechte daden, en de onafzienbare aaneenschakeling der gevolgen zien, welke dikwerf het besluit van *één* oo-

genblik, — *één* ontvallend woord, — *één* getrouw vervulde, of verzuimde plicht, *één* misstap, of *ééne* overwinning op mij zelven en op de wereld behaald, heeft te weeg gebracht. Hoe verblijdend, — of hoe verschrikkelijk zal mij die bevinding zijn!

Door uwe genade ondersteund, wil ik dus voortaan, van nu af, mij al de oogenblikken mijns levens ten nutte maken; opdat ik eens over eene zalige eeuwigheid moge juichen! — Uwer algoede Voorzienigheid, Heer van leven en dood, geef ik mij over! Ik beveel mij in uwe heilige hoede!

In biddend vertrouwen, zal ik, aan de hand mijns Verlossers, den weg bewandelen, waarop het zijner goddelijke wijsheid zal behagen, mij te leiden: die weg moge dan treurig, ongebaand en ruw wezen, — het einde zal zaligheid zijn. Amen.

Aschdag.

*Gedenk, o mensch ! dat gij stof zijt,
en tot stof zult wederkeeren.*

Zoo spreekt de Priester, in den naam der Kerk, mij toe, en strooit asch op mijn hoofd, om mijne sterfelijkheid zinnebeeldig voor te stellen.

Ik wil mij deze woorden niet te vergeefs laten zeggen; niet te vergeefs zal mij het zinnebeeld mijner sterfelijkheid voor oogen zweven ! — *Ik ben stof*; hoe sterk ook mijne krachten, hoe bloeiend ook de bloes mijns aangezigts, hoe schoon ook mijn ligchaam gevormd zij ! — *Ik ben stof*; of ik prachtig of eenvoudig gekleed ga; of ik rijk of arm zij; of ik geëerd of veracht worde; of mijn levenslot gelukkig of ongelukkig zij; of zich millioenen menschen voor mij nederbuigen of slechts eenige vrienden mij hunne liefde betuigen.

Ik zal tot stof wederkeeren. Op uwen wenk, Almagtige, klopt mijn hart niet meer, is de

omloop mijns bloeds gestremd; geene menschelijke magt of wijsheid, geene tranen van vriendschap, geen snikkend geweën, geene jammerklagen der mijnen kunnen mij van den dood redden: ik word, zoodra Gij het wilt, een lijk, in den schoot der aarde begraven, om daar te verderven, tot stof en asch te vergaan, — tot den dag, waarop uwe almacht, o God! het doodenstof wederom in het leven zal terug roepen. Laat mij, Heer! de gedachte aan mijne sterfelijkheid steeds behouden. Zij zal mij bewaren voor ijdelheid, trots en hoogmoed; voor dwaze eigenliefde; voor al te groot vertrouwen op mijne zwakke krachten, en voor elke dienst der zinnelijkheid.

Gij zijt sterfelijk — een gebrekkig stofbeeld!
— Deze gedachte zal mij voor den geest zweven, wanneer ik mij zelven behagelijk ben, of vleijerij mijn hart tot ijdelheid wil verleiden.

Elken dag komt gij uw graf nader bij! Deze gedachte zal mij bezielen, wanneer zinnelijkheid mij prikkelt, wanneer aardse vreugde mij mijne pligten wil doen verza-

ken, of aardsehe rijkdom mij wil boeijen ; bekoring mij van de liefde tot God wil verwijderen, of verderfelijk voorbeeld mij tot geringachting der deugd vervoeren ; daar deze gedachte mij kracht zal geven, om elken prikkel te verachten, elke bekoring te overwinnen, en elk voorbeeld te onderzoeken, of het goed dan wel kwaad zij, of de navolging daarvan mij nuttig of wel schadelijk zoude wezen.

Maar, hoewel ik sterfelijk ben, hoewel mijn lichamelijk bekleedsel in het donker graf zal vergaan, zoo heb ik echter eenen *geest, die eeuwig leeft*, en waarlijk in *eeuwige vreugde zal leven*, indien het mijne eenige zorg, mijne eenige poging hier op aarde ware, mij. door goede, edele werken, tot die vreugde voor te bereiden.

Ik wil dus met mijn ligchaam niet de wereld dienen, maar mijnen geest, door de opvolging der leer van Jesus, trachten te veredelen. — Weldra is het oogenblik daar, waarop het graf mijn ligchaam inzwelgt, en mijn geest, is hij veredeld in Christus-Jesus, tot God en in Gods vreugde opstijgt.

Deze dag is *de eerste van den II. Vastentijd*. — Help mij, almachtige, eeuwige God, dat ik dien tijd heiliglijk doorbreng. Ik wil mijne begeerlijkheid beheerschen ; het booze, waartoe ik het meest geneigd ben, met allen ernst tegenwerken ; matig zijn in elk genot ; mij van al, wat mij bevlekt, en anderen schadelijk is, onthouden ; met tranen van boetvaardigheid mijne zonden uitwischen en aan mij zelven een en ander onttrekken, om daarmede mijne noodlijdende medebroeders en zusters te verkwikken, want *dat is eene vaste die U behagelijk is*.

Ik wil aan Jesus, den voor mij lijdenden Jesus, denken ; van hem wil ik geduld en gehoorzaamheid aan U, o God ! menschen-min en liefde, zelfs voor mijne vijanden, leeren ; ik wil belijden, dat ik al, wat mij troost en verblijdt, te danken heb aan Hem, die voor mij in den dood ging ; ik wil mij vaster en vaster aan het *ook voor mij geslachte* Lam Gods hechten.

Vader, verleen mij uwe genade, en ik zal slagen. Amen.

JESUS-CHRISTUS, DE VERLOSSER DER WERELD,
IN ZIJN DOODSLIJDEN.

Op Goeden-Vrijdag.

Uw lijden en sterven voor de verlossing der wereld, o Jesus! is mij voorwaar niet onbekend; op den duur wordt het verkondigd; allerwege zie ik het afgebeeld; ik kniel voor afbeeldingen er van neêr, en schijn daarbij van godvruchtige gewaarwordingen doordrongen. Evenwel ben ik, helaas! mede in dat opzigt niet altijd wat ik schijn; hetgeen ik aanschouw, hoor en weet, wordt door mij niet rijpelijk genoeg overdacht, maakt zelden eenen blijvenden indruk op mijn hart: ja, dikwijls is de indruk des te zwakker en vlugtiger, naarmate die voorstellingen mij meer bekend zijn geworden. Daarom smee ik U: *Heere, bied mij uwe hulpe, om uw lijden te overdenken.*

Wat hadt Gij te lijden, toen Gij, als mensch, gelijk ik, door eenen trouweloozen leerling verraden, en door eenen zwakken

discipel verloochend werdt! Wat hadt Gij te lijden, toen in uwen doodsangst het zweet als bloeddruppelen van U afstroomde op de aarde! Wat hadt Gij te lijden, toen Gij, bij de bewustheid uwer hooge waarde en volkomen onschuld, gevangen genomen, van godslastering en volksverleiding beschuldigd, ter kruisdood veroordeeld, en, alsof dit alles niet smadelijk en smartelijk genoeg ware, nog vooraf, door aanzienlijken en geringen, boosaardiglijk beschimpt en wreedelijk mishandeld werdt! Wat hadt Gij te lijden, toen Gij van het kruis moest zien, hoe het aanschouwen van uwe onuitsprekelijke martelingen, als een zwaard van rouw, het hart uwer heilige Moeder, met stoot op stoot, doorboorde, en Gij de bittere tranen uwer vrienden zaagt vloeijen! Wat hadt Gij te lijden, toen Gij meendet door uwen hemelschen Vader zelven verlaten te wezen! *Heere! bied mij uwe hulpe, om al uw lijden te overdenken*, en geef, dat de overdenking daarvan geene vluchtige, geene onverschillige, geene onvruchtbare overdenking zij!

Wie kan U aanschouwen, groote lijder, zonder diep getroffen te worden! Maar Gij wildet zelfs door de meêwarige menigte, die U op uwen lijdensweg volgde, niet beklaagd wezen. Hoe veel minder zult Gij dus thans, over uw lang doorgestaan en in de hoogste hemelvreugd veranderd lijden, van uwe dienaren nare jammerklagten begeeren? — Over mij zelven en over mijne zonden moet ik weenen; over mijne misdaden, die U wondden en aan het kruis bragten; — terwijl uw dood dan eerst mij zal bemoedigen, wanneer ik mij der oneindige verdiensten van uw dierbaar schuldverzoenend bloed, door eene opregte bekeering, zal deelachtig hebben gemaakt : *Och! bied mij uwe hulpe, o Heere! om uw lijden en sterven overeenkomstig daarmede te overdenken.* Wat zoude het mij baten, indien de overdenking er van mijn geroerd hart in tranen deed smelten, en in weemoed wegvloeijen, zonder eene zalige werking achter te laten? — Wanneer evenwel het herdenken aan uwen dood in godsdienstige afzondering, mij nog tranen ontlokt, zult

Gij, o goddelijke vriend mijner ziel, die tranen niet versmaden.

Veelvuldig en allersmartelijkst was uw lijden, 't is mij bekend, en nooit worde het door mij vergeten, al wat Gij, uit liefde tot ons, hebt geleden. — *Maar, geef mij kracht, o Heer! om uw lijden zóó te overdenken, dat ik mijne ziel steeds meer en meer op het doel daarvan al hare aandacht doe vestigen, ten einde het ook door mij worde bereikt : Gij toch zijt niet gestorven, om mijne verbazing op te wekken, maar om mij zalig te maken.*

Met uw bloed hebt Gij de leer bekrachtigd, welke Gij met zoo veel wijsheid en zachtmoedigheid, met zoo veel liefde, geduld en standvastigheid, onder boosaardige tegenspraak, onder laster en vervolging, hebt verkondigd! Ach! hoe zoude ik gevoel voor alles, wat waar en goed, wat edel en heilig, wat hartverheffend en

hartverkwikkend is, hebben verloren, zoo ik uwe leer niet achtte, haar enkel weder-sprak, of mij strijdig er mede konde gedragen! Boven alles moest uwe leer mij duurzaam en waardig zijn, al hadt Gij ook om harent wille niet zoo oneindig veel geleden. Met welken eerbied, met welke bereidwilligheid en onderwerping, moet ik haar dus nu niet aannemen, daar Gij van alles, wat Gij leerdet, geen enkel woord hebt herroepen, maar U daardoor liever hebt laten martelen en kruisigen! *Geef mij kracht, goddelijke Bloedgetuige! om dit altijd te bedenken, wanneer uw heilige leer mij ooit twijfelachtig, onverschillig of verwerpelijk mogt worden; wanneer ik in- of uitwendig, tot afval word uitgelokt en aangezet; wanneer ik, om harent wille, aanstoot moet lijden, of wanneer ik van hare verachters spot en benadeeling heb te ondergaan. Zijt Gij om de getuigenis van uwe leer ter dood veroordeeld, en hebt Gij daardoor haren goddelijken oorsprong en onschatbare waardij voor ons verheerlijkt, hoe zoude ik dan, door men-*

schenvrees, of door zondelust, welks overwinning mij eenigen strijd moge kosten, mij van het geloof aan U, of van de onderhouding uwer heilzame geboden laten afrekken, en alzoo uw dierbaar bloed als met voeten treden!

Hetzelfde allervolmaaktste toonbeeld der deugd, dat Gij altijd waart geweest, waart Gij, o mijn goddelijke Verlosser! ook in uwen zoo smartvollen dood; terwijl Gij ons, door uw hemelsch geduld, het uitmuntendste voorbeeld hebt nagelaten, hoe wij lijden en sterven moeten, willen wij U, in uwe voetstappen, natreden. — Hoe onschuldig leedt Gij, en de regtvaardigheid uwer zaak maakte U, gelijk dit ons menschen zoude doen, niet trotsch, niet ongeduldig, niet opbruisend! Gij vergoldt geene scheldwoorden met scheldwoorden, geen kwaad met kwaad. Gij dreigdet niet, Gij naamt geene wraak! Ja, Gij smeektet van uwen hemelschen Vader geene straf, maar genade en vergeving over uwe moorde-

naars af, en liet aan Hem, die regtvaardig oordeelt, alles bevelen. — Te regten tijde en ter regter plaatse, vrijmoedig, doch eerbiedig, zelfs jegens onrechtvaardige regters, verantwoordet Gij U, of bewaardet het diepste stilzwijgen. — Gij waart niet gevoelloos; Gij gevoeldet uwe smarten; ja, werdte zelfs door de levendige voorstelling van uw verschrikkelijk lijden bedroefd en van doodsangst bevangen, zonder dat Gij evenwel kleinmoedig of troosteloos werdte. Gij verwont vrees, smart en dood, door het vertrouwen op uwen hemelschen Vader, aan wiens wil Gij U geheel en al overgaaft. Onder de hevigste smarten werd uw mededoogend hart door het minste lijden van anderen nog getroffen; Gij waart een trooster en helper, terwijl Gij zelf van zoodanigen geheel en al waart verstoken! — *Heere! geef mij kracht, om uw lijden te overdenken, en om in het mijne zoo gezind te zijn, en mij zoo te gedragen, als Gij in het uwe zijt geweest. Geef mij kracht, opdat ik in lijden een liefderijk, en, zoo veel ik vermag, werkdadig aandeel aan het*

leed van mijnen naaste neme; dat ik hem trooste en bijsta, gelijk ik wensch getroost en bijgestaan te worden! *Geef mij kracht*, opdat smart en ongeduld mijn verstand niet bedwelmen, en mij niet tot onbezonnen redenen en stappen vervoeren! — *Geef mij kracht*, om zelfs den bewerker van mijn lijden, liefde te kunnen betoonen! — *Geef mij kracht*, opdat ik voor zelfberokkend leed blijve bewaard! en geef, dat, wanneer ik met een gerust geweten lijde, de innerlijke vrede mijner ziel in mijnen ganschen stillen en lijdzamen levenswandel doorstrale!

Ik ben uw verlostee; zoo waarlijk als Gij aan het kruis zijt gestorven, ben ook ik het, voor wiens verlossing Gij leedt en stierft. — Ben ik evenwel van de zonde en van de ellende nog niet bevrijd, dan leef ik vrijwillig in hare slavernij. Gij hebt voor mij genoegzaam gedaan. Wat kondet Gij meer doen, dan uit liefde, om de zaligheid

van ons, zondaren, sterven? Wend ik nu alles aan, wat in mijn vermogen is, en wat de opperste wetgever, ter mijner volkomene bekeering en ter voldoening mijner schulden, van mij eischt, dan volsta ik voor Hem; ik ben door U met Hem verzoend. Reeds lang hebt Gij, goddelijke Middelaar! die verzoening door uwen dood te weeg gebracht en bezegeld. Wanneer ik ook de droevige gevolgen mijner beweerde en afgelegde zonden en schuldige gewoonten nog betreuren, en zoo vele, mij zelven berokkende plagen nog ondervinden moet, zoo zijn deze mij evenwel geen bewijs van uwe ongenade, o God. Ach, neen, zij zullen een wel bitter, doch heilzaam geneesmiddel voor mijne kranke of ziekelijke ziel wezen. Welke genade, dat ik het eeuwige verderf door tijdelijke boetdoening mag ontgaan: door U neemt God die aan. Heeft Hij toch zijnen eeniggeboren Zoon niet gespaard, maar Hem voor mij en allen ten beste gegeven, zoude Hij dan met Hem ons niet alle heil doen toekomen? *Heere! geef mij*

kracht om uw lijden te overdenken, en op dat goddelijk onderpand mijner begenadiging zoo vast te vertrouwen, dat ik, van de zware boeijen der zonden ontheven en vrij van bange gewetenskwelling, op den weg uwer heilige geboden onverhindert en blijmoedig moge voortwandelen.

Wanneer ik, na lang of kort daarop voortgewandeld te hebben, eens, stervende, mijn hoofd zal nederbuigen, gelijk Gij bij uw sterven het uwe nederboogt, oh! Heer Jesus! *geef mij dan nog eenmaal kracht, om uw lijden te overdenken!* Doe, eer alles voor mijne brekende oogen verdwijne, het beeld van uw kruis nog voor mij zweven, en breng mij dan alles te binnen, wat mij uw dood moest wezen en werkelijk is geworden; opdat, eer mijn mond zich voor altijd sluite, ik U daarvoor mijnen dank nog toestamele. Doe mij verkwikking en lavenis, bemoediging en hope uit uw lijden en sterven scheppen, als het mij zoo naar en bang om het hart zal worden. Om uwen doodstrijd smee ik U, o goddelijke Verlosser! sta mij in mijn sterf-

uur bij, en neem mij, uwen verlostte, voor eeuwig tot U, opdat ik, met een onbeveld verstand, *uw lijden overdenke*, wanneer het heilrijk oogmerk daarvan door mij bereikt zal wezen. Amen.

JESUS LEEFT.

Op het Paaschfeest.

Heb ik minder reden om mij over uwe opstanding te verblijden, o verrezen Jesus! dan uwe vrienden en vriendinnen, die er de eerste ooggetuigen van waren? Zijt Gij *mij* minder dan Gij hun waart? — en is de zegen, welken uwe verrijzenis sinds over zoo vele duizenden heeft verspreid, ook *mij* niet ten deele geworden?

Wanneer ik U slechts aanmerkte als den wijssten Leeraar, als den onberispelijksten Regtvaardige, als den edelsten, doch tevens meest miskenden menschevriend, welken men ooit heeft aanschouwd, en door wien de wereld zich, uit den diepsten afgrond van verderf en dood, tot den hoogsten

trap van zaligheid zag verheffen, dan had ik reeds genoegzaam stof, om mij ten uwen opzigte te verblijden, zoo als regtschappen menschen zich verheugen, wanneer zij de verdrukte onschuld over hare vijanden zien zegepralen, en voor het doorgestaan lijden, boven alle verwachting, heerlijk zien beloonen.

Hoe veel grooter moet mijne blijdschap over U, o Jesus, dan niet wezen! Ik weet wien en wat ik in U bezit : Gij zijt mijn God, mijn Verlosser en Zaligmaker! Ook tot *mijn* heil zijt Gij op aarde gekomen; ook tot *mijn* heil zijt Gij gestorven; ook tot *mijn* heil zijt Gij van de dooden verreezen; ook tot *mijn* heil leeft Gij in den Hemel! En zou uwe verheffing mij dan niet tot vreugde wezen? Hoe zeer zoude ik mij verblijden, als mijn grootste wel-doener tot eenen stand werd verheven, waarin hij mij de meeste diensten konde en wilde bewijzen! En Gij, o goddelijke Jesus! zijt mij oneindig meer, en zult mij, eeuwig, oneindig meer zijn dan de beste menschen mij ooit waren, of immer kun-

nen worden. Hoe zoude ik dan zoo ondankbaar zijn, dat uwe verrijzenis mijn hart niet roerde, of slechts eene zwakke, geesteloze, onwerkzame blijdschap daarin verwekte.

Gij daaldet niet van het kruis af, gelijk uwe verwaten vijanden vorderden. Doch hoeveel heerlijker was uwe verrijzenis, dan het plotseling afkomen van het kruis zoude geweest zijn! — Zoo moest ten klaarste blijken, dat geen onvermogen, om U zelven te redden, de reden was, waarom hunne vorderingen ten dien opzichte on vervuld bleven. En zoo wil ik dan op U, *dien alle magt in den Hemel en op aarde is gegeven*, in het verblijdend geloof aan uwe verrijzenis steeds vastelijk betrouwen. Handelt Gij niet altijd zoo, gelijk wij dikwerf, als onverstandige kinderen, begeeren en bidden, dan weet en geloof ik evenwel, — uwe verrijzenis verzekert het mij, — dat Gij uit wijze liefde alzoo handelt, en ik berust in de hope, dat Gij aan mij en aan de gan-

sche wereld die alvermogene liefde op het luisterrijkst zult verheerlijken, zoodra mijne belangen en het algemeen welzijn dit zullen vorderen.

Vervuld met verblijdend geloof aan uwe verrijzenis, zie en ga ik de vervulling van alles, wat God mij door U beloofd heeft, te gemoet, en hoop met betrouwen op de zalige voortduring mijns levens na den dood. Hoe juist is alles geschied, wat Gij uwe Leerlingen, omtrent uwe verrijzenis, hadt voorzegd; hoe ongeloofelijk ook die voorzegging hun en de gansche wereld toescheen — zij is vervuld; — en zoo zal, o mijn Jesus! ook alles volgen, wat uw heilig Woord en uwe beloften mij doen verwachten.

Welk een gewenschten voortgang bewerkte uwe opstanding voor uwe zaak, die bij uwe kruisiging, tot vreugde uwer vijanden, en tot droefheid uwer vrienden, geheel verloren scheen! Leer, geleid en versterk mij, om, vervuld van het verblijdend geloof aan uwe verrijzenis, met hoogen ernst alles te betrachten, wat waar, regt en goed:

wat aan uwe eer, en aan mijne en mijner naasten deugd en zaligheid dienstbaar is. Zoo wil ik niet moedeloos worden, noch het ondernomen werk opgeven, wanneer menigvuldige hinderpalen zich daartegen opdoen, of kwalijk gezinde menschen mij tegenwerken, maar gerust en volijverig in alles voortvaren, wat uw wil en mijn staat in de wereld van mij vorderen; ja zelfs dan, wanneer het mogt schijnen, dat al mijne aanhoudende bemoeijingen vruchteloos waren, mislukten. Scheen dit bij uw sterven ook het geval niet te zijn? — en drie dagen na uwen dood verkreeg alles een ander aanzien. Hoe ligtelijk en spoedig kunt Gij alles doen verkeeren en al het tegengewerkte goede bevorderen! Daarop wil ik dan ook alles ernstig wagen, en niet moede worden, tot dat al hetgene, waartoe Gij mij hebt geroepen, zal volbragt wezen.

Welk een nieuw goddelijk licht spreidt uwe verrijzenis over alles, wat Gij hebt gezegd, gedaan en geleden! — Hoe onwrikbaar is mijn geloof op de kennis van

die groote gebeurtenis gevestigd! Gij zelf voorspeldet uwe verrijzenis van de dooden aan uwe Discipelen, ten bewijze van de goddelijkheid uwer zending en leer, en deedt hen spoedig wederzien, ten onderpand van hun eeuwig zamenleven met U verstrekken. — Ware deze verwachting on vervuld gebleven, — ach! hoe zoude het geloof hun niet zijn ontzonken; hoe zouden hunne achting en liefde jegens U niet verminderd zijn geworden; — maar nu werden zij, op eene volstrekt onweêrstaانبare wijze, daarin bevestigd. De ijver, waarmede zij dadelijk de leer uwer verrijzenis, die al uwe overige leeringen het grootste gewigt bijzette, alom gingen verkondigen — de liefde en het vertrouwen, waarmede zij, van toen af aan, U, hunnen verheerlijkten Meester en Heer, ganschelijk aankleefden; de beradenheid, waarmede zij, zonder eenigerlei aardsch voordeel te beoogen, alles opofferden; de grootste bezwaren, gevaren en martelingen, ja, den dood zelven, te gemoet gingen, konden slechts de uitwerking eener,

hun door den H. Geest ingestorte, boven allen twijfel verheven, overtuiging wezen.

Vervuld van verblijdend geloof aan uwe opstanding, leef en sterf ik op uwe zoo heerlijk bezegelde, goddelijke leer. Heilig moet zij mij zijn, als de waarachtige leer van God! Zij verdient mijnen diepsten eerbied en mijne onbepaaldste gehoorzaamheid. Deze wijd ik heden, van nieuws, aan haar toe. In het verblijdend geloof aan uwe verrijzenis, doe ik, dezen dag, van alle ongerechtigheid, gelijk bij mijnen doop, plegtig afstand. Zoude ik zulk een groot kwaad bedrijven, van voor het aangezicht mijns, om mijne regtvaardigmaking, van de dooden verrezen, en uit den Hemel op mij nederzienden Verlossers, mij nog eenigerlei overtreding te veroorloven! Zoude ik in den kamp der bekoring, bij de eerste mislukte onderneming, alles verloren achten, bezwijken, en alzoo, mijn verrezen Verlosser! U ten smaad, handelen, alsof Gij nog aan het kruis hingt, en mij in den strijd tegen de zonden niet overvloedig kondet versterken. Door U, die mij kracht verleent,

vermag ik, in weêrwil van mijne zwakheid, alles, en kan *in nieuwhed des levens wandelen*. — *Gij zijt om mijne regtvaardiging van den dood opgewekt*. — Uwe verrijzenis is het zegel en bewijs der volledigheid uws doods, ter begenadiging van de geheele wereld; en deswege wil ik mij dan eok verblijden, zonder nogtans mijn geweten in eenen zorgeloozen slaap te wiegen.

Vol van verblijdend geloof aan uwe verrijzenis, behoef ik in het toekomende voor den dood, noch bij de gedachte aan het sterven, noch wanneer mijne ure werkelijk zal naderen, niet meer bang te wezen. Gij keerdet na uwen dood in het leven terug. Hoe zoude ik dus te vergeefs in U gelooven en op U hopen! Gij hebt toch gezegd : *Ik ben de verrijzenis en het leven, die in Mij gelooft, zal leven, al ware hij ook gestorven*. Zoude ik uwe woorden, o verrezene van de dooden! dan niet vertrouwen? Neen, het geloof aan uwe opstanding versterke mijn hart zoo zeer, dat ik, bevrijd van alle vreeze voor den dood, nog in mijne laatste oogenblikken moge juichen : *De*

dood is verslonden en geheel en al overwonnen? Dood, waar is uw prikkel? — Dood, waar is uwe zegepraal? — Lof, eere en eeuwige dank zij God den Vader, die ons de overwinning heeft gegeven, door zijnen Zoon Jesus-Christus, onzen Heer! Alleluia! Amen. Jesus leeft! Alleluia!

JESUS-CHRISTUS IN DEN HEMEL.

Op Hemelvaartsdag.

Gij zijt opgeklommen ten Hemel, van waar Gij waartnedergedaald, verheerlijkte Jesus! Daar leeft en regeert Gij, met goddelijke kracht, gezag en majesteit; en daarover verblijden wij ons.

God, uw Vader, heeft U tot eenen rang verheven, welke al het heerlijke der aarde en des Hemels ver te boven streeft. Koningen en vorsten zijn uwe heerschappij nog meer onderworpen, dan de armste bedelaar dit ten hunnen opzichte is. Al de magt, U gegeven, besteedt Gij, overeenkomstig

het oogmerk, waarmede uw Vader U die heeft verleend, om *allen* zalig te maken. Wie zoude U niet, met stille en openlijke godsvrucht, diepst ootmoedig vereeren en aanbidden, verheerlijkte Jesus! Wie zoude U niet gewillig, blijmoedig en standvastig gehoorzamen? Wie zoude niet op U het onbedongen vertrouwen stellen? — Eeuwige zaligheid — verheven denkbeeld! en, indien ik met ernst daar naar streve, kan, mag, ja moet ik die van U verwachten, zal ik die door U erlangen.

De verlosser der wereld, de middelaar tusschen God en de menschen, onze voorpraak bij den Vader: de menschheid van Jesus-Christus, met zijne Godheid vereenigd, heerscht, gezeten ter regterhand Gods, in den Hemel! Welke onuitsprekelijke eer voor het gansche mensdom en dus ook voor mij! O bewaar mij, verheerlijkte Jesus! dat ik U — mij zelven — en de menschheid nooit door onedele, onwaardige, schandelijke gedachten, begeerten en daden onteere; dat ik mij nooit beneden het edeloôze dier verlage! Een enkele blik tot

U naar den Hemel, van waar Gij op mij nederziet, doe mijne ziel tot haar zelve komen, brenge mij tot bezinning.

Uwe verheerlijking in den Hemel, o Jesus! verkondigt mij een hemelsch leven, waarin Gij al uwe geloovigen, getrouwe dienaren, na hunnen dood, bij U zult vergaderen, om hun uwe heerlijkheid te doen aanschouwen en er hen in te doen deelen. Zoude ik naar dat hemelsch leven niet hartelijk verlangen? Zoude het mijner vurigste wenschen niet waardig wezen? Of wil ik eeuwig van U, mijn grootste Weldoener! gescheiden blijven? Kan het mij onverschillig zijn, U te aanschouwen, die voor mij uw leven gegeven hebt? Zoude ik treuren of verschrikken, wanneer de ure komt, die mij op het naauwst met U moet vereenigen? — Zal ik mij eerst dan, als de wereld niets bekoorlijks meer voor mij bezit, mij geene genoegens meer heeft aan te bieden, tot U wenden, en bij U willen wezen? — Kan ik mij iets verhevener voorstellen, dan het hemelsche leven bij U? Och, verzwak en verdelg in mij alle aardsgezindheid, opdat zij mijne wen-

schen en verlangens naar het hemelsche leven niet uitroeije of doe verflauwen !

Dat verlangen zekerlijk is niet geheel en al in mijn hart onderdrukt of verstikt ; integendeel niet zelden doet het zich bij mij ontwaren ; maar altijd ontbreekt mij nog ware hemelsgezindheid. De gehechtheid aan het zichtbare en aardse is bij mij nog zoo sterk ; mijn hart is nog niet in de gesteldheid, die mij tot het hemelsche leven bij U doet geschikt zijn. Gij kent mij, Alwetende. U klaag ik het en smeek U : doe mij, o verheerlijkte Verlosser ! meer hemelsgezind worden.

Ik bid U niet dat Gij mij vóór mijn' tijd uit de wereld wegneemt ; zij is zoo schoon, en eene uitgestrekte schouwplaats uwer almacht, wijsheid en goedertierenheid ; veelvoudige bronnen van geneugte ontspringen er, en ook *ik* mag daaruit putten. Allerwege zie en ontwaar ik hoe liefderijk mijn God is. Zelfs datgene wat mijn leven verbittert, moet mij tot een heilzaam geneesmiddel, tot welzijn verstrekken. Het is uw wil dat ik verdure en volharde, opdat ik

door lijden worde beproefd en gelouterd; het is uw welbehagen dat ik mijn dagwerk onvermoeid verrigte, en zoo veel goeds doe als in mijn vermogen is. Afgekeerdheid van het leven en traagheid, die van het levensjuk ontheven wenscht te zijn, is geen hemelsche zin. Ik wil leven en mij in het leven verblijden; ik wil lijden, en mijn kruis zoo lang Gij wilt geduldig dragen. Ik wil zoo veel goeds bewerken als mijne krachten bij alle inspanning gedoogen, zoo lang Gij wilt. En wanneer Gij mij tot het genot van hoogere genoegens, tot de ontheffing van al mijne smarten, en tot de aanvaarding van verhevener werkzaamheden, in het hemelsche leven bij U zult oproepen, — dan zal ik volgaarne volgen. — Dit is hemelsgezindheid: och! verwek, onderhoud en versterk die in mij!

Laat mij de toekomstige wereld, onder de veelvuldige verstrooiingen en bezigheden, van dit tegenwoordige leven, nooit uit het oog verliezen; maar geef dat ik met toenemenden ijver van het eene goede werk tot het andere, van den eenen trap van

volmaaktheid tot den anderen, steeds voorwaarts streve, steeds hooger en hooger klimme: want dit is hemelsgezindheid. Gij leeft in den Hemel onophoudelijk bezorgd voor ons heil. Zoo ook leven uwe dienaren aldaar bij U in onverkoelde bereidvaardigheid, om alles ten uitvoer te brengen, waartoe Gij hen in de zalige gewesten uws rijks zendt en bestemt. Geef mij kracht, o Heere! om, in welken stand of staat ook ik hier leve, uwen heiligen wil in alles, ja zelfs in het minste, met lust en ijver te doen; en in het midden mijner betrekkingen het oog op den Hemel gevestigd te houden, alwaar Gij mij grooter dingen zult toevertrouwen, indien ik mij in het kleine getrouw zal hebben betoond. En het is deze gezindheid, die mij voor uw rijk geschikt moet doen worden.

De hemelsche gezindheid der broederliefde vervulle geheel mijn hart; zoo dat ik reeds hier op aarde dagelijks blijken geve van liefde, welke ik eenmaal — volmaaktelijk — zal gevoelen. Allen, met wie ik omga, wat meer is, zelfs mijne vijanden, moeten het

bespeuren, dat ik mij tot het ingaan in het rijk der liefde voorbereide. Hoe schitterend zal het eenmaal rondom mij worden, wanneer uwe wijsheid en goedheid in al uwe leidingen en wegen mij ten klaarste zullen blijken! Hoe zal ik dan in uwe kennis en in uwe dienst mijne grootste zaligheid vinden! evenwel, in geval het slechts hier beneden mijn lust en welbehagen, mijn wensch en keuze was mij met U bekend te maken, U in al uwe werken op te sporen, U te be-
minnen, te loven en te dienen, *zal ik eens dier zaligheid deelachtig worden.*

Deze hemelsgezindheid make mij der toemende zaligheid in U waardig, terwijl de gedachte, dat ik in 't einde, even als Gij thans, mijn Verlosser! aan het leed, den strijd en al de ellenden der aarde ontruikt zal wezen, — en in het rijk van vrede, blijdschap en volmaaktheid opgenomen zal zijn, mij het somtijds zwaar drukkend levensjuk gelaten en blijmoedig zal doen dragen: tot het U behagen zal, om er mij van te ontlasten en mijne droefheid in blijdschap te veranderen. Amen.

DE WARE HEILIGMAKING DOOR DEN
H. GEEST.

Op het Pinksterfeest.

Zoo spreekt Gij, o God! dus luidt uw bevel. Ook *ik* hoor dit, ook *mij* gaat dit aan, ook *ik* moet heilig zijn, gelijk Gij.

Ik wil dus niet besluiteloos en mij bedenkende rond zien, of anderen wel het oorleenen aan uwe stem, en dit uw bevel volbrengen. Zie ik christenen, die zich beijveren om heilig te worden, dan zal hun voorbeeld mij tot navolging opwekken; zie ik dezulke niet, dan is mij uw voorbeeld, heilige God! overvloedig aanlokkelijk, opwekkend en versterkend.

Overeenkomstig uwe heilige geboden, welke Gij ons ook in het harte hebt geprent, handelt Gij zelf en bestuurt Gij de wereld, — loont en straft Gij, — en beschikt Gij alles in uw onmetelijk, grenzeloos rijk. — Heiligheid is de kroon van uwe goddelijke majesteit en van al uwe lustervolle volmaakheden. Uwe almacht en

wijsheid, uwe goedertierenheid en gerechtigheid zijn allen, alles werkende heiligheid.

Ja, door uwe heiligheid zijt Gij de eenige aanbiddelijke! Zonder deze zouden wij over de grootheid en de pracht uwer werken opgetogen staan; zouden wij uwe wijsheid bewonderen; onder uwe almacht ons bukken; voor uwe gerechtigheid sidderen, en uwe goedertierenheid als voor ons hoogst weldadig, enkel beminnen; maar het voorwerp onzer aanbidding kan slechts uwe *heiligheid* zijn.

Door *heiligheid* zijt Gij, o God! de *alléén zalige*. Hoe zoude ik dus zonder *heiligheid* kunnen zalig zijn, kunnen zalig worden! Zij, die van U afwijken, berokkenen zich onrust en smart. Leer mij, o God! dit immer duidelijker in te zien en vaster te gelooven. — Maar ook verre zij steeds de dwaze waan en bekommring van mij verwijderd, dat een heilig leven een vreugdeloos leven zou zijn. Wat kan de vreugde en de opgeruimtheid van een gerust geweten en van een edel, godsdienstig, werkzaam leven evenaren? Gij begeert niet, dat ik, om heilig te

zijn, mij elk onschuldig vermaak ontzegge ; neen ! ik mag de genoegens, welke Gij mij vergunt en verleent, met wijsheid en matigheid, blijmoedig en dankbaar genieten, om daardoor mij tot de voortzetting mijns wegs op te wekken en te versterken. *Dit is uw wil en mijne heiligmaking.*

Zal ik de menschen ontvliesen, om door het voorbeeld van slechte niet verdorven te worden ? of zal ik droefgeestig en gemeelijk onder hen verkeerem, en onophoudelijk de verdorvenheid der wereld betreuren en berispen ? Dit is de heiligheid niet, welke Gij van mij begeert. Maar in het midden der wereld levende, moet ik mij bewaren voor de besmetting der wereld ; moet ik met een godvruchtig hart den weg der christelijke deugd betreden — moet ik, door verstandige en werkdadige liefde gedreven en geleid, allerwegen, waar ik kan, en zoo veel ik vermag, het goede werken. — *Dit is mijn wil en mijne heiligmaking.*

Gij hebt mij geschapen en mij in den kring geplaatst, waarin ik leef, opdat ik

door werkzaamheid, door nuttige bezigheden en liefdediensten, in uwe hand een werktuig ter bevordering van het algemeen geluk mijns naasten zou worden. Ik mag over mijn beroep niet zoo verachtelijk denken, dat ik het voor eene onheilige zaak zou aanzien. Mijne heiligmaking moet zich niet alléén tot het gebed en tot godsdienstige oefeningen bepalen, maar mij in mijne werkplaats en bij mijn beroepsbezigheden vergezellen. Wanneer, waar en hoe ik, met een welmeenend hart, naar uw voorschrift, het goede betracht, het is eene heiligmakende verrigting. En gij, o God! heilig mij tot zulke verrigtingen.

Nimmer, voorzeker, zal het mij gelukken, uwe volmaakte heiligheid te bereiken, *daar niemand heilig is gelijk Gij!* Maar ik zal die des te nader bij komen, hoe meer ik de genadelijke kennis, welke Gij mij verleent, aanwende, om alles te beproeven, en het goede te behouden; — hoe meer ik mijne oogen en ooren, en al mijne zintuigen beware, dat daardoor geene dwaze, onedele en zondige gedachten of begeerten in mijne

ziele dringen; — hoe meer ik mij zelven beheersche, verloochene, hoe meer ik al mijne gewaarwordingen, wenschen en verlangens aan het oordeel en aan de leiding van mijne, door de glansrijke stralen uwer genade, verlichte rede onderwerpe. Dit is de weg tot de heiligmaking. Heer! voer mij op dien weg.

Zonder uwe genade kan ik dien niet bereiken, of daarop tot aan het zalige doel voortgaan. In en buiten mij is zoo veel, — Gij, o God! weet het beter dan ik, — dat mij daarvan af doet wijken, of hem mij moeilijk maakt. Zonder uwe leiding zoude ik daarop niet voortkomen. Zonder uwen bijstand zoude ik daarop bezwijken.

Uw goddelijke Zoon Jesus-Christus heeft gezegd: *indien dan gij, die boos zijt, uwe kinderen wel goede gaven weet te geven, hoeveel meer zal uw Vader, die in den Hemel is, goede gaven geven aan hen, die er Hem om bidden.* Op die verzekering neem ik, met kinderlijk vertrouwen, mijne toevlugt tot U, en smEEK U: geef mij uwen H. Geest, opdat ik door Hem geheiligd worde.

Gij gaaft dien op eenmaal aan de Discipelen en Apostelen uws Zoons, in de ruimste mate, opdat wij, door hen, ook tot heiligheid opgeleid zouden worden. Die zelfde geest spreekt nog tot ons, door uwe Kerk; door uwe Kerk, die niet aan de vergankelijkheid, maar aan de eeuwigheid is gewijd; die niet aan dwaling is onderworpen, maar bij welke uw Geest zal blijven tot de voleinding der eeuwen; door uwe Kerk, waaraan de uitstekendste genadegiften, uw onmiddellijkste bijstand en hemelsche voorregten, bij uitsluiting, door U, o God! zijn toegezegd en onafgebroken worden medegedeeld.

Ik mag, wel is waar, op geene wonderdadige instrooming hopen, welke Gij mij nooit hebt beloofd, noch op eene genadekracht, die mij, zonder mijn rusteloos streven of medewerken, plotseling in eenen Heilige zoude herscheppen. Maar wanneer Gij bespeurt, dat ik niet zorgeloos voortleve; wanneer Gij bespeurt, dat ik niet de duisternissen der onwetendheid, der dwaling en des ongeloofs, maar het licht des

heiligen Geloofs bemin: wanneer Gij bespeurt, dat ik de goddelijke waarheid en de onvervalschte leer des christendoms zorgvuldig tracht te bewaren, en, met uwe genade, daardoor heilbegeerten in mijne ziel verwek, en deze alsdan onderhoude en versterke; wanneer Gij bespeurt, dat ik mij steeds beijver, om elk christelijk voorneemen ten uitvoer te brengen; wanneer Gij bespeurt, dat ik elke gelegenheid tot het goede met vreugde waarneem, aangrijp, en mij ten nutte maak, en daarentegen elke aanleiding tot zonde zorgvuldig ontwijk, vermijde; — wanneer Gij bespeurt, dat het bij mij hooge ernst is, dagelijks beter te worden, en dat ik mij verstandiglijk oefen, om dit te worden; — wanneer Gij bespeurt, dat het mijn ijverigst pogen is, om met blijdschap en dankbaarheid over mijne verlossing, aan U meer en meer gelijkvormig te worden, door het beeld mijns Verlossers in mijnen levenswandel meer en meer te doen doorstralen; — wanneer Gij bespeurt, dat ik onvermoeid aan mijne heiligmaking werk; deze als de grootste

aangelegenheid mijns levens beschouw en ter harte neem, en, door het ontvangen der heilige Sacramenten, welke mijn Verlosser te dien einde heeft ingesteld, en vooral door het nuttigen van zijn dierbaar Ligchaam en Bloed, der heiligmakende genade tracht meer en meer deelachtig te worden, -- dan, Vader, zult Gij, hoop ik, mij, uw zwak en struikelend kind, met den vermeerderden bijstand uws heiligen Geestes te hulpe komen, en het werk mijner heiligmaking, dat Gij bij mij hebt begonnen, voltrekken; — opdat ik van zonden en gebreken meer en meer vrij worde, dagelijks in christelijke wijsheid en deugd toeneme: opdat de rede en uwe heilige liefde over mijne zinnelijkheid steeds meer en meer de overhand verkrijgen; opdat de ijver en de kracht tot alle goede werken en tot alles, waartoe ik, in en buiten mijnen kring ge-roepen en bekwaam ben, mogen vermeerderen.

Gij, die aller lotgevallen en harten bestuurt, zult alle in- en uitwendige beletsen voor mijne deugd van mij verwijderen,

of mij, op de wegen ter zaligheid, zoo veel hulp en versterking verleen, als ik behoef, om mijne hooge, christelijke roeping naar behooren te volgen.

DE ALGEMEENE CHRISTELIJKE GELOOFSBELIJ-
DENIS, DE APOSTOLISCHE GENAAMD, ALS
BEHEIZENDE HET HOOFDZAKELIJKE DER DOOR
DE APOSTELN VERKONDIGDE GELOOFSLEER.

Op 5. Drievuldigheidsdag.

*Ik geloof in God, den almachtigen Vader,
Schepper des Hemels en der aarde.*

Ik geloof in éenen God, die alles, wat bestaat, heeft geschapen, onderhoudt en bestuurt. Hemel en aarde verkondigen zijne liefderijke almacht en wijze goedertierenheid. Ja, mijn eigen hart doet mij door de genade in eenen almachtigen en alwetenden, heiligen en regtvaardigen God gelooven, die, naar verdienste, het goede loont en het kwade straft. Deze groote God is mijn Vader, die mij als zijn kind lief heeft, voor

mij zorgt en mij in eeuwigheid wil zalig maken, indien ik Hem met kinderlijke liefde en onderwerping gehoorzame, volg en daardoor mijn geloof in Hem belijde.

En in Jesus-Christus, zijnen eeniggeboren Zoon, onzen Heer.

Wie in den Vader gelooft, die moet ook in zijnen Zoon Jesus-Christus gelooven. Hij is het evenbeeld des Vaders; Hij is onze middelaar, verlosser en zaligmaker; Hij is onze Heer en God, de gezalfde Gods, de hemelsche koning; door Hem alleen worden wij heilig en zalig. De naam van Christen, welken ik draag, herinnert mij, dat ik aan Hem behoer, en dat ik in Hem moet gelooven, en Hem moet navolgen, wil ik zalig worden.

Die ontvangen is van den H. Geest, geboren uit de heilige Maagd Maria.

Door een wonder der almagt en der god-

delijke liefde werd de Zone Gods van den H. Geest ontvangen en uit eene Maagd geboren, een Zoon des menschen — onze broeder, opdat wij kinderen Gods zouden worden. — Hij onderwierp zich aan al de moeilijkheden onzer natuur. In Jesus is de liefderijke godheid zichtbaar en ligchaamelijk verschenen. Het eeuwig Woord, waardoor God werkt en spreekt, is vleesch geworden, en heeft in persoon tot ons menschen gesproken. — Zoo hoog is de mensch vereerd, zoo zeer is hij begenadigd!

Die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven en begraven.

Met de grootmoedigste liefde gaf Hij zijn leven ten offer voor het heil der menschen, stierf Hij ter hunner verlossing en zaligheid, — ja, ook mij tot heil, tot voorbeeld en tot troost. Elke aanschouwing van zijn kruis wekke en strekke mij tot volstandige bekeering, tot geduld en liefde, vertrouwen en gehoorzaamheid tot

in den dood; opdat ik van Hem genade en zaligheid moge hopen.

Nedergedaald is ter helle; ten derden dage verreezen van de dooden.

Hij daalde neder ter helle, om aldaar den regtvaardigen, die vóór Hem in den Heere waren ontslapen, en zijne komst vol verlangen verbeidden, troost te brengen, en de nabijzijnde verlossing en aanstaande ontsluiting des Hemels aan te kondigen; vervolgens stond Hij ten deiden dage op, en vertoonde zich als overwinnaar van dood en hel. Door zijn sterven had Hij ons de grootheid zijner liefde verheerlijkt; door zijne opstanding bewees Hij de grootheid zijner magt en de waarheid zijner leer. Hierop rusten ons geloof en onze hoop. Hij zal vervullen wat Hij ons heeft beloofd, indien wij onderhouden wat Hij ons heeft geboden.

Opgeklommen ten Hemel, zit aan de regter hand Gods, zijns almachtigen Vaders.

Daar heerscht Hij, met de hoogste magt

en liefde Hij, de Zoon van God, en, naar zijne menschelijke natuur, onze broeder. In zijne heerlijkheid vergeet Hij ons niet, maar blijft altijd ons bij met zijne hulp en zijne genade; Hij wil, dat, waar Hij is, ook de zijnen zullen wezen. Ook mij wil Hij daar, in zijns Vaders huis, eene plaats bereiden; ook mij wil Hij in zijne heerlijkheid doen deelen. Hoe zalig ben ik, indien ik Hem volg! Op Hem houde ik het oog gevestigd! Te komen daar, waar Hij is, zij het doel waarnaar ik streef.

Van waar Hij komen zal, om de levenden en de dooden te oordeelen.

Éénmaal zullen alle geheimen der harten, alle verborgen deugden en misdaden openbaar worden. Éénmaal zal Hij, de Verlosser, als regter, de kwaden van de goeden scheiden; dezen met zich in zijne heerlijkheid voeren, genen tot de eeuwige straf veroordeelen. Tot welk getal zal ik behooren? — Wat ik thans doe, zal mij zalig maken — of doen verloren gaan.

Ik geloof in den H. Geest.

Ik geloof in den H. Geest, die met den Vader en den Zoon één is; van beiden op gelijke wijze voortkomt; die ons verstand door geloof verlicht; ons hart en leven door liefde heiligt; ons door hoop troost en versterkt; ons vrede schenkt en volmaakt doet worden. Och, dat ik mij volkomen door Hem liet leiden en bezielen!

Ééne heilige, katholieke en apostolische Kerk; gemeenschap der Heiligen.

De eigenschappen en kenteekenen der door Jesus-Christus gestichte en door de Apostelen verbreide Kerk zijn : dat zij één is in hare leer, heilig in hare voorschriften, en dat bij haar het ware gebruik der heiligmakende Sacramenten wordt gevonden : dat zij een iegelijk, die hare leer aanneemt en opvolgt, heilig maakt; dat zij algemeen, en door de Apostelen verbreid is; al wat deze ééne, heilige, algemeene en apostolische Kerk voorhoudt te gelooven, is onfeil-

bare waarheid. Jesus-Christus blijft haar bij tot het einde der wereld. *De poorten der helle zullen haar niet overweldigen.* Maar wat zal het mij baten tot deze Kerk te behooren, zoo ik niet overeenkomstig hare voorschriften leve?

In deze Kerk bestaat eene gemeenschap der Heiligen. De voleinde regtvaardigen in den Hemel, en nog onvoleinde in den staat der reiniging, en wij, die nog voor ons eeuwig erfdeel moeten strijden, maken één ligchaam uit, waarvan Jesus-Christus het onzichtbare hoofd is. — Wij vereeren de Heiligen en bevelen ons in hunne gebeden; terwijl zij, door hunne voorspraak, onze belangen bij den troon Gods en van Jesus-Christus behartigen; wij bidden voor hen, wier reiniging nog niet volbragt is, alsmede voor al onze met ons strijdende broederen. — Door liefde is de band van vereeniging, in Jesus-Christus, gehecht; strekt zich over de gansche wereld uit; ja, bindt Hemel en aarde zacht te zamen.

Door getrouwe navolging van de christelijke deugden mijner voorvaderen; door

deelnemende en hulprijke liefde tot den naaste, moet en zal ik mij der gemeenschap van de Heiligen in deze en in de andere wereld trachten deelachtig te maken.

Vergiffenis der zonden.

Ik geloof dat in de Kerk van Jesus-Christus, door het van den Zaligmaker ingestelde Sacrament van Boetvaardigheid, de na den Doop gedane zonden, aan allen, die van waar berouw en ernstig voor-nemen ter verbetering zijn doordrongen, worden vergeven. Ik behoef dus wegens mijne bedrevene zonden niet bekommerd te wezen. Mijn streven naar bekeering en heiligheid zij des te ijveriger, hoe meer ik met vertrouwen in Christus op Gods barmhartigheid en vaderlijke ontferming bij al mijne zwakheden moge hopen.

Verrijzenis des vleeschcs.

Zoo waarlijk als mijn Verlosser uit het graf is opgestaan, zoo waarlijk zal te eeniger tijd mijn verdorven ligchaam we-

der opgewekt, en in eene voor het hemelsche leven geschikte gesteldheid hervormd worden, indien ik het thans tot een werktuig der deugd aanwende en heilige. Zoo behoef ik het sterven niet meer te vreezen : vroeg of spade toch zal dit mij, door de genade van mijnen Heer, een ingang zijn in een zalig

Eeuwig leven.

Eindeloze vreugden en zaligheden, die alles overtreffen wat ik mij als het hoogste geluk kan wenschen en voorstellen, heeft God bereid voor degenen die Hem liefhebben. En ook voor mij zijn die bereid ! — Wat is het vlugtig oogenblik des proeftijds in vergelijking met een eeuwig zalig leven ? — Ik zal dus gaarne werken, strijden en verduren zoo lang als het den Heer behaagt. — Mijn loon in den Hemel is groot en zeker ; geene inspanning zij mij te zwaar tot dien prijs. Ik wil mij den tijd te nutte maken, het goede betrachten, zoo veel ik kan, opdat

ik bij God moge leven, wien de lof, de eere en de heerlijkheid nu en in de eeuwigheid toekomt.

Amien.

Ja, dit is alles waarachtig; ik geloof het, op Gods onfeilbaar woord. Evenwel is mij dit geloof slechts dan een zaligmakend geloof, wanneer ik daarmede overeenkomstig leef. — Dat dit geschiede, is mijne ootmoedige bede. In, naar en voor dit geloof, waarin ik ben gedoopt, wil ik leven en sterven. Daartoe helpe mij God en zijn heilig Evangelie!

**Op het gedenksfeest der instelling van het
heilig Sacrament.**

De natuur, uit hare wintersluimering ontwaakt, viert, in de schoonste glansen der jeugdige lente, en in den kostbaaersten, bekoorlijksten tooi, haar groot en luisterrijk feest. De aarde, overdekt met bloemen, heeft, wat haren dos betreft, den hoogsten

graad van vo'maaktheid bekomen, en juicht haren Schepper ter eere. — Juich, mijne ziel! want nu is ook het feest der oneindige liefde daar, de dag des heils is gekomen. Wees welkom, gij zegenrijke dag, die zoo vertroostend, zoo verblijdend, zoo heerlijk schoon aanbreekt! Wees welkom, gij dag, waarop de Kerk des Heeren het feest der instelling van het hoog-heilige Sacrament des Altaars, met de meeste pracht, op het plegtigst viert! Wees welkom, gij triomfdag van Jesus-Christus! — Wees welkom, gij dag, waarop de liefdevolle, getrouwe, uitverkorene Bruid des Verlossers, de onuitsprekelijke menschenliefde van haren hemelschen Bruidegom, met onbegrensde dankbaarheid en verrukking gedenkt; zich verblijdt over de genade van hare volständigkeit in het geloof aan zijne wezenlijke tegenwoordigheid in het hoogwaardigste, aanbiddelijke Sacrament, en zich bijzonderlijk der verheerlijking en aanbedding van haren goddelijken Heer en Koning wijdt! — Wees welkom, o dag van onberekenbaren, van onvergankelijken zegen

voor mij, indien ik u waardiglijk viere —
o, wees welkom!

Ook ik heb deel aan de oneindige liefde,
waarvan bijzonder heden gedachtenis wordt
gehouden : ook ik ben deelachtig aan de
verdiensten van het lijden en sterven des
Heeren; ook ik ben in het verbond, dat Hij
met zijn bloed verzegelde, begrepen; ook ik
ben tot zijn H. Sacrament genoodigd!

Doch, alvorens ik ten dezen heiligen
maaltijd verschijne, wil ik mij zelve voor
U, o Heere! op nieuw beproeven, mijne
gezindheid heiligen, en mij tot de waardige
viering van dit hooge feest stemmen en
voorbereiden.

Is mijn hart van zonden en van zondige
geneigdheden gereinigd? Is de deugd mij,
boven alles, dierbaar en waardig? Heb ik
het onwrikbaar voornemen opgevat, om,
naar den omvang van mijnen werkkring,
zoo veel goeds te doen a's slechts in mijn
vermogen is? Ben ik in nood en gevaar
moedig en standvastig — in lijden onder-
worpen? Ben ik beraden, om, zelfs bij de

zwaarste beproevingen, aan God getrouw te blijven?

Dan eerst aanbid ik U *in geest en in waarheid*, mijn goddelijke Verlosser! Dan eerst aanbid ik U waardiglijk in het allerheiligste Sacrament, wanneer ik, bij die vereering, bij die aanbidding, mijn hart reinige, mijn leven betere, en aan de deugd en aan U wijde. Dan eerst ontvang ik waardiglijk uw dierbaar Vleesch en Bloed, wanneer ik, van mijne zonden ontbonden, in den geest van ootmoed en berouw, met de bewustheid van mijn ernstig streven naar bekeering, tot deze goddelijke Tafel nadere.

— Dan slechts zal deze *hemelspijze* mij een middel ten leven en ter eeuwige vereeniging met U wezen, wanneer het genot daarvan in mijne ziel liefde tot U en geneigdheid tot christelijke deugd voortbrengt of verlevendigt; mij de zonden meer en meer doet haten en verzaken, en mij van het besef mijner waarde, als Christen, en mijner dure verplichting, om mij als dusdanig te gedragen, meer en

meer doordringt : en zoo wil ik, naar het oogmerk van den goddelijken insteller, aan het H. Sacrament deel nemen, en, naar den geest zijner Kerke, dezen feestdag vieren. Van nu voortaan wil ik nimmermeer, zonder vereischte zelfbeproeving, zonder door werken van christelijke boetvaardigheid en evangelische naastenliefde ; zonder door versterving en vurige gebeden, bij rouwige, sacramentele belijdenis mijner zonden , mij voorbereid te hebben, aan uwe Tafel verschijnen. — Nimmer wil ik die verlaten zonder uwe liefde tot ons, zondaren, uw lijden en sterven, uwe ontferming en goedertierenheid dankbaar te gedenken, goddelijke, dierbare Verlosser!

O zalige feestviering, wanneer zij mij in zulk eene hooge stemming brengt! Heil mij, wanneer ik op zulk eene wijze, o Heer! uw dierbaar Ligchaam en Bloed nuttige, en van gewone spijs onderscheide! — Heil mij, wanneer ik met een gereinigd en vernieuwd gemoed voor uwen genadetroon verschijne : dan zal uw heilrijk oogmerk, o Jesus! bij de instelling van dit hoog-hei-

lig, aanbiddelijk Sacrament, door mij worden bereikt; dan zal de viering van dezen dag mij eene ware opwekking en aansporing tot deugd en godsdienst zijn; dan zal uw Vleesch en Bloed, mij tot zielevoedsel gegeven, geloof, hoop en liefde, met christelijke volharding, tot het einde mijns levens bij mij te weeg brengen; dan zal ik waarlijk voor U en door U leven; dan zal ik steeds op het naauwst met U vereenigd zijn; dan zal ik, ten jongsten dage, volgens uwe plegtige belofte, door U opgewekt worden.

O zalige verwachting! — o hartverheffend, o hartverkwikkend vooruitzicht!

Ik geloof in U, schoon ik U niet zie; mijn hart bemint U, niettegenstaande ik U nooit aanschouwde: eens hoop ik U te zien, en U dan te danken en te loven in eeuwigheid, mijn Heer en mijn God! mijn Verlosser en Zaligmaker! met eene onuitsprekelijke en heerlijke vreugde. Amen.

VEREERING DER HEILIGEN.

Vereering van Maria,
naar den geest van Jesus-Christus
en van zijne Kerk.

*ZALIG is de schoot die U heeft ge-
dragen, en de borsten die Gij
hebt gezogen! Zoo jnichtte eens
eene vrouw uit de schare, tot
welke Jesus sprak. Doch de
Heer zeide : Zalig veelcer die het
woord Gods hooren en het bewaren.*

Kan ik nu nog in het onzekere zijn,
allerheiligste Moeder van Jesus-Christus!
of en op welk eene wijze ik u moet
vereeren?

Getroffen door de waardigheid, wijsheid
en kracht, waarmede uw goddelijke Zoon
sprak, ja, welligt reeds vroeger bekend

met het veelvuldige, dat Hem als mensch zoo groot en zoo beminnenswaardig deed zijn, roemde eens eene welmeenende Israëlitische vrouw u zalig, dat gij zijne Moeder waart; en Hij liet zich de vereering, u ten aanschouwe van alle volken bewezen, welgevallen.

O hoe vele redenen hebben wij om u te vereeren! Hoe veel hebben wij u te danken! Hem, aan wien de wereld al haar heil is verschuldigd, hebt gij gebaard en opgekweekt! Wanneer de wijsheid, waarmee Hij onderwees, mij tot bewondering dwingt; — wanneer zijne nooit te voren gehoorde daden mij van verbazing doen opgetogen staan; — wanneer zijne lief-talligheid en menschenliefde, waarvan Hij op al zijne wegen de heerlijkste gedenkteeken heeft nagelaten, mijn hart met onwederstaanbare kracht tot Hem trekken; — wanneer ik voor zijne weergalooze heiligheid mij beschaamd verootmoedig; — wanneer ik Hem onder het zwaarste lijden met heldenmoed den wil van zijnen hemelschen Vader zie volbrengen en aan het

kruis voor de verlossing en zaligheid des menschelijken geslachts zijn bloed zie vergieten; — wanneer ik Hem met het oog des geloofs volg, en aanschouw hoe Hij, onttrokken aan de banden des doods, de aarde verlaat en ten Hemel stijgt; — wanneer ik in den Zoon, die één is met den Vader, de godheid zelve aanbid; — wanneer ik ontwaar, hoe vermogend zijne goddelijke leer ter mijner bekeering en geruststelling werkt; — wanneer mij een van zijne woorden, die *allen geest en leven zijn*, verkwikt; — wanneer ik geheel den zegen overzie, die door Hem reeds over de wereld is verbreid, en in al de toekomstige tijden nog verbreid zal worden; — wanneer van zijnen roem, waarmede zijn hart is vervuld, mijn mond overvloeit, — en ik dan aan u denk, hooggezegende onder de moeders, moet ik u dan niet innig vereeren?

Indien gij u der schitterende eer, Moeder van den Verlosser der wereld te wezen, door uwe verhevene deugden niet waardig haddet betoond; indien ook uwe eigen persoonlijke verdiensten ons slechts twij-

felachtig of onbekend waren, — ja, dan zouden wij welligt in bedenking kunnen staan, of wij u in onze vereering moesten wijden. Maar gij hebt u in de vereereerswaardigste gedaante aan uwe tijdgenooten doen zien, en het nageslacht heeft u in die zelfde gedaante leeren kennen, hoe spaarzaam ook, onbevlekt ontvangene, heilige, maagdelijke Moeder! de narigten zijn, welke de Voorzienigheid omtrent u ons liet komen; hoe weinig opzien gij in uw verborgen, afgezonderd leven ook maaktet, — zoo bewijzen toch uwe woorden en al uwe gedragingen overvloedig, dat gij de diepste hoogachting verdient. In u aanschouwen wij de reinste en ootmoedigste dienstmaagd des Heeren, die steeds Gods heiligen wil in alles met de meeste gemoedelijkheid en trouw betrachttet, en u getroost aan zijne leiding overgaaft, zelfs wanneer gij de onnaspoorlijkste wegen, welke gij moest inslaan, voor u zaagt liggen. Nooit bliktet gij met ijdelheid of verdriet op den verdoofden luister uwer voorouderen terug; gij waart met uwen nederigen stand te vreden: liet

u op den voorrang, welken God u boven alle moeders gaf, niets voorstaan. Met stillen ootmoed ontvingt gij dien uit de hand van den Heere, en met gelatenheid droegt gij het bitter lijden, dat de dood van zulk eenen Zoon aan uw moederlijk hart moest veroorzaken. — Niets bevlekte uwe maagdelijke onschuld, en wanneer deze werd miskend, wachtet gij geduldig den tijd af, dat uw God die in het helderste licht zou plaatsen. — In u vond de H. Joseph de getrouwste levensgezellin; uw goddelijke Zoon, gedurende Hij onder uw opzigt stond, de zorgvuldigste Moeder; — en uwe vrienden de dienstvaardigste, deelnemendste vriendin. — Steeds naamt gij aan het groote werk van uwen Zoon het innigste deel; diendet Hem tevens met zorgvuldige liefde; volgt Hem na en bekleedde onder de goede en edelste zielen de allereerste plaats.

Ik zoude der deugd zelve mijne vereering moeten onthouden, indien ik deze aan u, o uitverkorene en gezegendste aller vrouwen! niet bovenal schuldig meende te

wezen. Zoo lang ik bij kennis zal zijn, wil ik u, o onbevlekt ontvangene Hemelkoningin! vereeren, — doch niet anders dan naar den geest van Christus en van zijne Kerk. Elke *andere* vereering zoude u zelve die slechts van ééne gezindheid met uwen goddelijken Zoon zijt, mishagen; ja, zoude, wat meer is, Hem en u ter onteering wezen, en hiervan blijve mijne eeredienst in eeuwigheid vrij!

Zoude ik mijne oogen zoo onafwendbaar op u vestigen, dat ik Jesus-Christus, mijn Verlosser en Heer, uit het gezigt verloor? Zoude ik onbedachtzaam mijne eeredienst aan u, der vereering en aanbidding van God en Christus doen gelijkvormig worden? — Zoude ik mij meer en met harte-lijker vertrouwen tot u, dan tot mijnen hemelschen Vader en tot uwen Zoon, den middelaar tusschen God en de menschen, wenden? Dit zoude zelfs u beleedigen, die van alles aan God alleen de eere gaaft; of zoude ik uw beminnelijk beeld door verdichte bijvoegsels misvormen? Behoeft de hooggebenedijde Moeder mijns Zaligma-

kers verdichtingen, om aan mijn hart dierbaar en waardig te wezen? Verre van mij alle droombeelden en misleidingen des bijgeloofs, die voor uwe eer niet dan nadeelig kunnen zijn; bij het licht der reine waarheid verschijnt gij in den schoonsten glans.

O, wanneer zullen wij leeren u naar den geest van uwen Zoon, naar den geest der Kerk, in waarheid waardiglijk te huldigen?

« Ja, » zeide de Heere, « *zalig die het woord Gods hooren en het bewaren!* » — Zoo gaf Hij aan de lofspraak, die gij ontvingt, de juiste wijziging; zoo wederhield Hij reeds toen elke valsche vereering. — Ach! hoe velen uwer ijverigste vereerders beijveren zich, om u met de woorden des Engels te begroeten, om, u ter eere, lofszangen te doen hooren, — en tot uwe bescherming hunne toevlugt te nemen; terwijl velen daarbij het *hooren en bewaren van Gods Woord verwaarloozen*, waardoor zij onderwezen, bekeerd, getroost en zalig moeten worden. Ach! hoe velen rekenen zich zelve het gedachteloos uitspreken

van afgetelde groetenissen aan u, als verdienste toe, die de ondeugden huns harten moet goedmaken! Hoe velen zijn stipter en gemoedelijker omtrent de onderhouding van oefeningen, u ter eere, dan omtrent de vervulling der wezenlijkste pligten des christendoms! Zoo strekt hunne vereering van u, het christendom tot schande en tot nadeel, terwijl zij daaraan dienstbaar, bevorderlijk moest wezen.

Dit kan u niet behagelijk zijn, allerheiligste Maagd! Gij zelve werdt niet zalig dan door *Gods woord te hooren en te onderhouden*. Ook ons is geen andere weg ter zaligheid voorgesteld dan deze.

Wanneer ik u met de allervolmaaktste, ja met de Engelen-welsprekendheid love, doch dit voor mij geene opwekking en aansporing zij, om de leer van uwen goddelijken Zoon boven alles in de wereld te *aanhoooren en te bewaren*, ben ik niets meer dan een *klinkend metaal*, dat wel een aangenaam geluid van zich geeft, maar noch zich zelve, noch iemand tot eenig nut verstrekt; — zoude die vereering van u mij ten eenemaal

nutteloos wezen. Dit zij mij onvergetelijk! — Zoo dikwijls ik uwen naam noem of hoor noemen; zoo dikwijls ik uwe beeldtenis aanschouw of u met de woorden des Engels begroet, zij dit mijne gedachten en mijn besluit: Moeder van mijnen hemelschen Leermeester en Zaligmaker! ik wil *Gods Woord*, dat Hij mij heeft nagelaten, *hooren en bewaren*; — en kan ik, u ter eere, wel iets grooters, wel iets edelers, wel iets waardigers verrigten? —

Och! bid dat God de Heere mij verleene, dat ik in alles steeds wijzer handele, en door een waarachtig christelijk leven Hem dagelijks meer welbehagelijk worde. Amen.

Overdenking der smarten en der zegeningen van Maria.

Gij hadt vele droefenissen, allerreinste Moeder mijns Verlossers! — maar ook vele genoegens. Toen uw Zoon aan het kruis hing, drong de smart, gelijk een zwaard,

door uwe ziel; en de liefde, waarmede Hij, stervende, nog voor u zorgde, trof u het hart nog meer. Doch, welke hemelvreugde smaaktet gij, toen Hij, als kind, op uwen schoot lag! De bloeddorst van Herodes, wel is waar, verbitterde die vreugde welhaast; maar God vergoedde u den doorgestanen angst, door dagelijks ontelbare moedervreugden aan uw zoo beminnewaardig goddelijk Kind. Uwe droefheid, toen gij, op de terugreis van *Jerusalem*, Hem mistet, en angstvol zocht, verwisselde in de verblijdendste bewondering, toen gij Hem, te midden der Leeraren, in den Tempel vondt. — Hem, den van God gezonden Messias, door zijne verblinde en ondankbare landgenooten zoo vervolgd te zien, moest voorzeker uw hart de grootste smart veroorzaken; maar hoeveel vreugde schepte het ook niet uit zijne verhevene deugden, uit zijne wonderbare daden en uit zijne hemelsche onderwijzingen! Zoo werden steeds uwe droefenissen door de genoegens, die ze vergezelden, verzacht en gelenigd, zoo hebt gij, door vertrouwen op

God, en door de troostrijke hoop, dat het einde heerlijk, zalig zoude wezen, al uw leed overwonnen: zoo hebt gij u versterkt, door het voorbeeld uws Zoons, en door zijne troostvolle Leer, welke gij getrouw in uw hart bewaardet. O, hoe verblijddet gij u, na de opstanding des Heeren, over al het doorgestane lijden! Hoe verblijdt gij u thans in den Hemel, nu gij de weldadige bedoelingen, die God daarmede had, en den uitgebreiden zegen, welken de wereld daardoor verwierf, volkomenlijk inziет, en voor uwe standvastigheid op het schitterendst wordt beloond!

Zoo blijven dus, o God! uwe uitverkorenste vrienden zelve niet bevrijd van lijden! Ook uwen welbeminden Zoon en zijne heilige Moeder spaardet Gij niet! Zij moesten, langs den weg des lijdens, uwe heerlijkheid ingaan. — Het ware mitsdien onverstandig en ondankbaar, lijden als een blijk uwer ongenade aan te nemen. Neen, mijn God en Vader, alles wat mij bejegt, wil ik, met dank en onderwerping, uit uwe hand aannemen, met gelatenheid dragen, en ver-

standiglijk ter mijner bekeering en heiligmaking aanwenden.

Ik ben mensch, en kan dus, naar uwe wijze goedheid, van smarten niet geheel bevrijd blijven. Zonder deze zoude ik nimmer van mijne gebreken gelouterd, tot de deugd terug gevoerd, of daarin versterkt en bewaard worden. Zoo zullen dan de smarten zelven mij weldaden wezen, en ik dank U uit de volheid van mijn hart, o God! dat Gij mij zoo vele genoegens verleend hebt, die het grievende mijner smarten moet matigen. — Wanneer lijden mij zuchten en tranen afperst, leer mij dan de voordeelen berekenen, welke Gij mij daardoor schenkt; wanneer ik aan het sterfbed van geliefde panden jammere, toon mij dan de vreugde der toekomstige wereld, waarin Gij al uwe goede kinderen zult hereenigen en eeuwig gelukkig maken.

Het voorbeeld van kinderlijke gehoorzaamheid, van vertrouwen en volstandig geduld in de ondragelijkste smarten, hetwelk Jesus en zijne H. Moeder mij hebben nagelaten, geve mij kracht tot gelatenheid

in mijn oneindig zachter lijden! Hetgeen de goddelijke leer uws Zoons mij verklaart omtrent uwe liefderijke zorg voor mij, o Heere! onder alle wederwaardigheden, en wat die leer mij omtrent het zalig einde van allen christelijk gedragen rampspoed verkondigt — houde mij moedig, getroost en bereidwillig, om uwen vaderlijken wil, in lijden, even als in vreugde, te volbrengen.

Dit beloof ik, o God! bij het aandenken der eenmaal van droefheid overstelpte, thans zich uitermate verblijdende, allerzalgste Moeder mijns Verlossers. Zij, die bij ondervinding weet, wat lijden is, verwerve voor mij, en voor alle menschen, van U, o God! dat uwe liefderijke oogmerken door ons mogen worden bereikt, en ten laatste alles ons medewerkt ten goede. U en uwen Zoon zij de eere en de dank in eeuwigheid. Amen.

Vereering van den H. Joseph.*Gaat tot Joseph. Gen. XLI. 55.*

Gij hebt, o God! de kindschheid van Jesus-Christus, uwen Zoon, aan zijne heilige Moeder, en tevens aan de zorg en het opzigt van uwen regtvaardigen dienaar Joseph, toevertrouwd en bevolen. Zijne deugd en trouw waren U bekend. Gij voerdt hem op donkere en moeilijke wegen, — en hij volgde U, hoe bezwaarlijk hem dit menigmaal mogt wezen. In U stelde hij, zelfs in de treurigste en zorgelijkste omstandigheden, zijn onbepaald vertrouwen, en onderwierp zich geheel aan uwen wil en aan uwe leiding. O, hoe heerlijk is hij thans beloond! Hoe zacht moet hij zijn leven blijmoedig en vol vertrouwen, in de armen van Jesus en Maria, hebben voleindigd! Hoe hoog is hij uit zijne nederigheid in den Hemel verheven! o, hoe zalig is hij!

Gehoorzaamheid en trouw zijn alzoo de echte gronden van vertrouwen. Wanneer ik U, kinderlijk gehoorzaam, volg, o God!

en wat Gij mij hebt toevertrouwd, wijselijk bestede, dan zult Gij ook vaderlijk voor mij zorgen. Hoe zoude ik dan aan uwe hulpe kunnen twijfelen, en van uwe alwijze goedertierenheid niet het beste mogen verwachten? Doch, hoe zoude ik op U mijn vertrouwen kunnen vestigen, indien ik mij onwillig betoonde, om uwe geboden te onderhouden? Neen, mijn God! welke inspanning het ook soms van mij moge vorderen, steeds worde uw heilige wil door mij volbragt! Rampen mogen mij treffen, ik behoef niet te vreezen : Gij zult eindelijk alles mij ten goede doen medewerken. En och! mogt de dood eens ook mij in de beoefening van vertrouwen aantreffen!

Verwerf mij, o heilige zorgvader van mijnen Verlosser! door uwe veelvermogende voorbidding, deze genade, zoodat mijn einde vrede, — mijn sterfuur zalig zij. Amen.

LITANIE

TER EERE

VAN DEN HEILIGEN JOSEPH.

HEER, ontferm U onzer.
Christus, ontferm U onzer.
Heer, ontferm U onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God Vader in den Hemel, ontferm U
onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ont-
ferm U onzer.
God H. Geest, ontferm U onzer.
H. Drievuldigheid, één God, ontf. U onzer.
H. Maria, bruid van den H. Joseph, bid voor
ons.
H. Joseph, bruidegom van de allerheiligste
Maagd Maria, bid voor ons.
Zorgvader van Jesus, bid voor ons.
Man naar Gods harte, bid voor ons.

LITANIE TER EERE VAN DEN H. JOSEPH. 239

Getrouwe en voorzigtige dienaar des Heeren, bid voor ons.

Bewaarder der maagdenreinheid van Maria,

Medegezel en troost van Maria,

Allerzuiverste in maagdenreinheid,

Allernederigste in ontmoed,

Allervurigste in liefde,

Allerverhevenste in beschouwing,

Die door de getuigenis van den H.

Geest zelven regtvaardig zijt verklaard,

Die, aangaande de goddelijke verborgenheid, boven eenieder zijt onderrigt geworden,

Die, met betrekking tot de heilige verborgenheden van de Menschwording des Woords, van uit den Hemel zijt ingelicht,

Die met Maria, uwe Bruid, die bevrucht was, naar Betlehem zijt opgegaan,

Die, daar er voor u geene plaats was in de herbergen, in eenen stal uwen intrek hebt genomen,

bid voor ons.

Die zijt verwaardigd, er bij tegenwoordig
te mogen zijn, toen Christus ter wereld
kwam, en in doeken gewonden, in de
kribbe werd nedergelegd, bid voor
ons.

Die den Heere, bij zijne besnijdenis,
Jesus hebt genoemd,

Die, met Maria, het kind Jesus in den
tempel aan God den Heere hebt opge-
dragen,

Die, in den droom, door een' Engel
aangemaand, om met het Kind en
zijne Moeder naar Egypte te vlugten,
des nachts met deze daarheen zijt ge-
reisd,

Die, toen Herodes was gestorven, met
het Kind en deszelfs Moeder naar het
land van Israël zijt terug getrok-
ken,

Die, den te *Jerusalem* achtergebleven
Zoon van Maria drie dagen lang
met zijne Moeder vol angst hebt ge-
zocht,

Die Hem, na drie dagen, in den
Tempel, zittende in het midden der

bid voor ons.

leeraars, met blijdschap hebt weêrgevonden, bid voor ons.

Aan wie de Heer der Heeren op aarde onderdanigheid heeft betoond,
Die in het heilig Evangelie lof wordt toegebracht,
Bruidegom van Maria, uit welke Jesus is geboren,

H. Joseph, onze voorspraak,
H. Joseph, onze beschermheilige,
In al onze nooden, help ons, H. Joseph.

In al onze kwellingen,
In het uur van onzen dood,
Om uwe kuischheid,
Om uwe vaderlijke zorg en trouw,
Om al uw arbeiden en zwoegen,
Om al uwe deugden,
Om uwe overhooge verhevenheid en eeuwigdurende zaligheid,

Dat gij u verwaardiget onze ootmoedige smeekingen om vergiffenis bij uwen geliefden voedster-zoon Jesus te ondersteunen, wij bidden u, verhoor ons.

Dat gij u verwaardiget ons, ten allen tijde,

bid voor ons.

help ons, H. Joseph.

aan uwe overdierbare, heilige Bruid aan
te bevelen, wij bidden u, verhoor ons.

Dat gij de gave van reinheid allen ge-
huwden en ongehuwden wilt verwer-
ven,

Dat gij voor alle getrouwden huwelijks-
trouw, huiselijken vrede en eendragt
wilt afmeeken,

Dat gij alle huisvaders bij de christelijke
opvoeding hunner kinderen met uwe
voorspraak wilt te hulpe komen,

Dat gij alle genootschappen en broe-
derschappen, die zich in het bijzon-
der aan uwe vereering hebben toege-
wijd, met uwe voorbidding wilt be-
gunstigen,

- Dat gij allen, die op den bijstand uwer
voorbidding hun vertrouwen stellen,
altijd en overal met uwe voorspraak
wilt beschermen,

Dat gij alle overledene geloovigen, door
uwe veelvermogende voorspraak, wilt
te hulpe komen,

Lam Gods, dat de zonden der wereld weg-
neemt, spaar ons, Heer.

wij bidden u, verhoor ons.

Lam Gods, dat de zonden der wereld weg-
neemt, verhoor ons, Heer.

Lam Gods, dat de zonden der wereld weg-
neemt, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer, enz.

Onze Vader, enz.

v. Bid voor ons, H. Joseph,

A. Opdat wij der beloften van Christus
mogen waardig worden.

Laat ons bidden.

Wij bidden U, Heer, dat wij, om de ver-
diensten des bruidegoms uwer allerheiligste
Moeder, mogen worden geholpen, en wij op
zijne voorspraak mogen verwerven, wat wij
door ons zelven niet kunnen bekomen. Gij,
die leeft en regeert, met den Vader en den
H. Geest, in de eeuwen der eeuwen. Amen.

LITANIE

VAN DE

HEILIGE MARTELAREN VAN GORCUM,

ter dood gebragt te Brielle,
den 9e julij 1572.

EER, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God Vader in den Hemel, ontferm U on-
zer.

God Zoon, Verlosser der wereld, ont-
ferm U onzer,

God H. Geest, ontferm U onzer.

H. Drievuldigheid, één God, ontferm U
onzer.

H. Maria, Koningin der Martelaren, bid
voor ons.

LITANIE VAN DE H. MARTEL. VAN GORCUM. 245

Heilig negentiental Martelaren van Gorcum,
bidt voor ons.

Heilige Martelaren Leonardus en Nicolaas,
pastoors van Gorcum, met nog
drie wereldlijke priesters,

Heilige Martelaren Leonardus en Jacobus,
Religieuzen, van de orde van
Premonstreit, en Johannes, van de orde
van den H. Dominicus,

Heilige Martelaren Nicolaas en Hieronymus,
met nog negen Minderbroeders,

Heilige Martelaren, die noch pijnigingen,
noch den dood ontzien hebt voor de zaak
van Christus,

Heilige Martelaren, die kloekmoedig
eenieder aanmoedigdet om standvastig
te blijven in het Geloof,

Heilige Martelaren, die gevangen genomen,
en in eenen duisteren, verpestenden
kerker werdt geworpen,

Heilige Martelaren, die door verwaten
krijgsvolk bespot, geslagen en mishandeld
werdt,

Heilige Martelaren, die, eene geladen

bidt voor ons.

pistool in den mond gestoken zijnde, gevraagd werd, of gij bereid waart voor het Geloof te sterven, bidt voor ons.

Heilige Martelaren, die kloekmoedig antwoorddet : *ja*, en het schot wachtende, uitriep : *Heere, in uwe gezegende handen beveel ik mijnen geest !*

Heilige Martelaren, die, voortgesleept, gesleurd, geslagen en met eene koord omhoog getrokken zijnde, half dood bleeft hangen,

Heilige Martelaren, die, afgenomen zijnde, daarna nog kloekmoediger dan te voren uwe medegezellen tot volharding aanmoedigdet,

Heilige Martelaren, die men met brandende kaarsen aangezigt, mond, ooren en neus verbrandde,

Heilige Martelaren, die voor dertig stuivers geveild werd,

Heilige Martelaren, die, na vele bespottingen, slagen en versmadingen verduurd te hebben, half naakt in een vaarttuig geworpen, naar Dordrecht vervoerd werd, bidt voor ons.

bidt voor ons.

Heilige Martelaren, die, voor geld ten toon gesteld zijnde, van groot en klein bespot werd, bidt voor ons.

Heilige Martelaren, die, te Brielle aangekomen, wederom vele bespottingen ondergaan hebt,

Heilige Martelaren, die niet ophieldt onder al de mishandelingen voor uwe vijanden te bidden,

Heilige Martelaren, die door Lumey, met alle vinnigheid, verraders en afgodendienaars genoemd werd,

Heilige Martelaren, die, op zijn bevel bidt voor ons.
voor hem op de kniën moest neder-
vallen, en vervolgens, met eene vaan
voorafgegaan, ter bespotting rondom
eene galg geleid werd,

Heilige Martelaren, die men door honger, dorst en andere kwellingen beproefd heeft van het Geloof te doen afvallen,

Heilige Martelaren, die, voor den raad der nieuwgezinden gebragt zijnde, uw geloof aan de wezenlijke tegenwoordigheid van Jesus-Christus in het aller-

heiligste Sacrament des Altaars onverschrokken beleden hebt, bidt voor ons.

Heilige Martelaren, die na deze belijdenis terstond ter dood veroordeeld zijt, terwijl men eenparig riep : *hangt hen op ! hangt hen op !*

Heilige Martelaren, die, twee aan twee uit de stad geleid wordende, elkander tot den marteldood aanmoedigdet, zeggende : *heden zullen wij bij God en het Lam ons verheugen,*

Heilige Martelaren, die, geheel ontkleed, in eene schuur opgehangen, kloekmoedig voor het geloof zijt gestorven, bidde en u zelven in uwen strijd aan God bevelende,

bidt voor ons.

Heilige Martelaren, die na uwen dood nog onmenschelijk mishandeld werdt, daar de wreedheid uwer moordenaren nog niet verzadigd was,

Heilige Martelaren, die, uit groote vervolgingen gekomen, uwe kleederen in het bloed van het Lam gewasschen en gezuiverd hebt, daarom nu voor den troon van

*God Hem dag en nacht ouphoudelijk zijt
dienende, bidt voor ons.*

Heilige Martelaren, allerkloekmoedigste
strijders voor Jesus-Christus,

Heilige Martelaren, beschermers van
het katholijk Geloof in ons vader-
land,

Heilige Martelaren, levende offeranden,

Heilige Martelaren, die na uwen dood
aan eenige godvruchtige zielen ver-
schenen zijt in witte, blinkende klee-
deren en met gouden kroonen op het
hoofd,

Lam Gods, dat de zonden der wereld weg-
neemt, spaar ons, Heer.

Lam Gods, dat de zonden der wereld weg-
neemt, verhoor ons, Heer.

Lam Gods, dat de zonden der wereld weg-
neemt, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Onze Vader, enz.

bidt voor ons.

v. Die heerlijke mannen hebben op eene heerlijke wijze hun bloed voor den Heere vergoten. Zij hebben in hun leven Christus lief gehad, en zijn Hem nagevolgd in hun sterven.

r. En daarom hebben zij zegekroonen behaald.

v. Één Geest en één Geloof bezielden hen.

r. En daarom hebben zij zegekroonen verworven.

v. Bidt voor ons, heilige Martelaren van Gorcum !

r. Opdat wij in het belijden des Geloofs u mogen navolgen.

LAAT ONS BIDDEN.

O God ! die den roemrijken strijd van den H. Nicolaas en zijne gezellen voor het ware Geloof met den lauwertak der eeuwige heerlijkheid verheerlijkt hebt, geef ons genadiglijk, dat wij hier op aarde strijdende, eenmaal, gelijk zij, mogen gekroond worden in den Hemel. Door onzen Heer Jesus-Christus, enz. Amen.

Gebed tot de heilige Martelaren van Gorcum.

Heilig negentiental Martelaren van Gorcum, en alle heilige Martelaren, die ooit in ons vaderland het ware Geloof door uwen marteldood bevestigd en tot luister verstrekt hebt, slaat uwe oogen nogmaals op ons vaderland, en bidt den almachtigen en goedertieren God voor ons, dat Hij zijne goddelijke barmhartigheid aan deze landen gelieve te verleenen, opdat dezelve den gewenschten vrede en de vruchten der eendragt mogen genieten, en dat de verdwaalden op den regten weg der zaligheid mogen komen, en de regtgeloovigen in het goede meer en meer mogen aangroeijen, en dat wij allen hier God zoo mogen dienen, dat wij Hem hierna eeuwig in den Hemel mogen aanschouwen. Door Jesus-Christus, onzen Heer. Amen.

Imprimatur : J. BRINKMAN, Libr. Cens.
Amstelodami, 11 Aug. 1855.

Vereering der heilige Apostelen.

Hoe vereeerenswaardig zijt gij ons, o vertrouwde vrienden van Jesus-Christus! gij, welke de Heer tot de voortzetting van het door Hem begonnen verheven, goddelijk werk, zoo bij uitmuntendheid geschikt oordeelde! Hoe groot is uwe verdienste ten aanzien der wereld! Hoe veel dank zijn wij u schuldig! Is ons weinig aangaande uwe lotgevallen bekend, wij kunnen ook de minder belangrijke narigten omtrent uwe *persoonlijke* omstandigheden ontberen. Uwe daden en hare zegenrijke nog steeds voortdurende gevolgen spreken van u, en verzeke- ren u de hoogachting en de vereering van het allerlaatste nageslacht.

Ook ik wil in den stand, waarin God mij heeft geplaatst, dezelve zij gering of aanzienlijk, tot de bevordering van Gode welgevallige en algemeen nuttige inrigting mij bekwaam en daardoor verdienstelijk maken. Dan zal ook mijn naam een vereeerenswaardige naam zijn, al vermeldt geen

geschiedboek dien met lof. Van zoon tot zoon zal hij tot den naneef overgaan, en bewaard blijven in menig hart. De vruchten mijner onvermoeide pogingen, om goed te stichten, zullen bij het nageslacht, in gedachtenis, gedenkteeken van mij zijn, wanneer mijn naam naauwelijks zoover mogt komen.

Gij waart niet onzondig, niet zonder gebreken; doch de Heer had geduld met de zwakheid van uw verstand en hart, en ondersteunde haar door zijnen H. Geest, die u tot wetenschap, heiligheid en kracht leidde, en daarin meer en meer deed toenemen.

Welk eene troostvolle gedachte voor mij, wakke! mijne bekrompen kennis en gerekkige deugd sluiten ook mij niet buiten de liefde des Heeren, wanneer ik slechts met gemoedelijke zorgvuldigheid er naar streve, om haar te vermeerderen en te verhoogen : ook in ons werkt de H. Geest nog steeds voort.

Door denzelfden Geest, die in u werkzaam was, is de zaligmakende leer mijns Verlossers voortgeplant, en daardoor alle heil over de wereld verbreid. Ook heb ik deel daaraan gekregen, en wien heb ik dit te danken? Aan God en aan u, door wie God werkte. Waart gij in de dienst van Christus, door den H. Geest, niet zoo ijverig, niet tot in den dood getrouw geweest, — dan zou de wereld door het heilig Evangelie niet verlicht zijn geworden; dan zou dat genadelicht tot mijne voorvaderen niet zijn doorgedrongen; dan zoude ik nog in den duisteren nacht der heidensche onwetendheid en dwaling omdolen; dan zoude althans de heldere, liefelijke glans van Jesus godsdienst mij niet weldadiglijk bestralen. Ontvangt mijnen dank, o gij groote Leeraars der volken! Zoo dikwijls ik overweeg hoeveel heils door het christendom ook mij is aangebragt en nog zal geschonken worden, wil ik uwe nagedachtenis zegenen, en u als mijn grootste weldoeners vereeren.

O met welken rusteloozen ijver moet

ik naar de kennis en de volmaakte beoefening van de christelijke Leer streven, waarvoor hare eerste verkondigers alles veil hadden, alles opofferden; ja, welke zij tot in den marteldood hebben aangekleefd! Zij moet aan mijn hart bovenal dierbaar zijn: zij moet het rigtsnoer mijns levens wezen: anderszins zouden voorzeker in mijn oog de heilige Apostelen dwazen zijn geweest, die al hunnen ijver voor iets onnoodigs, iets onnuttigs verspilden.

In welke hooge zaligheid bevindt gij u thans, o heerlijk beloonden! Gij hebt veel gewerkt, veel geleden, veel doorgestaan, veel in Christus verdiend, doch daarvoor hebt gij nu ook grooter loon verworven, dan gij kondet verwachten.

Hij leeft nog, de Vergelder! Hij, de Regtvaardige, zal de werken mijns geloofs, den arbeid mijner liefde en de daden mijner hope niet onbeloond laten. Ik wil niet vertragen; ik wil den moed niet verloren

geven : waarlijk ook mijn loon is weggelegd in den Hemel.

Tot u, o nooit volprezen, goddelijke, minnelijke Verlosser ! door wien uwe Apostelen alles zijn geworden, wat zij waren en zijn, tot U keert mijne gansche hun gewijde vereering terug ! U zij bovenal lof, prijs en dank ! Zij zochten niets dan uwe eer : overeenkomstig hunne gezindheid wil ik ook naar niets anders streven ; — zelfs dan niet wanneer ik hen vereer en hunne veelvermogene voorbidding inriep. *Er is geene zaligheid in iemand anders dan in U, o Jesus ! Gij zijt de weg derwaarts ; Gij zijt de waarheid en het leven. Amen.*

Vereering van de navolgers dee heilige Apostelen , die het christendom in deze landen hebben ingevoerd, en als plaatselijke beschermheiligen worden aanroepen.

Eeuwige dank zij U, o God! voor al het goede, dat Gij door uwen getrouwen die-naar (*hier noemt men den naam des Heiligen*) aan ons dierbaar vaderland hebt bewezen. Gij hebt hem in deze, eertijds geheel woeste streken, gezonden, om onze voorouderen, die nog in de duisternissen des heidendoms zaten, tot uwe kennis en tot de zaligheid op te leiden. Aanhoudend wordt uwe heilige Leer aan ons verkondigd; het weldadig licht, dat Gij voor onze vaderen deedt opgaan, bestraalt ons mede, en doet ons den weg ten eeuwigen leven ontdekken. Aangebeden zij uwe wijze goedheid, die menschen, door menschen, zalig maakt! U zij voor alles de eer!

Heilige...! hoeveel moeite hebt gij aan-

gewend, hoe vele beletselen overkomen! hoe zeer naamt gij de zaligheid der zielen en tevens het tijdelijke welzijn uwer kudde ter harte! Hoeveel dank is het vaderland, is de menschheid, is het laatste nageslacht u schuldig!

Uwe verdiensten zijn op het heerlijkst in den Hemel beloond. Gij ziet nu reeds zoo vele eeuwen lang de vruchten van uwen arbeid rijpen. Al het goede, dat op den door u gelegden grondslag voortgezet en voltooid wordt, vermeerdert uwe blijdschap en uwe glorie. Eenieder van ons, die zalig wordt, wijdt ook u zijnen dank. Gansche geslachten vereeren u als hunnen vader en weldoener, zegenen uwe nagedachtenis.

Zoo zij dan ook mijne dankbaarste vereering u gewijd: zij besta daarin, dat ik de goddelijke leer, welke gij hebt verkondigd, opmerkzaam hoore en getrouw opvolge; dat ik het christendom, bij eenen deugdzamen levenswandel, belijde, — en zooveel ik kan met liefderijken, gepasten en standvastigen ijver, al wat goed is, be-

vordere. Dit zal u tot vreugde, mij tot heil verstrekken, en zoo hoop ik eenmaal met u in Christus de zaligheid deelachtig te worden, welke de opperste Herder der zielen allen, die Hem volgen, wil doen verwerven. Bid voor mij, dat ik dier genade waardig worde. Amen.

Vereering der heilige Martelaars.

Hoe zeer moet ik mij schamen, heilige Martelaars! wanneer ik aan u denk, en mij met u vergelijk! maar des te hooger lof en des te hartelijker vereering moet ik u wijden, naar mate ik uwe schitterende hoedanigheden meer misse.

De tijden der geloofsvervolgingen — dank zij God! — zijn voorbij; doch de regtvaardige regter, die eenieder alleen naar *vrijwillige* daden oordeelt, zal mij deswege niet minder achten, dan zijne om Hem gemartelde dienaren, indien ik slechts nu in de dagen van rust, even als zij, het ware, werkdadige christendom, met al mijn hart aanleve, en naar hun

voorbeeld bereid zij, om liever alles prijs te geven, alles op te offeren, dan aan deugd en geloof ontrouw te worden.

Maar vindt Hij, die de harten kent en doorgrondt, ook in mij zulk eene bereidwilligheid en onwrikbare trouw? O, hoe gemakkelijk is het, te zeggen en te betuigen: *Heer! al moest ik met U sterven, ik zal U nooit verloochenen!* Ach, wat zoude het wezen, indien het er eens toe kwam, dat ik mijn leven, ja, slechts iets, dat mij eenigzins dierbaar is, aan waarheid en pligt ten offer moest brengen; hoe zoude ik mij dan gedragen? Zoude ik mijn woord gestand doen?

Och, mijn hart, misleid mij niet! — Neen, gij moet, gij kunt mij niet misleiden! Of is het mij onbekend, wat ik tot nu toe heb gedaan en verwaarloosd, terwijl mijn geloof en deugd enkel geringe beproevingen hadden door te staan? Hoe zoude ik tegen zwaardere bestand zijn?

Onze godsdienst wordt aangevallen en bespot; wij kunnen die verdedigen; wij kunnen hare eer handhaven, — en wij zwij-

gen zoo dikwijls, ja, veroorloven zelfs ons, somwijlen, daarbij eene kleine spotternij, welke wij nogtans in ons hart afkeuren. Wij moesten U openlijk en plegtig belijden. Wij moesten, door godsdienst-oefeningen, onze christelijke kennis, onze godsvrucht en onzen ijver tot alle goede werken aanwakkeren, vermeederen, versterken, en onze geloofsgenooten tot stichting verstrekken; — en wij schamen er ons over, ja, verzuimen die zoo menigmaal, in weerwil van onze dure verplichting, zelfs op de aan uwe dienst, o God! uitsluitend gewijde dagen, of doen dit met zichtbaren dwang en onachtzaamheid. En om welke reden? Hadden wij den ondergang van ons tijdelijk welzijn, of een aanmerkelijk nadeel te duchten? Neen, — maar wij vreezen, door eenen godsdienst-bespotter, die ons noch benadeelen, noch bevoordeelen kan, als belagchelijk beschouwd, en onder de eenvoudige vromen gerangschikt te zullen worden: wij willen niet gaarne eene nietsbeduidende bezigheid of inspanning verzuimen of opofferen; wij

willen het vertroetelde ligchaam aan de eenigzins gure luchtgesteldheid niet blootstellen; wij willen van onze eenmaal aangenomene levenswijze niet afwijken.

Hoe menigwerf, ach! hoe menigwerf handelde ik tegen plicht en geweten; niet omdat mijn aardsch geluk verwoest of gekrenkt zoude zijn geworden, indien ik plicht en geweten ware gevolgd, en mij, met geweld, van alles hadde losgescheurd, dat mij hierin hinderlijk konde zijn, maar om de nietswaardigste beuzelingen. Een blik van gunst, een vriendelijk woord, eene vleijende loftuiging, een titel en eere-teeken, een schielijk opkomende lust, de voldoening van eene aangenomene zinnelijkheid, het genot van werkellooze rust, eene handvol gelds, ja, een nog oneindig geringer voordeel; van soortgelijken aard waren de dingen, wier verlies ik dachtte, en die mij vaak tegen mijn betere overtuiging deden spreken en handelen; of wanneer ik dat alles aan geloof en deugd opofferde, hoe smartelijk was het mij! hoe zwaar viel mij die opoffering! hoeveel

beraads, hoeveel strijds kostte het mij eer ik de zegen behaalde over mijn hart, hetwelk mij deze beuzelingen als hoogstbelangrijk deed voorkomen en dierbaar maakte! — Kan door zoodanige christenen de martelaars-kroone worden verworven?

O heilige Martelaars! hoe zal ik voor God bestaan, indien Hij mij naar u afmete en beoordeele! Hoe beschaamd en diep vernederd moet ik mijne oogen neder slaan, wanneer ik aan u en aan de heldendaden van uw geloof en van uwe deugd denke!

Het was geen onbezonnen drift, geen blinde godsdienst-ijver, geen oproergeest, geene wraakzucht, die u tot de marteling, tot den marteldood voerden: uwe zuivere begrippen van Jesus leer; uwe volkomene overtuiging van haregoddelijkheid; uw naar hare voorschriften gevormd hart en leven; uwe, reeds lang voor de vervolging, ten dage des geluks, geoefende liefde tot God en den naaste; uw onwrikbaar geduld en uwe zachtmoedigheid jegens beleedigers;

uwe zelfbeheersching en hemelsgezindheid zijn de kenmerken van de echtheid uwer martelaarschap; en ach, hoe verre laat gij mij en vele duizende christenen achter u! — *Christus was u het leven, en het sterven voor zijne eer was u gewin*, ofschoon het een sterven aan een kruis, of bij een bloedgerigt ware, — en ik, helaas! ik klaag en jammer: ik word traag en kleinmoedig; ik vergeet mijne heiligste verpligting, wanneer de beoefening des christendoms mijn levenspad niet altijd met bloemen bestrooit, maar mij soms over doornen leidt.

Heerlijk zegepraalt gij, even als de verwinnaars van zich zelven, over rampspoed en boosheid; en uwe zaligheid is aan uwe verdiensten geëvenredigd. Ja, zulke verhevene voorbeelden van deugd, die noch marteling, noch dood vreest, behoefde uwe eeuw, en behoeft niet minder de onze, welke zoo verdorven, zoo zedelijk verzwakt, zoo vertroeteld, en tot groote opofferingen zoo weinig in staat is.

Verhevene deugd, die zich zelve uit

overtuiging voor het goede opoffert, verdient bewondering, waar men haar ook aantreffe : en *die* deugd hebt gij beoefend, gij, aan God en Christus geheiligden!

Gij, standvastige bloedgetuigen van Jesus-Christus! gij zijt het door vuur gelouterde en bewaarde goud zijner Kerke. Welk eene hooge waardij moet gij in ons oog bezitten; doch hoe waardig en dierbaar moet ons, bovenal, de godsdienst wezen, waarvoor gij alles, wat voor 's menschen natuur eenigszins verschrikkelijk is, blijmoedig hebt verduurd, en in wier leer de kracht is gelegen, die u boven leven en dood verhief. In u vereer ik haren goddelijken stichter.

Och, mogt ik even als gij het vermogen en de kracht van deze godsdienst ervaren; en mogt uw roemwaardig voorbeeld, na mij beschaamd te hebben, mij aansporen — niet om een martelaar te worden, — waartoe God mij welligt niet heeft geroepen, maar om mij de gezindheid eigen te maken, waardoor gij zijt geworden wat

gij waart en zijt. Met de lichtste oefeningen der zelfbeheersching wil ik een begin maken, opdat ik in staat zij, bij de zwaarste beproevingen, mij aan U getrouw te betoonen, zoodra en op zulk eene wijze, als Gij, o God! dit van mij zult vorderen. Is het mij niet vergund voor Jesus mijn bloed te vergieten, dan moge het ten minste voor Hem, voor Hem alléén, mij door de aderen stroomen en mij, zoo lang mijn hart zal slaan, tot onafgebrokene werkzaamheid in al het goede bezielen. Amen.

Vereering

der Heiligen in het algemeen.

Met welk smachtend verlangen moeten wij, ook om deze reder, uwe komste te gemoet zien, nooit volprezen, eeuwig gezevende Zone Gods!

O wanneer wij zullen hebben geleerd waarheid van dwaling volkomen te onderscheiden, dan zal geene schijnheiligheid,

die op aarde bedroog en misleidde, ons meer verblinden; dan zal de schijnheilige reeds voor lang van het getal der ware Heiligen afgezonderd wezen; terwijl daarentegen zoo velen, wier verheven deugd en hooge verdiensten de wereld noch kende, noch waardeerde, zich in uwe luisterrijke gemeenschap zullen bevinden.

Onbedriegbare kenner en beoordeelaar der menschen! wil ons reeds nu, eer Gij uw beslissend oordeel zult openbaar maken, op het onderscheid tusschen valsche en ware heiligheid opmerkzaam doen worden! Doe onze vereering der Heiligen steeds zuiver en gepast zijn; nimmer aanleiding geven tot onteering van onze heilige Godsdienst, en ons der ware heiligheid nader brengen.

Gij, ware aanbidders van God en Christus! die door uwe juiste begrippen van godsdienst, en door uwe glansrijke christelijke deugden, helderschijnende lichten waart in den nacht van uwe, door onwetendheid, dwaling en bijgeloof, verdonkerde eeuw; — gij, aan wie het Christen-

dom zijnen voortgang grootelijks is verschuldigd, en wij den zegen hebben te danken, die daaraan is verknocht; — gij, die in het midden eener verdorven wereld leeftet, en u evenwel voor haar verderf onbevlekt bewaardet; — gij, die door verheven deugden uitblonkt, zonder iemands oogten tot u te willen trekken; — gij, die u van de wereld bediendet, zonder van haar misbruik te maken, en uwe zondige lusten bestreedt, beteugeldet en verwont, zonder u zelve het leven te verkorten; — gij, die aanhoudend waart in bidden en overdenken, om meer bemoedigd en krachtdadiger uw nuttig leven in de maatschappij te kunnen voortzetten; gij, die van al de door God aan u verleende gaven wijselijk gebruik maaktet; — gij, die uwe ligchaams- en zielsvermogens, uwe genoe- gens, uwe bezittingen, ja, zelfs uw bloed en leven grootmoedig opofferdet, om der wereld en der Kerke van Jesus-Christus nuttig te wezen en menschenliefde uit te oefenen, gelijk hare stichter die heeft betoond; gij, gij zijt de ware Heiligen,

in wie de Zone Gods zich eenmaal zal verblijden.

In u zal Hij kenbaar maken wat zijne magt en genade vermogen; in u zal Hij openbaren tot welke volmaaktheid in kennis en in vereering Gods, ja zelfs tot welke gelijkvormigheid aan God zijne leeren Christen kan verheffen; in u zal Hij doen zien, hoe Hij menschen door menschen kan bekeeren, veredelen, — zalig doen worden; in u zal Hij bewijzen, hoe onuitsprekelijk groot en zeker de belooningen zijn, waarmede Hij de verdiensten zijner volstandige dienaren vergeldt. Welke lofspraak zal Hij van u, en om uwent wille in eeuwigheid van den ganschen Hemel ontvangen, en met welke verbazing zullen wij eenmaal Hem en u aanschouwen!

Gij allen, die wij kennen, o waarachtige Heiligen Gods! gij verdient nu reeds onze vereering, en wij bewijzen u die, *opdat Jesus-Christus zelf ook nu reeds in u worde verheerlijkt.* — De vereering van uwe verdiensten zij ons eene vermogende aansporing om met inspanning van onze

krachten ons tot uwe heiligheid te verheffen. Kunnen wij haar nog niet bereiken, zoo zal het streven daar naar ons reeds volmaakter doen worden, terwijl het ons tot voldoening moet verstrekken, dat wij aan u in geloof en deugd meer en meer gelijkvormig worden.

Ook gij waart menschen gelijk wij, en dezelfde God, die door zijnen heiligen Geest in u en door u werkte, leeft nog en werkt eeuwig. Door Hem kunnen wij ook al het goede beoefenen; — kunnen wij, schoon door de wereld vergeten, onbeloond en ongeëerd: ja, miskend en veracht, ons in onzen kring en bij de geringste bezigheden, op die echte, ware heiligheid toelleggen, die ons aan u, en hetgeen oneindig meer zegt, aan onzen Vader in den Hemel en aan zijnen Zoon, Christus-Jesus, doet gelijkvormig zijn.

Wij staan, o Heiligen Gods! reeds hier beneden in gemeenschap met u. — Hoe hartverheffend is deze gedachte! — Het heil uwer broederen neemt gij thans nog even zeer ter harte, als toen gij op aarde

leeftet. — Gij bidt voor ons; — en welke is uwe bede? dat ons hart en leven gelijk het uwe *heilig* mogen worden! opdat wij, eenmaal met u vergaard, ten volle bevinden dat het eenig middel, om zalig te worden, is naar *heiligheid* te streven.

Gebed van de II. Kerk op den feestdag van alle
Heiligen.

Almagtige, eeuwige God, die ons verleent de verdiensten van al uwe Heiligen op eenen plegtigen dag te vieren! wij smeeken U dat wij den gewenschten overvloed van uwe barmhartigheid mogen bekomen, nu wij zoo vele voorbidders bij U hebben. Door onzen Heer Jesus-Christus, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in alle eeuwigheid. Amen

LITANIE
VAN ALLE HEILIGEN.

HEER, ontferm U onzer.
Christus, ontferm U onzer.
Heer, ontferm U onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God Vader in den Hemel, ontferm U
onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ont-
ferm U onzer.
God H. Geest, ontferm U onzer.
H. Drievuldigheid, één God, ontferm U
onzer.
H. Maria, bid voor ons.
H. Moeder Gods, bid voor ons.
H. Maagd der maagden, bid voor ons.
H. Michaël, bid voor ons.
H. Gabriël, bid voor ons.
H. Raphaël, bid voor ons.
Alle heilige Engelen en Aartsengelen, bidt
voor ons.

Alle heilige Koren der zalige Geesten , bidt
voor ons.

H. Johannes de Dooper,

H. Joseph,

Alle H. Aartsvaders en Profeten,

H. Petrus,

H. Paulus,

H. Andreas,

H. Jacobus (de meerdere),

H. Johannes,

H. Thomas,

H. Jacobus (de mindere),

H. Philippus,

H. Bartholomeüs,

H. Mattheüs,

H. Simon,

H. Thadeüs,

H. Matthias,

H. Barnabas,

H. Lucas,

H. Marcus,

Alle H. Apostelen en Evangelisten,

Alle H. Leerlingen des Heeren,

Alle H. onschuldige Kinderen,

H. Stephanus,

bidt
voor ons.

H. Laurentius, bid voor ons.
H. Vincentius,
H. Fabianus en Sebastianus,
H. Johannes en Paulus,
H. Cosmas en Damianus,
H. Gervatius en Protasius,
Alle heilige Bloedgetuigen,
H. Silvester,
H. Gregorius,
H. Ambrosius,
H. Augustinus,
H. Hieronymus,
H. Martinus,
H. Nicolaüs,
Alle heilige Bisschoppen en Belijders,
Alle heilige Leeraren der Kerke,
H. Antonius,
H. Benedictus,
H. Bernardus,
H. Dominicus,
H. Franciscus,
Alle heilige Priesters en Levieten,
Alle heilige Monniken en Kluizenaars,
H. Maria Magdalena,
H. Agatha,

bidt voor ons.

H. Lucia, bid voor ons.
H. Agnes,
H. Cecilia,
H. Catharina,
H. Anastasia,
Alle H. Maagden en Weduwen,
Alle Heiligen Gods,
Wees genadig, spaar ons, Heer.
Wees genadig, verhoor ons, Heer.
Van alle kwaad, verlos ons, Heer.
Van alle zonden,
Van uwe gramschap,
Van eenen haastigen en onvoorziene
dood,
Van de list des duivels,
Van gramschap, haat en allen kwaden
wil,
Van den geest der onkuischheid,
Van schadelijk onweér,
Van den geesel van aardbeving,
Van pest, hongersnood en oorlog,
Van den eeuwig dood,
Door het geheim uwer menschwording,
Door uwe komste,
Door uwe geboorte,

bidt voor ons.

verlos ons, Heer.

Door uw doopsel en heilig vasten, verlos
ons, Heer.

Door uw kruis en lijden,
Door uwen dood en uwe begrafenis,
Door uwe opstanding,
Door uwe wonderbare hemelvaart,
Door de komste van den H. Geest, den
Trooster,

verlos ons, Heer.

In den dag des oordeels,
Wij zondaren, wij bidden U, verhoor ons.

Dat Gij ons wilt sparen,
Dat Gij onze misdaden kwijscheldt,
Dat Gij ons tot ware boetvaardigheid
wilt brengen,

wij bidden U, verhoor ons.

Dat Gij uwe H. Kerk wilt besturen en
beschermen,

Dat Gij den Paus en alle kerkelijke over-
heden in de heilige godsdienst wilt
bewaren,

Dat Gij de vijanden der H. Kerk wilt
vernederen,

Dat Gij den christen koningen en vorsten
vrede en eendracht wilt geven,

Dat Gij aan de geheele christenheid
vrede en ware eenheid wilt verleen.

Dat Gij ons in uwe heilige dienst wilt bevestigen, wij bidden U, verhoor ons.

Dat Gij onze harten tot hemelsche begeerten wilt opwekken,

Dat Gij al onze weldoeners met de eeuwige goederen wilt vergelden,

Dat Gij onze zielen en de zielen onzer broederen, vrienden en weldoeners, voor de eeuwige verdoemenis wilt behoeden,

Dat Gij ons de vruchten der aarde wilt geven en bewaren,

Dat Gij aan alle overledene geloovigen de eeuwige rust wilt geven,

Dat Gij ons gebed wilt verhooren,

Zoon Gods,

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer, enz.

Onze Vader, enz.

wij bidden U, verhoor ons.

PSALM LXIX.

O God ! wees opmerkzaam op mijne hulpe ;
Heere ! haast U om mij bij te staan.

Dat zij beschaamd en bevreesd worden,
die mijne ziel zoeken.

Dat ze terug wijken en zich schamen, die
mij kwaad willen.

Doe hen schielijk met schaamte afdein-
zen, die met mijne verdrukking den spot
drijven.

Doe allen, die U zoeken, zich in U verheu-
gen en verblijden : en doe hen, die uw heil
beminnen, gedurig zeggen : Hooggelooft zij
de Heere !

Doch ik ben ellendig en arm : o God ! help
mij.

Want Gij zijt mijn helper en verlosser !
Heere ! vertoef niet.

Glorie zij den Vader, en den Zoon en den
H. Geest ! Gelijk het was in den beginne,
gelijk nu en altoos, in alle eeuwen der eeu-
wen. Amen.

v. Maak uwe dienaars zalig,

A. Mijn God, die in U hopen.

v. Heere! wees ons een sterke toren,
(*Stel ons, Heere! in eene hooge wijkplaats.*)

A. Te en onze vijanden. (*Tegen hen, die
tegen ons opstaan.*)

v. Laat de vijand niets tegen ons vermo-
gen. (*Dat geen vijand ons verdrukke.*)

A. En laat de zoon der boosheid ons geen
nadeel toebrengen. (*En dat geen booswicht
ons benaauwe.*)

v. Heere! handel niet met ons naar onze
zonden,

A. En vergeld ons niet naar onze booshe-
den.

v. Laat ons bidden voor onzen Paus N.

A. De Heer behoede hem, spare zijn
leven, doe hem gelukkig wezen op aarde,
en geve hem nimmer zijne vijanden ten
prijs.

v. Laat ons bidden voor onze weldoe-
ners :

A. Heere! verwaardig U allen, die ons
weldoen om uws Naams wille, met het eeu-
wige leven te vergelden.

v. Laat ons bidden voor de geloovigen,
die overleden zijn.

A. Heere! geef hun de eeuwige rust, en
het eeuwige licht verlichte hen.

v. Dat zij rusten in vrede.

A. Amen.

v. Voor onze broederen, die afwezig zijn.

A. Mijn God, maak uwe dienaren, die in
U hopen, zalig.

v. Zend hun hulpe van uit uw heilig-
dom,

A. En bescherm ze uit *Sion*.

v. Heere! verhoor mijn gebed,

A. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

O God! wien het eigen is altoos barmhar-
tig te zijn en te sparen, verhoor onze oot-
moedige bede, opdat wij en al uwe dienaren,
die met de ketenen der zonden gebonden
zijn, door de ontferming uwer goedertie-
renheid, genadig worden ontbonden.

Wij bidden U, Heere! verhoor de gebeden

der ootmoedigen, en spaar hen, die hunne zonden belijden, opdat wij vergeving en vrede van uwe goedertierenheid mogen verwerven.

Heere! verheerlijk aan ons genadig uwe onuitsprekelijke barmhartigheid: maak ons van alle zonden vrij, en scheld ons tevens de straffen kwijt, welke wij daardoor hebben verdiend.

O God! die door de zonden beleedigd, doch door boetvaardigheid verzoend wordt, zie genadig neder op de gebeden van uw volk, dat zich voor U verootmoedigt, en wend van ons af de geesels uwer gramschap, welke wij door de zonden verdienen.

Almagtige, eeuwige God! ontferm U over uwen dienaar, onzen Paus N...., en geleid hem, volgens uwe goedertierenheid, op den weg des eeuwigen levens, opdat hij, door uwe hulp, wat U behaagt, begeere, en met alle kracht volbrengende.

O God, van wien de heilige begeerten, de goede voornemens en alle regtvaardige werken voortkomen, geef uwen dienaren den vrede, welken de wereld niet kan ge-

ven; opdat onze harten uwe geboden zijn toegedaan, en wij, geene vijanden meer te vreezen hebbende, onder uwe bescherming in rust mogen leven.

O Heere! ontvonk onze nieren en harten door het vuur van den H. Geest, opdat wij U met een zuiver ligchaam dienen en door een rein hart behagen.

O God, Schepper en Verlosser van alle geloovigen! verleen aan de zielen van uwe dienaren en dienaressen vergeving van alle zonden; ten einde zij de kwijtschelding, waarnaar zij altoos hebben verlangd, door godvruchtige smeekingen mogen verkrijgen.

Wij bidden U, o Heere! dat al ons doen door de ingeving van uwe genade worde voorafgegaan en door uwe medewerking worde voltrokken: zoodat al ons bidden en werken altoos van U mogen beginnen, en, alzoo begonnen, door U mogen worden voltrokken.

Almagtige, eeuwige God! die over levenden en dooden heerscht, en U ontfermt ver allen, welke Gij te voren weet dat

door geloof en goede werken de uwen zullen zijn, wij bidden U ootmoedig, dat degenen, voor wie wij ons hebben voorgenomen te bidden, hetzij die nog in deze wereld leven, of reeds door den dood van hier zijn weggevoerd, op de voorspraak van al uwe Heiligen, naar uwe barmhartigheid, vergeving van al hunne zonden mogen verkrijgen ; door onzen Heer Jesus-Christus, uwen Zoon, die met U leeft en regeert in de eenheid des H. Geestes, God in eeuwigheid. Amen.

v. Heere ! verhoor mijn gebed,

a. En mijn geroep kome tot U.

v. De almachtige en barmhartige Heer verhoore ons.

a. Amen.

v. En dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten.

a. Amen.

Vereering der H. Engelen.

God! hoe groot, hoe heerlijk zijt Gij! Ontelbare scharen van zalige Geesten aanbidden U, en staan altijd gereed om uwe bevelen te volvoeren. Waar Gij hen in uw onmetelijk rijk zendt, daar werken zij het goede; daar verkondigen en volbrengen zij uwen goddelijken wil.

Gij hebt ons geschapen, opdat wij, gelijk uwe Engelen in den Hemel, rein van zonde, heilig en zalig zouden worden. Wij zijn uwe kinderen zoo wel als zij. Uwen wil te volbrengen en naar ons vermogen goed te doen, is ook onze bestemming, moet ook onze meestgeliefkoosde bezigheid, onze vreugde wezen. Ook wij moeten elkander beschermen, leiden en bewaren zoo veel wij kunnen, en alzoo de een des anderen Beschermengel worden. Even als in den Hemel orde, eendragt en liefde heerschen, zoo moet het ook bij ons op aarde wezen. Wij moeten reeds hier uwe H. Engelen gelijkvormig trachten te worden, willer wij eenmaal in hunne zalige gemeenschap deelen.

In elke vermaning van mijn geweten, in elke belangrijke onderrigting en waar-schouwing, in elke heilzame raadgeving en vertroosting, in elke aansporing tot het goede, zal ik de stem des Bescherm-Engels erkennen, welken Gij mij hebt afgezonden, om mij ter zaligheid te voeren. Dikwijls zal ik mij in den geest biddend met hem vereenigen, en zijne veelvermogende voorspraak inroepen, om van U de genade te verwer-ven, dat geheel mijn aardsche leven eene voorbereiding worde tot het Hemelleven, waarin wij U, met uwe heilige Engelen, volmaakt zullen loven, en om Jesus-Christus, uwen Zoon, onzen Heer en Zaligmaker, eeuwig zalig wezen. Amen.

LITANIE

van het

ALLERHEILIGSTE HART VAN JESUS.

EER, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God Vader in den Hemel, ontferm U
onzer.

God Zoon, Verlosser der wereld,

God H. Geest,

H. Drievuldigheid, één God,

Heiligste Hart van Jesus,

Hart van Jesus, de Zoon des eeuwigen
Gods,

Hart van Jesus, de Zoon des eeuwigen
Vaders,

Hart van Jesus, de Zoon der onbevleete
Maagd,

ontferm U onzer.

Hart van Jesus, Gij welbehagen des eeuwigen Vaders, ontferm U onzer.

Hart van Jesus, Gij tempel des heiligen Geestes,

Hart van Jesus, Gij eeuwige liefde der allerheiligste Drievuldigheid,

Hart van Jesus, Gij Paradijs van goddelijke blijdschap,

Hart van Jesus, Gij bron van hemelsche zoetheid,

Hart van Jesus, Gij woning der eeuwige goedertierenheid,

Hart van Jesus, Gij afgrond der barmhartigheid,

Hart van Jesus, Gij schatkamer van alle rijkdommen Gods,

Hart van Jesus, Gij oorsprong der heilige liefde en trouw,

Hart van Jesus, Gij zegel aller ontfermingen des eeuwigen Vaders,

Hart van Jesus, Gij diepte der wijsheid en der kennis Gods,

Hart van Jesus, Gij stroom, die de stad Gods verblijdt,

Hart van onzen hemelschen Koning,

ontferm U onzer.

Hart van onzen barmhartigen Herder, ontferm U onzer.

Hart van onzen goedertierensten Broeder,

Hart van onzen meestgeliefden Meester,

Hart van den beminnesswaardigsten Bruidegom onzer zielen,

Hart van Jesus, Gij spiegel der zachtmoedigheid en ootmoedigheid,

Hart van Jesus, Gij bron des vredes en der eeuwige rust,

Hart van Jesus, Gij volkomenst voorbeeld van ons leven,

Hart van Jesus, Gij troost der bedroefden,

Hart van Jesus, Gij toevlugtsoord in verzoeking en droefnissen,

Hart van Jesus, Gij aangename verblijfplaats van reine zielen,

Hart van Jesus, Gij blijdschap aller uitverkorenen,

Hart van Jesus, Gij bronwel aller heilige gedachten en begeerten,

Hart van Jesus, Gij licht der pelgrims,

ontferm U onzer.

Hart van Jesus, Gij altaar der verzoening,
ontferm U onzer.

Hart van Jesus, Gij vurige bron der god-
delijke liefde,

Hart van Jesus, Gij verlangen en zoetste
liefde aller heilige zielen,

Hart van Jesus, dat om onzent wil in den
hof van Olijven tot den dood beangst
en bedroefd werd,

Hart van Jesus, dat door het bloedige
zweet krachteloos werd,

Hart van Jesus, dat door smart om onze
zonden vermorzeld werd,

Hart van Jesus, dat in den dood met eene
lans doorboord werd,

Hart van Jesus, Gij vaste burg in den
dood,

Hart van Jesus, Gij eeuwige vreugde van
alle Hemel-Heiligen,

Hart van Jesus, Gij kroon van alle Gods
werken,

Wees genadig, spaar ons, o Hart van Jesus.

Wees genadig, verhoor ons, o Hart van Jesus.

Van alle zonden, verlos ons, o Hart van
Jesus.

ontferm U onzer.

Van de verachting uwer heilige invloeisels,
verlos ons, o Hart van Jesus.

Van alle onaandachtigheid en laauwheid,
Van alle koelzinnigheid jegens uwe god-
lijke liefde,

Van alle onreine gedachten en begeer-
ten,

Van alle verblindheid en verstoktheid
des harten,

Door uwe wonderbare zachtmoedigheid
en ootmoedigheid,

Door uwe allerhoogste zuiverheid,

Door uwe barmhartigheid en verschoo-
nende goedertierenheid,

Door uw verborgen leven,

Door uwe armoede en uwe heilige
gehoorzaamheid tot den dood des
kruises,

Door uwen zoetsten wandel onder de
mensen,

Door uwen innerlijken vrede,

Door uwe barmhartige liefde tot ons,
zondaren,

Doer het bloed en water, dat Gij tot onze
zuivering vergoten hebt,

verlos ons, o Hart van Jesus.

Wij, arme zondaren, wij bidden U, verhoor ons.

Dat Gij uwe heilige en kuische liefde in onze harten uitstorten wilt,

Dat Gij onze harten tot navolging uwer deugden aantrekken wilt,

Dat Gij ons ware ootmoedigheid, zachtmoe-
digheid en innerlijken vrede des harten verleen-
en wilt,

Dat Gij alle gedachten en begeerten on-
zes harten reinigen en heiligen wilt,

Dat Gij ons en alle menschen verlichten en tot kennis uwer goddelijke liefde voeren wilt,

Dat Gij in de ellenden dezes levens ons barmhartig verkwikken en versterken wilt,

Dat Gij uwe heilige liefde steeds in ons vermeerderen wilt,

Dat Gij in het uur onzes doods onze zielen in uwe heilige wonden des harten verbergen wilt,

Dat Gij in de glorie uwer uitverkoren ons opnemen wilt,

O zoet Hart van Jesus,

wij bidden U, verhoor ons.

O Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, o Hart van Jesus.

O Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons, o Hart van Jesus.

O Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm U onzer, o Hart van Jesus.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Onze Vader, enz. Wees gegroet, enz.

GEBED.

Wij bidden U, almachtige God! verleen dat wij, die ons in het heiligste Hart van uwen veelgeliefden Zoon roemen, en de voortreffelijkste weldaden zijner liefde aandachtig vereeren, reden mogen hebben, om ons te gelijk te verheugen over haar ontvangen en bezadigde werkingen. Door denzelfden onzen Heer Jesus-Christus, uwen Zoon, die met U leeft en regeert, God van eenwigheid tot eenwigheid. Amen.

Toewijding aan het heiligste Hart van Jesus.

Hiermede geef ik mij gansch over aan het heiligste Hart van onzen Heer en Verlosser Jesus-Christus, mijn leven, mijne handelingen, mijne moeite en mijn lijden, om in het toekomende mij geheel te besteden in zijne liefde en verheerlijking. Het is mijn vast besluit, Hem geheel toe te behooren, alles uit liefde tot Hem te verrigten, en aan mijn gansche hart alles te onzeggen wat aan dit goddelijk Hart kan mishagen.

Daarom verkies ik U, o heiligste Hart, tot het eenigste voorwerp mijner liefde, tot beschermmer van mijn leven, tot zekerheid van mijne zaligheid, tot steun in mijne zwakheid en tot vergoeding van alle gebreken mijns ganschen levens. O Hart van zachtmoeidigheid en goedheid! wees Gij ook mijne regtvaardiging voor God en keer de straffen zijns regtvaardigen toorns van mij af. O Hart van liefde! op U stel ik mijn gansche vertrouwen; van mijne boosheid vrees ik alles, maar van uwe goedheid hoop ik ook

294 LITANIE VAN 'T HELIGSTE HART VAN JESUS.

alles. Verdelg dan in mij alles, wat U mis-
hagen kan of U tegenstaat. Uwe reine liefde
drukke zich diep in mijn hart, opdat ik U
nimmer vergete noch van U gescheiden
worde.

Goddelijk Hart! ik bezweer U door uwe
oneindige barmhartigheid, wil mijn' naam
diep in U inprenten; want in uwe dienst
wil ik leven en sterven. Amen.

En als mijn oogen breken,
Ontvlugt der aarde schijn;
'k Zal dan nog stervend spreken:
'k Wil Jesus, de uwe zijn!

Geloofd en gezegend zij altijd het heilig-
ste Hart van Jesus tot in eeuwigheid. Amen.

DE VESPERPSALMEN

OP ZONDAG.

Deus in adjutori-
um meum intende.

O God! wees op-
merkzaam op mijne
hulp.

Domine, ad adju-
vandum me festina.

Heere! haast U om
mij te helj en.

Gloria Patri, et
Filio, et Spiritui
Sancto.

Eere zij den Vader,
en den Zoon, en den
H. Geest.

Sicut erat in prin-
cipio, et nunc, et
semper, et in sæcula
sæculorum. Amen.

Gelijk het was van
den beginne, zoo nu
en altoos, en in alle
eeuwen der eeuwen.
Amen.

Alleluia.

Alleluia.

*Van Septuagesima tot Paschen zegt men, in
plaats van Alleluia :*

Laus tibi, Domine, Lof zij U, Heere!
Rex æternæ gloriæ. Koning der eeuwige
 heerlijkheid.

I. PSALM 109.

Dixit Dominus Do- De Heere heeft ge-
mino meo : sede a sproken tot mijnen
dextris meis. Heere :

Donec ponam ini- Zit aan mijne reg-
micos tuos scabellum terhand, tot dat ik
pedum tuorum. uwe vijanden stelle
 tot eene bank uwer
 voeten.

Virgam virtutis De Heere zal den
tuæ emittet Dominus schepter uwer magt
ex Sion : dominare uit Sion doen ko-
in medio inimicorum men : heersch in het
tuorum. midden uwer vijan-
 den.

Tecum principium Bij U is het vor-
in die virtutis tuæ, stendom op den dag

in splendoribus sanc-
torum : ex utero ante
luciferum genui te.

uwer kracht , met
vollen luister van
heiligheid : vóór den
dageraad heb ik U
uit den schoot ge-
teeld.

Juravit Dominus et
non pœnitebit eum :
Tu es sacerdos in
æternum secundum
ordinem Melchise-
dech.

De Heere heeft ge-
zwoeren , en het zal
Hem niet berouwen :
Gij zijt Priester in
eeuwigheid naar de
ordening van Mel-
chisedech.

Dominus a dextris
tuis, confregit in diæ
iræ suæ reges.

De Heere is aan
uwe regterhand : Hij
heeft ten dage zijns
toorns koningen ver-
slagen.

Judicabit in natio-
nibus, implebit rui-
nas : conquassabit
capita in terra mul-
torum.

Hij zal geregt oe-
fenen onder de vol-
ken : Hij zal de ver-
woestingen ver-
meerderen : Hij zal
de hoofden van vele
landen verslaan.

De torrente in via bibet ; propterea ex- altabit caput.	Uit de beek zal hij op den weg drin- ken ; daarom zal hij het hoofd omhoog heffen.
---	--

Gloria Patri, etc.	Eere zij, enz.
--------------------	----------------

II. PSALM 110.

Confitebor tibi Do- mine, in toto corde meo : in consilio jus- torum et congrega- tione.	Ik zal U loven, Heer ! van ganscher harte : in den raad der regtvaardigen en in de zamenkom- sten.
--	---

Magna opera Do- mini : exquisita in omnes voluntatus e- jus.	Groot zijn de wer- ken des Heeren : uit- gelezen volgens zij- nen wil en zijn wel- behagen.
---	---

Confessio et magni- ficientia opus ejus : et justitia ejus manet in sæculum sæculi.	Zijn doen is lof- waardig : en zijne gerechtigheid duurt in alle eeuwigheid.
--	---

Memoriam fecit	Hij heeft eene ge-
----------------	--------------------

mirabilium suorum, dachtenis van zijne
misericors et miser wonderen gesticht,
rator Dominus : es- degenadige en barm-
cam dedit timentibus hartige Heer ; Hij
se. heeft gespijsd die
Hem vreezen.

Memor erit in sæ- Hij zal eeuwig zijn
culum testamenti verbond gedenken :
sui : virtutem ope- Hij zal de kracht rij-
rum suorum annun- ner werken aan zijn
tiabit populo suo. volk bekend maken.

Ut det illis hære- Door hun de erfe-
ditatem gentium ; o- nis der volken te ge-
pera manuum ejus, ven : de werken zij-
veritas in judicium. ner handen zijn
waarheid en regt.

Fidelia omnia man- Al zijne bevelen
data ejus : confirmata zijn getrouw : on-
in sæculum sæculi : wrikbaar voor eeu-
facta in veritate et wig : zij zijn ge-
æquitate. bouwd op waarheid
en billijkheid.

Redemptionem mi- Hij heeft verlos-
sit populo suo : man- sing aan zijn volk
davit in æternum beschikt : Hij heeft

testamentum sum. zijn verbond voor
 eeuwig geboden.

Sanctum et terri- Heilig en geducht
 bile nomen ejus : is zijn naam ; de
 initium sapientiæ ti- vreeze des Heeren is
 mor Domini. het beginsel der
 wijsheid.

Intellectus bonis Goed is het ver-
 omnibus facientibus stand aan allen, die
 eum : laudatio ejus er zich naar gedra-
 manet in sæculum gen : zijn lof bestaat
 sæculi. in eeuwigheid.

Gloria Patri, etc. Eere zij, enz.

III. PSALM 111.

Beatus vir qui ti- Wel gelukzalig de
 met Dominum : in man, die den Heere
 mandatis ejus volet vreest : die grooten
 nimis. lust heeft in zijne
 geboden.

Potens in terra Zijn kroost zal ver-
 erit semen ejus : ge- mogend zijn opaarde :
 neratio rectorum be- het geslacht der op-
 nedicetur. regten zal worden ge-
 zegend.

Gloria et divitiæ In zijn huis zal eer
in domo ejus : et en rijkdom zijn ; en
justitia ejus manet zijne regtvaardig-
in sæculum sæculi. heid duurt in eeu-
wigheid.

Exortum est in te- In de duisternis
nebris lumen rectis : gaat den opregten
misericors et mise- het licht op : de ge-
rator et justus. nadige, barmhartige
en regtvaardige.

Jucundus homo : Welbehagelijk is
qui miseretur et aan God de mensch,
commodat , disponet die weldoet en leent :
sermones suos in hij zal zijne gesprek-
judicio : quia in æ- ken met oordeel in-
ternum non commo- rigten, terwijl hij in
vebitur. eeuwigheid niet zal
wankelen.

In memoria ater- De regtvaardige
na erit justus : ab zal in eeuwig geze-
auditione mala non gendaandenken blij-
timebit. ven ; hij behoeft voor
geene kwaadspre-
kendheid te vree-
zen.

Paratum cor ejus
sperare in Domino,
confirmatum est cor
ejus : non commove-
bitur donec despiciat
inimicos suos.

Met bereidvaardig-
heid vertrouwt zijn
hart op den Heere :
zijn hart is ver-
sterkt; hij zal niet
ontroerd worden, tot
dat hij nederzie op
zijne vijanden.

Dispersit, dedit
pauperibus; justitia
ejus manet in sæcu-
lum sæculi : cornu
ejus exaltabitur in
gloria.

Hij strooit uit en
begiftigt de armen :
zijne regtvaardig-
heid duurt in eeuwig-
heid : zijne magt zal
met luister worden
verheven.

Peccator videbit
et irascetur, denti-
bus suis fremet et
tabescet : desiderium
peccatorum peribit.

De goddelooze zal
het zien en zich ver-
toornen; hij zal op
zijne tanden knar-
sen en (van spijt)
uitteren : het ver-
langen der goddeloo-
zen zal vergaan.

Gloria Patri, etc.

Eere zij, enz.

IV. PSALM 112.

Laudate, pueri Domini;
laudate nomen Domini.

Looft den Heer,
gij dienaren! looft
den naam des Heeren.

Sid nomen Domini
benedictum, ex hoc
nunc et usque in sæculum.

De naam des Heeren
zij geprezen :
van nu af tot in eeuwigheid.

A solis ortu usque
ad occasum laudabile
nomen Domini.

Van den opgang
der zon tot haren
ondergang zij de
naam des Heeren geloofd.

Excelsus super
omnes gentes Dominus,
et super cœlos gloria ejus.

De Heer is verheven
boven alle volken :
en boven de Hemelen is
zijne heerlijkheid.

Quis sicut Dominus
Deus noster, qui in
altis habitat, et
milia respicit in cœlo

Wie is gelijk de
Heer onze God, die
in het hooge woont,
en het nederige in

et in terra?

den Hemel en op de
aarde gadeslaat?

Suscitans a terra
inopem, et de ster-
core erigens paupe-
rem.

Die den behoeftige
uit het stof oprigt,
en uit den drek den
arme optrekt :

Ut collocet eum
cum principibus,
cum principibus po-
puli sui.

Om hem te doen
zitten bij de vorsten :
bij de vorsten van
zijn volk.

Qui habitare facit
sterilem in domo,
matrem filiorum læ-
tantem.

Die de onvrucht-
bare in een talrijk
gezin doet wonen, als
blijde moeder van
kinderen.

Gloria Patri, etc.

Eere zij, enz.

V. PSALM 113.

In exitu Israël de
Ægypto, domus Ja-
cob de populo bar-
baro.

Toen Israël uit
Egypte toog : het
huis van Jacob uit
een vreemd volk.

Facta est Judæa
sanctificatio ejus, Is-

Toen werd het
Joodsche volk aan

raël potestas ejus. God toegeheiligd :
Israël werd zijne
heerschappij.

Mare vidit et fugit : Jordanis conversus est retrorsum. De zee zag het, en
vlood : de Jordaen
week terug.

Montes exultaverunt ut arietes; et colles sicut agni ovium. De bergen huppelden als rammen,
en de heuvelen als
lammeren der schapen.

Quid est tibi, mare, quod fugisti? et tu, Jordanis, quia conversus es retrorsum? Wat was het, o
zee! dat gij vloodt?
en wat was het, Jor-
daen! dat gij terug
weekt?

Montes exultastis sicut arietes; et colles sicut agni ovium. Bergen, dat gij
huppeldet als ram-
men : en gij, heuvelen,
als lammeren
der schapen?

A facie Domini mota est terra, a facie De aarde beefde
voor het aangezicht
20

cie Dei Jacob.

des Heeren ; voor het
aangezicht des Gods
van Jacob

Qui convertit pe-
tram in stagna aqua-
rum, et rupem in fon-
tes aquarum.

Die den harden
kei veranderde in
overvloedige wate-
ren : en de rots in
waterbronnen.

Non nobis, Do-
mine, non nobis :
sed nomini tuo da
gloriam.

Niet ons, Heere!
niet ons : maar geef
eer aan uwen naam.

Super misericordia
tua, et veritate tua :
ne quando dicant
gentes : Ubi est Deus
eorum?

Om uwer barmhar-
tigheid en waarheid :
opdat de Heidenen
nooit zeggen : waar is
hun God?

Deus autem noster
in cœlo : omnia quæ-
cumque voluit fe-
cit.

Onze God is in den
Hemel : Hij doet al
wat Hem behaagt.

Simulacra gentium
argentum et aurum :
opera manuum ho-

De afgodsbeelden
der volken zijn zilver
en goud : werken

minum.

van's menschen handen.

Os habent, et non loquentur; oculos habent, et non vident.

Zij hebben eenen mond, maar spreken niet : zij hebben oogen, maar zien niet.

Aures habent, et non audient; nares habent, et non odorabunt.

Zij hebben ooren, maar hooren niet : zij hebben eenen neus, maar ruiken niet.

Manus habent, et non palpabunt; pedes habent, et non ambulabunt; non clamabunt in gutture suo.

Zij hebben handen, maar tasten niet : zij hebben voeten, maar gaan niet : zij maken geen geroep met hunne keel.

Similes illis fiant qui facium ea : et omnes, qui confidunt in eis.

Dat zij, die ze maken, hun gelijk worden : en allen die er op vertrouwen.

Domus Israël speravit in Domino,

Het huis van Israël hoopt op den

adjutor eorum et Heer : Hij is hun protector eorum est. helper en beschermer.

Domus Aaron spe- Het huis van Aaron
ravat in Domino : ad- hoopt op den
jutor eorum et pro- Heer : Hij is hun
tector eorum est. helper en beschermer.

Qui timent Domi- Degenen, die den
num, speraverunt in Heer vreezen, hopen
Domino : adjutor eo- op den Heer ; Hij is
rum et protector hun helper en be-
eorum est. schermer.

Dominus memor De Heer is onzer
fuit nostri : et bene- gedachtig geweest :
dixit nobis. en heeft ons geze-
gend.

Benedixit domui Hij heeft geze-
Israël : benedixit gend het huis van
domui Aaron. Israël : Hij heeft ge-
zegend het huis van
Aaron.

Benedixit omni- Allen die den Heer
bus, qui timent Do- vreezen, heeft Hij
minum : pusillis cum ezegend : gerin-

majoribus.

gen zoo wel als aanzienlijken.

Adjiciat Dominus
super vos : super
vos et super filios vestros.

De Heer zegene
u meer en meer : u
en uwe kinderen.

Benedicti vos a
Domino, qui fecit
cælum et terram.

Gezegend moogt
gij zijn van den Heer,
die den Hemel en
de aarde heeft gemaakt.

Cælum cæli Domino :
terram autem dedit
filiis hominum.

De hoogste Hemel
is voor den Heer :
maar de aarde heeft
Hij gegeven aan de
mensenkinderen.

Non mortui laudabunt
te, Domine, neque
omnes qui descendunt
in infernum.

De dooden zullen
U niet loven, Heer!
noch zij, die in het
graf dalen.

Sed nos qui vivimus,
benedicimus Domino,
ex hoc

Maar wij, die leven,
wij prijzen den
Heer : van nu af tot

nunc et usque in sæ- in eeuwigheid.
culum.

Gloria Patri, etc. Eere zij, enz.

Lofzang van Maria.

(LUCAS I.)

Magnificat anima	Mijne ziel verheft
mea Dominum.	den Heer.

Et exultavit spi-	En mijn geest
ritus meus, in Deo	juicht Gode, mijnen
salutari meo.	Zaligmaker.

Quia respexit hu-	Hij sloeg de oot-
militatem ancillæ	moedigheid van zij-
suæ : ecce enim ex	ne dienstmaagd
hoc beatam me di-	gade : zie, van nu
cent omnes genera-	af aan zullen alle
tionēs.	volken mij zalig
	noemen.

Quia fecit mihi	Hij, de magtige,
magna qui potens	heeft groote dingen
est, et sanctum no-	aan mij gedaan :
men ejus.	zijn Naam is heilig.

Et misericordia	Zijne barmhartig-
-----------------	-------------------

ejus a progenie in heid strekt zich uit
progenies, timentibus eum. door alle geslachten,
over hen, die Hem
vreezen.

Fecit potentiam in brachio suo : dispersit superbos mente cordis sui. Magtvol werkt zijn
arm : Hij verstroot
hen, die in de in-
beelding van hun
hart zich iets lieten
voorstaan.

Deposuit potentes de sede : et exaltavit humiles. Hij stiet magtigen
van den troon, en
verhief ootmoedigen.

Esurientes implevit bonis, et divites dimisit inanes. Behoeftigen vervulde Hij met goederen, rijken zond Hij ledig weg.

Suscepit Israël puerum suum, recordatus misericordiae suae. Hij heeft Israël
zijn dienaar opgenomen, indachtig
zijn ontfermende
goedheid.

Sicut locutus est Welke Hij heeft

ad patres nostros, toegezeid aan onze
 Abraham et semini vaderen, aan Abra-
 ejus in sæcula. ham en aan zijn nage-
 slacht tot in eeuwig-
 heid.

Gloria Patri, etc.

Eere zij, enz.

VESPERPSALMEN OP DE FEESTDAGEN.

*Op Kersdag en onder het octaaf, de drie eerste
 psalmen van den zondag, de vierde is :*

PSALM 129.

De profundis cla- Uit de diepte heb
 mavi ad te Domine : ik tot U geroepen :
 Domine, exaudi vo- Heer, Heer, verhoor
 cem meam ! mijne stem !

Fiant aures tuæ in- Laat toch uwe
 tendentes, in vocem ooren luisteren naar
 deprecationis meæ. de stem mijner smee-
 kingen.

Si iniquitates ob- Indien Gij, Heer !
 servaveris Domi- de ongerechtigheden
 ne : Domine ! quis gadeslaat, Heer ! wie
 sustinebit ? zal bestaan ?

Quia apud te propitiatio est : et propter legem tuam sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus : speravit anima mea in Domino.

A custodia matutinà usque ad noctem : speret Israël in Domino.

Quia apud Dominum misericordia : et copiosa apud eum redemptio.

Et ipso redimet Israël ex omnibus iniquitatibus ejus.

Gloria Patri, etc.

Omdat er bij U genade is, en om uwe wet, o Heer! heb ik U afgewacht.

Mijne ziel heeft op zijn woord gesperavit anima mea wacht : mijne ziel heeft op den Heere gehoopt.

Dat Israël op den Heer hope, van den morgenstond af tot den nacht toe.

Want bij den Heer is barmhartigheid : en bij Hem is overvloedige verlossing.

En Hij zal Israël verlossen uit al zijne ongerechtigheden.

Eerezij, enz.

De vijfde psalm is : Memento Domine David, zie bladz. 326.

*Op Nieuwjaarsdag de psalmen als op de feest-
dagen van de H. Maagd Maria.*

*Op Drie Koningen, Paschen, Pinksteren en op
heilige Drievuldigheids-dag, de psalmen van
den zondag.*

*Op 's Heeren Hemelvaart en op den zondag
onder het octaaf, de vier eerste psalmen
van den zondag; de vijfde is : Laudate
Dominum omnes gentes, bladz. 316.*

*Op H. Sacramentsdag de twee eerste psalmen
van den zondag; de derde : Credidi,
bladz. 317; de vierde is :*

PSALM 127.

Beati omnes, qui	Gelukkig allen, die
timent Dominum :	den Heer vreezen :
qui ambulant in viis	die in zijne wegen
ejus.	wandelen.

Labores manuum	Want gij zult van
tuarum quia mandu-	den arbeid uwer
cabus, beatus es, et	handen eten : geluk-

beni tibi erit.

kig zijt gij, en het zal u welgaan.

Exor tua sicut vitis abundans : in læteribus domus tuæ.

Uwe huisvrouw zal zijn als een vruchtbare wijnstok, in het binnenste uws huizes.

Filii tui sicut novellæ olivarum, in circuitu mensæ tuæ.

Uwe kinderen zullen zijn als jonge olijfspruiten rondom uwe tafel.

Ecce sic benedictur homo : qui timet Dominum.

Zie, zoo zal de mensch gezegend worden, die den Heer vreest.

Benedica, tibi Dominus ex Sion : et videas bona Jerusalem omnibus diebus vitæ tuæ.

De Heer zegene u uit Sion, en dat gij zien moogt het welvaren van Jerusalem in al de dagen uws levens.

Et videas filios filiorum tuorum : pacem super Israël.

Zie ook uwe kindskinderen : den vrede over Israël.

Gloria Patri, etc.

Eere, enz.

De vijfde : Lauda Jerusalem Dominum , zie hier achter.

Op de feestdagen der Apostelen en Evangelisten, in de eerste vespers, de vier eerste psalmen van den zondag, de vijfde is :

V. PSALM 116.

Laudate Dominum	Looft den Heer, gij
omnes gentes : lau-	alle geslachten ; looft
date eum omnes po-	Hem, gij alle volken.
puli.	

Quoniam confirma-	Want zijne barm-
ta est super nos mise-	hartigheid is op ons
ricordia ejus : et ve-	gevestigd, en de
ritas Domini manet	waarheid des Hee-
in æternum.	ren blijft tot in der
	eeuwigheid.

Gloria Patri, etc.	Eere, enz.
--------------------	------------

In de tweede vespers, op de feestdagen der Apostelen, de twee eerste psalmen van den zondag, daarna de drie volgende .

III. PSALM 115.

Credidi, propter Ik heb geloofd,
quod locutus sum : daarom heb ik ge-
ego autem humilia- sproken : ik werd bo-
tus sum nimis. venmate verdrukt.

Ego dixi in excres- Ik zeide in geest-
su meo : omnis homo vervoering : alle
mendax. mensch is leugen-
achtig.

Quid retribuam Wat zal ik den Heer
Domino : pro omni- vergelden voor al wat
bus, quæ retribuit Hij mij verleend
mihi ? heeft ?

Calicem salutaris Ik zal den beker
accipiam : et nomen van verlossing aan-
Domini invocabo. nemen : en den naam
des Heeren aanroe-
pen.

Vota mea Domino Ik zal den Heer
reddam coram omni mijne geloften vol-
populi ejus : pretiosa doen in de tegen-
in conspectu Domini woordigheid van al
mors sanctorum e- zijn volk : dierbaar

jus.

is voor het aanschijn
des Heeren de dood
zijner Heiligen.

O Domine! quia
ego servus tuus, ego
servus tuus et filius
ancillæ tuæ.

O Heer! omdat ik
uw dienstknecht ben,
uw dienstknecht en
de zoon uwer dienst-
maagd.

Dirupisti vincula
mea : tibi sacrificabo
hostiam laudis, et
nomen Domini invo-
cabo.

Daarom hebt Gij
mijne banden ver-
broken : ik zal U een
loffer offer opdragen en
den naam des Heeren
aanroepen.

Vota mea Domi-
no reddam in con-
spectu omnis populi
ejus : in atriis do-
mūs Domini, in medio
tui, Jerusalem.

Ik zal den Heere
mijne geloften vol-
doen in de tegen-
woordigheid van al
zijn volk : in de
voorhoven van het
huis des Heeren, in
het midden van u, o
Jerusalem.

Gloria Patri, etc.

Eere zij, enz.

Gebed voor de Zielen des Vagevuurs.

O God, die de zondaars gaarne vergeeft en de menschen zalig maakt, wij bidden Uwe goedertierenheid, door de voorspraak van de H. Maria altijd Maagd, en van alle Heiligen, aan onze medebroeders, bloedverwanten en weldoeners, die deze wereld verlaten hebben, de genade te verleen van tot het verblijf der eeuwige zaligheid te geraken. Door Jezus Christus, onzen Heer. Amen.

O mijn God, wij offeren U voor de zielen des Vagevuurs alle de akten van liefde op, door welke het Hart Jezus zelf, hier op aarde, U op dit uur van den dag heeft verheerlijkt.

300 dagen telken male. (14 Nov. 1908.)

O Maria, Moeder van God en Moeder van barmhartigheid, bid voor ons en voor de afgestorvenen.

100 dagen éénmaal daags. (15 Dec. 1883.)

Imprimatur. Bredae, 22 Oct. 1919.

J. VAN OERS, Vic. Gen.

jus.

is voor het aanschijn
des Heeren de dood
zijner Heiligen.

O Domine! quia
ego servus tuus, ego
servus tuus et filius
ancillæ tuæ.

O Heer! omdat ik
uw dienstknecht ben,
uw dienstknecht en
de zoon uwer dienst-
maagd.

Dirupisti vincula
mea : tibi sacrificabo
hostiam laudis, et
nomen Domini invo-
cabo.

Daarom hebt Gij
mijne banden ver-
broken : ik zal U een
loffer opdragen en
den naam des Heeren
aanroepen.

Vota mea Domi-
no reddam in con-
spectu omnis populi
ejus : in atriis do-
mūs Domini, in medio
tui, Jerusalem.

Ik zal den Heere
mijne geloften vol-
doen in de tegen-
woordigheid van al
zijn volk : in de
voorhoven van het
huis des Heeren, in
het midden van u, o
Jerusalem.

Gloria Patri, etc.

Eere zij, enz.

IV. PSALM 125.

In convertendo Dominus captivitatem Sion : facti sumus sicut consolati.

Toen de Heer de gevangenen van Sion liet weêrkeeren, werden wij met troost overladen.

Tunc repletum est gaudio os nostrum : et lingua nostra exultatione.

Dan werd onze mond met vreugdezangen vervuld : de blijdschap was op onze tong.

Tunc dicent inter gentes : magnificavit Dominus facera cum eis.

Nu zal men onder de volken zeggen : de Heer heeft groote zaken ten hunnen opzigte verrigt.

Magnificavit Dominus facere nobiscum : facti sumus lætantes.

Ja, de Heer heeft groote dingen voor ons gedaan : thans zijn wij verheugd.

Converte Domine captivitatem nostram, sicut torrens

Heer, doe onze gevangenen terugkeeren, gelijk een

Gebed voor de Zielen des Vagevuurs.

O God, die de zondaars gaarne vergeeft en de menschen zalig maakt, wij bidden Uwe goedertierenheid, door de voorspraak van de H. Maria altijd Maagd, en van alle Heiligen, aan onze medebroeders, bloedverwanten en weldoeners, die deze wereld verlaten hebben, de genade te verleenen van tot het verblijf der eeuwige zaligheid te geraken. Door Jezus Christus, onzen Heer. Amen.

O mijn God, wij offeren U voor de zielen des Vagevuurs alle de akten van liefde op, door welke het Hart Jezus zelf, hier op aarde, U op dit uur van den dag heeft verheerlijkt.

300 dagen telken male. (14 Nov. 1908.)

O Maria, Moeder van God en Moeder van barmhartigheid, bid voor ons en voor de afgestorvenen.

100 dagen éénmaal daags. (15 Dec. 1883.)

Imprimatur. Bredae, 22 Oct. 1919.

J. VAN OERS, Vic. Gen.

**Aan allen, die haar of hare werken
steunen, verleent**

de Congregatie der Priesters van het H. Hart

de volgende geestelijke voordeelen :

Al de weldoeners onzer Congregatie hebben deel aan de verdiensten der gebeden en goede werken van al hare leden, zoowel hier in Europa als in de Missiën.

Daarbij worden dagelijks door Paters, Broeders en Studenten bijzondere gebeden voor de weldoeners gestort.

Vervolgens lezen wij voor de gezamenlijke weldoeners, die onze werken steunen met eene gift van f.60.— : vier H. Missen per week ten eeuwigen dage ; voor hen, die f. 5.— geven : één H. Mis op den 1sten Vrijdag der maand ten eeuwigen dage ; en voor hen die f. 10.— geven : één H. Mis per week tot 1 Juni 1928.

Het is niet noodzakelijk, deze giften ineens te zenden.

Adres :

Juvenaat - Bergen-op-Zoom.

in austro.

snelle vloed in het
zuiden.

Qui seminant in lacrymus, in exultatione metent.

Die in tranen
zaaijen, zullen in
vreugde maaijen.

Euntes ibant et flebant : mittentes semina sua.

Zij gingen weenede
heen, en wierpen
hun zaad.

Venientes autem, venient cum exultatione : portantes manipulos suos.

Maar zij zullen
verheugd wederkeeren,
hunne schoven dragende.

Gloria Patri, etc.

Eere zij, enz.

V. PSALM 138.

Domine! probasti me et cognovisti me : tu cognovisti sessionem meam, et resurrectionem meam.

Heer! Gij doordrondt en kent mij :
Gij kent al mijn doen
en laten.

Intellexisti cogitationes meas de longe : semitam

Mijne gedachten
weet Gij reeds voor-
uit : mijn voetpad

meam et feniculum en de maat van mijn-
meum investigasti. nen weg spoort Gij
na.

Et omnes vias En al mijne we-
meas prævīdisti : gen hebt Gij vooruit
quia non est sermo gekend : ofschoon
in linguā meā. ik geen woord
sprak.

Ecce, Domine, tu Zie, Heer, Gij
cognovisti omnia weet alles, zoo wel
novissima et anti- het toekomende als
qua : tu formasti me, het verledene : Gij
et posuisti super me hebt mij gevormd en
manum tuam. onderhouden.

Mirabilis facta est Al te wonderbaar
scientia tua ex me ; is mij uwe kennis :
confortata est, et non zij is te hoog, en ik
potero ad eam. kan haar niet berei-
ken.

Quò ibo a spiritu Waar zal ik henen
tuo, et quò a facie tua gaan voor uwen
fugiam ? geest, en hoe zal ik
uw aanschijn ont-
vlugten ?

Si ascendero in
coelum, tu illic es: si
descendero in infer-
num, ades.

Si sumpsero pen-
nas meas diluculò:
et habitavero in ex-
tremis maris.

Et enim illuc ma-
nus tua deducet me:
et tenebit me dexte-
ra tua.

Et dixi, forsitan
tenebræ conculabunt
me: et nox illumi-
natio me in deliciis
meis.

Quia tenebræ non
obscurabuntur à te,
et nox sicut dies
illuminabitur: sicut
tenebræ ejus, ita et

Klim ik ten Hemel,
daar zijt Gij; daal ik
in den afgrond, Gij
zijt er.

Vlieg ik op de
vleugelen des dage-
raads, en ik ga wo-
nen aan het uiterste
der zee.

Ook daarheen zal
mij uwe hand gelei-
den: en zal mij uwe
regterhand vasthou-
den.

Ik zeide: mogelijk
zal de duisternis mij
bedekken: maar ook
de nacht ontdekte
mij in mijne wellus-
ten.

Want de duisternis
is voor U niet don-
ker, en de nacht is
voor U zoo helder
als de dag: de dui-

lumen ejus.

ternis van den nacht
en het licht van den
dag zijn voor U het-
zelfde.

*Quia tu possedisti
renes meos : suscepisti me de uteromatri-
tris meæ.*

Want Gij hebt mij-
ne ingewanden ge-
maakt : en naamt
mij uit 't ligchaam
mijner moeder.

*Confitebor tibi,
terribiliter magnifi-
catus es : mirabilia
opera tua, et anima
mea cognoscit nimis.*

Ik zal U loven,
want Gij hebt U op
eene eerbiedwek-
kende wijze ver-
heerlijkt : wonder-
baar zijn uwe wer-
ken, mijne ziel be-
seft dit te wel.

*Non est occulta-
tum os meum à te,
quod fecisti in oc-
culto : et substantia
mea in inferioribus
terræ.*

Mijn gebeente,
hetwelk Gij voor het
oog verborgen, ge-
maakt hebt, is voor
U niet verholen :
noch het donkerste
graf zal mijn lig-
chaam voor uwe oog

verbergen.

Imperfectum meum Als ik nog onvol-
viderunt oculi tui, et maakt was, zagen mij
in libro tuo omnes uwe oogen : en in
scribentur : dies for- uw boek worden ze
mabuntur, et nemo allen opgeschreven,
in eis. die dagelijks ge-
vormd worden, en
waarvan er nog nie-
mand is.

Mihi autem nimis Uwe vrienden, o
honorati sunt amici God ! zie ik toch zeer
tui, Deus : nimis con- hoog geëerd : hunne
fortatus est princi- heerschappij is bo-
patus eorum. ven mate magtig ge-
werden.

Dimunerabo eos, et Indien ik ze tellen
super arenam multi- wilde, zoo zouden zij
plicabuntur : exur- talrijker zijn dan
rexi, et adhuc sum het zand : opgestaan
tecum. zijnde, ben ik nog
met U.

Si occideris, Deus, Dewijl Gij, o God,
peccatores viri : san- de kwaaddoeners
guinum declinati à zult dooden : zoo

me.

wijkt van mij, gij
bloedgierige men-
schen.

Quia dicites in co-
gitatione : accipient
in vanitate civitates
tuas.

Want Gij zegt in
uw hart : te vergeefs
zullen zij uwe steden
verkrijgen.

Nonne qui oderunt
te Domine, oderam :
et super inimicos
tuos tabescebam.

Heer, haatte ik
niet degenen, die U
haatten, en teerde ik
niet uit om uwer
vijanden wille?

Perfecto odio ode-
ram illos : et inimici
facti sunt mihi.

Ik haatte ze met
een' volmaakten
haat : en zij zijn mijne
vijanden geworden.

Proba me, Deus : et
scito cor meum : in-
terroga me et cognos-
ce semitas meas.

Doorgrond mij, o
God! en neem ken-
nis van mijn hart :
onderzoek mij, en
geef acht op mijne
paden.

Et vide, si via ini-
quitatis in me est :
et deduc mei in viâ

En zie, of de weg
van ongerechtigheid
bij mij is : en geleid

aeterna.

mij op den eeuwigen
weg.

Gloria Patri, etc.

Eere zij, enz.

Op de feestdagen der Martelaren, in de eerste Vespers, gelijk als in de eerste vespers der Apostelen, zie bladz. 316, en de tweede vespers dezelfde, behalve den vijfden, die is: Crededi, zie bladz. 317.

Op de feestdagen der Belijders, in de eerste vespers, gelijk op Hemelvaart, ook in de tweede vespers; doch op dien van eenen Belijder-Bisschop is in de tweede vespers de vijfde psalm als volgt:

V. PSALM 131.

Memento Domine Heer, gedenk aan
David : et omnis David : en aan al
mansuetudinis ejus. zijne zachtmoedig-
heid.

Sicut juravit Do- Hec hij den Heer
mino : votum vovi zwoer : en den God

Deo Jacob.

van Jacob gelofte
deed.

Si introiero in
tabernaculum domus
meae : si ascendero in
lectum strati mei.

Ik wil de woning
mijns huizes niet in-
gaan, noch mijn rust-
bed beklimmen.

Si dederò somnum
oculis meis : et pal-
pebris meis dormita-
tionem.

Ik wil mijne oogen
geen' slaap vergun-
nen : noch mijne
oogleden eenige
sluimering.

Et requiem tempo-
ribus meis : donec
inveniam locum Do-
mino, tabernaculum
Dei Jacob.

Noch mijn hoofd
ter rust nederleg-
gen : tot dat ik eene
plaats voor den Heer
zal vinden, eene
woontent voor den
God van Jacob.

Ecce audivimus
eam in Ephrata :
invenimus eam in
campis silvae.

Zie, wij hebben
daarvan te Ephrata
gehoord; wij hebben
ze op de velden des
wouds gevonden.

Introibimus in ta-
bernaculum ejus :

Wij zullen in zijne
woning ingaan : wij

adorabimus in loco, zullen aanbidden ter
qui steterunt pedes plaatse, waar zijne
ejus. voeten gestaan heb-
ben.

Surge, Domine, in Sta op, Heer, ter
requiem tuam, tu et uwer rust; Gij en de
arca sanctificationis verbondskist uwer
tuæ. heiligheid.

Sacerdotes tui in- Dat uwe Priesters
duantur justitiam: met gerechtigheid be-
et sancti tui exul- kleed worden : en
tent. uwe Heiligen zich
verheugen.

Propter David Wend toch, om
servum tuum, non uwen dienaar David,
avertas faciem chris- het aangezicht van
tus tui. uwengezalfdeniet af.

Juravit Dominus De Heer heeft aan
David veritatem, et David de waarheid
non frustrabitur gezworen, en Hij zal
eam : de fructu ven- ze niet verijdelen :
tris tui ponam super ik zal eenen van de
sedam tuam. vrucht uws lig-
chaams op uw
troon stellen.

Si custodierint filii tui testamentum : et testamonia mea hæc, quæ docebo eos. Indien uwe kinderen mijn verbond onderhouden, en deze mijne getuigenissen, die ik hun leeren zal.

Et filii eorum usque in sæculum : sedebunt super sedem tuam. En dit ook hunne kinderen tot in eeuwigheid doen : zoo zullen zij op uwen troon zitten.

Quoniam elegit Dominus Sion : elegit eam in habitationem sibi. Want de Heer heeft Sion verkoren : Hij heeft het verkoren tot zijne woning.

Hæc requies mea in sæculum sæculi : hic habitabo, quoniam elegi eam. Dit is mijne rustplaats voor eeuwig : hier zal ik wonen, want ik heb het verkoren.

Viduam ejus benedicens benedicam : pauperes ejus saturabo panibus. Ik zal zijne weduwe rijkelijk zegenen : en zijne armen met brood verzaden.

Sacerdotes ejus induam salutarie : et Ik zal zijne Priesters met heil bekleed-

sancti ejus exaltatio-
ne exultabunt.

den : en zijne Heili-
zullen zich verheu-
gen.

Illuc produam
cornu David : paravi
lucernam christo
meo.

Daar zal ik het huis
van David laten groot
worden : ik heb
reeds voor mijnen ge-
zalfde eenen troons-
opvolger bestemd.

Inimicos ejus in-
duam confusione ,
super ipsum autem
effloreat sanctifica-
tio mea.

Ik zal zijne vijanden
met schande bedek-
ken ; maar op hem
zal mijne heiligheid
bloeijen.

Gloria Patri, etc.

Eere zij, enz.

*Op het feest der Kerkwijding al de psalmen van
den zondag, behalve den vijfden psalm, die
zijn moet : Lauda Jerusalem Dominum,
zie bladz. 334.*

*De vesperpsalmen op de feestdagen der heilige
Maagd Maria zijn ook gebruikelijk op de
feestdagen der Maagden en andere vrouwen.*

*De twee eerste psalmen in beide de verspers zijn :
Dixit Dominus, bl. 296, en Laudate pueri
Dominum, bl. 303; de drie andere zijn deze :*

III. PSALM 121.

Lætates sum in hic, Ik was verblijd in
quædicta sunt mihi : hetgeen mij gezegd
in domum Domini werd : wij zullen in-
ibimus. gaan in het huis des
 Heeren.

Stantes erant pe- Onze voeten ston-
des nostri : in atriis den in uwe voorho-
tuis Jerusalem. ven, o Jerusalem.

Jerusalem quæ ædificatur ut civi- tas : ejus participa- tio ejus idipsum.	Jerusalem is ophe- bouwd als eene stad, wier deelen wel te zamen gevoegd zijn.
--	---

Illuc enim ascen- Want daarhenen
derunt tribus, tribus trokken de stammen
Domini : testimo- op, de stammen des
nium Israël ad confi- Heeren : volgens de
tendum nomini Do- wet aan Israël gege-
mini. ven, om den naam des
Heeren te loven.

Quia illic sederunt
sede in iudicio : se-
des super domum
David.

Want daar waren
de regterstoelen ge-
steld : de regter-
stoelen van Davids
huis.

Rogate quæ ad
pacem sunt Jerusa-
lem : et abundantia
diligentibus te.

Bidt om den vrede
voor Jerusalem : en
dat er overvloed zij
voor allen, die U be-
minnen.

Fiat pax in virtute
tuâ : et abundantia
in turribus tuis.

Vrede heersche in
uwe muren : en
overvloed in uwe
torens.

Propter fratres
meos, et proximos
meos, loquebar pa-
cem de te.

Om mijne broe-
ders en mijne naasten
sprak ik voor U van
vrede.

Propter domum
Domini Dei nostri,
quæsivi bona tibi.

Om het huis van
den Heer onzen God,
zocht ik voor U het-
geen goed is.

Gloria Patri, etc.

Eere zij, enz.

IV. PSALM 126.

Nisi Dominus ædificaverit domum : het huis niet op-
in vanum laborave- bouwte, zoo arbeiden
runt, qui ædificant de werklieden te
eam. vergeefs.

Nisi Dominus custodierit civitatem : stad niet bewaart,
frustra vigilat, qui zoo waakt de wacht
custodit eam. ter vruchteloos.

Vanum est vobis ante lucem surgere : Gij staat te ver-
surgite postquam geefs op, eer het dag
sederitis, qui man- is : staat op na dat
ducatis panem do- gij hebt uitgerust,
loris. gij. die het brood
der smarte eet.

Cum dederit dilectis suis somnum : Wanneer Hij zij-
en benindend rust
ecce hereditas Do- zal gegeven hebben :
mini filii : merces zie, dan zal Hij hun
fructus ventris. kinderen als een
erfdeel geven : de
vrucht des lichaams

Sicut sagittæ in
manu potentis : ita
filii excussorum.

zal hunne belooning
zijn.

Gelijk de pijlen in
de hand eens ster-
ken, zoo zullen zijn
de kinderen derge-
nen, die door het on-
geluk beproefd zijn
weest.

Beatus vir qui im-
plevit desiderium
suum ex ipsis : non
confondetur, cum
lucuetur inimicis
suis in porta.

Gelukkig de man,
die in zijne kinderen
zijn wensch ver-
vuld ziet : hij zal
niet beschaamd
staan als hij zijne
vijanden zal toespre-
ken voor 't geregt.

Gloria Patri, etc.

Eere zij, enz.

V. PSALM 147.

Lauda Jerusalem
Dominum : lauda
Deum tuum Sion.

Loof den Heer, o
Jerusalem : loof uwen
God, o Sion.

Quoniam confer-

Want Hij heeft de

tavit seras portarum grendels uwer poor-
tuarum : benedixit ten versterkt : Hij
filiis tuis in te. heeft uwe kinderen
in u gezegend.

Qui posuit fines Hij heeft uwe
tuos pacem : et adipe grenzen in vrede ge-
frumenti satiat te. steld : en Hij ver-
zaadt u met de bloem
des korens.

Qui emittet elo- Hij zendt zijn
quium suum terræ : woord op de aarde :
velociter currit ser- zijne bevelen zijn
mo ejus. snel.

Qui dat nivem si- Hij doet de sneeuw
cut lanam : nebulam als wol vallen : en
sicut cinerem spar- strooit den nevel als
git. assehe uit.

Mittit crystallum Hij werpt zijne ha-
suum sicut buccel- gelbollen in menigte
las : ante faciem fri- uit : wie kan de
goris ejus quis sus- kracht zijner koude
tinebit ? verdragen ?

Emittet verbum Hij zal zijn woord
suum et liquefaciet uitzenden, en dit al-
ea : flabits spiritus les zal smelten : zijn

336 DE VESPERPSALMEN OP DE FEESTDAGEN.

ejus, et fluent aquæ.

wind waait, en alles zal in water veranderen.

Qui annunciat verbum suum Jacob, justitias et judicia sua Israël.

Hij is het, die zijn woord aan Jacob verkondigt, en die zijne geregtigheden en vonnissen aan Israël bekend maakt.

Non fecit taliter omni nationi : et judicia sua non manifestavit eis.

Aldus heeft Hij met de andere volken niet gehandeld, noch heeft hun zijne wet zoo als aan Israël bekend gemaakt.

Gloria Patri, etc.

Eere zij, enz.

GEBEDEN

GEDURENDE HET LOF.

*Wanneer de zegen met het Hoogwaardig
gegeven wordt, zeg :*

IEDEFDERIJKE Verlosser van onze
zielen, aan wien het behaagd
heeft ons uw heilig Ligchaam
en dierbaar Bloed in het aller-
heiligste Sacrament des Altaars
achter te laten ! ik aanbid U daar
met de allernederigste eerbiedigheid ;
ik bedank U ootmoediglijk voor al de
genaden, die Gij ons daar betoont ; en dewijl
Gij daar de bron van alle zegeningen zijt,
zoo smEEK ik U, die heden over mij uit te
storten, en over al degenen, waarvoor ik de
meening heb te bidden.

Maar opdat niets den loop dezer zege-

ning belette, ruk uit mijn hart al hetgeen U mishaagt. — O mijn God! vergeef mij mijne zonden, ik verfoei die opregtelijk ter liefde van U! zuiver mijn hart, heilig mijne ziel; zegen mij, o mijn God! met eenen zegen, gelijk aan dien, welken Gij aan uwe Leerlingen gaaft, hen verlatende om ten Hemel op te klimmen. Zegen mij met eenen zegen, die mij verandere, die mij aan U toeheilige en volmaaktelijk met U vereenige; die mij met uwen geest vervulle, en die mij van in dit leven een verzekerd pand zij van de toekomstige glorie, welke Gij bereidt voor uwe uitverkorenen. Ik verzoek het U door de voorspraak der allerheiligste Maagd Maria, door de verdiensten van alle Heiligen des Hemels, bijzonder van mijnen H. Patroon, en eindelijk in den naam des Vaders, en des Zoons, en des H. Geestes. Amen.

*Onderhouding met Jesus-Christus in het
allerheiligste Sacrament.*

Welk een verkwikkend en liefderijk woord, waardoor Gij, mijn Heer en mijn

God! van dezen altaar, waarop het geloof met aanbidding U tegenwoordig erkent, alle menschen zoo vriendelijk uitnoodigt, om in hunne nooden tot U hunne toevlugt te nemen, en mij in het bijzonder toeroept, om bij U verzachting in al mijn lijden te komen zoeken.

« Kom! » zegt Gij tot mij. Maar kan het wel mogelijk zijn, Heere! dat Gij U verwaardigt op mij acht te slaan; dat Gij aan een schepsel, zoo nietswaardig als ik ben, gedachtig zijt, en dat uwe goedheid zoo verre gaat, mij tot U te roepen, om in al mijne behoeften te voorzien?

« Kom! » gebiedt Gij mij. Maar, o ontzagelijke God! hoe zoude ik het bestaan, voor U te verschijnen? Hemel en aarde sidderen voor uwen aanblik. De hemelsche Geesten zelve verstouten zich niet, hunne oogen tot uwe schitterende en bedwelmende heerlijkheid op te heffen, uit vrecze van door de kracht uwer glorie verdelgd te zullen worden: en ik zoude dien verblindenden glans kunnen verdragen?

« Kom! » Maar ik ken mij zelve aan -

duizende zonden schuldig, daar ik uwe goddelijke geboden, op veelvoudige wijzen, heb overtreden. Geheel mijn leven was niets anders dan eene aaneenschakeling van ongeregtigheden, van zonden. Hoe zoude ik, schuldige, mij dan vermeten, voor U, mijn Regter! te verschijnen?

« Kom! » Maar, Heere! ik kan niet. » Mijne voeten weigeren mij hunne dienst; en gebukt onder den zwaren last mijner begeerlijkheid, word ik door de ketenen van zondige geneigdheden wederhouden; hoe kan ik dan komen?

« Kom! » zegt Gij : dit bevel zal u de noodige krachten verleen, om het na te komen, terwijl gij in mij geen God zult aantreffen, wiens majesteit, schrikverwekkend, doet ijzen, noch degenen, die zijnen troon naderen, doet bezwijken, maar een God, wiens goedertierenheid allen, die tot Hem vlugten, oneindig troost; geen Regter, gereed om uwe misdaden te straffen, maar een Vader, die u met open armen wacht, en u, na al uwe dwalingen, aan zijn hart wenscht te ontvangen.

« Kom! » het is uw God, uw koning, meester en Heer, die het u gebiedt; het is uw Verlosser en Vader, de bruidegom uwer ziele, die het u verzoekt! Geven al deze onderscheidene betrekkingen Hem geene genoegzame bevoegdheid, om gehoorzaamheid van u te vorderen?

« Kom! » dewijl ik het begeere; want ofschoon ik u in geen en deele behoeve, nadien ik in mij zelven den oorsprong van alle mogelijk geluk vinde, heb ik u echter alzoo lief, dat het mij onuitsprekelijk aangenaam is, u bij mij te zien, en in mijne zaligheid te doen deelen.

« Kom! » dewijl ik opzettelijk uit den Hemel op dezen altaar ben nedergedaald, om Mij met u te onderhouden; Mij van al mijne heerlijkheid heb ontdaan, om genaakbaar voor u te wezen; Mij in dezen geheimzinnigen sluier heb gehuld, om uwer zwakheid te gemoet te komen. Kunt gij dus, na dit alles, niet van u verkrijgen, slechts eenige schreden te doen, om bij Mij te zijn?

« Kom! » op dezen altaar wacht ik u.

Vrees niet, dat ik Mij zal verwijderen, zoodra Ik u zal zien naderen, noch dat ik u de vrijheid van te spreken zal ontzeggen, als gij voor Mij zult zijn verschenen, om Mij uwe nooden voor te dragen. Ik ben den grooten der aarde niet gelijk, tot wie de toegang vaak zoo moeilijk is, en bij wie men soms niet dan met vele moeite gehoor kan verwerven. Ik heb op dezen altaar eenen bewegingloozen stand aangenomen, om u te overtuigen, dat ik hier te allen tijde ben te vinden, en neem het diepste stilzwijgen in acht, opdat u geen de minste twijfel zoude overblijven aan mijne bestendige bereidvaardigheid, om altoos naar u te luisteren.

« Kom ! » terwijl zulk een vrije toegang tot Mij u nog openstaat : niet altijd welligt zal u die worden verleend : er kon een tijd komen, dat gij vuriglijk zoudt verlangen, u tot Mij te wenden, zonder dat dit u vergund zou wezen ; verwaarloos derhalve de gelegenheid niet, die gij nu er nog toe hebt.

« Kom ! » nadien ik u eene eer bewijs,

welke Ik aan ontelbare volkeren heb onthouden. Vele duizenden toch leven er op aarde, die Mij niet willen belijden. Hoe schuldig zoudt gij dus zijn met deze eer te verwaarloozen?

« Kom! » Wat toch kan u wederhouden? Beuzelachtig vermaak, ijdele eer, vergankeklijke bezittingen of eene rampzalige verbindtenis! Doch kunt gij, om zulks nietswaardige dingen, eenen God wederstaan, die u roept, en u zelve aldus van de onberekenbare rijkdommen berooven, waarmede Hij u wil overladen?

« Kom! » dewijl er bij Mij alleen heil is te vinden: elders zult gij allerwege niets dan verraad, trouwloosheid, onvermogen, ongevoeligheid, smart en ellenden aantreffen. Ik ben de eenige, op wien gij u kunt verlaten, en van wien gij trouw, vertroosting en hulp moogt verwachten.

« Kom tot Mij! » daar Ik niets anders bedoel dan uw geluk, niets vuriger wensch dan uwe zaligheid. Gij hebt tot nu toe hen nagejaagd, die enkel op uwen ondergang en op uw verderf uit waren; die u over-

heerschten, benadeelden, onteerden, wonden, in slavernij kluisterden, en eene eeuwigdurende straf berokkenden. Zie uwe dwaasheid in, en verlaat hen onverwijld, om tot Mij te vlieden, die niets beoog dan wat tot uw welzijn dient.

« Kom tot Mij! » dewijl gij in Mij alles zult vinden wat gij met mogelijkheid kunt verlangen : mogt honger u prangen, Ik ben het brood uit den Hemel; mogt dorst u kwellen, Ik ben de fontein der levende wateren; mogten duisternissen u omgeven, ik ben het waarachtig licht; mogt armoede u knellen, in Mij hebt gij een onuitputtelijken schat; mogt zwakheid u ter neder drukken, Ik ben de kracht zelve; mogt krankheid u bezoeken, Ik ben de barmhartige Samaritaan; mogt de dood u bedreigen, Ik ben de opstanding en het leven.

« Kom tot Mij, en Ik zal u verkwikken! » Ik zal u ontheffen van al de rampen, die u drukken, en waarvan gij te vergeefs u tracht te ontlasten. Ik zal u ontheffen van den last uwer begeerlijkheid, die u bij elken stap ter neder buigt. Ik zal u onthef-

fen van de ketenen der zondige neigingen en hebbelijkheden, die u schandelijk boeijen en u beletten de wegen des Hemels te bewandelen; Ik zal u ontheffen van het juk der wereld, die door hare grondregelen, wetten en gebruiken, door hare raadgevingen en aanlckselen u bedriegelijk verleidt, en tot de dienst der zonden poogt te verlokken.

« Ik zal u verkwikken, » onder de afmatende vermoeijenissen, bij het hevig, onophoudelijk strijden met uwe onzichtbare vijanden, die noch list, noch geweld onbeproefd laten, om u te verderven.

« Ik zal u verkwikken, » bij de moeilikheden en kwellingen, welke gij in de vervulling uwer pligten en in de beoefening der deugd zult ontwaren. Ik zal u kracht verleenen, die u boven alles zal verheffen. Ik zal u, eindelijk, verkwikken, bij al de gestadige tegenspoeden dezes levens, waarin armoede, versmaadheid, ligchaamskwalen en tallooze andere wederwaardigheden u geene rust, geene verademing vergunnen, doch wier schadelijk vermogen

ik zal verbreken, en tegen wier geweld ik u kracht zal verleen, om ze op eene wijze te dragen, die u eeuwigen, onvergankelijken roem en eene hemelkroon zal verwerven.

Ach! daar Gij mij dan zoo liefderijk tot U roept, dierbare, goddelijke Verlosser! waag ik het te komen. Met vreugde verbreek ik al de verbindtenissen, die mij van U konden terug houden; dewijl Gij mijn hoogste goed, mijne eenige hoop en al mijn troost zijt.

Ik kom aan uwe voeten den ontorschbaren last mijner zonden nederleggen, en smeeke U, ootmoedig, nu, noch immer met mij in het geregt te willen treden.

Ik kom bij U kracht zoeken, om mijne inwendige vijanden te verwinnen, om mijne begeerlijkheid ten onder te brengen, mijne driften te overmeesteren, en van mijne zondige gewoonten afstand te kunnen doen.

Ik kom in uw heilig, liefderijk hart eene schuilplaats zoeken tegen de verleiding dezer zedeloze eeuw; tegen den

rampzaligen invloed, welken menschen-vrees, de tijdgeest, zondige gebruiken, kwade voorbeelden en verderfelijke raadgevingen der wereld, gelijk mede de aanlok-selen van de rijkdommen, van de vermaken en van de grootschheid van dit leven op mijn gemoed uitoefenen.

Ik kom mij in uwe armen werpen, om daar eene vrijplaats te vinden tegen mijne vreeselijke, onzichtbare vijanden, die, onop-houdelijk, rondom mij heen waren, om mij te verderven, en aan wier magt en kunstgrepen ik geen en wederstand kan bieden.

O goddelijke Jesus! Gij, die mij zoo liefderijk tot U hebt geroepen, zult Gij mij nu verwerpen, daar ik, door de kracht uwer teedere liefde aangemoedigd, in ver-trouwen op de onfeilbaarheid uwer be-loften, tot U vlugte? Och! wat zal er van mij worden, als Gij mij verlaat? Wie zal mij tegen mijne vijanden beschermen, als Gij mij uwen bijstand onttrekt? Wie zal mij tegen de veelvuldige gevaren, waaraan ik mij zie blootgesteld, beveiligen, als Gij mij

348 GEBEDEN GEDURENDE HET LOF.

er niet tegen beveiligt? Ik werp mij in uwe armen, aan uw oneindig liefderijk hart.

Och, verstoot mij niet, maar neem mij in genade aan! Duld niet dat mijne ziel zich in het eeuwige verderf nederstorte! Heb medelijden met mij! wees mij genadig! maak mij zalig! Kom, Heere Jesus! Ja, kom haastelijk. Amen.

Onder het Ave Maria.

Driemaal het *Wees* gegroet.

Onder den laatsten zegen.

Lees hetzelfde als onder den eersten.

Bij deze gebeden kan men voegen de Litanie van het allerheiligste Sacrament, bladz. 130, de Litanie van den H. Naam Jesus, bladz. 117.

DE
HEILIGE KRUISWEG.

Gebod van berouw over de zonden.

mijn goddelijke Zaligmaker en
Verlosser Jesus-Christus, ik,
de onregtvaardige, heb gezon-
digd, en Gij, de regtvaardige,
bloedt aan het hout des kruises!
De schuldige is vrij, en de on-
schuldige wordt gebonden; de heilige
lijdt, en de goddelooze leeft in vrede!
Wat de knecht schuldig is, betaalt de
Heer! — Zoo verre, o Zoon van God! heb-
ben het mijne zonden gebragt! Ik heb het
kwaad gedaan en het wordt aan U gewro-
ken! Maar, o mijn Jesus! laat uw lijden
niet aan mij verloren zijn! Ik bid U door
uw kostbaar bloed, door uwe heilige won-
deteekenen, door uwen bitteren dood, en
vooral door de woorden, die Gij kort daar-

voor met uwen heiligen mond hebt uitgesproken : *Het is volbragt!* schenk mij, armen zondaar, vergiffenis! Van harte berouw ik al mijne zonden, wijl ik U, het allerhoogste en allerliefdewaardigste goed, daardoor zoo zwaar beleedigd heb! Ik be loof U ernstiglijk mijn leven met uwe genade te verbeteren. Heer, wees mij, zondaar, genadig, en laat mij de troostrijke woorden vernemen : *Uwe zonden worden u kwijtgescholden, omdat gij veel hebt liefgehad.* Amen.

Opoffering van den aflat en van den Kruisweg
voor zich zelve.

Goedertieren Jesus! ik offer u dezen aflat, welks waardij uit den oneindigen schat van uw bitter lijden en uit de verdiensten van uwe Heiligen voortspruit, voor al mijne zonden, die ik van de vroegste jeugd af beging : ik hoop daardoor de kwijtschelding der verdiende straffen te verkrijgen. Met deze opoffering vereenig ik ook tot genoegdoening voor mijne zonden alle kruis en lijden, alle smaad en

nood, alle beleedigingen en ellende, welke immer over mij kunnen komen. Dit alles offer ik U in vereeniging met uw lijden en dat der Heiligen, en bid uwe groote barmhartigheid, mij zoovele straffen voor mijne zonden kwijt te schelden als aan uwe barmhartigheid en regtvaardigheid welbehagelijk is. Amen.

Opoffering van den aflat voor de overledenen.

Barmhartige God! ik bid uwe oneindige ontferming voor de zielen van NN., en offer U met de Kerk, uwe heilige Bruid, dezen aflat op tot hare zaligheid. O verzacht hare pijn door de verdiensten van het lijden en van den dood uws eeniggeboren Zoons, neem haar spoedig op in de gelukzalige aanschouwing van uw glorierijk aanschijn; dat zij in het hemelsch vaderland met alle uitverkorenen u eeuwig loven en prijzen mogen. Door Jesus-Christus, onzen Heer, die met U en den H. Geest leeft en regeert, God van eeuwigheid tot eeuwigheid. Amen.

I^e STATIE.*Jesus wordt ter dood veroordeeld.*

v. Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

A. Omdat Gij door uw kruis de wereld verlost hebt.

O mijn goddelijke Zaligmaker, niet Pilatus, maar mijne tallooze en overhoopte zonden hebben het doodvonnis over U geveld! Door de verdiensten van uwen smartelijken weg naar den berg van Kalvarië, bid ik U, wees mijn leidsman en begeleider, wanneer het verschrikkelijk oogenblik nadert, waarop mijne ziel, van de banden des ligchaams verlost, den vreeselijken weg in de eeuwigheid moet betreden. — Ach, mijn Jesus, ik heb U boven alles lief! konde ik in tranen wegsmelten, dewijl ik het allerhoogste goed zoo dikwijls beleedigd heb! o sta niet toe, dat ik in het toekomende weder van U gescheiden worde! Verleen mij de genade, U eeuwig lief te hebben en doe met mij naar uwen heiligen wil! Alles, wat U be-

haagt, neem ik aan van uwe vaderhand, en kus dezelve met eerbied en liefde.

Onze Vader. Wees gegroet, enz.

Ontferm U onzer. O Heer, ontferm U onzer. God, wees ons, zondaren, genadig.

IIe STATIE.

Jesus draagt het kruis.

v. Wij aanbidden, enz.

Geliefdste Jesus! ik aanvaard gewillig alle ellenden en wederwaardigheden, die Gij tot het einde des levens mij wilt laten overkomen, en bid U door uwe smarten, welke Gij bij het dragen van uw zwaar kruis geleden hebt, verleen mij de genade en uwen bijstand, opdat ik met volkomen geduld en stille onderwerping het kruis drage, dat Gij mij oplegt! O Jesus, ik bemin U en berouw van harte dat ik U zoo zwaar beleedigd heb! sta niet toe, dat de zonde mij immer weder van U scheide! Ver-

leen mij de genade, U zonder ophouden te beminnen, en handel dan met mij naar uw welbehagen.

Onze Vader. Wees gegroet, enz.
Ontferm U onzer, enz.

III. STATIE.

*Jesus bezwijkt voor de eerste maal onder
den last van zijn kruis.*

v. Wij aanbidden, enz.

O zoetste Jesus! niet de zwaarte des kruises, maar de last mijner zonde wierp U ter aarde! Door de verdiensten van deze uwe eerste bezwijking, smee ik U, sta niet toe, dat ik immer weder in doodzonden valle. Ik heb U lief, o Jesus! uit geheel mijn hart en berouw mijne zonden; verleen mij de genade, U niet meer te beledigen, en geef mij, dat ik U eeuwig lief hebbe, en handel dan met mij naar uw welgevallen.

Onze Vader. Wees gegroet, enz.
Ontferm U onzer, enz.

IVe STATIE.

*Jesus ontmoet zijne diepbedroefde
Moeder.*

v. Wij aabidden, enz.

O liefderijkste Jesus! door de diepste en innigste smart, die bij deze ontmoeting uw zoet hart ondervond, verleen mij, dat mijn hart tot ware aandacht jegens Maria, uwe maagdelijke Moeder, ontvonkt worde. Gij echter, o smartelijke Koningin! smeek voor mij af een liefderijk aandenken aan het lijden van uwen goddelijken Zoon. — Ik bemin U, o Jesus! ik verfoei en berouw mijne misdaden. O sta niet toe, dat ik van nu af weder in eene zware zonde vervalle. Blaas mijn hart eene standvastige liefde tot U in, en handel dan met mij naar uw welgevallen.

Onze Vader. Wees gegroet, enz.
Ontferm U onzer, enz.

Ve STATIE.

Simon van Cyrene helpt Jesus het kruis dragen.

v. Wij aanbidden, enz.

Geliefde Jesus, ik zal niet weigeren het kruis met Simeon te helpen dragen; ja, ik neem het met vreugde op mij; vooral wil ik den dood, welke mij is opgelegd, met al de smarten, die hem vergezellen, gewillig aannemen. Hij voert mij immers uit deze wereld tot U! O laat mij dien met den uwen vereenigen, en U, mijn Schepper, denzelven opofferen. Uit liefde tot mij zijt Gij gestorven, verleen mij dat ik uit liefde tot U en in uwe liefde sterve! Zie, mijn Zaligmaker, ik heb U lief en berouw mijne zonden van harte. Ach, ontvonk mijn hart met liefde tot U, en handel dan met mij naar uw welgevallen.

Onze Vader. Wees gegroet, enz.
Ontferm U onzer, enz.

VIe STATIE.*Veronica reikt Jesus den zweetdoek.*

v. Wij aanbidden, enz.

Zoetste Jesus, hoe bevallig, hoe liefderijk was anders immer uw gelaat! Ach, thans zie ik het door bloed en speeksel ontsierd! Ach, hoe schoon was eenmaal mijne ziel, toen zij door het bad van den heiligen doop in uwe genade gereinigd werd! Maar ik, ongelukkige, ontsierde dezelve op de hatefulijkste wijze door mijne zonden. Gij alleen, o Heer! kunt haar de vorige schoonheid teruggeven; ik smee U, door uw heilig lijden, om deze genade!

Onze Vader. Wees gegroet, enz.

Ontferm U onzer, enz.

VIIe STATIE.*Jesus bezwijkt ten tweeden male onder den last van zijn kruis.*

v. Wij aanbidden enz.

O zachtmoedigste Jesus! hoe dikwijls

waart Gij mij goedertieren en genadig ; en ach, hoe dikwijls beleedigde ik U door het hervallen in de zonde ! Ik bid U, mijn Verlosser, door de verdiensten van uwensmartelijken val onder het kruis, laat mij tot aan mijnen dood in uwe genade volharden en in al mijne bekoringen tot U vlieden, opdat ik niet bezwijke ! Ik heb U lief, o Jesus ! van ganscher harte, en mijn wil staat vast om U nimmermeer te beleedigen. — Heer, U alleen verlang ik lief te hebben ; geef mij deze liefde, en handel dan met mij naar uw welgevallen.

Onze Vader. Wees gegroet, enz.
Ontferm U onzer, enz.

VIIIe STATIE.

*Jesus spreekt tot de weenende vrouwen van
Jerusalem.*

v. Wij aanbidden, enz.

O mijn lijdende Zaligmaker, voorwaar ook ik moet weenen, daar ik U zoo dikwijls en

zoo zwaar beleedigde, ofschoon Gij mij met de vriendelijkste teederheid bemindet! Niet de eeuwige straffen der hel, maar mijne liefde tot U, mijn God! is de oorzaak van mijn hartelijk berouw. Heer! ik bemin U boven alles. Ach! dikwijls en zwaar heb ik gezondigd! maar zie, ik verzaak de zonden voor eeuwig en beweene dezelve met bittere tranen. Alleen U, U alleen wil ik lief hebben, o Jesus! Amen.

Onze Vader. Wees gegroet, enz.
Ontferm U onzer, enz.

IXe STALIE.

*Jesus bezwijkt ten derden male onder
het kruis.*

v. Wij aanbidden, enz.

O vermoeide Jesus! door de verdiensten der zwakheid, die Gij op den weg naar den berg van Kalvarië in uwe uitgeputte leden gevoeldet, geef mij toereikende sterkte om alle aanlokselen tot zonde en alle booze neigingen te overwinnen, die tot dit uur

mij van U scheidden, en den hoogst kostbaren band der vereeniging niet U zoo dikwijls losrukten; U alleen wijd ik van nu af de liefde van mijn hart. Heere! mij geschiede naar uwen wil.

Onze Vader. Wees gegroet, enz.
Ontferm U onzer.

Xe STATIE.

Jesus wordt ontkleed en met gal gelaafd.

v. Wij aanbidden, enz.

Onschuldigste Jesus, door de verdiensten uwer smartelijke ontkleeding, verleen mij de genade, dat ik den ouden mensch met al zijne zondige begeerten en neigingen tot aardse lusten aflegge, en in plaats daarvan het glorieus gewaad der liefde aandoe, daar Gij alleen verdient boven alles bemind te worden. Ach! hoe berouwt het mij dat ik U ooit beleedigd heb! Geef aan mijne ziel het bruiloftskleed der genade, opdat ik, daarmede gesierd, welgevalliger voor uwe oogen verschijne. O

Jesus, mijne liefde, zie mij hier aan uwe voeten, en handel met mij naar uw welbehagen. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet, enz.
Ontferm U onzer, enz.

XIe STATIE.

Jesus wordt aan het kruis genageld.

v. Wij aanbidden, enz.

Zoetste Jesus, verberg mijne bedroefde ziel in de geopende wonden uwer heilige handen en voeten! Ik wil daar henen vlieden als naar een zeker toevlugts-oord in de woedende stormen dezes levens. Doorsteek, o mijn verachte Zaligmaker! dit hart, en hecht hetzelfde aan het hout uws kruises, opdat het U alleen betrachte en lief hebbe. Zend mij in deze wereld smarten, maar spaar mij in de eeuwigheid.

Onze Vader. Wees gegroet, enz.
Ontferm U onzer, enz.

XIIe STATIE.

Jesus wordt opgeheven en sterft aan het kruis.

v. Wij aanbidden, enz.

Ach ! mijn Jesus, mijn Verlosser is dood ! dood is Hij ! Hij neigt zijn hoofd, om mij den kus des vredes en der liefde te geven ; Hij breidt zijne armen uit, om mij te omvatten ! zijn hart is open, en ik lees daarin, dat Hij uit liefde tot mij stierf ! O Heer Jesus ! Gij hebt eenmaal gezeid : *Wanneer ik van de aarde verhaagd zal zijn, trek ik alles tot Mij !* Zie, ik behoor tot degenen welke Gij met de banden der liefde tot U getrokken hebt ! Ik omvat het kruishout en erken uwen kostbaren dood als den aanvang van een gelukzalig leven voor mij. Ik wil mijne zinnelijke begeerten kruisigen, in de troostrijke hoop, dat ik U, na voleinding mijner bedevaart door dit dal der tranen, in het eeuwige rijk, verhoogd aan de regterhand uws Vaders, zal aanschouwen

Verleen mij dit, o Jesus! door uwen verdienstelijken kruisdood. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet, enz.
Ontferm U onzer, enz.

XIIIe STATIE.

Jesus wordt van het kruis genomen.

v. Wij aanbidden, enz.

O smartelijke Moeder! neem, uit liefde tot uwen goddelijken Zoon, mij aan tot uw pleegkind, en spreek voor mij bij Hem een moederlijk, alvermogend woord! Gij zijt degene, aan welke de Heer groote dingen gedaan heeft. O mijn goddelijke Verlosser! ik wil U mijn arm hart, dat U innig lief heeft, tot eene grafplaats bereiden. Ik wil hetzelfde reinigen, opdat Gij daar eene reine woning vindt. Kom, o geliefde mijns harten! Zie, alles is bereid: door uwe genade zal al mijn binnenste klaar en glorierijk schitteren.

Onze Vader. Wees gegroet, enz.
Ontferm U onzer, enz.

XIVe STATIE.*Jesus wordt in het graf gelegd.*

v. Wij aanbidden, enz.

Zoo ligt dan mijn Jesus in het graf! — Met grooten eerbied kus ik dezen steen duizend malen, daar mijn leven onder denzelven verborgen ligt. Gij echter, mijn goddelijke Verlosser, die na drie dagen glorierijk uit dit graf opstondt, verleen mij in uwe barmhartigheid, dat ik op dien grooten, algemeenen oordeelsdag, wanneer het alles levendmakende bazuingeschal mij in het dal van Josaphat zal roepen, glorierijk verrijze, aan uwe regterhand gesteld worde en in het hemelrijk inga, hetwelk Gij door uw bloed verworven hebt; opdat ik U aldaar lief hebben, loven en prijzen moge in eeuwigheid. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet, enz.
Ontferm U onzer, enz.

Zesmaal Onze Vader, Wees gegroet, enz.; zesmaal Eere zij den Vader, enz., (waarvan het laatste Onze Vader, enz., voor Z. H. den Paus gelezen wordt.)

DANKZEGGING.

O Heer Jesus-Christus, die gezeid hebt :
*Wie mij wil aanhangen, die neme zijn kruis
ap zich en volge Mij !* — Zie, ik volgde U stap
voor stap op den weg uws kruises en over-
dacht op denzelfen al de geheimen van uw
lijden. Ik dank U voor deze groote genade,
en bid U, laat de oneindige verdiensten van
uw lijden niet aan mij, armen zondaar, ver-
loren zijn. Toon uwen hemelschen Vader
uwe bloedende wonden tot genoegdoening
voor al mijne zonden en misdaden. Wasch
mijne ziel in uw kostbaar bloed, en verleen
mij, die U op aarde naar den berg van Kal-
varië volgde, U eenmaal ook, als mijnen
Verlosser en Zaligmaker, op den berg Sion,
in het rijk des Hemels eeuwig te aanschou-
wen, lief te hebben en te loven. Amen.

TREURGEZANG : Stabat Mater.

O wat zwaard, wat bitterheden,
O wat weedom heeft doorsneden
't Diepste van Maria's hart !
Als zij aan het kruis zag hangen
Haren Zoon, was zij omvangen
Met een zee van druk en smart.

Ach ! hoe droevig moest niet wezen
Deze Moeder uitgelezen,
Om Gods Zoon, haar eenig kind !
Hoe moest zij daar niet staan beven,
Ziende aan 't schandig kruis verheven
Die van haar zoo werd bemind !

't Hart moest harder zijn dan steenen,
Dat aanzien zou zonder weenen
Onder 't kruis Maria staan :
Als zij nevens Jesus zijde
Zag en zamen met Hem lijdde
Al wat Hem werd aangedaan.

Om te boeten onze zonden,
Zag zij Hem bedekt met wonden,

Van den hoofde tot den voet ;
Tusschen Joden, die Hem haten,
Zag z'Hem sterven, gansch verlaten,
En vergieten al zijn bloed.

Moeder van de schoone liefde,
'k Wenschte dat het u liefde,
Dat ik met u schreije en ween':
Dat ik Jesus liefde smake,
In zijn liefde brande en blake,
Hem beminne maar alleen.

Moeder, vol van druk en smarte,
Ik verzoek u uit er harte,
Dat gij mij die gunste doet
Dat ik altijd Christus wonden,
Zijnen dood voor mijne zonden,
Dragen moge in mijn gemoed.

O bedroefdste van de vrouwen!
Doe mij uw gezelschap houen
Onder 't kruis en overal:
Doe mij hebben met u beiden,
Zoon en Moeder, medelijden,
Zoo lang als ik leven zal.

'k Wenschte met U hier te lijden,
Daarom deel mij t'allen tijden

Van uw pijn en droefheid meê :
Mogt ik maar in Christus wonden
Zijn verborgen en verslonden,
'k Was in ruste, 'k was in vreê.

Mogt ik Christus kruis maar dragen,
Daarin nemen mijn behagen,
Dronken zijn van smart en pijn :
Dan zal Jesus mij ontfermen,
En gij, Maagd, mij ook beschermen,
Als ik zal in 't oordeel zijn.

Dan zal Christus dood en lijden
Na de droefheid mij verblijden,
Dan droogt Hij mijn tranen af.
Help mijn ziel die vreugd verwerven,
Zoete Maagd, als zij in 't sterven
't Ligchaam overlaat aan 't graf.

DE

HEILIGE ROZENKRANS.

IN den naam des Vaders, en des
Zoons, en des H. Geestes.
Amen.

Ik geloof in God den Vader, enz.

Eere zij den Vader, enz.

Onze Vader, enz.

Ik groet u, Dochter van God den
Vader. Wees gegroet, enz.

Ik groet u, Moeder van God den Zoon. Wees
gegroet, enz.

Ik groet u, Bruid van God den H. Geest.
Wees gegroet, enz.

Eere zij den Vader, enz.

DE VIJF BLIJDE GEHEIMEN.

I. De boodschap des Engels.

De namen van Jesus en Maria moeten zijn
gezegend : van nu af tot in eeuwigheid.

Onze Vader, enz.

1. De H. Drievuldigheid heeft toegestemd in de menschwording van Christus. Wees gegroet, enz.
2. Maria is tot de Moeder van Christus verkoren.
3. De Engel Gabriël brengt Maria de blijde boodschap.
4. Maria was in de eenigheid in haar gebed.
5. De Engel zeide : « Wees gegroet, vol van genade, de Heer is met u ! »
6. Maria was verbaasd als zij den Engel hoorde.
7. De Engel zeide : « Maria ! wil niet vreezen, want gij zult ontvangen door den H. Geest. »
8. Maria zeide : « Zie de dienstmaagd des Heeren, mij geschiede naar uw woord. »
9. Maria is van den H. Geest overlom-
merd geworden.
10. En het Woord is vleesch geworden en het heeft onder ons gewoond.
Eere zij den Vader, enz.

Wees gegroet, enz.

II. *De bezoeking van Maria aan hare
nicht Elisabeth.*

De namen van Jesus, enz.

Onze Vader, enz.

1. Maria, uit ootmoedigheid, gaat hare nicht Elisabeth bezoeken. Wees gegroet, enz.
2. Maria bestierd door den H. Geest.
3. Maria, met alle haast opstaande, gaat over het gebergte.
4. Maria werd met veel liefde door hare nicht Elisabeth ontvangen.
5. St. Jan is gezuiverd en van blijdschap opgesprongen in zijns moeders ligchaam.
6. Elisabeth zeide : « Gezegend is de vrucht uws ligchaams. »
7. Maria heeft uitgeroepen : « Mijne ziel maakt groot den Heer! »
8. Elisabeth zeide : « Wat geluk geschiedt mij, dat de Moeder des Heeren tot mij komt! »
9. Het huis van Zacharias is door de komst van Jesus en Maria gezegend,

Wees gegroet, enz.

10. Maria heeft hare nicht drie maanden met veel liefde gediend. Wees gegroet. Eere zij den Vader, enz.

III. *De geboorte van Christus.*

De namen van Jesus, enz.

Onze Vader, enz.

1. Maria heeft gebaard en zij is maagd gebleven. Wees gegroet, enz.
2. Maria heeft Jesus in eenen stal gebaard en in doeken gewonden.
3. Maria heeft Jesus met veel liefde en verwondering aanschouwd.
4. Maria heeft Jesus omhelsd en aan haar hart gedrukt.
5. Maria heeft Jesus met hare heilige borsten gevoed.
6. Maria heeft Jesus in eene krib gelegd.
7. Jesus lag op hooi en stroo tusschen os en ezel.
8. De Engelen hebben gezongen : « Eere zij God in het allerhoogste, en op de aarde vrede aan de menschen, die

Wees gegroet, enz.

van goeden wil zijn. » Wees gegroet, enz.

9. De herders zijn het kind komen bezoeken. Wees gegroet, enz.
 10. De drie Koningen zijn het Kind komen aanbidden en hebben hunne giften geofferd. Wees gegroet, enz.
- Eere zij den Vader, enz.

IV. De opdracht van Christus in den tempel.

De namen van Jesus, enz.

Onze Vader, enz.

1. Maria gaat om haar heilig Kind te offeren. Wees gegroet, enz.
2. Jesus en Maria onderwerpen zich aan de wet van Mozes.
3. Maria gaat door moeilijke wegen naar Jerusalem.
4. Maria heeft Jesus op hare armen gedragen.
5. Maria vervordert al biddende haren weg.
6. Maria heeft Jesus in den tempel geofferd.

Wees gegroet, enz.

7. Maria heeft aan de wet voldaan met de
offergift der arme menschen. Wees geg.
 8. Anna, de profetes, loofde God voor de
verlossing van Israël. Wees gegroet, enz.
 9. De oude Simeon heeft Jesus omhelsd en
op zijne armen genomen. Wees gegroet.
 10. Simeon zeide : « Heer ! laat uwen die-
naar gaan in vrede naar uw woord. »
Wees gegroet, enz.
- Eere zij den Vader, enz.

*V. De vinding van het verloren Kind
Jesus.*

De namen van Jesus, enz.

Onze Vader, enz.

1. Maria heeft haar lief Kind verloren.
Wees gegroet, enz.
2. Maria heeft haren Schat gemist. Wees
gegroet, enz.
3. Maria heeft Hem met veel droefheid
gezocht. Wees gegroet, enz.
4. Maria is Jesus langs alle wegen en straten
gaan zoeken. Wees gegroet, enz.

5. Maria heeft Jesus na drie dagen gevonden. Wees gegroet, enz.
 6. Maria vindt Jesus in den tempel. Wees gegroet, enz.
 7. Jesus, twaalf jaren oud zijnde, leerde de doctoren. Wees gegroet, enz.
 8. Maria zeide : « Zoon ! waarom hebt Gij ons bedroefd ? » Wees gegroet, enz.
 9. Jesus is met hen afgegaan en was hun onderdanig. Wees gegroet, enz.
 10. Maria bewaarde in haar hart al de woorden, die Jesus tot haar sprak. Wees gegroet, enz.
- Eere zij den Vader, enz.

GEBED.

O Maria, allergoedertierenste Moeder !
verkrijg mijn hart droefheid, en mijn
oogen tranen van berouw, om te be-
schrijven dat ik Jesus door de zonde zoo
dikwijls heb verloren : gun mij Hem weder
te vinden en altijd te behouden. Amen.

DE VIJF DROEVE GEHEIMEN.

In den naam des Vaders , en des Zoons, en
des H. Geestes. Amen.

Ik geloof in God den Vader, enz.

Eere zij den Vader, enz.

Onze Vader, enz.

Ik groet u, Dochter van God den Vader.

Wees gegroet, enz.

Ik groet u, Moeder van God den Zoon. Wees
gegroet, enz.

Ik groet u, Bruid van God den H. Geest.

Wees gegroet, enz.

Hoe lief heeft God den mensch gehad, dat
Hij zijnen eenigen Zoon niet gepaard,
maar Hem geleverd heeft ter dood, ja tot
den dood des kruises.

*I. De benaauwdheid van Christus in het
hofje .*

De namen van Jesus, enz.

Onze Vader, enz.

1. Jesus gaat naar den hof van Oliveten.

Wees gegroet, enz.

2. Jesus valt plat ter aarde neder. Wees gegroet, enz.
 3. Jesus volhardt in het gebed.
 4. Jesus is bedroefd tot den dood toe.
 5. Jesus zweet water en bloed.
 6. Jesus stelt zijn wil in den wil van zijn hemelschen Vader.
 7. Jesus vermaant zijne Leerlingen om te waken en te bidden.
 8. Jesus wordt van zijn Apostel door eenen kus geleverd.
 9. Jesus wordt van zijn bemind volk gevangen.
 10. Jesus wordt wreedelijk gebonden en gesleurd van den eenen regter tot den anderen.
- Hoe lief heeft God, enz.

Wees gegroet, enz.

II. De geeseling van Christus.

De namen van Jesus, enz.

Onze Vader, enz.

1. Jesus wordt van de joden aan de heidenen overgeleverd. Wees gegroet, enz.

2. Jesus wordt bij Pilatus valschelijk beschuldigd. Wees gegroet, enz.
 3. Jesus wordt door zijn volk achter Barrabas gesteld.
 4. Jesus, alhoewel onnoozel verklaard, wordt geleverd om gegeeseld te worden.
 5. Jesus kleederen worden uitgerukt.
 6. Jesus stond daar naakt en bloot.
 7. Jesus aan eene kolom gebonden.
 8. Jesus wordt wreedelijk gegeeseld.
 9. Jesus bloed vloeit langs de aarde.
 10. Jesus is gewond om onze zonden.
- Hoe lief heeft God den mensch gehad, enz.

Wees gegroet, enz.

III. *De krooning van Christus.*

De namen van Jesus, enz.

Onze Vader, enz.

1. De soldaten hebben Jesus eene doornen kroon bereid. Wees gegroet, enz.
2. Zij hebben de doornen kroon in Jesus hoofd gedrukt. Wees gegroet, enz.

3. Jesus hoofd langs alle kanten doorwond. Wees gegroet, enz.
 4. Jesus hoofd zijpende van het bloed.
 5. Jesus met eenen purperen mantel bespot.
 6. Zij hebben Jesus een riet voor schepter in de hand gegeven.
 7. Zij hebben met het riet op het gekroonde hoofd van Jesus geslagen. Wees gegroet, enz.
 8. Zij hebben in Jesus gezegend aanzigt gepuwd.
 9. Jesus is verzaad van versmaadheden.
 10. Pilatus heeft Jesus aan het volk vertoond, zeggende : « Aanziet den mensch! »
- Hoe lief heeft God, enz.

IV. *De kruisdraging van Christus.*

De namen van Jesus, enz.

Onze Vader, enz.

1. Jesus werd veroordeeld om gekruisigd te worden. Wees gegroet, enz.

2. Jesus heeft zijn kruis met liefde omhelsd. Wees gegroet, enz.
 3. Jesus heeft zijn kruis op zijne doorwonde schouders gedragen.
 4. Jesus wordt tusschen twee moordena-
ren opgeleid.
 5. Jesus bezwijkt onder het kruis om
onze zonden.
 6. Jesus, geladen met zijn kruis, ontmoet
zijne bedroefde Moeder.
 7. Jesus wordt beweend door de god-
vruchtige vrouwen van Jerusalem.
 8. Jesus zeide haar : « Handelt men zoo
met het groene hout, wat zal aan het
dorre geschieden ? »
 9. Niemand wilde Jesus zijn kruis helpen
dragen.
 10. Jesus klimt voor ons op den berg van
Kalvarië.
- Hoe lief heeft God, enz.

Wees gegroet, enz.

V. *De kruisiging van Christus*

De namen van Jesus, enz.
Onze Vader, enz.

1. Jesus wordt wreedelijk op het kruis uitgerekt. Wees gegroet, enz.
2. Jesus handen en voeten doornageld.
3. Jesus wordt aan het kruis opgeregt en zijne wonden vloeijen van het bloed.
4. Jesus bidt voor zijne vijanden.
5. Jesus belooft den moordenaar het paradijs.
6. Jesus beveelt den H. Johannes aan zijne Moeder.
7. Jesus, dorst hebbende, is met gal en edik gelaafd.
8. Jesus heeft uitgeroepen : « Mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten? »
9. Jesus zeide : « Alles is volbragt. »
10. Jesus heeft zijnen geest gegeven, en zijn hart voor ons laten openen.

Hoe lief heeft God, enz.

Wees gegroet, enz.

GEBED.

O Jesus! ik bid U door al uwe smarten en uwen bitteren dood, door uwe doornagelde handen, doorboorde voeten, doorstokene zijde en al uwe gezegende wonden, ontferm U mijner en druk uw heilig lijden zóó in mijn hart, dat mij niets anders behage, dan Gij, mijn Jesus! die voor mij gekruisigd zijt. Amen.

DE VIJF ROEMRIJKE GEHEIMEN.

In den naam des Vaders, en des Zoons, en des H. Geestes. Amen.

Ik geloof in God den Vader, enz.

Glorie zij den Vader, enz.

Onze Vader, enz.

Ik groet u, Dochter van God den Vader.

Wees gegroet, enz.

Ik groet u, Moeder van God den Zoon. Wees gegroet, enz.

Ik groet u, Bruid van God den H. Geest.

Wees gegroet, enz.

Geloofd en gedankt zij ten allen tijde het allerheiligste en goddelijk Sacrament.

I. De verrijzenis van Christus.

De namen van Jesus, enz.

Onze Vader, enz.

1. Jesus is den derden dag roemrijk verreezen. Wees gegroet, enz.
2. Jesus heeft dood en hel overwonnen. Wees gegroet, enz.
3. Jesus heeft de Oudvaders getroost en verlost.
4. Jesus verblijdt zijne heilige Moeder.
5. Jesus, als een tuinier, verschijnt aan Maria Magdalena.
6. Jesus vertoont zich aan Petrus.
7. De Leerlingen van Emaüs zeiden :
« Waren onze harten niet brandend van liefde, als Hij tot ons sprak ? »
8. Jesus staat in het midden van zijne Leerlingen, en wenscht hun allen den vrede.
9. Jesus toont zijne roemrijke wonden aan den H. Thomas.

Wees gegroet, enz.

10. Thomas roept uit : « O mijn Heer en mijn God ! » Wees gegroet, enz.
Geloofd en gedankt, enz.

II. De hemelvaart van Christus.

De namen van Jesus, enz.

Onze Vader, enz.

1. Jesus vaart roemrijk ten Hemel. Wees gegroet, enz.
2. Jesus klimt op door zijne eigene magt.
3. Jesus scheidt van zijne lieve vrienden.
4. Jesus belooft met hen te blijven tot het einde der wereld.
5. Jesus belooft hun den H. Geest.
6. De Leerlingen hebben Jesus aanschouwd, en Hij heeft hen allen gezegend.
7. Jesus heeft voor ons den Hemel geopend.
8. Jesus zit aan de regterhand van zijnen hemelschen Vader.
9. Jesus toont zijne heilige wonden

Wees gegroet, enz.

voor ons aan zijnen hemelschen Vader.

Wees gegroet, enz.

10. Jesus is onze middelaar in den Hemel.

Wees gegroet, enz.

Geloofd en gedankt, enz.

III. *De zending van den H. Geest.*

De namen van Jesus, enz.

Onze Vader, enz.

1. Jesus heeft den H. Geest gezonden.

Wees gegroet, enz.

2. Jesus heeft den Trooster gezonden.

3. Jesus heeft het Vuur op de wereld gezonden.

4. De H. Geest heeft de harten met liefde ontstoken.

5. De H. Geest heeft de verstandenen verlicht.

6. De H. Geest heeft de harten versterkt.

7. De H. Geest heeft verscheidene talen doen spreken.

8. De H. Geest heeft zijne gaven uitgedeeld.

Wees gegroet, enz.

9. Kom, H. Geest! bezoek de harten van
uwe geloovigen. Wees gegroet, enz.
10. Kom, H. Geeest! ontsteek in ons het
vuur uwer liefde. Wees gegroet, enz.
- Geloofd en gedankt, enz.

IV. *De hemelvaart van Maria.*

De namen van Jesus, enz.

Onze Vader, enz.

1. Maria is opgenomen ten Hemel. Wees
gegroet, enz.
2. De hemelsche Vader ontvangt zijne
beminde Dochter.
3. Jesus omhelst zijne lieve Moeder.
4. De H. Geest verwelkomt zijne lieve
Bruid.
5. De Serafijnen groeten Maria.
6. De Engelen dienen Maria.
7. Heel de Hemel is verblijd door
Maria.
8. Maria zit de naaste bij Jesus.
9. Maria is onze Moeder en Middelaressen
in den Hemel.

Wees gegroet, enz.

10. Maria is onze voorspreekster bij haren lieven Zoon. Wees gegroet, enz.
Geloofd en gedankt, enz.

V. De krooning van Maria.

De namen van Jesus, enz.

Onze Vader, enz.

1. Maria is roemrijk gekroond in den Hemel. Wees gegroet, enz.
2. Maria gekroond om hare serafijnsche liefde.
3. Maria gekroond om hare engelachtige zuiverheid.
4. Maria gekroond om hare groote ootmoedigheid.
5. Maria gekroond om hare volmaakte gehoorzaamheid.
6. Maria gekroond om hare heilige voorzigtigheid.
7. Maria gekroond om hare groote verduldigheid.
8. Maria gekroond om hare ijverige dankbaarheid.
9. Maria gekroond om hare volharding in alle deugden.

Wees gegroet, enz.

10. Maria boven alle Engelen en Heiligen in den Hemel gekroond, gelijk de Moeder Gods toekomt. Wees gegroet, enz.
Geloofd en gedankt, enz.

GEBED.

Ik offer u, allerzuiverste Maagd en allerroemrijkste Moeder Gods, in de vereeniging van al uwe deugden, verdiensten en volmaaktheden, deze geestelijke kroon van gebeden en groetenissen; gewaardig dezelve te ontvangen met al de lofzangen, die u op de aarde en in den Hemel gedaan worden; en verkrijg voor mij en al degenen, voor welke ik gehouden ben te bidden, van uwen lieven Zoon de genade om wèl te leven en zaliglijk te sterven.

Één Onze Vader, tot dankbaarheid dat God ons de genade heeft gedaan van ons den Rozenkrans te laten lezen. *Onze Vader*, enz.

Eén Wees gegroet, opdat Maria ons verstand opdrage aan den hemelschen Vader, en wij in der eeuwigheid Gods barmhartigheid mogen gedenken. *Wees gegroet*, enz.

Één *Wees gegroet*, opdat Maria ons geheugen opoffere aan haren Zoon, en wij gedurig deszelfs leven en bitter lijden indachtig zouden mogen wezen. *Wees gegroet, enz.*

Één *Wees gegroet*, opdat Maria onzen wil aan den H. Geest toeëigene, en die Geest gedurig in ons van liefde moge branden. *Wees gegroet, enz.*

Het *Geloof* zullen wij bidden, opdat ons gebed God aangenaam weze, en strekken moge tot zijne meerdere eer en glorie, tot welstand van de H. Kerk, tot bekeering der zondaren en der afgevallene christenen, en eindelijk tot welstand der gemeente. *Ik geloof, enz.*

De almogendheid des Vaders beware ons!
De wijsheid des Zoons onderwijze ons!
De liefde des H. Geestes ontsteke ons!

GEBEDEN

IN ZIEKTEN.

GENOEGELIJK, welvarend mogt ik vele dagen beleven, maar hoe weinig wist ik dat groot geluk te waarderen! Nu, ja, nu eerst besef ik het.

Had ik toch in mijne gezonde dagen bedacht, dat ik ziek konde worden, dan zoude ik dikwijls op mij zelven meer acht gegeven, en mijnen tijd nuttiger besteed hebben.

Ik kan mijne zieke dagen niet beter besteden, dan met ze tot nadenken over mij zelven door te brengen, opdat ik mijne zonden en gebreken beter leere kennen, en ze in het toekomende, indien ik mogt herstellen, vermijde, voorzigtiger handele, en een meer christelijk mensch worde. Inzonderheid moet ik mij wachten voor ongeduld en

morren, waardoor ik mijn lijden nog zoude vermeerderen.

Bij U, o God! is mijne hulpe; maar ik kan die U niet afdwingen. Handel met mij naar uwe wijze goedertierenheid! Het geschiede alles, wat Gij over mij hebt beschikt! Hoe vurig ik naar speedige herstelling verlange, wil ik nogtans niet ontevreden worden, indien Gij hebt besloten, mij nog langer te beproeven. Alles, wat Gij verordent, is wijs en goed; zelfs lijden en rampspoed moeten ons ten goede medewerken.

Gij beschiktet mij, o God! daar ik mij zelve niet kan helpen, brave mensen, die zich mijner aantrekken. Ik wil hunne deelneming in mijn lot niet door ongeduld en gemelijkheid moeilijk maken, maar de diensten, welke zij mij bewijzen, dankbaar erkennen. Hoe ellendig zoude ik zijn, als ik hunnen bijstand moest missen! Wees hun voor alles, wat zij aan mij doen, de milddadigste vergelder!

Ook daarin, o God! hebt Gij uwe vaderlijke zorg aan ons, menschen, verheerlijkt dat Gij zoo vele heilzame middelen hebt

bereid om zieken te genezen en gezondheid te herstellen. Gij zijt het, die den mensch het verstand hebt gegeven, om deze middelen op te sporen, en met nut aan te wenden. Zegen de geneesmiddelen, waarvan ik mij, ter mijner herstelling, bedien.

Welligt hebt Gij besloten, dat ik aan deze ziekte zal sterven; ook dit wil ik aan U overlaten : mijn tijd is in uwe handen. De dood kan mij nooit onverwacht verrassen ; altijd heb ik het geweten, dat ik eens moet sterven, en dat de tijd en het uur mijns doods onzeker zijn. Maar hoe zoude ik het voor U kunnen verbergen, mijn Vader! dat ik zoo gaarne nog wat wil leven. Onmogelijk kan U dat verlangen mishagen, U, die zelf de zucht tot het leven mij hebt ingeschaapen. Echter bid ik u niet onbepaald om langer te leven , dewijl ik niet weet, of het mij zalig zoude wezen. Aan U is dit bekend, en Gij zult mij, voorzeker, mijne gezondheid terug schenken, indien het mij zalig zij. Bevestig mij in het voornemen, om leven of sterven, uit uwe vaderhand, met dank- en onderwerping, aan te nemen. De genade van

mijnen Heer Jesus-Christus zij mijne sterkte! Uw heilige wil geschiede!

LITANIE

tot Jesus om zalig te sterven.

Heere Jesus-Christus, goedertieren, ontfermende God! ik val U te voet, met een' verslagen geest en een verbrijzeld hart, en beveel U mijnen doodsnoed en mijn daaropvolgend lot aan.

Als het verstijven mijner voeten mij zal verwittigen, dat mijn wandel in deze wereld haast afgelegd zal wezen; barmhartige Jesus, ontferm U dan mijner!

Als mijne oogen, door de aannadering des doods, reeds beneveld en gebroken, zich tot U zullen wenden; barmhartige Jesus, ontferm U dan mijner.

Als mijne lippen, bevende en verkleumd, voor de laatste maal uwen aanbiddelijken naam zullen uitstamelen; barmhartige Jesus, ontferm U dan mijner!

Als mijn aangezicht verbleekt, loodkleurig en misvormd, bij hen, die om mijn sterfbed staan, deernis en afschrik zal verwekken, en het oprijzen mijner van dood-zweet doortrokken haren mijn naderend einde zal aankondigen; barmhartige Jesus, ontferm U dan mijner!

Als mijne ooren, reeds gesloten, slechts met moeite de korte verzuchtingen, welke men mij zal influisteren, meer zullen kunnen hooren; barmhartige Jesus, ontferm U dan mijner!

Als mijne verbeelding, door akelige, schrik-verwekkende voorstellingen gefolterd, en mijne ziel in doodelijke droefheid gedompeld zal wezen; barmhartige Jesus, ontferm U dan mijner!

Als ik, beangstigd door het besef van mijne veelvuldige zonden, en bevangen met vreeze voor uwe regtvaardigheid, met den engel des afgronds zal worstelen, die, om mij tot wanhoop te vervoeren, mij het betrouwen op uwe ontferming zal trachten te beneemen; barmhartige Jesus, ontferm U dan mijner!

Als mijn afgemarteld, en onder smarten be-
zwijkend hart, door doodsangst bekneeld,
en door het strijden tegen den vijand
mijner zaligheid, van krachten uitgeput,
zal breken; barmhartige Jesus, ontferm
U dan mijner!

Als mijne laatste tranen mij ontvloeijen,
neem ze dan aan als tranen van berouw,
opdat ik boetvaardiglijk sterve, en in dat
verschrikkelijk oogenblik, ontferm U dan
mijner, barmhartige Jesus!

Als mijne bloedverwanten en vrienden, met
mijnen toestand begaan, U voor mij zul-
len aanroepen; barmhartige Jesus, ont-
ferm U dan mijner!

Als ik het bezit van mijn verstand en het
gebruik van mijne zintuigen ten eenemaal
zal hebben verloren, als de wereld geheel
en al voor mij zal zijn verdwenen, en ik,
zieltogend, uitgestrekt zal liggen; barm-
hartige Jesus, ontferm U dan mijner!

Als de laatste zuchten van mijn hart mijne
ziel en mijn ligchaam van elkander zullen
doen scheiden, och! merk dan die laatste
zuchten aan als verzuchtingen van een

heilig, ongeduldig verlangen, om bij U te zijn, en, barmhartige Jesus, ontferm U dan mijner!

Als mijn geest, reeds op mijne lippen zwevende, deze wereld voor altijd zal gaan begeven en mijn ligchaam koud, verstijfd, levenloos zal hebben achtergelaten, ontvang dan de voleinding mijns aardschen levens als eene schatting, welke ik uwer goddelijke majesteit wensch toe te brengen, en, barmhartige Jesus, ontferm U dan mijner!

En eindelijk, als mijne ziel voor uwen registerstoel zal verschijnen, verwerp haar dan niet van uw aangezicht, maar verwaardig U, haar in den schoot uwer ontferming op te nemen, en in eeuwigheid uwen lof te doen zingen; barmhartige Jesus, ontferm U dan mijner! Amen.

GEBED.

O God, die ons ter dood hebt veroordeeld, doch ons onkundig laat omtrent de wijze en het tijdstip van ons sterven, geef,

dat ik al de dagen mijns levens in gerechtigheid, in heiligheid wandele, opdat ik, door uwe genade, eenmaal in uwe liefde deze wereld zacht en vreedzaam verlate. Door onzen Heer Jesus-Christus, die, waarachtig God, leeft en regeert met U, in eenheid des H. Geestes. Amen. Och, het zij zoo!

**Gebed, wanneer een zieke het Ligchaam
des Heeren ontvangt.**

Even als Gij, o Jesus! weleer omwandel-
det om zieken te genezen, dwalenden te
regt te brengen, zondaren te zoeken en
zalig te maken, om wèl te doen, en alom
zegen te verspreiden, zoo bezoekt Gij ons
nu nog met ontfermende liefde, in onze
woningen, op ons ziekbed, en verblijdt ons
met uwe wezenlijke tegenwoordigheid. —
Wees alzoo onzen zieken medebroeder
genadig. Uw dierbaar Ligchaam en Bloed
verstrekken zijner ziele tot krachtige ver-

sterking, tot een onderpand zijns eeuwigen levens. Verkwik hem met uwen alvermogens troost, versterk hen in geduld en in onderwerping! Bevestig hem in geloof en in vertrouwen! Verzacht zijne smarten! Geef rust aan zijn gemoed! Doe de ziekte zijns ligchaams tot genezing zijner ziele, — hem tot zaligheid verstrekken, en laat zijn lijden, naar uwe goedertierenheid, toeh spoedig een gunstig einde nemen.

Ons, o God! leere het aanschouwen van onzen, op het ziekbed nedergeworpen broeder, de gezondheid waarden, en onze krachten aanwenden, om zoo veel goeds te doen, als wij slechts kunnen. Zouden wij niet volgaarne ons kleine ongemakken en moeilijkheden getroosten, om behoeftige zieken, naar ons vermogen, bij te staan, gelijk wij dit zouden wenschen, wanneer wij ons in hunnen toestand bevonden? Thans, in onze gezondheid, willen wij aan ons ziekbed denken; willen wij leeren dulden, en ons op den beslissenden strijd voorbereiden. Versterk ons daartoe, Heere Jesus! Amen.

**Gebed bij de bediening van het heilig
Sacrament des Oliesels.**

Almagtige, eeuwige God! die door uwen Apostel Jacobus tot ons hebt gezegd : *Is er iemand onder u ziek, dat hij den Priester der Kerke tot zich roepe, en dat deze over hem bidde, hem zalvende met de olie, in den naam des Heeren : en het gebed des geloofs zal den zieke behouden : de Heer zal hem verkwikken, en zoo hij in zonden is, zij zullen hem vergeven worden.* Wij bidden U, doe dezen zieke, door de geheimvolle zalving, naar ligchaam en geest, uwen bijstand ervaren! Verzacht zijn lijden! Vergeef hem zijne zonden! Rigf zijn wankelenden moed op, door de zalving en het gebed des Priesters. Rust hem uit en zalf hem, in dit heilig Sacrament, tot zijnen laatsten strijd. Heilig zijne zieke dagen en voornamelijk zijn uitgang uit dit leven. Geef hem, indien het met zijne eeuwige belangen overeenstemt, om uwe oneindige barmhartig-

heid, de volkomene gezondheid weder, opdat hij, door uwe genade hersteld, met vernieuwden ijver, ter uwer eere en glorie, zijne verplichtingen weder op zich neme, en steeds getrouwer vervulle; door Jesus-Christus, uwen Zoon, onzen Heer. Amen.

Gedachten bij een sterfbed.

Vaar nu henen, christene ziel! naar het beter vaderland, tot onzen hemelschen Vader, tot onzen dierbaren, goddelijken Verlosser. Ontvang uwen loon uit de hand uws Heeren! Rust nu van al uwen arbeid, van al uw lijden! O, hoe verkwikkend is de rust voor den vermoeide! Zalig hij, die tot het einde toe volhardt! Hij verblijdt zich over het met christelijke overgeving en vertrouwen doorgestane lijden, over den volbragten arbeid, over den vervulden pligt. Hij ziet den Hemel geopend, en zijnen Zalmaker, met zijne Heiligen, gereed om Hem te ontvangen.

Wat is nu den afgestorven dat alles, wat hij weleer in de wereld bezat, dat alles,

wat hij leed of genoot? — niets dan het aandenken daarvan wordt bij zijnen dood bewaard; slechts zijne werken volgen hem, en bepalen voor eeuwig zijn lot.

Verschrikkelijk en ontzettend is het sterven van een onboetvaardigen zondaar! Ik zal sterven zoo als ik geleefd zal hebben. Hoe zal 't mij eenmaal zijn? Wat zal ik betreuren? Wat zal ik wenschen? Wat zal mij kunnen beangstigen of vertroosten?

Nu reeds moet ik mij van alles losrukken, wat mij het sterven zwaar en verschrikkelijk kon doen wezen; nu, terwijl ik nog tijd heb, moet ik doen, wat ik dan zal wenschen te hebben gedaan. — De een na den anderen gaat van hier verscheiden. Dit sterfbed brengt mij te binnen, dat dit lot mij ook eens zal treffen, en dat ik daaromtrent geen uur zeker ben. — Geheel mijn leven zij alzoo eene voorbereiding tot een zalig sterven, eene voorbereiding tot de eeuwigheid. Amen.

CHRISTELIJKE GEDACHTENISHOUDING

van de

OVERLEDENEN.

 God! Gij wilt dat uwe kinderen elkander broederlijk be-
minnen, en het is U welgeval-
lig als op aarde de een voor
den anderen bidt. Onze liefde mag
geen einde nemen, hoewel de dood
ons scheidt. Ons gebed voor onze ont-
slapen broeders en zusters in Christus
is U niet minder behagelijk, dan ons gebed
voor degenen, die nog in leven zijn.

Wij zijn allen uwe kinderen; allen leden
van ééne Kerk, waarvan Jesus-Christus het
opperhoofd is. De dood verscheurt de ban-
den niet, waarmede natuur en godsdienst
ons onderling verbinden! Wij mogen onze

overledene ouders, broederen en vrienden nimmer vergeten; zij moeten ons dierbaar en waardig blijven, alhoewel wij hen niet meer zien. Och! dat wij hun onze liefde nog zoo konden bewijzen, als toen zij onder ons leefden!

Nu wenden wij ons tot U, o God! die hen meer lief hebt dan wij, en meer doet dan wij bidden en begrijpen. Wij weten niet, in welk eenen toestand de overledenen zich bevinden; op welk eene wijze Gij hen van de hun nog aanklevende onvolmaaktheden en gebreken reinigt; op welk eene wijze Gij hen verbetert, veredelt en tot volmaaktheid en zaligheid opleidt. Doch wij weten, dat Gij een Vader zijt, die in alles het welzijn uwer kinderen bedoelt; dat Gij een Vader zijt, die geen welbehagen vindt in uwe kinderen te kwellen; maar enkelijk hen wilt beproeven en reinigen, om hen des te gelukkiger te maken. Uwe gerechtigheid zelve is wijze goedertierenheid. In ootmoed aanbidden wij uwe heilige raadsbesluiten, en, verre van uwe Voorzienigheid te willen vooruitloopen, geven wij U slechts te ken-

nen, wat onze liefde wenscht, en wat ons geloof hoopt. Dat gebed, welk op zich zelve voor ons reeds zoo geruststellend is, zult Gij, God der liefde, niet versmaden.

De overledenen hebben hunne vreemdelingschap en omzwerving op aarde ten einde gebragt. Uwe vaderliefde, die hen tot dusverre heeft geleid, bevelen wij hen aan! Vervul hun reikhalzend verlangen, Vader! — Verzacht hunne smarten door den hemelschen troost! Verligt hunne bezwaren! Laaf, verkwik hen! Verlos hen ten eenigen dage! Volmaak hen! — Voer hen, na doorgestane beproevingen, tot de eeuwige vreugde des Hemels! — Betoon U, o Jesus! hun' Verlosser en Zaligmaker! Doe hen de vruchten van uw lijden en sterven deelachtig worden. Och! maak hen zalig.

Ons, die leven, worde het aandenken van de dooden leerrijk, heilzaam! — Heilige God! wie is rein voor U? Indien de regtvaardige, eerst na lange beproeving, zalig wordt, hoe zal het dan mij, ligtvaardige zondaar, gaan? — Hoe geheel anders

zullen mij eens vele zonden voorkomen welke ik thans als beuzelingen beschouw, welke ik mij zelven zoo ligtelijk vergeef of voor mij zelven tracht te verbergen. Eenmaal zal ik die, in al hare boosheid, in hare ware gesteldheid leeren kennen, en de langdurige, droevige gevolgen er van ontwaren. Ach! hoe zal mij dan mijne ligtzinnigheid berouwen! — Hoeveel gebrekkigs zal ik in mijne deugd ontdekken, in die deugd, waarop ik mij zoo veel laat voorstaan, wanneer Gij, o God! over de ijdele oogmerken en over de hoogst gebrekkige uitvoering mijner weinige goede werken de vierschaar zult spannen! — Geef mij licht van uw licht, kracht van uwe kracht, Vader van onzen Heer Jesus-Christus, ten einde ik nu, daar ik nog tijd heb, tracht te verbeteren, al wat ik eens te laat zoude betreuren. — Kastijd mij, hier, o Vader! Reinig mij hier van alle zondenvlekken, opdat hiernamaals niets mijner zaligheid hinderlijk zij! Doe mij door uwe genade hier boete doen, opdat Gij mij in de eeuwigheid moogt sparen.

406 GEDACHTENISHOUDING DER OVERLEDENEN.

Gewillig onderwerp ik mij aan uwe tuchtigende vaderhand, die mij tot ware boetvaardigheid en tot zaligheid wilt brengen.

De dooden zijn in uwe hand, o Heer! — Zoude mijne medelijdende liefde voor de arme zielen zich enkelijk tot godvruchtige verzuchtingen en voorbeelden bepalen, en daarbij de levende armen vergeten? Deze omringen mij, en hebben insgelijks aanspraak op mijn mededoogen. Waar ik kan, daar moet ik helpen, dit is uw uitdrukkelijk gebod. — Verstandige, liefdadige ondersteuning kan mij tevens in staat stellen om ook de zielen der noodlijdenden te behouden. — En alzoo mag ik hopen, o God! dat mijn gebed U aangenaam zal wezen, en ik de barmhartigheid zal verwerven, welke Gij, Heere Jesus! den barmhartige hebt toegezegd. Amen.

Gebed voor overledene ouders, vrienden en
weldoeners.

*Vertroost dan elkander met deze
woorden.* I. THESS. IV. 18.

O milde belooner van het goede, die geen met liefde aangeboden teug water onbeloond laat, vergeld hun in eeuwigheid al de liefde, al de vriendschap, waarvan zij mij gedurende hun leven blijk op blijk hebben gegeven. Verblijd hen door de kennis van het steeds voortwerkende nut, en van den zegen hunner zorgen en weldaden. Vergeef hun, wat zij uit menschelijke krankheid, — wellicht uit al te teedere liefde voor mij, — misdreven, verzuimd, gezondigd hebben, en geef het mij te kennen, indien ik in eenig opzigt nog iets kunne goedmaken. Och! ik smeeek U, bij uwen naam van Vader, bij het bloed van uwen veelgeliefden Zoon, doe den tijd hunner reiniging kortstondig zijn! Ver- vul hun smachtverlangen naar U! Doe hen in vrede rusten!

En gij, gij geliefde, dierbare zielen! ont-

408 GEBED VOOR OVERLEDENE OUDERS, ENZ.

vangt nog aan gene zijde van het graf mijnen hartelijken dank, voor alles wat gij uit liefde tot mij gedaan, verduurd en u ontzegt hebt. Gij zult uwe weldaden aan geen en ondankbaren hebben verkwist. — Ik wil, door hooger en bijstand ondersteund, het goede, dat ik van u heb ontvangen, wel besteden en weldoen, gelijk gij aan mij hebt welgedaan. Uwe lessen en voorbeeld, uwe bevelen en uwe vermaningen zullen mij altoos onvergetelijk wezen.

Hoe zoude ik u kunnen vergeten, daar mij zoo veel aan u doet denken! Vergeet gij mij ook niet! Voorzeker hebt gij uwe liefde voor mij in de eeuwigheid medegenomen. Om uwer liefde waardig te zijn, zal ik mij op een deugdzaam, christelijk leven toelagen, opdat ik mij ten eenigen tijd over uw wederzien moge verblijden, en in de eeuwige zaligheid uwe liefde op nieuw en eindeloos genieten.

MIS-GEBEDEN

VOOR DE OVERLEDENEN.

Gebed bij het begin van de H. Mis.

MET diepen eerbied en ootmoed
verschijnen wij voor U, o
God! Wordt zelfs de regt-
vaardige niet rein bevonden
voor uw aangezicht, en siddert
hij voor uw gestreng geregt,
hoe zal dan de onboetvaardige,
ligtzinnige zondaar voor U bestaan?
Moeten zelfs de zielen der godvreezenden,
na hun verscheiden, van de hun nog aan-
klevende zondevlekken en gebreken, gelijk
het goud in den oven, worden gelouterd,
wjl in uwen Hemel niets dat bevlekt is, zal
binnen komen; moet elke zonde, hoe gering
zij ons ook moge toeschijnen, geboet en ge-
straft worden, regtvaardige God! hoe zal

het ons dangaan! Rouwmoedig slaan wij op onze borst en belijden onze schuld, onze groote, onze veelvoudige schuld, en beloven U, dat wij ons zullen bekeeren. Vader! ontferm U onzer. Neem ons als uwe verdwaalde, maar tot U terugkeerende kinderen, genadig aan. Jesus, Verlosser der wereld, ontferm U onzer.

Ook voor de geloovige zielen, inzonderheid voor onze dierbare.... smeecken wij U om ontferming. Aan U, o God! dragen wij ze biddend op, aan U, die ook hun Vader zijt. Gij bemint hen nog meer dan wij ze beminnen; Gij weet wat hun noodig en goed is, en zult hun alles doen medewerken ten goede. Neem inmiddels het gebed onzer liefde voor hen genadig aan, door J.-C., onzen Heer. Amen.

Epistel.

Lessen uit den brief van den H. Apostel Paulus aan die van Thessalonica. I. THESS. IV. 13, 18.

« Broeders! wij willen niet, dat gij onkundig zijt aangaande degenen, die zijn

ontslapen, opdat gij u niet' bedroeft, gelijk de anderen, die geene hoop hebben. Want, zoo wij gelooven, dat Jesus-Christus gestorven en opgestaan is, zoo zal ook God degenen, die in Jesus ontslapen zijn, met Hem opvoeren. Want dit zeggen wij U op het woord des Heeren, dat wij, die levend zullen verblijven tot de komste des Heeren, geen voorregt zullen genieten boven hen, die zijn ontslapen. Want de Heer zelf zal op de roepstem des Aartsengels, en op de Godsbazuin, nederdalen van den Hemel, en die in Christus zijn gestorven, zullen eerst opstaan; daarna zullen wij, die levend zijn overgebleven, te gelijk met hen worden opgenomen in de wolken, om Christus te ontmoeten in de lucht: en alzoo zullen wij altijd met den Heer wezen. Zoo vertroost dan elkander met deze woorden. »

Of uit de openbaring van den H. Johannes.

Αποκ. XIV, 15.

« In dien tijd hoorde ik eene stem uit den Hemel, zeggende tot mij: schrijf!

zalig zijn de dooden, die in den Heer ster-
ven. Van nu aan, zegt de geest, rusten
zij van hunnen arbeid, want hunne werken
volgen hen. »

Het Evangelie.

JOHAN. II. 21. 27.

In dien tijd zeide Martha tot Jesus :
Heere! zoo Gij hier geweest waart, mijn
broeder zou niet zijn gestorven. Maar ook
nu weet ik, dat God U alles, wat Gij van
God begeeren zult, zal geven. Jesus zeide
tot haar : uw broeder zal verrijzen! Martha
zeide tot Hem : ik weet wel, dat hij zal op-
staan in de verrijzenis ten uitersten dage.
Jesus zeide wederom tot haar : Ik ben de
opstanding en het leven; die in Mij gelooft,
zal leven, al ware hij dan ook gestorven.
En een iegelijk, die leeft en in Mij gelooft,
zal niet sterven in eeuwigheid. Geloofst
gij dat? Zij zeide tot Hem : ja, Heere, ik
geloof dat Gij de Christus zijt, de Zoon van
den levenden God, die in deze wereld zijt
gekomen.

Bij de Offerande.

Bemoedigd door dit troostrijke geloof, vereenigen wij ons met de gebeden des Priesters, en bidden voor de afgescheidene zielen onzer dierbare panden. Wij zijn bij voortduring door de banden van dankbaarheid en liefde met hen en zij met ons verbonden.

Zij zijn ons slechts vooruitgegaan, en wij zullen hen spoedig volgen. Eenmaal komen al uwe getrouwe dienaren, o Vader, in uw huis, waarin vele woningen zijn, wederom bijeen. Daar hopen wij onze dierbare.... weér te vinden, om eeuwig en altoos bij elkander te blijven. — Treuren wij nu over hun heengaan; hadden wij hen nog zoo gaarne bij ons; doet hun vroegtijdig gemis, hunne smartelijke scheiding, ons innig leed, U mishagen onze droevige gewaarwordingen van weemoedig verlangen en liefde niet. Wij morren geenszins als wij bedroefd zijn. Ons geloof geeft ons troost en kracht. Zouden wij onze vroeg-

gestorven dierbare vrienden hunne rust, het eeuwig leven misgunnen! Nu hebben zij alles doorgestaan; hun dagwerk op aarde is volbragt, en erlangen zij het in Christus verdiende loon. Uw oordeel is allerregtvaardigst, en de gestrengheid zelve, waarmede Gij hen reinigt, is wijze goedheid. Al wat Gij doet, is wèl gedaan. Zie op het offer onzer liefde en onderwerping genadig neder!

Sanctus.

Heilig! heilig! heilig zijt Gij, Heere! onze God! Van daar dat voor uw allerreinst gezigt de geringste smet niet onopgemerkt, niet onuitgewischt kan blijven. Van daar, dat er niets, wat besmet is, in den Hemel kan binnen komen, niet tot uwe zalige aanschouwing kan geraken. — Daarom zullen wij dan ook er naar streven, om, steeds meer en meer gereinigd, voor uwe altaren te verschijnen.

Jesus-Christus, uw welbeminde Zoon, de Onschuldige, de alleen Heilige, heeft

zich zelven voor ons overgeleverd, om ons van alle zonden te ontbinden, en ons tot een U behagelijk volk te heiligen. Hij droeg zich zelven als het reinste offer aan U op. Die opoffering wordt nu op het altaar, onbloedig, naar zijne verordening, hernieuwd, terwijl wij insgelijks ons zelven aan U ten offer opdragen.

Onder de Consecratie.

Gij hebt U zelven, o Jesus! ter kruisiging overgegeven, de allersmartelijkste en allerschandelijkste doodstraf ondergaan, om ons het eeuwige leven te doen beërven. Voor U willen wij dus leven en sterven. In leven en dood, in tijd en eeuwigheid, zijn wij de uwen. Amen.

Gij hebt, o Jesus! uw bloed vergoten, opdat wij, van de zonden afgewassen, rein zouden worden. Dat uw dierbaar bloed toch voor ons niet te vergeefs zij uitgestort. Och, dat wij nimmermeer vergeten, hoe duur wij verlost zijn, wat de redding onzer U zoo dierbare zielen, o

Jesus ! U heeft gekost ! — Eeuwige, eeuwige dank zij U toebragt.

Na de Consecratie.

Uw bloed en leven hadt Gij voor ons ten beste, o liefderijkste Verlosser ! Gij hebt die ter onzer zaligheid, als een zoenoffer voor onze zonden, opgedragen. O welk een verschrikkelijk kwaad moet de zonde zijn, dat Gij, die nooit iets anders dan goed hebt gedaan, om onze zonden wildet sterven ! welk eene aansporing voor ons tot bekeering en boetdoening ! Gij hebt aan de goddelijke regtvaardigheid voldaan, maar wij moeten des niet te min, alles doen wat in ons vermogen is. Voor elke zonde moet boetpleging worden gedaan, in deze of in de toekomstende wereld.

Om deze reden moeten nu de geloovige zielen in den staat der reiniging, in het vagevuur, voor de zonden en overtredingen boeten, welke zij hier op aarde of te gering geacht of niet ten volle, door boetdoening, uitgedelgd hebben. Dat vordert

uwe regtvaardigheid, o God! en wij aanbieden eerbiedig uwe raadsbesluiten. Maar uwe goedheid boezemt ons daarentegen vertrouwen in. Gij plaagt uwe kinderen nooit. Gij wilt hen slechts reinigen, verbeteren en veredelen, daar dit onvermijdelijk is, om hun de eeuwige zaligheid te doen deelachtig worden. Het is U bekend wat hun nog ontbreekt, wat hen kwelt en bedroeft. Verkwik hen met uw' troost! Lenig hunne smarten! Voleind hunne reiniging! Vervul hun smachtverlangen! Verblijd hen haastelijk met het zalig aanschouwen van uw aanschijn, het middelpunt van al hunne wenschen en verzuchtingen.

Agnus Dei.

Lam Gods, geslagt voor de zonden der wereld, reinig hen door uw bloed. Neem hen in genade aan. Vergeef hun. Verleen hun de eeuwige rust. Onthef hen van alles, wat hen voor het Hemelleven nog ongeschikt doet zijn. Uw sterven zij hun en ons het eeuwig leven.

Domine, non sum dignus.

Heer, wij zijn der zaligheid, welke wij voor hen en voor ons van U afsmeeken, te eenemaal onwaardig. Nog verleent Gij ons tijd tot boetvaardigheid en bekeering. Met hoeveel ijver moeten wij ons die dagen des heils ten nutte maken, daar wij geen enkel oogenblik zeker zijn van ons leven. Zoo vele onvoorziene sterfgevallen van vrienden en kennissen doen ons gedenken, hoe spoedig het ook met ons kan gedaan zijn. Noch bloeiende jeugd, noch de volmaaktste gezondheid geeft den mensch zekerheid. Gij zelf, o Jesus! zegt dat Gij komen en ons oproepen zult in een uur dat wij er het minst op bedacht zijn. Wij moeten dus altijd waakzaam en gereed wezen, om U af te wachten, en voor U, als onze regter, te verschijnen. Doordring ons met eene zalige vreeze voor uw geregt, opdat wij, daar de tijd van ontferming nog voor handen is, het zoo zeer verdiende eeuwig verderf mogen ontkomen, en ons

de reeds zoo dikwijls ligtzinnig verbeurde zaligheid alnog deelachtig maken.

Gebed na de heilige Mis.

Mogen, Heere! onze smeekingen voor de overledenen U welbehagelijk, en ons zelven heilzaam zijn, door dat dit bidden ons op de gesteldheid van onze eigene arme ziel opmerkzaam doe worden. Moge dit gebed ons zelven ter zaligheid verstrekken, terwijl wij daarbij onze lijdende broeders op aarde niet vergeten, welke wij meer daadwerkelijk kunnen te hulpe komen, en ons medelijden met de daad betoonen.

Mogen wij alzoo in Christus van uwe barmhartigheid hopen, dat Gij ons, ten eenigen dage, met onze afgestorvene vrienden en met al uwe Heiligen in den Hemel zult verzamelen. Amen.

LITANIE

VOOR DE AFGESTORVENE GELOOVIGEN.

EER, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Jesus, hoor ons.

Jesus, verhoor ons.

God Vader in den Hemel, ontferm U over
de afgestorvene geloovigen.

God Zoon, Verlosser der wereld, ont-
ferm U over de afgestorvene geloovigen.

God H. Geest, ontferm U over de afgestor-
vene geloovigen.

H. Drievuldigheid, één God, ontferm U
over de afgestorvene geloovigen.

H. Maria, bid voor hen.

H. Moeder Gods, bid voor hen.

H. Maagd der Maagden, bid voor hen.

Hemelkoninginne, zonder zonde ontvangen,
bid voor hen.

Moeder der barmhartigheid, bid voor hen.

LITANIE

VOOR DE

Bekeering der zondaars.

Wilt gij ijver hebben voor de bekeering der zondaars, leert dan de zonden verfoeien.

Wilt gij met vurigheid voor de bekeering der zondaars bidden, denk dan aan de pijnen der verdoemden.

Wilt gij aan God een bewijs van uwe liefde geven, bidt dan voor de zondaars.

Wilt gij gunsten van God bekomen, bidt dan veel voor de zondaars, welke Hij u bereelt te beminnen, en die Hij wil zalig maken.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus verhoor ons.

God hemelsche Vader, bekeer de zondaars, die Gij geschapen hebt en steeds onderhoudt.

God Zoon, Verlosser der wereld, die uw dierbaar Bloed voor de zaligheid der zondaars gestort hebt, bekeer hen.

God Heilige Geest, die levend en heilig maakt wat dood en verloren was, bekeer de zondaars.

Heilige Drievuldigheid, één God, bekeer de zondaars.
o Maria, toevlucht der zondaars, wij smeeken u, bid voor hen.

Maria, hulp der christenen, wij smeeken u door den dood van uwen goddelijken Zoon, voor de zondaars gestorven, verkrijg ons hunne bekeering.

Maria, onze Moeder, wij smeeken u door de smarten, welke gij aan den voet des kruises geleden hebt, verkrijg ons de bekeering der zondaren.

Heilige Engelen bewaarders, wij smeeken u, bidt voor de bekeering der zondaars, die u zijn toe- vertrouwd.

H. Johannes de Dooper, die voor de bekeering der zondaars uw leven hebt opgeofferd.

H. Jozef, Voedstervader van God den Zoon, die mensch geworden is om de zondaars te zoeken en zalig te maken.

H. Petrus, die van boetvaardigen zondaar de vorst der Apostelen geworden zijt,

H. Paulus, die u zelven voor de zaligheid der arme zondaars verlangdet te slachtofferen,

H. Joannes, die zoo vol liefde waart voor de arme zondaars,

HH. Apostelen en Evangelisten, die zoozeer door ijver voor de zaligheid der zondaars verslon- den werd,

H. Augustinus, die sedert uwe bekeering zooveel voor de zaligheid der zondaars gearbeid hebt,

H. Dominicus, die door uwe predikingen zooveel zondaars bekeerd hebt,

H. Franciscus van Assisië, die van verlangen branddet, om uw leven voor de bekeering der zondaars te geven,

H. Vincentius Ferrieri, die door uwen ijver voor de bekeering der zondaars een onvermoeiden apostel geworden zijt,

H. Ignatius van Loyola, stichter van eene orde, die geheel aan de zaligheid der zielen en de bekeering der zondaren is toegewijd,

H. Franciscus Xaverius, die zooveel ongelooovigen en zondaars bekeerd hebt,

H. Franciscus Regis, ijverige apostel.

Wij smeeken u, bidt voor hen.

- H. Vincentius à Paulo, die met zulk eene teedere bezorgdheid voor de bekeering der ongelukkige zondaars bezielde waart,
- H. Lodewijk, die uit ijver voor de bekeering der zondaars u naar een vreemd land begeven hebt, Gelukzalige Alphonsus Rodriguez, die uw lichaam zoozeer voor de bekeering der zondaars gekastijd hebt,
- H. Mozes, Mucius en Genesius, boetvaardige zondaars.
- HH. Kerkvoogden, Priesters en Kluizenaars,
- H. Maria Magdalena, die uwe zonden zoo bitter beweend hebt,
- H. Maria van Egypte, die zooveel gedaan hebt om de vergiffenis uwer zonden te bekomen,
- H. Monica, die zooveel tranen gestort hebt, om de bekeering van uwen zoon te verwerven,
- H. Catharina van Sienna, die verlangdet te lijden voor de bedeeing der zondaars,
- H. Teresia, die in eene openbaring de pijnen der zondaars in de helsche vlammen gezien hebt,
- H. Magdalena de Pazzi, die eene vurige begeerte hadt, om alle zondaars te bekeeren.
- H. Thaïs en Pelagia, boetvaardige zondaressen,
- Alle HH. Boetelingen, die u thans in den hemel over de gepleegde boetvaardigheid verheugt.
- Alle Heiligen en Engelen Gods, die u meer verblijdt over de bekeering van éenen zondaar dan over negen en negentig rechtvaardigen, die geene boetvaardigheid noodig hebben, wij smeeken u, bidt voor hen.
- Lam Lods, dat de zonden der wereld wegneemt, bekeer de zondaars.
- Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar de zondaars.
- Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm U over de zondaars.
- Christus, hoor ons.
- Christus, verhoor ons.

Wij smeeken U, bidt voor hen.

GEBED.

Almachtige en barmhartige God, die niet wilt dat de zondaar sterve, maar dat hij zich bekeere en

leve, wij werpen ons ootmoedig aan uwe voeten
om U de bekeering te vragen der zondaars, en in
het bijzonder van . . . o Vader van barmhartigheid,
verwerp onze gebeden niet, maar gewaardig U ons
te verhooren. Wij smeeke u dit door de verdiensten
van uwen goddelijken Zoon, en door de voorspraak
van zijne allerheiligste Moeder Maria, zonder zonde
ontvangen, en van alle Engelen en Heiltgen, die U
loven en aanbidden in den hemel waar Gij leeft en
heerscht in eeuwigheid. Amen.

IMPRIMATUR.

M. F. DE BEER, *Sup. Gen. et Dec.*

ad hoc delegatus.

Datum Tilburgi 23 Aprilis 1886.

Goedertierene Maagd, bid voor hen.

H. Engelen, die door God aan de afgestorvene geloovigen tot bewaarders op aarde zijt toegeschikt geweest,

Alle H. Engelen en Aartsengelen,

Alle H. Koren der zalige Geesten,

Alle H. Aartsvaderen en Profeten,

Alle H. Apostelen en Evangelisten,

Alle H. Leerlingen des Heeren,

Alle H. onschuldige Kinderen,

Alle H. Martelaren,

Alle H. Bisschoppen en Belijders,

Alle H. Leeraren der Kerk,

Alle H. Priesters en Levieten,

Alle H. Monniken en Kluizenaars,

Alle H. Maagden en Weduwen,

Alle Heiligen Gods,

Wees genadig, vergeef hun, Heer.

Wees genadig, verhoor ons, Heer.

Door uwe oneindige barmhartigheid, verhoor ons, Heer.

Door uw allersmartelijkste lijden, verhoor ons, Heer.

Door uwe heilige wonden en dierbare liettekenen, verhoor ons, Heer.

bidt voor hen.

Door uwe luisterrijke opstanding, verhoor
ons, Heer.

Door uwe heerlijke hemelvaart, verhoor
ons, Heer.

Wij, arme zondaren, wij smeeken U, verhoor
ons.

Dat het U behage, de zielen dergenen,
die in U zijn ontslapen, van alles te
reinigen, wat er nog onrein aan mogt
wezen, en ze voor het hemelsch leven
nog ongeschikt mogt doen zijn,

Dat het U behage, den tijd hunner reini-
ming kortstondig te doen wezen,

Dat het U behage, hun lijden door zaligen
troost te verzachten,

Dat het U behage, hun smachtverlangen
naar U te vervullen,

Dat het U behage, het eeuwige licht
voor hen te doen opgaan, en hen in
vrede te doen rusten,

Dat het U behage, hen haastelijk te
stellen in het bezit van het vaderlijke
erfdeel, hetwelk hun wordt bewaard in
den Hemel,

Dat het U behage, hen tot de aanschou-

wij bidden U, verhoor ons.

wing van uw goddelijk aanschijn toe te laten, wijsmeeken U, verhoor ons.

Dat het U behage, hen te laven en te verkwikken uit de stroomen van uwe onvergankelijke goedertierenheid,

Dat het U behage, hen te verzadigen met de onuitputtelijke goederen van uw huis,

Dat het U behage, U te ontfermen over de zielen van degenen, die in de wereld geene bijzondere voorbidders hebben, aan wie niemand gedachtig is,

Dat het U behage, U te ontfermen over allen, met welke wij in dit leven door banden van bloedverwantschap, liefde, vriendschap of dankbaarheid zijn verbonden geweest,

Dat het U behage, hun alles genadig te vergeven, wat zij uit menschelijke zwakheid, ach! ja, misschien uit al te groote liefde voor ons verzuimd, misdreven, — gezondigd hebben,

Dat het U behage, den afgestorven geloovigen de heilige Misofferanden en

wijsmeeken U, verhoor ons.

Door uwe luisterrijke opstanding, verhoor ons, Heer.

Door uwe heerlijke hemelvaart, verhoor ons, Heer.

Wij, arme zondaren, wij smeeken U, verhoor ons.

Dat het U behage, de zielen dergenen,
die in U zijn ontslapen, van alles te
reinigen, wat er nog onrein aan mogt
wezen, en ze voor het hemelsch leven
nog ongeschikt mogt doen zijn,

Dat het U behage, den tijd hunner reini-
niging kortstondig te doen wezen,

Dat het U behage, hun lijden door zaligen
troost te verzachten,

Dat het U behage, hun smachtverlangen
naar U te vervullen,

Dat het U behage, het eeuwige licht
voor hen te doen opgaan, en hen in
vrede te doen rusten,

Dat het U behage, hen haastelijk te
stellen in het bezit van het vaderlijke
erfdeel, hetwelk hun wordt bewaard in
den Hemel,

Dat het U behage, hen tot de aanschou-

wij bidden U, verhoor ons.

wing van uw goddelijk aanschijn toe te laten, wij smeeken U, verhoor ons.

Dat het U behage, hen te laven en te verkwikken uit de stroomen van uwe onvergankelijke goedertierenheid,

Dat het U behage, hen te verzadigen met de onuitputtelijke goederen van uw huis,

Dat het U behage, U te ontfermen over de zielen van degenen, die in de wereld geene bijzondere voorbidders hebben, aan wie niemand gedachtig is,

Dat het U behage, U te ontfermen over allen, met welke wij in dit leven door banden van bloedverwantschap, liefde, vriendschap of dankbaarheid zijn verbonden geweest,

Dat het U behage, hun alles genadig te vergeven, wat zij uit menschelijke zwakheid, ach! ja, misschien uit al te groote liefde voor ons verzuimd, misdreven, — gezondigd hebben,

Dat het U behage, den afgestorven geloovigen de heilige Misofferanden en

wij smeeken U, verhoor ons.

waardige communiën, die voor hen aan uwe goddelijke Majesteit worden opgedragen, te bate te doen komen, wij smeecken U, verhoor ons.

Dat het U behage, al de afgestorvene geloovigen aan het lijden en sterven van uwen lieven Zoon haastelijk te doen deelachtig worden, wij smeecken U, verhoor hoor ons.

Dat het U behage, allen zalig te maken en door uwe heilige Engelen, uit den staat der zuivering, naar het land der levenden, het hemelsch Sion, te doen overbrengen, wij smeecken U, verhoor ons.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, geef hun ruste.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, geef hun ruste.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, geef hun de eeuwige ruste.

Jesus-Christus, hoor ons.

Jesus-Christus, verhoor ons.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Onze Vader. enz.

v. En leid ons niet in bekoring,

A. Maar verlos ons van den kwade. Amen.

v. Heer, verhoor mijn gebed,

A. En mijn geroep kome tot U.

Laat ons bidden.

O God, Schepper en Verlosser van alle geloovigen! verleen aan de zielen van uwe dienaren en dienaressen vergeving van al hunne zonden, opdat zij de kwijtschelding, waarnaar zij altoos verlangden, op ons ootmoedig smeeken mogen verwerven.

Christelijk aandenken aan de afgestorvenen.

De dag der wraak, de dag spoedt aan,
Die de aard' door vuur zal zien vergaan,
Gelijk Sibil en David spelden;
Hoe beeft, hoe schokt dan ieders borst,
Wanneer de langverwachte Vorst
De deugd en de ondeugd komt vergelden.

Als 't donderend bazuingeschal
Des aardrijks schoot doordringen zal
En elk zal voor Gods vierschaar dagen ; —
Natuur en dood, verstomd, verkracht,
Het schepsel uit des afgronds nacht
Voor 's Regters zetel aan zien klagen ; —
Terwijl voor 't schrikbre Godsgerigt
Het schuldboek opgeslagen ligt,
Om 's werelds oordeel uit te spreken,
En niets, ontscholen aan den dag,
Het vorschend oog ontslippen mag,
Dat rots en zeekolk door kan breken.
Rampzalige, ach ! waar berg ik mij ?
Wat voorspraak dan ? Wat pleit mij vrij,
Waar ook de heiligsten bezwijken !
Gij, Gij, verhoorder van 't gebed,
Die zondaars zoo genadig redt,
Doe dan ook mij uw deernis blijken !
Och ! sla, o bronwel van genâ,
Niet mij, maar uw' verdiensten gâ,
En wat Gij deelt, om mij te sparen ! —
Hoe zocht Gij mij door angsten nood !
Verlostet mij door kruis en dood !
En zoudt Ge uw' redd'ling niet bewaren ?

Ik, oorzaak, voorwerp, prijs en doel,
(Mijn Heer en God! ach, welk gevoel!)
Waarvoor Ge uw bloed hebt uitgegoten!
Ik, doemling, wien de wraak verstoot,
In weêrwil van uw offerdood,
En 't godd'lijk bloed, om niet gevloten!

Neen, delg mijn schuld genadig uit,
Eer 't vreeslijk oogenblik ontspruit
Van 't onverbidd're vonnis spreken!
Betraand en 't schaamrood op 't gelaat,
Belijd ik al mijne euveldaad;
Ontfermend God! verhoor mijn smeeken!

Die Magdalena vrijspraak boodt,
Den moordenaar uw rijk ontsloot,
Ook mij hebt Gij de hoop hergeven;
Mijn beê verdient niet dat Gij hoort,
Maar zelve uw goedheid brengt haar voort,
Niet willend, dat de zondaars sneven.

Och! geef mij als Gij vierschaar spant,
Een gunstplaats aan uw' regterhand,
Bij de aan uw' stem getrouwe lammeren;
En als uw Hemel op zal gaan,
Och! laat mij 't vloekwoord niet verstaan
Ten doel bestemd voor helsche jammeren

128 AANDENKEN AAN DE AFGESTORVENEN.

Ik smeek, o God! in 't stof geknield,
't Verbrijzeld hart met rouw bezield:
Wees met mijn uiterste bewogen
Als de onherroepbre stond genaakt,
Die 't eind van elks verwachting maakt,
En alle mom wordt afgetogen!

Gij, God, Verlosser, Hoofd en Heer!
Zie op mij, arme zondaar, neêr,
Wien buiten Unooit iets moest lusten:
En och! doe hen, van nu voortaan,
Die, in den dood, zijn heên gegaan,
In uwen vrede, vreedzaam rusten!

VERSCHILLENDE GEBEDEN.

*Gebed van eenen vader of van eene moeder
om de gave eener wijze opvoeding der
kinderen.*

IL, o Heer! het gebed en de
wenschen van eenen vader
(eene moeder), die U aanroept
voor het welzijn van zijne
(hare) kinderen, gunstig aanne-
men. Gij hebt ons huwelijk
gezegend, o Heer! en ons door het
geschenk van gezonde kinderen ver-
blijd. Lof en dank zij U voor alle
vader- (moeder-) vreugde, welke Gij aan
mijn hart hebt laten ten deele vallen. Maar
hoeveel heb ik nu ook van U te bidden, o
Heer! en hoeveel is er voor mij te doen,
ten einde deze kinderen goede menschen
worden, en hun tijdelijk en eeuwig welzijn
worde bevorderd! Aan hoe vele gevaren

naar ziel en ligchaam zijn zij van jongs af niet blootgesteld, die met hunne jaren gedurig vermeerderen en toenemen! — Zelfs het zorgvuldigste vaderoog en de teederste waakzaamheid der moeder zijn niet in staat, om elk gevaar op te merken en voor te komen. Ach, Heer! ik beveel hen derhalve aan uwe bescherming, vergezel onze pogingen en zorgen met uwen zegen, en bewaar hen, die Gij ons hebt gegeven, in het leven en in gezondheid naar ziel en ligchaam. Laat hen tot uwe eer en tot onze vreugde opgroeijen in wijsheid en deugd, en laat van hen groote en nuttige menschen gevormd worden. Prent Gij de leeringen en vermaningen, welke wij en hunne herders hun inboezemen, diep in hunne harten, ten einde zij in het goede versterkt worden, en ten eenigen dage gewenschte vruchten voortbrengen mogen. Geleid hen vroegtijdig op uwen weg, en laat hen steeds op denzelfden voortwandelen. Bewaar en bescherm hen in alle gevaren der ziel en des ligchaams, en voer hen onder uwen bijstand door alle klippen en gevaren dezer wereld

gelukkig in dat beter vaderland, waar wij ons allen bij U, onzen besten Vader, zullen verzamelen, en aan de vreugde van uw huis zullen deel nemen. Amen.

Gebod van een kind voor het welzijn van zijne ouders.

God! Gij hebt ons, kinderen, geboden vader en moeder te eeren. Wie zou niet gaarne en gewillig aan dit gebod gehoorzamen, dewijl onze ouders ons zoo zeer beminnen, en zooveel zorg en moeite tot ons welzijn besteden? Welken dank en welke liefde zijn wij hun niet verschuldigd? Maar, o God! ik kan hun daarvoor geen anderen dank aanbieden dan mijn dankbaar hart en mijne gewillige gehoorzaamheid. Doch Gij, o Heer! hebt middelen genoeg om hen daarvoor te zegenen en te beloonen. Hierom, bid ik U, o God en Vader! schenk hun toch een lang en gelukkig leven in gezondheid en tevredenheid. Bewaar hen ten onzen beste nog lang in het leven, o Heer! want, ach! wat zou van ons worden,

indien Gij hen door eenen vroegtijdigen dood van ons wegnamet? Hoe verlaten en ongelukkig zouden wij alsdan zijn? Wie zou alsdan voor ons zorgen en onze opvoeding behartigen? vertroost en versterk hen, o Heer! onder alle lasten en moeilijkheden, die zij met ons, kinderen, hebben. Verligt hun de moeite, die zij aanwenden, om ons ten goede op te voeden. Ach, hoe leed doet het mij, dat ik hun zoo vaak droefheid heb aangedaan door eigenzinnigheid en ongehoorzaamheid, of door een slecht gedrag. Vergeef het mij, bid ik U, o God en Vader! ik zal mij voortaan zorgvuldig in acht nemen, om hen nimmer weder te beledigen, en ik zal er steeds op bedacht zijn, om hun door mijn goed gedrag vreugde te veroorzaken. Ik wil hun in alles, wat zij mij bevelen, gewillig, bereidvaardig en ootmoedig gehoorzamen, wijl Gij het zoo hebt bevolen; ik wil hen eeren, o God! als degenen, die bij mij uwe plaats bekleeden, om mij ten goede op te leiden. Ik wil hen liefhebben, omdat zij zoo goed voor mij, en mijne lieve ouders

zijn. Ondersteun mij, o mijn God! met uwe genade, opdat ik deze pligten getrouwelijk vervulle; verleen mijnen ouderen een langdurig leven, en bewaar hen in uwe genade, vriendschap en liefde. Amen.

*Gebed ten tijde van oorlog of oorlogszuchtige
beroerten.*

Almagtige en eeuwige God! onder wiens magt en gebied alle menschen staan, wij werpen ons neder voor U en smeeken: kom ons toch te hulp bij de tegenwoordige beroerten, vertroost en red ons van de drukkende rampen eens verderfelijken oorlogs. Gij, o God! weet wat wij lijden, en wat de geheele menschheid lijdt in zoo vele landen onder uwe zon, waar menschenbloed in stroomen vergoten wordt, waar de verschrikkelijkste verwoestingen aangerigt worden, terwijl menschen, die broeders zijn, zich onderling vermoorden. Heer! hoe ondoorgrondelijk zijn uwe raadsbesluiten, daar Gij zulks op aarde

onder uwe kinderen laat geschieden! Nogtans zijn uwe oordeelen regtvaardig en heilig. Al kunnen wij ook uwe oogmerken niet altoos doorgronden, waarop Gij zoo veel, wat met onze begrippen niet overeenstemt, laat gebeuren, zoo hebt Gij ons echter door uwe heilige Godsdienst onderwezen, dat alles tot groote, goede en heilige oogmerken geschiedt, dat Gij zelfs uit het kwaad iets goeds kunt voortbrengen, en dat alles ten beste der menschen zal strekken. Alleen deze gedachte kan ons gerust stellen en troost geven. Maar wij mogen U toch ook bidden, Heer! dat Gij ons wilt troosten en de rampen des oorlogs helpen dragen. Verkort de droevige dagen, o Heer! en geef ons den vrede terug. Gij, die de harten der koningen en vorsten in uwe handen hebt, en dezelve als waterbeken kunt leiden, boezem hun toch vreedzame gezindheden in. Beweeg en roer hunne harten, dat zij de ellende overwegen, die het oorlogen ten gevolge heeft, en dat zij drabesluiten om elkander de handen tot vrede aan te bieden, en daarvoor uwe

goedkeuring en den dank en zegen van hunne volkeren en van alle goede menschen erlangen. Heer! vervul toch weldra deze onze vurige wenschen, geef ons den vrede, en wij zullen U met een verblijd hart danken, en uwen naam verheerlijken. Amen.

Gebed ten tijde van zware en ongeregelde onweders.

Heer! Gij zijt groot en vol majesteit! wie zou U niet eerbiedigen en vreezen? Ook de storm en de donder verkondigen uwe heerlijkheid. Alle elementen staan onder uw bevel; maar hoe vreeselijk zijn zij ook, als zij woeden en losbarsten! Zulke losbarstingen der elementen zijn, wel is waar, somtijds noodzakelijk in de natuur; zij verwijderen de schadelijke dampen, zij zuiveren de lucht, zij brengen der aarde vruchtbaarheid; maar, ach! zij rigten ook somwijlen aan de vruchten der aarde en aan de woningen der menschen verschrikkelijke verwoestingen aan. Laat toch, o Heer! dezen storm, dit onweder zonder

schade voorbij trekken. Bewaar ons voor brand, voor hagelverwoesting en verderfelijke overstromingen. Verijdel toch niet de verwachting des landmans, en laat de schoone vruchten niet vernield worden, die menschen en dieren dit jaar moeten voeden. Heer! genadige en barmhartige God! wij, uwe kinderen, smeeken U, wij zuchten en bidden, laat dit onweder gelukkig voorbijgaan, bescherm onze stad en huizen, bescherm onze velden, bescherm de menschen, die zich buiten bevinden, dat hun geen leed wedervare. Ach, mogten toch de zwarte wolken zich spoedig verdeelen, opdat wij den helderen hemel wederzien, en met dankbare vreugde de vruchten onzer velden, door uwen regen verkwikt, aanschouwen en ons verheugen, dat Gij ons en onze bezittingen beschermd en bewaard hebt. Vervul toch weldra deze onze wenschen, en verhoor ons smeekgebed, en wij zullen bij wederkeerende kalmte en helderheid des hemels U danken en uwen naam eerbiedig prijzen. Amen.

Gebed voor de bekeering der zondaren.

Alwijze Schepper! die den mensch geschapen hebt om in gerechtigheid en heiligheid voor U te leven, en de eeuwige zaligheid te genieten, het is daarom dat Gij hem uwe geboden tot een rigtsnoer zijner daden gegeven hebt, om hem tot eenen eeuwigen gelukstaat op te leiden. — Dan, zijne zwakke en bedorvene natuur overtreedt uwe heilige geboden, en wijkt van den weg der deugd; hij verlaat het doel, waartoe Gij hem geschapen hebt.

Hoe moeten onze overtredingen U, o God, die alleen heilig zijt, mishagen! — Kan er gemeenschap tusschen U, die de allerheiligste zijt, en ons, die zondaars zijn, bestaan? — Echter blijft Gij een liefderijke Vader, die den dood der zondaren niet wil, maar dat zij zich bekeeren en leven. Barmhartig, oneindig barmhartig zijt Gij jegens afgedwaalde stervelingen; ja, Gij verlangt dat zij zich tot U, goedertieren Vader! wenden en uwe kinderen en lievelingen worden.

Niet om der regtvaardigen, maar om der zondaren wil daalde uw Zoon, Jesus, van den Hemel, en heeft de gedaante van eenen dienstknecht aangenomen. Hij kwam op aarde om te zoeken en zalig te maken degenen, die verloren waren; voor zondaars heeft Hij geleden en zich aan het kruis opgeofferd.

God, hemelsche Vader! laat het dierbaar bloed van Jesus-Christus, uwen veelgeliefden Zoon, voor geen eenen zondaar verloren zijn. Ontferm U over alle zedeloze en verdwaalde zondaars: doe hun den ellendenstaat hunner zielen kennen, de afschuwelijkheid der zonden zien, en geleid hen, door uwe genade, op het veilig pad des levens. Geef hun deze genade, doe hun het ongeluk gevoelen, waarin de zonde hen gedompeld heeft, wek hen door rampen en tegenspoeden, opdat zij in de onboetvaardigheid niet volharden, boosheid op boosheid stapelen, anderen verleiden, en eindelijk, in hunne zonden stervende, zich in een eeuwig, onherstelbaar onheil nederstorten. — Behoéd hen voor dit onzalig

einde, genaderijke Vader! door de verdiensten van Jesus-Christus, uwen Zoon, die zich aan het kruis over den berouwhebbenden moordenaar ontfermd heeft. Amen.

Gebed tot de H. Maagd Maria voor zich zelven en voor anderen.

O Maria, Maagd en Moeder Gods! de teedere en medelijdende liefde, waarmede gij zoo veel ellendigen en ongelukkigen, die in den nood tot u hunne toevlugt namen, geholpen hebt, doet ons met vertrouwen uwe voorspraak inroepen. Even gelijk Jesus, uw goddelijke Zoon, weleer geen en hulpbehoevende ongetroost heeft weggezonden, maar aan blinden het gezigt, aan dooven het gehoor, aan stommen de spraak, ja zelfs aan dooden het leven wedergegeven, en aan zoo vele zondaren en zondaressen de vergiffenis hunner zonden geschonken heeft, zoo hebben ook zeer vele ongelukkigen uwe krachtige voorspraak ondervonden. Met vertrouwen wenden wij ons heden tot u, en wij bidden u,

met een rouwmoedig hart, smeeek voor ons bij uwen goddelijken, vergevinglievenden Zoon om de vergiffenis onzer misdaden en overtredingen, door welke wij het hart van uwen Zoon en uw teeder moederhart bedroefd hebben. Zuivere, vlekkelooze Maagd, die uw gansche leven geene zonde bedreven hebt, verwek in ons eenen regtmatigen afkeer van de zonde, welke het beminnesswaardig hart van uwen goddelijken Zoon en uw hart zoo zeer bedroeft, en ons afschuwelijk maakt in Gods oogen; vervul ons met hoogachting voor de goddelijke geboden, opdat wij voor alles den goddelijken wil vervullen. Smeeek ook den goddelijken zegen af op onze tijdelijke ondernemingen, opdat wij met heilige naauwgezetheid onze beroepsbezigheden vervullen, opdat wij niemand door onchristelijke redenen ergeren, maar allen, die met ons werkzaam zijn, door stichtende gesprekken een goed voorbeeld geven, en uwen goddelijken Zoon door onze woorden en werkon verheerlijken. Indien de goddelijke Voorzienigheid ons rampen toezendt, of

eenig tijdelijk verlies doet ondergaan, laat ons dan overwegen, dat die rampen dienen tot ons geluk, en dat het goed, waarvan wij beroofd zijn geworden, welligt eene hinderenis zou geweest zijn voor onze eeuwige zaligheid.

O Maria, toevlugt der zondaren! wij smeeken u verder, bid bij uwen geliefden Zoon Jesus-Christus, die den dood des zondaars niet wil, maar dat hij zich bekeere en leve, voor de onbekeerde, verblinde zondaren, die zorgeloos hun eeuwig verderf te gemoet ijlen, opdat zij in zich zelven keeren, zich beteren en opregt bekeerd worden. Maria, hulp der christenen! bid bij uwen lieven Zoon voor de regtvaardigen, opdat zij in het geloof en in uwe liefde volharden tot het einde huns levens. — Maria, Koningin der Maagden! bid bij uwen lieven Zoon voor de zuivere zielen, opdat zij voor alle gevaar en gelegenheid der zonden bewaard worden, Hem in onschuld en zuiverheid dienen, en in witte kleederen het Lam volgen mogen. — Maria, troosteres der bedrukten! ondersteun door uwe

voorspraak bij uwen lieven Zoon de zwakken, opdat zij in de bekoring niet bezwijken, maar, door uwe genade ondersteund, dapper strijden, tot dat zij de zegepraal behaald hebben. Versterk de geestelijke herders, opdat zij hunne schapen op goede weiden voeren, en getrouw over dezelve waken. Schenk aan allen, die u met kinderlijke liefde vereeren, uwen moederlijken zegen, en bescherm hen tegen alle gevaren van ligchaam en ziel. En wanneer eenmaal het vreeselijk oogenblik nadert, van hetwelk de gansche eeuwigheid afhangt : het oogenblik in hetwelk onze tong zal verstijven, eene doodskleur ons gelaat zal bedekken, en het koude zweet van ons voorhoofd zal afdruipeu; wanneer bloedverwanten en vrienden weenend ons sterfbed zullen omringen; o, verlaat ons dan niet, liefdevolle troosteres der bedroefden, behoudenis der zieken! bid dan voor ons, dat ons geloof, onze hoop en onze liefde alsdan niet verflaauwen, opdat wij in dat gevaarvol uur niet bezwijken.

Mogt na onzen dood onze ziel nog niet

volmaakt zuiver zijn, maar in het vagevuur gereinigd worden, ach, heb dan medelijden met onzen ongelukkigen toestand. Gij immers weet wat lijden is, het zwaard van droefheid heeft uwe ziel doorsneden, toen gij uwen geliefden Zoon aan 't kruis zaagt sterven. Help ons dan, medelijdende Moeder, uit die plaats van smarten, naar de plaats van eeuwige vreugde. Amen.

Gebed voor den Paus.

O God! Opperherder van alle geloovigen, aanzie met gunstige oogen uwen dienaar N., dien Gij aan uwe Kerk als herder en hoofd gegeven hebt; verleen hem de genade van door zijne woorden te onderwijzen, en door zijn gedrag diegenen te stichten, welke Gij aan zijne zorg bevolen hebt, opdat hij eens met de hem toevertrouwde kudde tot het eeuwige leven moge geraken. Wij bidden U hierom door onzen Heer Jesus-Christus. Amen.

BLADWIJZER.

BLADZ.

Godsdienst-oefeningen des morgens.	11
Als men de klok hoort slaan.	16
Gebed vóór het eten.	id.
Gebed na het eten.	id.
Godsdienst-oefeningen des avonds.	18
Gebeden onder de H. Mis.	24
Gebed vóór de predikatie.	40
Gebed na de predikatie.	41
Biechtoefeningen.	42
Communieoefeningen.	64
De aflat.	74
Mis van het huwelijk.	77
De zeven Boetpsalmen.	87

LITANIËN OP AL DE DAGEN DER WEEK.

Litanie van de allerheiligste Drieuuldigheid.	102
Litanie van den H. Geest.	107
Gebed tot den H. Geest.	115

BLADWIJZER.

	115
Litanie van den H. Naam Jesus.	117
Schietgebeden.	121
Litanie ter eere van de H. Engelen.	122
Gebed tot den H. Bescherm-Engel.	129
Litanie van het allerheiligste Sacra- ment.	130
Litanie van het lijden van Jesus-Chris- tus.	136
Litanie van de H. Maagd Maria.	146

OEFENINGEN EN GEBEDEN OP DE VOORNAAMSTE
FEESTDAGEN DES HEEREN.

Jesus-Christus, het heil der wereld.	150
Het feest van de besnijdenis des Hee- ren.	162
Bij de verwisseling des jaars.	163
Aschdag.	171
Op Goeden-Vrijdag.	175
Op het Paaschfeest.	185
Op Hemelvaartsdag.	193
Op het Pinksterfeest.	200
Op H. Drievuldigheidsdag.	208
Op het gedenkfeest der instelling van het H. Sacrament.	217

VEREERING DER HEILIGEN.

Vereering van Maria naar den geest van Jesus-Christus en van zijne Kerk.	223
Overdenking der smarten en der zege- ningen van Maria.	231
Vereering van den H. Joseph.	236
Litanie ter eere van den H. Joseph.	238
Litanie van de H. Martelaren van Gorcum.	244
Vereering der H. Apostelen.	252
Vereering van de navolgers der heilige Apostelen, die het christendom in deze landen hebben ingevoerd, en als plaatselijke beschermheiligen worden aanroepen.	257
Vereering der H. Martelaars.	259
Vereering der Heiligen in het algemeen.	266
Gebed van de H. Kerk op den feestdag van alle Heiligen,	271
Litanie van alle Heiligen.	272
Vereering der H. Engelen.	284
Litanie van het heiligste Hart van Jesus.	286
Toewijding aan het heiligste Hart van Jesus.	293

BLADWIJZER.

	447
De Vesperpsalmen op zondag.	295
Vesperpsalmen op de feestdagen.	312
Gebeden gedurende het Lof.	337
De H. Kruisweg.	319
Treurgezang : <i>Stabat Mater</i> .	366
De H. Rozenkrans.	369
Gebeden in ziekten.	390
Litanie tot Jesus om zalig te sterven.	393
Gebed wanneer een zieke het Ligchaam des Heeren ontvangt.	397
Gebed bij de bediening van het heilig Sacrament des Oliesels.	399
Gedachten bij een sterfbed.	400
Christelijke gedachteuishouding van de overledenen.	402
Gebed voor overledene ouders, vrienden en weldoeners.	407
Misgebeden voor de overledenen.	409
Litanie voor de afgestorvene geloovi- gen.	420
Christelijk aandenken aan de afgestor- venen.	425

VERSCHILLENDE GEBEDEN.

Gebed van eenen vader of van eene

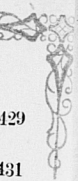
moeder om de gave eener wijze opvoeding der kinderen.	429
Gebed van een kind voor het welzijn van zijne ouders.	431
Gebed ten tijde van oorlog of oorlogzuchtige beroerten.	433
Gebed ten tijde van zware en ongeregelde onweders.	435
Gebed voor de bekeering der zondaren.	437
Gebed tot de H. Maagd Maria voor zich zelve en voor anderen.	439
Gebed voor den Paus.	443

IMPRIMATUR.

Mechliniæ 28 sept. 1861.

J. B. VAN HEMEL, VIC.-GEN.

500

129

131

133

135

137

139

143

145

